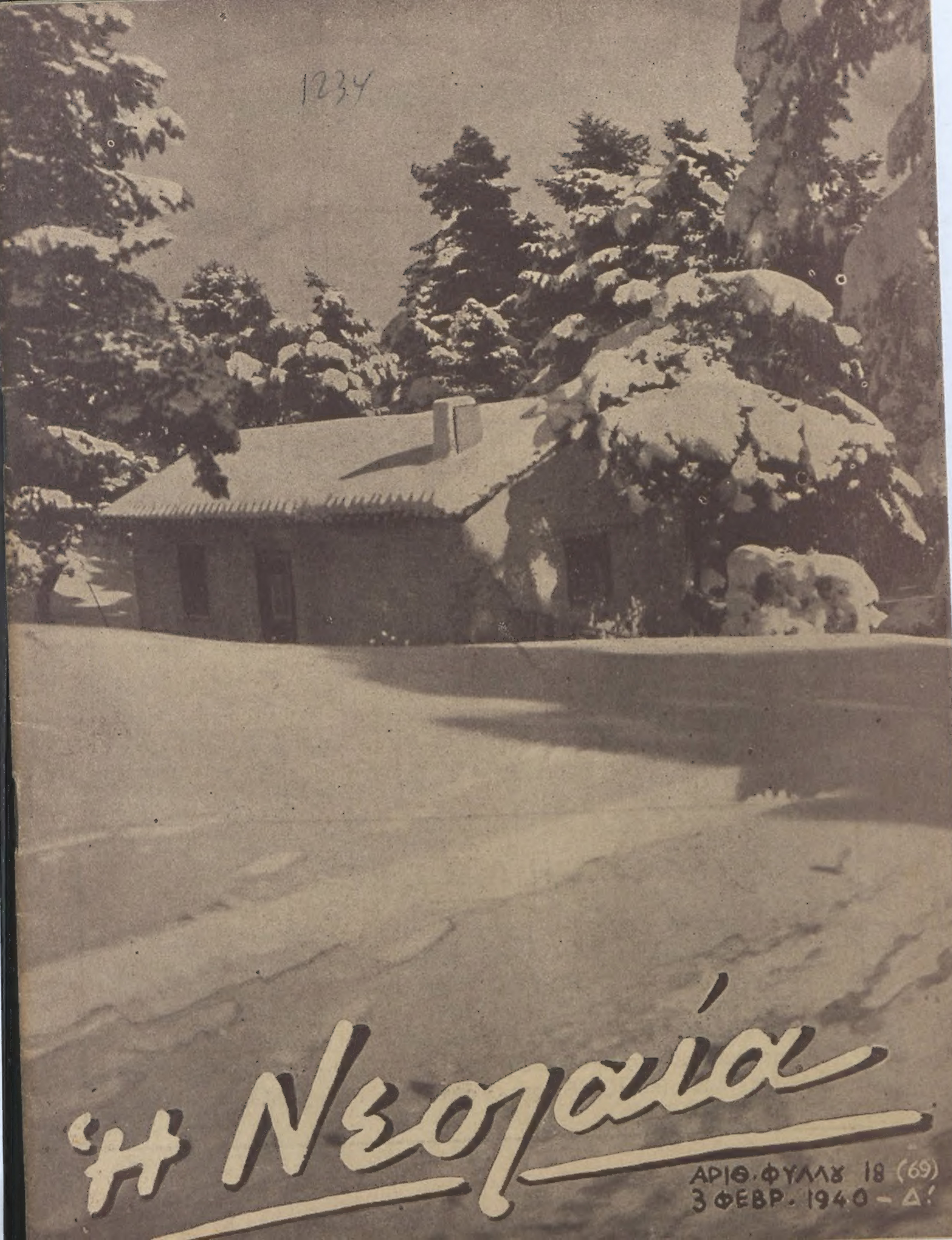

Ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 18 (69)
3 ΦΕΒΡ. 1940 — Δ'

'Η Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ. ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 18 - 3 Φεβρουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 —	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 —	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 —	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας			1
Ἀμερικῆς Δολ.			6
Αἰγύπτου Λίρ.			1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΧΙΟΥ
Δ' ΤΑΞΙΣ

Θέμα «Ἡ Οἰκονομία»

Οἰκονομία. Αὐτὴ εἶναι ἡ λέξι ποὺ εἶναι πάντοτε στὸ στόμα τῆς μαμᾶς μου.

— Γιάννη, κάνε καὶ λίγη οἰκονομία, σὲ παρακαλῶ.

— Σόνια. Ντροπή σου! Οἰκονομία. Μὴ χαλᾶς τόσο χαρτί. Δὲν καταλαβαίνεις πῶς ἔχουν χρήματα αὐτά;

— Ἀμ' ἐσὺ (στὴν ὑπηρέτρια), δὲν σοῦ εἶπα νὰ μὴν ἀφήνης τὸ σαπούνι μέσα στὸ νερό; Ὅποιος σοδειάζει δεκαοχτὼ καὶ ξοδεύει τριάντα, στὴ φυλακὴ τὸν βάλανε καὶ δὲν ἠξέρω γιάντα.

— Μὰ τί εἶναι τέλος πάντων αὐτὴ ἡ οἰκονομία; ρώτησα.

— Ἄκουσε παιδί μου νὰ σοῦ πῶ μιὰ ἱστορία ποὺ θὰ καταλάβῃς.

Μιὰ φορὰ ἦταν ἕνας Τοῦρκος πολὺ φαγᾶς. Ὅλα τὰ χρήματά του τὰ ξόδευε στὰ ζαχαροπλαστεῖα, στὶς ταβέρνες καὶ δὲν οἰκονομοῦσε τίποτα. Ἤθελε νὰ κτίσῃ ἕνα μιναρέ. Καὶ ἀποφάσισε τὰ περισσότερα λεφτά του νὰ φυλάγῃ γιὰ νὰ τὸν κτίσῃ. Περνοῦσε ἀπὸ ἕνα ζαχαροπλαστεῖο, ἔβλεπε τὰ γλυκὰ καὶ ἤθελε νὰ τὰ φάγῃ. Ἔβαζε τὸ χέρι στὴν τσέπη νὰ πάρῃ χρήματα. Μὰ σκεπτότανε πῶς ἔπρεπε νὰ τὰ φυλάξῃ, τὰ ἔβαζε στὴν ἄλλη τσέπη κι' ἔλεγε: «Πὲς πῶς τὄφαγα». Περνοῦσε ἀπὸ ἄλλο ζαχαροπλαστεῖο κι' ἔκαμνε πάλι τὸ ἴδιο. Ἔτσι σιγὰ - σιγὰ οἰκονόμησε τὰ χρήματα κι' ἔχτισε τὸν μιναρέ, ποὺ τὸν ἔβγαλε: «Πὲς πῶς τὄφαγα».

Ὅταν ἐγὼ ἄκουσα αὐτὴν τὴν ἱστορία ἀποφάσισα νὰ βάζω τὰ χρήματα ποὺ μοῦ δίνουν στὸν κουμπαρᾶ μου. Γιατί ποῦ ξέρετε; Μπορεῖ ὅταν μεγαλώσω, μὲ τὰ χρήματα αὐτά, νὰ κάνω κανένα καλὸ στὸν τόπο μας.

ΣΟΝΙΑ Ι. ΜΑΡΚΟΥΤΣΗ

Τρίτη 31 Ὀκτωβρίου 1939

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπειδὴ πολλὰ σχολεῖα, νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἄλλοι ὀργανισμοὶ μᾶς ἀποστέλλουν τὴν συνδρομὴν των μεῖον δραχμὰς ἓξ (6) διὰ χαρτόσημον τῆς ἐτησίας συνδρομῆς τῶν 300 δραχμῶν, ἡ Διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ παρακαλεῖ πάντα ἁρμόδιον ὅπως ἀποστέλλῃ ἀκέραιον τὸ ποσόν, τὸ περιοδικὸν δὲ θὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν χαρτοσήμανσιν τῆς ἀποδείξεως μὲ τρεῖς (3) δραχμάς, ὅπως ὁρίζει ὁ οἰκεῖος νόμος (πίναξ Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν Κατηγ. Η', ἐδάφιον 50).

ΘΕΙΟΣ ΣΠΙΝΘΗΡ

Εἰς μίαν περικοπὴν τοῦ λόγου του, κατὰ τὰ ἐγκαίνια τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ Ἀρχηγὸς ἔδωκε σύντομα, συνοπτικὰ ἀλλὰ διαυγέστατα τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς νέας, τῆς ἰδικῆς μας, τῆς μεταυγουστιανῆς ἐποχῆς. «Δὲν γνωρίζω — εἶπε — τὰ συστήματα ποὺ καταλήγουν εἰς «ισμὸς» ἀλλὰ τὰς πραγματώσεις». Φθάνει νὰ τὴν συσχετίσῃ κανεὶς αὐτὴν τὴν φράσιν μὲ τὴν περικοπὴν τοῦ λόγου τοῦ προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται καὶ κατόπιν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν ποὺ τῆς ἔδωσε, συνεχίζων τὸν λόγον του, ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγός, διὰ νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ὑπερβαίνει ἀφαντάστως τὴν χρονικὴν ἡ ἀπόστασις τοῦ πνεύματος, τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἔργων, πρὸ παντὸς τῶν ἔργων, ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν τρόπο ἀντιλήψεως, σκέψεως καὶ ἐνεργείας τῆς προαυγουστιανῆς ἐποχῆς. Τί ἦτο ἐκεῖνο ποὺ ἐχαρακτήριζε κυριώτατα τὸν προαυγουστιανὸν κόσμον εἰς τὴν Ἑλλάδα; Ἡ ἀνάλυσις. Καὶ τῆς ἀναλύσεως ἀπότοκος ἦτο ὅλος ὁ κυκεὼν τῶν συστημάτων καὶ τῶν «ισμῶν», μὲ τὸν κενὸν ἦχον τῶν ὁποίων δεξιοὶ καὶ κοινοὶ δημοκόποι ἐχάνοντο διὰ νὰ δώσουν θεωρητικὰς θεμελιώσεις εἰς ἕνα λαόν, ποὺ ὅλα του τὰ αἰτήματα ἠμποροῦσαν νὰ συνοψισθοῦν εἰς ἕνα: Νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν ζωήν του.

Ὅμως πάντα ἔτσι συμβαίνει. Καὶ ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ διαιρέσῃ εἰς δύο κατηγορίας τὰς ἐποχὰς τῆς ἱστορίας. Εἰς ἐκείνας ποὺ δημιουργοῦν, ποὺ «πραγματώνουν», διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν λέξιν τοῦ Ἀρχηγοῦ, καὶ ἡ ζωή των εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν πραγματώσεών των καὶ διὰ τοῦτο ἰσορροπημένη καθ' ἑαυτήν, εὔτακτος καὶ ἁρμονική, καὶ εἰς ἐκείνας ποὺ ἀναλύουν. Εἰς ἐκείνας δηλαδή, ποὺ ἐπειδὴ δὲν ἔχουν αἱ ἴδιαι οὔτε θέλησιν, οὔτε δύναμιν ἀρκετὴν διὰ νὰ οἰκοδομοῦν, ἀφοσιώνονται εἰς τὸ ν' ἀνατέμνουν τὰς πραγματώσεις τῶν προγενεστέρων, τάχα μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ συλλάβουν τὰ μειονεκτήματά των καὶ ἴσως νὰ τὰ θεραπεύσουν, μὲ ἀποτέλεσμα πάντοτε τὴν ἀνακοπήν, συχνὰ δὲ καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ τὴν διάλυσιν τῆς δημιουργικῆς προσπαθείας.

Ἡ ἀνάλυσις εἶναι σύμπτωμα γήρατος. Ἀλλὰ μία ἐποχή, ἡ ὁποία διὰ στόματος τοῦ χαρακτηριστικωτέρου ἐκπροσώπου της διακηρύττει ὅτι δὲν τὴν ἐνδιαφέρει ἡ θεωρία, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα — «**καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξουν ἄνθρωποι ἀποθνήσκοντες τῆς πείνης εἰς ἕνα τόπον, ὅπου ἄλλοι ἄνθρωποι διαθέτουν ἀγαθὰ ἐντελῶς περιττά**» — δὲν ἔχει ἀνάγκην ν' ἀναλύῃ οὔτε νὰ ἐρευνᾷ, ἀφοῦ κρατεῖ εἰς τὰ χέρια της τὰς λύσεις ποὺ θὰ ἀναπαγιώσουν τὴν κοινωνικὴν ἁρμονίαν καὶ ἔχει τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ τὰς ἐπιβάλῃ.

Θὰ μᾶς εἴπουν ὅτι τὸ φαινόμενον τῶν συστημάτων καὶ τῶν «ισμῶν» ἔχει παγκόσμιον ἔκτασιν καὶ φυσικά, ζῶντες καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν ἴδιον Κόσμον μὲ τοὺς ἄλλους, ἦτο ἀδύνατον ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἐπίδρασίν του. Παραδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς τὸν νόμον τῶν ἐπιδράσεων. Αὐτὸ ὅμως δὲν μᾶς ἐμποδίζει νὰ βλέπωμεν καθαρά, χωρὶς τὸ χρῶμα καὶ χωρὶς τὸ πρῖσμα τῶν φακῶν καμμιᾶς ξένης θεωρίας καὶ κανενὸς ἐπινοημένου συστήματος. Νὰ βλέπωμεν στοχαστικὰ τὰς ἰδιοτυπίας τῶν συνθηκῶν τῶν ἰδικῶν μας καὶ νὰ μὴ ἀφίνωμεν ποτὲ νὰ μᾶς διαφύγῃ ἡ πεῖρα τῆς μακρᾶς ἱστορικῆς ζωῆς τῆς Χώρας μας καὶ τοῦ λαοῦ μας. Καὶ ἡ πεῖρα αὐτὴ μᾶς διδάσκει ὅτι αἰτήματα ἴδια σχεδὸν μ' αὐτὰ ποὺ θέτει ἡ ἐποχή μας, ἐτέθησαν καὶ ἄλλοτε καὶ ἐλύθησαν εἰς τὴν γῆν αὐτήν. Ὅτι ἡ γῆ ἡ ἰδική μας, ὅπου τὰ πάντα, ἡ φυσικὴ διαμόρφωσις τοῦ τοπίου, τὸ κλῖμα, ἡ βλάστησις δείχνουν τόσον καθαρὰ ὑποταγμένα εἰς τοὺς νόμους τῆς ἁρμονίας καὶ τοῦ μέτρου, δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ μὲ τὸ ἴδιο αἴσθημα τοῦ μέτρου καὶ τῆς ἁρμονίας νὰ διαπλάσῃ καὶ νὰ μορφώσῃ καὶ τὸ ἀνθρώπινόν της πλήρωμα. Ἀπόδειξις ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς αὐτῆς, συνεχίζοντες ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ τριάκοντα πέντε αἰῶνας ἀδιαλείπτως τὴν ἱστορικήν των ζωήν, δὲν ᾐσθάνθησαν ποτὲ τὴν ἀνάγκην νὰ κρημνίσουν ἢ ν' ἀνατρέψουν βιαίως τοὺς βασικούς των κοινωνικοὺς θεσμούς. Ὁσάκις οἱ θεσμοὶ αὐτοὶ ἔδειξαν σημεῖα ἀνεπαρκείας, τοὺς μετερρύθμισαν καὶ τοὺς ἐτροποποίησαν, πάντα μὲ στοργὴν καὶ μὲ κατανόησιν, εἰρηνικῶς, χωρὶς σάλους καὶ χωρὶς καταστροφάς, χωρὶς βαρβαρότητας, διὰ νὰ κατασφαλίσουν καὶ τὴν ἰδικήν των πρόοδον καὶ τῶν θεσμῶν τὴν συντήρησιν καὶ ἀνανέωσιν.

Δὲν ὑπάρχει παράδειγμα λαοῦ εἰς τὴν ἱστορίαν, ποὺ νὰ περιέβαλε μὲ τόσην ἱερότητα τοὺς βασικούς του θεσμοὺς καὶ νὰ τοὺς συνετήρησε μὲ τόσην εὐλάβειαν. Καὶ ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ αἴσθημα τῆς ἱερότητος καὶ τῆς εὐλαβείας ἐξηγεῖ τὴν τόλμην, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι τῆς Χώρας αὐτῆς ἐτροποποίησαν κάθε φοράν, ὁσάκις ᾐσθάνθησαν ὥριμον τὴν ἀνάγκην, τοὺς θεσμούς των. Τοὺς μετερρύθμισαν διὰ ν' ἀνανεώσουν τὰ φυσικά των ζώπυρα, διὰ νὰ τοὺς συντηρήσουν δημιουργικῶς. Καὶ εἰς τὴν τέχνην μὲ τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησαν αὐτὴν τὴν ἀνανέωσιν, κάθε φοράν, ὑπάρχει τὸ μυστικὸν τῆς συντηρήσεως τῆς ἰδίας τῆς Φυλῆς των, τὸ μυστικὸν τῆς διαιωνίσεως τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὄντως, οὔτε ὁ Σόλων ἐχρειάσθη κανένα πολύπλοκον θεωρητικὸν σύστημα διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς νόμους του. Οὔτε ἐπεχείρησεν ἐπανάστασιν ὁ Λυκοῦργος, διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τοὺς ἰδικούς του. Ὁ λόγος, ἡ ἔμπρακτος ἄσκησις τῆς ἀρετῆς, τὸ ζωντανὸν παράδειγμα, ἦσαν τὰ μέσα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Χρυσόστομοι καὶ οἱ Βασίλειοι ἐθεμελίωσαν τὴν Χριστιανικήν μας Κοινωνίαν τῶν μέσων αἰώνων. Ἀλλ' οὔτε οἱ ἐγγύτεροί μας πρόγονοι τῆς τουρκοκρατίας εἰς τὴν Θεσσαλίαν, εἰς τὴν Χαλκιδικήν, εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους, εἰς τὰς κοινότητας τῆς Μικρασίας, ὅταν συνεκρότουν τὰς συνεργατικάς των Κοινωνίας ᾐσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ δανεισθοῦν τὰ φῶτα καμμιᾶς πολυπλόκου θεωρίας. Τὰ ἀνεκάλυψαν μέσα των τὰ στοιχεῖα ποὺ ἐχρειάζοντο, εἰς τὴν πολύτιμον πεῖραν τῶν προγόνων, εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς κοινότητος τοῦ Γένους καὶ τοῦ αἵματος ποὺ τοὺς ἥνωνεν, εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ ἀνθρωπίνην των ἀλληλεγγύην, καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὸ ἀκμαῖον πάντοτε καὶ πάντοτε ὀξὺ καὶ διαυγὲς αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης, ποὺ τοὺς ἐνεψύχωνεν. Εἰς τὸ καθολικώτατον ἐκεῖνο αἴσθημα, πού, ὅπως ἐτόνισεν ὁ Ἀρχηγός, ὑπάρχει ὡς θεῖος σπινθὴρ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν τοῦ Κόσμου, μέσα εἰς τὰ ἴδια τὰ πράγματα καὶ μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ζωντανόν, ἐνεργόν, παντοδύναμον, ἱκανὸν πάντοτε ν' ἀνανεώνῃ καὶ ν' ἀναδημιουργῇ τὸν Κόσμον.

Μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς δικαιοσύνης ποὺ ἀνενέωσε καὶ ἀνεπτέρωσεν ἡ αὐγουστιανὴ μεταβολὴ καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς κατέδειξε πάλιν κάτι ποὺ ἐφαίνετο νὰ τὸ εἴχαμε λησμονήσει, «ὅτι δηλαδὴ ἀποτελοῦμεν ἕνα λαόν, ὁ ὁποῖος ἐὰν δὲν εἶναι συνηνωμένος καὶ συνεσφιγμένος μεταξύ του εἰς τὸ μέγιστον δυνατὸν ὅριον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περάσῃ ἄνευ ζημιῶν τὴν καταιγίδα», προχωροῦμεν οἱ Ἕλληνες μέσα εἰς τὴν καταιγίδα αὐτήν. Ἂν ὑπάρχουν ἀναμεταξύ μας ἄνθρωποι ἱκανοὶ νὰ φοβοῦνται ὅτι ἔτσι προχωροῦντες δὲν ἠμποροῦμεν ν' ἀτενίζωμεν μὲ ἀδιατάρακτον πεποίθησιν εἰς τὸ μέλλον, οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἂν δὲν εἶναι ψυχικῶς ἀνάπηροι θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἄνανδροι καὶ δειλοί.

Κδς

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ στερεωτέρα βάσις τοῦ ὑλικοῦ πολιτισμοῦ μιᾶς πόλεως εἶναι αἱ ὑπόνομοι, τὸ δίκτυον δηλαδὴ τῶν ἀποχετεύσεων τῶν ὀμβρίων καὶ μὴ ὑδάτων τῆς ἐπιφανείας της, τότε αἱ Ἀθῆναι, ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἑλλάδος, μετὰ μίαν ἀκεραίαν ἑκατονταετίαν πλήρους πολεοδομικῆς ἀναρχίας, μόνον ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος, ἤρχισαν νὰ ἀποκτοῦν τὴν ἀσφαλῆ καὶ βαρεῖαν αὐτὴν ὑποθεμελίωσιν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξᾶς, κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ἔναρξιν τῶν ἔργων, ἐξῆρε διὰ τοῦ λόγου του, μὲ τὴν ἀκρίβειαν, τὴν πολυμέρειαν καὶ τὴν ἐκπληκτικὴν τάξιν ποὺ διακρίνει τὰς σκέψεις του, ἐπὶ τῶν διαφορωτέρων θεμάτων, τὴν μεγάλην σημασίαν ποὺ ἔχει διὰ τὰς Ἀθήνας ὁ ἀποχετευτικὸς αὐτὸς ἀγωγός. Ἡ στήλη μας αὐτή, συμπανηγυρίζουσα μὲ ὅλον τὸν παναθηναϊκὸν πληθυσμόν, ἀφ' ἑνὸς τὸν κόσμον τὸν ἐμφανῆ καὶ ἐπίσημον καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μυριοκέφαλον μᾶζαν, τὸ ὕψιστον τοῦτο γεγονός, σημειώνει μὲ παχεῖαν ὑπογράμμισιν τὰς ἀπόψεις τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐπὶ τοῦ μεγάλου τούτου κεφαλαίου τῆς ὑλικῆς ζωῆς τῆς ἱστορικωτέρας πόλεως τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ παρελθόν, πρὸ τοῦ ὁποίου ἱστάμεθα, τώρα, ἀγέλαστοι, καθὼς ἡ Ἱστορία, ἀπροκατάληπτοι, χωρὶς ἀγάπην πρὸς αὐτό, ἀλλὰ καὶ χωρὶς μῖσος, ἐξ ὀργανικῶν ἀδυναμιῶν, ἀνίσχυρον ἢ ἀνίκανον νὰ διασκελίσῃ τὴν ἀπόστασιν ποὺ χωρίζει τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσιν ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν πραγματοποίησιν, δὲν κατώρθωσε νὰ δώσῃ εἰς τὸ μάκρος πολλῶν δεκαετιῶν τὴν ὑλικὴν μορφὴν εἰς τὰς μελέτας καὶ τὰ σχέδιά του. Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ μὲ πρωτεῖα τῶν ὁποίων τὸ πνευματικὸν φῶς ἡπλώθη πολὺ πέραν τῶν ὁρίων της, εἶχεν ἀνοικοδομηθῆ μὲ αὐτοσχεδιασμοὺς καὶ ἔτσι προχείρως, ὥστε ὅλη ἡ ἔκτασις τοῦ ὑπεδάφους εἰς τὸ ὁποῖον ἐστηρίχθη, νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ δυσώδη βόρβορον καὶ ἰλύν. Τὸ μεταυγουστιανὸν Κράτος, πιστεῦον διὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ του ὅτι τὰ ἐμπόδια διὰ τοὺς ὑγιεῖς καὶ ρωμαλέους λαοὺς ὑπάρχουν μόνον διὰ νὰ ὑπερπηδῶνται, ἀφοῦ ἐχαλάρωσε πρὸς στιγμὴν τὴν ἔντασιν τῶν προσπαθειῶν του καὶ ἐχαλιναγώγησε, προσωρινῶς, λόγῳ τῆς πολεμικῆς κρίσεως τὴν πρὸς τὰ πρόσω ὁρμήν του, ἐξῆλθε μετὰ μίαν βραχεῖαν περίοδον ἀναπροσαρμογῆς καὶ περισυλλογῆς, ἀποφασιστικώτερον καὶ θεληματικώτερον, προκειμένου νὰ μεταβάλῃ ἐπὶ ὅλων τῶν πεδίων τῆς κυβερνητικῆς δράσεως τὰ σχέδιά του εἰς πραγματοποιήσεις. Εἰς τὴν ἀδάμαστον αὐτὴν θεληματικότητα, εἰς τὸν παλαιστικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὀφείλεται ἡ πλουσία αὐτὴ συγκομιδὴ τῶν ἔργων ποὺ ἤρχισαν καὶ τῶν ἔργων ποὺ ἐτελείωσαν καὶ ἐγκαινιάσθησαν ἐντὸς τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος. Ὁ κ. Ι. Μεταξᾶς, φύσις κατ' ἐξοχὴν θετική, παρὰ τὴν φαινομενικὴν ἠρεμίαν του, ἰδιοσυγκρασία φλογερά, συμπυκνωμένη καὶ ἄκαμπτος, δὲν ἐξεκίνησε πορευόμενος πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς σήμερον, παρὰ τὴν ὡλοκληρωμένην σοφίαν του, ἀπὸ καμμίαν θεωρίαν λήγουσαν, ὡς εἶπεν ἀλλαχοῦ, ὁ ἴδιος εἰς «ισμὸς» (Κρατικὸς σοσιαλισμός). Γέννημα καὶ θρέμμα τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος, μελετητὴς βαθὺς τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ τῆς καθόλου Ἑλληνικῆς πραγματικότητος, ἐκπηδᾷ μέσα ἀπὸ τὰς ἀνάγκας μας, ὡς λ ό γ ο ς, βαθὺς καὶ ἀγαπητός, πανίσχυρος, ὡς δ ύ ν α μ ι ς καὶ ὡς ἐ ν έ ρ γ ε ι α χρηστή, ὁμαλή, ἀνένδοτος καὶ πραγματοποιός.

Κυνηγὸς τοῦ σκοποῦ του, ὡς ἐτόνισε, πάνω στὴ γῆ καὶ ὄχι εἰς τὰ σύννεφα, γεμᾶτος ἀπὸ ἀγαθότητα, ἀγαπᾷ νὰ βλέπῃ τὴν θεωρίαν πηγάζουσαν ἀπὸ τὰς καθημερινὰς πραγματοποιήσεις τοῦ πολιτικοῦ καὶ κυβερνητικοῦ του προγράμματος. Μὲ αὐτὴν τὴν πανοπλίαν τῶν ψυχικῶν καὶ ἠθικῶν χαρισμάτων του, ἀγωνιζόμενος ὁ Ἀρχηγός, δὲν ἐμφανίζεται μόνον ἐντὸς τοῦ ἀγωνιστικοῦ του στίβου ὡς τὸ ὑψηλότερον πρότυπον Ἕλληνος, πολίτου συνάμα καὶ Ἀρχηγοῦ. Ἔτσι παρεσκευασμένος, χαρίζει εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ μιᾶς καὶ πλέον τριετίας, ἀφ' ἧς κυβερνᾷ τὴν Ἑλλάδα, θεσμοὺς χρησίμους καὶ εὐρεῖς εἰς τὴν ἀπηρχαιωμένην νομοθεσίαν μας, καὶ ἔργα ἐν συνεχείᾳ μεγάλης κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς ὠφελείας. Ἀνεγείρει καὶ συγχρονίζει τὸ πολιτικόν, κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικόν μας οἰκοδόμημα, χαράσσει μὲ πρωτοτυπίαν ἐπὶ ἁγνῶς ἑλληνικοῦ μαρμάρου καὶ ἐν διαρκεῖ συναφείᾳ πρὸς τὴν ἰδικήν μας ζωὴν τὰς νέας ἀξίας τῆς Χώρας.

Αἱ Ἀθῆναι, μὲ τὴν ὑψηλήν του πνοήν, θὰ ξαναγίνουν πάλιν ἡ ἀνταξία πρωτεύουσα καὶ τῶν τριῶν μας Ἑλλάδων, διότι τὸ νέον τεράστιον ἔργον ποὺ ἐθεμελιώθη προχθὲς ἐξυγιαίνει καὶ καθαρίζει τὴν ζωὴν τῆς πρωτευούσης εἰς τὴν ρίζαν της, εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην ἀρχήν της. Ἡ ὑγεία καὶ ἡ ἀκμὴ θὰ ξαναγίνουν πάλιν τὸ κτῆμα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ εἶναι τοῦτο τὸ θειότερο καὶ πλουσιώτερο δῶρο ποὺ προσφέρει ὁ Ἀρχηγὸς ἀφειδώλευτα στὴ νεολαία ὅλης του τῆς Ἑλλάδος.

Γ. Λλς.

«Δὲν εἶναι ὁ καθένας σας χωριστὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, οὔτε ἡ κάθε μία σας χωριστὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Εἶσθε ὅλοι σας ἕνα σύνολον καὶ θὰ ἐργασθῆτε διὰ τὸ σύνολον καὶ θὰ γνωρίζετε ὅτι τὴν εὐτυχίαν σας δὲν θὰ τὴν εὕρετε παρὰ μόνον στὴν εὐτυχία τοῦ συνόλου. Τώρα ἔχετε ὁδηγοὺς μπροστά σας τοὺς δασκάλους σας, οἱ ὁποῖοι θὰ σᾶς ὁδηγήσουν στὰ πρῶτα βήματα καὶ τοὺς ὁποίους θὰ ἀκολουθήσετε. Ἀπὸ τώρα πρέπει νὰ ἑτοιμασθῆτε νὰ γίνετε καλοὶ πολῖται καὶ καλαὶ πολίτιδες. Ἀπὸ τώρα πρέπει νὰ ἀσκηθῆτε στὸ μεγάλο σας ἔργο...».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

(Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς Θεσσαλονίκης τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1936).

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΩΝ

Θάπρεπε τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ προσέξουν μιὰ εἴδησι, ποὺ ἐδημοσιεύθη πρὶν λίγες ἡμέρες καὶ ποὺ εἶναι ἐπανάληψις μιᾶς ἄλλης ποὺ ἐδημοσιεύθη τὶς τελευταῖες ἑβδομάδες τοῦ περασμένου ἔτους.

Καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δεύτερη μιλοῦσαν γιὰ τὰ σχολεῖα τῶν ἀναλφαβήτων, ποὺ ἵδρυσαν διάφορα ἐργοστάσια στὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ Δῆμοι τῶν δύο πόλεων. Ὄχι πιὰ ἕνα ἢ δυὸ σχολεῖα, ἀλλὰ πάνω ἀπὸ δέκα, στὰ ὁποῖα καὶ νέα προστίθενται καθημερινῶς καὶ θὰ προστίθενται.

Ἔτσι προβάλλει αὐτόματο τὸ ἐρώτημα: Ἔχουμε πολλοὺς ἀναλφαβήτους; Δυστυχῶς, περισσοτέρους ἀπὸ πολλὲς ἄλλες χῶρες. Καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι περίεργο, γιατὶ πολλοὶ λίγοι λαοὶ ἀγάπησαν καὶ ἀγαποῦν τὰ γράμματα ὅσο ὁ Ἑλληνικός. Ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ προῆλθε τὸ κρυφὸ σχολειὸ καὶ ἂν δὲν ἦταν τόση ἡ λατρεία τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὰ γράμματα, ἴσως καὶ μετὰ αἰῶνες ἀκόμη νὰ μὴ εἶχε φθάσει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς στὴ σημερινή του πνευματικὴ στάθμη. Παρουσιάσθη ὅμως τὸ φαινόμενο τοῦ Κρυφοῦ Σχολειοῦ, ποὺ διετήρησε τὴν φλόγα κι᾿ ὅταν τὸ σκλαβωμένο Ἑλληνικὸ Ἔθνος μπόρεσε νἄχη τὰ σχολειά του, σχετικῶς ἐλεύθερα, τότε ἔλαμψαν στὴν Πόλι, στὴν Σμύρνη, στὶς Κυδωνίες, στὴ Μοσχόπολι, στὸν Ἄθω καὶ σὲ πλεῖστα ἄλλα σημεῖα τοῦ ὑποδουλωμένου Ἑλληνισμοῦ καὶ στὸ ἐξωτερικό, σχολεῖα μὲ τὰ ὁποῖα δύσκολα θὰ μποροῦσαν καὶ τὰ καλύτερα ξένα νὰ συγκριθοῦν. Ἔλαμψαν ἀκόμη διδάσκαλοι μὲ πανευρωπαϊκὴ φήμη καὶ φιλόλογοι μπροστὰ στοὺς ὁποίους ἔσβηνεν ἡ αἴγλη πολλῶν ξένων. Ἡ Φυλὴ εἶχε τὴ διάθεσι τῆς μαθήσεως στὰ σπλάγχνα ἀπὸ τὴν προκαλλιέργειά της, ἀπὸ τὴν ἱστορία της, ἀπὸ τὸν ρόλο ποὺ ἔπαιξε στὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν διάθεσί της αὐτὴ τὴ χαρακτηρίζει μιὰ λαϊκή, ἀλλὰ καὶ γι᾿ αὐτὸ παραστατικώτερη παροιμία, ποὺ διακηρύσσει ὅτι: «Ἄνθρωπος ἀγράμματος ξύλο ἀπελέκητο».

Ἀλλὰ πέρα ἀπὸ τὸ Κρυφὸ Σχολειὸ καὶ τὴν παροιμία ὑπάρχει μιὰ ἄλλη ἀκαταπολέμητη ἀπόδειξις. Τὰ ἀναρίθμητα σχολεῖα ποὺ ἵδρυσαν Ἕλληνες κι᾿ ὅταν ἦταν σκλαβωμένη ἡ Ἑλλὰς κι᾿ ὅταν ξεσκλαβώθηκε καὶ σ᾿ ὅλη τὴν ἔκτασι τῆς γῆς, γιὰ νὰ διατηροῦν τὰ παιδιά τους τὴν Ἑλληνική τους ψυχὴ καὶ γιὰ ν᾿ ἀποκτήσουν τὴ μόρφωσι ποὺ οἱ ἴδιοι πολλὲς φορὲς δὲν μπόρεσαν νἄχουν. Ξεκινοῦσαν χωριατόπαιδα, χωρὶς παπούτσια, ἐμοχθοῦσαν σ᾿ ὅλη τους τὴ ζωὴ κι᾿ ὅταν ἔφθαναν νἄχουν μιὰ περιουσία, τὸ πρῶτο ποὺ εἶχαν νὰ κάμουν ἦταν νὰ χτίσουν ἕνα σχολειό, μιὰ ἐκκλησιά, ἕνα νοσοκομεῖο, ν᾿ ἀφήσουν μετὰ θάνατον τὰ ποσὰ ποὺ ἐχρειάζοντο γιὰ τὴ συντήρησί τους καὶ κατάρα στὰ παιδιά τους ἂν δὲν ἄνοιγαν τὰ μάτια τους στὸ φῶς τῆς μαθήσεως. Ἴσως τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ μὴ τὸ ξέρουν, πρέπει ὅμως νὰ τὸ μάθουν πὼς δὲν ὑπάρχει συγκινητικώτερο καὶ πατριωτικώτερο ἀνάγνωσμα ἀπὸ τὶς διαθῆκες τῶν Ἑλλήνων, ποὺ ἄφησαν τὶς περιουσίες των γιὰ νὰ κτισθοῦν σχολεῖα καὶ βιβλιοθῆκες, νοσοκομεῖα καὶ ἐκκλησίες. Πολλὲς φορὲς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶχαν κατορθώσει νὰ γράψουν οἱ ἴδιοι τὶς διαθῆκες καὶ ἔτσι μποροῦμε νὰ ἰδοῦμε ποιὸς Ὄλυμπος πατριωτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ποιὸ μέγεθος ταπεινοφροσύνης, ποιὰ λατρεία τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐφώλιασε στὶς ψυχές τους. Τὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἀθηνῶν, ἂν εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἱδρύματα μὲ τὴ μεγαλύτερη περιουσία, τὸ ὀφείλει στοὺς ταπεινοὺς αὐτοὺς Πανέλληνας καὶ θάπρεπε νὰ ἰδοῦν τὰ Ἑλληνόπουλα τὰ σχολικὰ κτίρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ρόδου, τοῦ Βουκουρεστίου κι᾿ ὡς προχθὲς τῆς Σμύρνης, τῆς Τραπεζοῦντος, τῆς Ὀδησσοῦ, γιὰ ν᾿ ἀντιληφθοῦν τί κατορθώνει ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ ἀγάπη αὐτὴ τοῦ Ἕλληνος πρὸς τὰ γράμματα.

Μὰ τότε, γιατὶ νὰ ὑπάρχουν τόσοι ἀγράμματοι, γιατὶ στὸν λαὸν αὐτὸν ποὺ λατρεύει τὴν παιδεία νὰ εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως σχολείων ἀναλφαβήτων;

Ἡ ἀπάντησις δὲν εἶναι δύσκολη, οὔτε καὶ τὸ πρᾶγμα τόσο περίεργο ὅσο φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως.

Ὅταν ἡ Ἑλλάδα στὰ 1830 ἔγινε ἐπὶ τέλους ἐλεύθερο κράτος, ἔστω καὶ ἂν ἡ ἐξουσία του ἐκάλυπτε, κυριολεκτικῶς, μιὰ σπιθαμὴ γῆς, τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ ἔπρεπε νὰ φροντίσουν οἱ κυβερνήσεις ἦσαν τὰ ἐρείπια ποὺ ἄφησεν ὁ πόλεμος. Διακόσιες πενῆντα ὅλες χιλιάδες ψυχὲς ἐστοίχισεν ἡ ἐλευθερία κι᾿ ὅπου κι᾿ ἂν ἔστρεφε κανεὶς τὸ μάτι τίποτε ἄλλο δὲν ἔβλεπε ἀπὸ χαλάσματα, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦσαν δεκάδες χιλιάδων ὀρφανεμένων παιδιων, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ γίνουν εἴτε οἱ μεγαλυτεροι πατριῶτες, εἴτε οἱ χειρότεροι ἐγκληματίαι καὶ κακοῦργοι. Τὸ Κράτος ἀπὸ τὴν ἄλλη ἦταν ἀνοργάνωτο καὶ ὅλα ἔπρεπε νὰ θεμελιωθοῦν ἀπὸ τὸ μηδέν. Χρήματα ἐχρειάζοντο πολλὰ καὶ χρήματα δὲν ὑπῆρχαν. Καὶ πάλι ὅμως ἔγιναν πολλὰ καὶ θὰ ἐγίνοντο περισσότερα ἂν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἀσφυκτιοῦσε. Τὰ σύνορα μόλις ἔφθαναν ὡς τὴ Λαμία καὶ τὰ περισσότερα ἐδάφη ἦσαν ξηρὰ καὶ ἄγονα. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς Ἑλληνικῆς γῆς ἔμεινε σκλαβωμένο, ὅπως σκλαβωμένο ἔμεινε τὸ μεγαλύτερο τμῆμα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Μὲ τὸ πρωτόκολλο τοῦ 1830 ἀνεγνωρίσθη τὸ νέο Ἑλληνικὸ Κράτος, ἀλλὰ τὸ Κράτος αὐτὸ ἦταν ὑποχρεωμένο νὰ θεωρήση προσωρινὴ μιὰ εἰρήνη ποὺ τοῦ ἐκολόβωνε τὰ φτερά του, ἄφηνε ἔξω ἀπὸ τὰ ὅριά του τὴν Κρήτη, τὴ Σάμο, τὴ Χίο, τὴ Θεσσαλία, τὴν Ἤπειρο, τὴ Μακεδονία, παραγνώριζε τὶς θυσίες του, ἔσβηνε τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε ποτάμι ἐφτὰ ὁλόκληρα χρόνια καὶ δὲν τοῦ ἔδινε τὴ δυνατότητα νὰ ζήση. Τὸ Ἑλληνικὸ λοιπὸν αὐτὸ Κράτος ἦταν ὑποχρεωμένο νὰ μένη μὲ τὸ ὅπλο παρα πόδα, νὰ συντηρῆ ἐπαναστάσεις, πρόσφυγας, νὰ διεξάγη πολέμους καὶ νἆναι σ᾿ ἕνα διαρκῆ συναγερμό. Ἔτσι, οἱ γλίσχροι του πόροι πήγαιναν σὲ ντουφέκια κανόνια καὶ μπαροῦτι καὶ μηδαμινὰ ποσὰ ἀπὸ αὐτοὺς στὴν ἵδρυσι σχολείων καὶ γενικώτερα στην ἐπέκτασι τῆς παιδείας.

Στὰ μικρά, ἐξ ἄλλου, διαλείμματα εἰρήνης, τὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ δὲν μποροῦσαν ν᾿ ἀναπτύξουν τὴν δραστηριότητά τους στὰ στενὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἦσαν ἀναγκασμένα νὰ πάρουν τὸν δρόμο τῆς ξενητειᾶς, γιὰ νὰ γίνουν ἀργότερα οἱ εὐεργέται τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, ἢ γιὰ νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα στὴ χοάνη τοῦ διεθνοῦς κόσμου. Τὰ περισσότερα ὅμως Ἑλληνόπουλα, ἀπὸ τὰ 1897 καὶ πέρα πρὸ παντός, ἦσαν ἀναγκασμένα προτοῦ καλὰ καλὰ ἀποφοιτήσουν καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ Δημοτικὸ σχολεῖο νὰ βγοῦν στὴ βιοπάλη. Οἱ μεγάλοι ἀδελφοί, ὁ πατέρας, οἱ ἄλλοι συγγενεῖς προστάται εἶχαν σκοτωθῆ στὸν πόλεμο, στοὺς ἀγῶνες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν ἀδελφῶν καὶ τὰ μικρὰ Ἑλληνόπουλα, προτοῦ ἀκόμη σβήση τὸ παιδικὸ χαμόγελο ἀπὸ τὰ χείλη των, βρίσκονταν νὰ εἶναι τὰ ἴδια προστάται οἰκογενειῶν. Ἔτσι, δὲν ἔμενε καιρὸς γιὰ γράμματα, κι᾿ ἂν ὑποθέσουμε ἀκόμη ὅτι ὑπῆρχαν ἐπαρκῆ σχολεῖα.

Τὰ πράγματα ὅμως σήμερα δὲν εἶναι τὰ ἴδια. Ἡ Ἑλλάδα τῆς ἐποχῆς μας εἶναι τέσσερις φορὲς μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1830, ἔχει ἐδάφη πλούσια, κι᾿ ἡ εἰρήνη ἀρκετὰ χρόνια τώρα δὲν ἔπαυσε νὰ τὴ συντροφεύη. Ἡ γεωργικὴ ἐξ ἄλλου καὶ γενικώτερα ἀναμορφωτικὴ προσπάθεια ποὺ καταβάλλεται μπορεῖ νὰ δώση ψωμὶ σ᾿ ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Χωρὶς τὴν παραμικρὴ διάθεσι ἀνοήτου καυχησιολογίας, δὲν μπορεῖ κανεὶς ν᾿ ἀμφισβητήση ὅτι ἡ Ἑλλὰς βρίσκεται, μ᾿ ὅλες τὶς μπόρες καὶ τὶς συμφορές της, στὴν πρωτοπορία τῶν πολιτισμένων κρατῶν. Γι᾿ αὐτὸ ὅμως καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νἄχη πολλοὺς ἢ ὀλίγους ἀγραμμάτους καὶ ἀναλφαβήτους, ἀφοῦ δὲν εἶναι καὶ στὴν ἰδιοσυγκρασία τοῦ Ἕλληνος ἡ ἀπαιδευσία. Γι᾿ αὐτὸ καὶ ὅλοι πρέπει νὰ παρακολουθήσουμε μὲ τὴ μεγαλύτερη συμπάθεια καὶ νὰ ὑποβοηθήσουμε ἀκόμη τὴν προσπάθεια τῆς ἱδρύσεως σχολείων ἀναλφαβήτων σ᾿ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ποὺ θὰ συμπληρώση τὴν προσπάθεια ποὺ καταβάλλει ὁ στρατὸς στὸ ἴδιο κεφάλαιο.

Χ. Ἀγγελομμάτης

Στό περιθώριον

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Ἔπειτα ἀπὸ τὸν πρῶτον θεατρικὸν διαγωνισμόν, τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα θ' ἀναγγελθοῦν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, ὡς καὶ τὸν προσφάτως προκηρυχθέντα καλλιτεχνικὸν διαγωνισμὸν τραγουδιοῦ, ἀπαγγελίας καὶ χοροῦ, ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε. Ο. Ν. προεκήρυξε τώρα νέον πνευματικὸν διαγωνισμὸν διὰ συγγραφὴν μονοπράκτου δράματος, μονοπράκτου κωμῳδίας καὶ διηγήματος, τοῦ ὁποίου τὰς λεπτομερείας θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχές. Σήμερον ἐπιθυμοῦμεν ἁπλῶς νὰ τονίσωμεν τὴν σημασίαν τῶν διαγωνισμῶν αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς ἐξασφαλίζουν ἐκλεκτὴν καὶ κατάλληλον πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἀπασχόλησιν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεώς μας καὶ ἀνυψώνουν τὸ πνευματικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν ἐπίπεδον αὐτῶν, χαράσσουν συγχρόνως εἰς τοὺς Ἕλληνας λογοτέχνας τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος ἐκκινεῖ ἀπὸ τὰς γνησιωτέρας καὶ πλουσιωτέρας πηγὰς ἐμπνεύσεως καὶ δημιουργίας καὶ ὁδηγεῖ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ψυχὴν τῶν Νέων, δηλαδὴ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἔθνους. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀσφαλῶς ὁ κυριώτερος καὶ ὡραιότερος σκοπὸς τῆς Λογοτεχνίας.

ΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ

Εἰς τελευταίαν ἐγκύκλιον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε. Ο. Ν. τονίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας ὅσον ἔνεστι περισσοτέρων θερινῶν «Στρατοπέδων».

Ἡ ἐγκύκλιος ἀναφερομένη εἰς τὰς τυχὸν ἐλλείψεις τῶν ὑλικῶν μέσων αἵτινες δυνατὸν νὰ παρακωλύσουν τὴν ἵδρυσιν τούτων τονίζει:

«...Ἡ πρωτοβουλία καὶ ἡ δραστηριότης, ἡ πίστις καὶ ἡ θέλησις πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος ἐξουδετερώνει πολλάκις τὴν ἔλλειψιν τῶν μέσων...».

Καὶ πράγματι, ἔχομεν τοσαῦτα παραδείγματα δημιουργοῦ πρωτοβουλίας τῶν πλείστων Π. Διοικήσεών μας ὥστε νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ διακρίνουσα πάντοτε τοὺς σχηματισμούς μας ζηλευτὴ ἅμιλλα θὰ ὑπερβῇ νικηφόρως καὶ πάλιν ὅλους τοὺς σκοπέλους.

ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ
Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξᾶν τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

«Κύριε Πρωθυπουργέ,

»Ἡ θερμὴ συμμετοχὴ τοῦ ἀγαπητοῦ Μου Λαοῦ εἰς τὸ πένθος τοῦ Οἴκου Μου ἐπὶ τῷ σκληρῷ θανάτῳ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ προσφιλοῦς Μοι θείου Βασιλόπαιδος Χριστοφόρου ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν παρηγορίαν Ἐμοῦ ὡς καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας διὰ τὴν νέαν ταύτην ἀπώλειαν φιλτάτου Μέλους Αὐτῆς.

»Ἐν τῇ παρούσῃ ὥρᾳ θλίψεως εἶμαι ἐν τούτοις εὐτυχὴς βλέπων πάλιν μετὰ πόσης ὁ Λαός Μου ὁλοψύχου συμπαθείας συμμερίζεται τὴν λύπην Μου καὶ μετὰ πόσης πάντοτε ζωηρᾶς ἀγάπης περιβάλλει τὴν μετ' Αὐτοῦ δι' ἀμοιβαίας ἀφοσιώσεως συνδεομένην Δυναστείαν Του.

»Βαθύτατα συγκεκινημένος ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων τούτων τοῦ ἀγαπητοῦ Μου Λαοῦ, παρακαλῶ ὑμᾶς, κύριε Πρωθυπουργέ, ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ ἀνακοινώσητε εἰς Αὐτὸν τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας Μου. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'»

Ἐν τῷ Ἀνακτόρῳ Ἀθηνῶν τῇ 27ῃ Ἰανουαρίου 1940.

ΝΕΑΙ ΠΛΕΥΡΑΙ

Ἡ ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη ἐπιδοκιμάζει ὁμοφώνως τοὺς θερμοὺς ἐπαίνους, τοὺς ὁποίους ἀπηύθυνεν ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τοὺς νέους ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν προθύμως εἰς τὴν κλῆσιν τῶν ἀνωτέρων των, ν' ἀναλάβουν τὴν στρατιωτικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τμημάτων καὶ τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Οἱ νέοι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἀπόψεως ἡλικίας εὑρίσκονται τόσον κοντὰ εἰς τὰ παιδιὰ τῶν φαλάγγων τῆς Ὀργανώσεως, θὰ ἐκτελοῦν καὶ ἐδῶ τὰ ἴδια καθήκοντα, διὰ τὰ ὁποῖα τοὺς προορίζει ἡ μόρφωσις καὶ ἡ θέσις των, καὶ φυσικὰ θὰ φέρουν μαζί των καὶ θὰ μεταδώσουν εἰς τὰς τάξεις τῶν φαλαγγιτῶν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Σχολῆς ἀπὸ τὴν ὁποίαν προέρχονται, πνεῦμα καὶ παράδοσιν ὑγιοῦς τάξεως καὶ αὐστηρᾶς πειθαρχίας, πνεῦμα καὶ παράδοσιν ἀγώνων καὶ αὐτοθυσίας ἑλληνικῆς.

Μὲ τὴν ἐργασίαν τῶν νέων αὐτῶν ἀξιωματικῶν δὲν πρόκειται μόνον νὰ συμπληρωθῇ, κατὰ τὸν τελειότερον δυνατὸν τρόπον, αἰσθητὸν κενὸν ρυθμοῦ, ποὺ ἦτο φυσικὸν νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν Ὀργάνωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξυπηρετηθῇ σημαντικώτατα τὸ ὅλον ἔργον τῆς στρατιωτικῆς ἀγωγῆς τοῦ Ἔθνους, τὸ ὁποῖον οὔτε τὸ σχολεῖον οὔτε κανεὶς ἄλλος θεσμὸς ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ. Ἡ Χώρα ἠμπορεῖ νὰ εἶναι βεβαία ὅτι ὅλη ἡ πολεμική της ὀργάνωσις καὶ ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἀμύνης της ἔχει ν' ἀποκομίσῃ ἀνυπολόγιστα ὀφέλη ἀπὸ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνουν εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. οἱ νέοι ἀξιωματικοί. Ἀπὸ τὴν ἐπίδοσιν τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιδείξουν τὰ παιδιὰ τῶν φαλάγγων τῆς Ὀργανώσεως — καὶ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἡ ἐπίδοσις αὐτὴ θὰ εἶναι πλουσία εἰς ἀποτελέσματα — θὰ κριθῇ ἡ ἐπίδρασις τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ὁ θεσμὸς ὄχι μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀρτιώσεως τῆς στρατιωτικῆς ὀργανώσεως τῆς Χώρας ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δημοσιονομικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομίας. Μὲ τὸ καθιερούμενον σύστημα τῆς στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως τῶν φαλάγγων τῆς Νεολαίας διανοίγονται νέαι πλευραὶ ἐθνικῆς ἀποδόσεως, νέοι τομεῖς ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν νεαρὸν ἑλληνικὸν θεσμὸν τῆς Ε. Ο. Ν., τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχηγὸς διορατικώτατα δὲν ἔπαυσε νὰ διακηρύττῃ ὡς τὸν δυναμικώτερον μεταξὺ ὅλων τῶν πραγματώσεων τῆς Αὐγουστιανῆς μεταβολῆς.

Στό περιθώριον

ΤΑ ΕΡΓΑ

Κάτι ποὺ δὲν ἐτονίσθη ὅσο ἀξίζει μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς θεμελιώσεως τοῦ κεντρικοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ποὺ πρέπει ὁ λαός μας νὰ τὸ ἐκτιμήσῃ ὅσον ἀξίζει — καὶ ἀξίζει παραπολύ — εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἔπειτα ἀπὸ βραχεῖαν ἀνακοπήν, ἡ Χώρα ἐπαναλαμβάνει, μὲ νέον θάρρος, τὴν προσπάθειαν τῆς εἰρηνικῆς της ἀνασυγκροτήσεως. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν μέγα μέρος τῆς γηΐνης ἐπιφανείας ἔχει καλυφθῆ ἀπὸ τὰς φλόγας τοῦ πολέμου, τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὴν εὔνοιαν τῆς Θείας Προνοίας, διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εἴμεθα εὐγνώμονες.

Ἡ θεμελίωσις τοῦ κεντρικοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ ὄντως ἀποτελεῖ ἔργον ἐξαιρετικῆς σημασίας διὰ τὸ μέλλον τοῦ συγκροτήματος τῶν μεγάλων καὶ τῶν μικρῶν οἰκισμῶν τῆς περιοχῆς τῶν Ἀθηνῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι μόνον πρωτεύουσα τοῦ Κράτους καὶ μητρόπολις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ βωμὸς καὶ προσκύνημα ὅλης τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος. Μέγα ὅμως ἐπίσης καὶ ὑψίστης σπουδαιότητος ἔργον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποπεράτωσις συνέπεσε μὲ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ εἶναι ὁ αὐτοκινητόδρομος Θεσσαλονίκης — Ξάνθης. Μεγάλα τέλος ἔργα εἶναι τὰ ἀποξηραντικὰ καὶ ἀρδευτικά, ἄλλα τῶν ὁποίων — ἐν Μακεδονίᾳ — συνεπληρώθησαν καὶ ἄλλα ἐκτελοῦνται, εἰς τὴν Ἤπειρον, εἰς τὴν Θεσσαλίαν εἰς τὴν Στερεὰν καὶ τὰ ὁποῖα αἱ τελευταῖαι — μικρᾶς εὐτυχῶς ἐντάσεως — πλημμύραι μᾶς τὰ ἔφεραν εἰς τὴν μνήμην μας. Εἶναι χρήσιμον ὁ Λαός, ἀντιμετωπίζων τὰς ἀναποτρέπτους δυσχερείας, τὰς ὁποίας προκαλεῖ καὶ εἰς τὰς ἐκτὸς τῆς ζώνης τοῦ πολέμου χώρας ἡ πολεμικὴ ἀναστάτωσις, νὰ ἐγκαρδιώνεται ἀπὸ τὰς προόδους ποὺ σημειώνει συνεχίζων ἐν εἰρήνῃ τὰ δημιουργικά του ἔργα.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΜΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Συνιστῶμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ παρακολουθήσουν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τεύχους τὸ νέον μας ἀνάγνωσμα «Στὰ χρόνια τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου». Ἡ δρᾶσίς του θὰ τοὺς συναρπάσῃ.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἕνα τοπίο τῆς Πάρνηθος μὲ τὰ τελευταῖα χιόνια.

Ἡ τελευταία: Οἱ Σκαπανεῖς τῆς Καλλιθέας Ἀθηνῶν.

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ἀγαπητοί μου φίλοι,

Μιὰ παρατήρησι ποὺ ἔκαμε συχνὰ ὁ Ἀρχηγός, ἕνα εἶδος στοργικοῦ παραπόνου, εἶναι ὅτι τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεώς μας δὲν τραγουδοῦν στὶς συγκεντρώσεις τους, στοὺς περιπάτους, στὶς παρελάσεις. «Πρέπει νὰ μάθουν νὰ τραγουδοῦν», ἐτόνισε πολλὲς φορές. Δηλαδή, μὲ ἄλλα λόγια:

Πρέπει νὰ εἶναι χαρούμενα. Δὲν ταιριάζει, δὲν μπορεῖ τὰ φωτεινὰ αὐτὰ μάτια νὰ εἶναι σκυθρωπά, τὰ ζωντανὰ αὐτὰ πρόσωπα νὰ εἶναι σοβαρά, νὰ εἶναι κλειστὰ καὶ βουβὰ αὐτὰ τὰ γεμᾶτα ἀπὸ βοὴ χαρᾶς στόματα.

Ἀφῆστέ τα ἐλεύθερα νὰ ἐκδηλωθοῦν. Ἡ χαρὰ θὰ ξεχυθῆ αὐτόματα κι' αὐθόρμητα ἀπὸ μέσα τους, ὁρμητική, θορυβώδης καὶ ὡραία, ὅπως ὅταν ἐλευθερώνεται καὶ ξεπηδᾶ τὸ κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴ γῆ νερό. Νά! Αὐτὸς ὁ χαρούμενος θόρυβος τοῦ νεροῦ εἶναι τὸ τραγούδι στὰ στόματα τῶν παιδιῶν, μιὰ ὁλόδροση καὶ ζωογόνα πηγὴ χαρᾶς καὶ ζωῆς.

Γιατὶ τὸ τραγούδι δὲν εἶναι ἁπλῶς ἕνας ρυθμικὸς ἦχος ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸν λάρυγγα. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ψυχῆς, μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ γνήσιες καὶ πιὸ ἀληθινὲς ἐκδηλώσεις της, ἡ πιὸ πηγαία καὶ πιὸ ὡραία ἔκφρασις τῆς ὑγείας της, τῆς ζωντάνιας της, τῆς δυνάμεώς της, μὲ μιὰ λέξι: τῆς χαρᾶς της.

Φαντασθῆτε τὸ πιὸ ὡραῖο φυσικὸ τοπίο καὶ συλλογισθῆτέ το γιὰ μιὰ στιγμὴ χωρὶς τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν, χωρὶς τὸ κελάρυσμα τῶν νερῶν, χωρὶς τὸ μουρμούρισμα τῶν δένδρων. Θὰ τὸ αἰσθανθῆτε ἀμέσως κρύο κι' ἄχαρο, θὰ τὸ δῆτε νὰ ἔχη χάσει τὸ μεγαλείτερο καὶ πολυτιμότερο μέρος τῆς ὀμορφιᾶς του. Καὶ ξέρετε γιατί; Γιατὶ θὰ τοῦ λείπη τὸ τραγούδι, θὰ τοῦ λείπη δηλαδὴ ἡ ψυχή.

Ἔτσι καὶ τὰ παιδιά, χωρὶς τραγούδι, μοιάζουν σὰν νὰ μὴν ἔχουν μέσα τους ψυχή, σὰν νὰ μὴν ἔχουν μέσα τους αἰσιοδοξία, πίστι, θέλησι, σὰν νὰ μὴν ἔχουν νειᾶτα καὶ ζωή. Κι' εἶναι τόσο ἀφύσικο αὐτό, τόσο ἀταίριαστο πρὸς τὴν ἑλληνικὴ ψυχή, ποὺ ὑπῆρξε πάντα χαρούμενη κι' αἰσιόδοξη, τόσο ξένο πρὸς τὴν ἑλληνικὴ φύσι, ποὺ κι' αὐτὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα ἀτέλειωτο χαρούμενο τραγούδι.

Αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ παραπόνου τοῦ Ἀρχηγοῦ. Καὶ σὰν ἀπάντησι ἀκριβῶς σ' αὐτὸ ἦρθε ἡ πρόσφατη προκήρυξι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ὀργανώσεώς μας γιὰ διαγωνισμὸ τραγουδιοῦ, ἀπαγγελίας καὶ χοροῦ.

Ὁ διαγωνισμὸς αὐτὸς εἶναι ἕνα κήρυγμα χαρᾶς. Οἱ τρεῖς περιπτώσεις του — τραγούδι, ἀπαγγελία καὶ χορὸς — εἶναι τρεῖς ἐκδηλώσεις τῆς ἴδιας μορφῆς, τῆς μορφῆς τῆς χαρᾶς στὴν πιὸ πλατειὰ καὶ ὑψηλή της ἔννοια, τῆς χαρᾶς τοῦ καλοῦ, τοῦ ἁγνοῦ καὶ τοῦ ὡραίου. Φροντίστε νὰ τὴ νοιώσετε βαθιά, ἀγαπητοί μου φίλοι, νὰ τὴ νοιώσετε καὶ νὰ τὴ μεταδώσετε μὲ τὸ τραγούδι γύρω σας σὰν μήνυμα ἀνοίξεως, τῆς πιὸ ὡραίας καὶ πιὸ γόνιμης ἀνοίξεως, τῆς ἀνοίξεως τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνατάσεως, τῆς ἀναδημιουργίας τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη -

Μελῆς Νικολαΐδης

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ

Τὴν περασμένη ἑβδομάδα ἔτυχε νὰ παρευρεθῶ σὲ μιὰν ἀπέριττη καὶ συγκινητικὴ τελετή, ἀπ' αὐτὲς ποὺ, ἂν καὶ ἔχουν κάθε φορὰ τοπικὴ σημασία, ἐνδιαφέρουν ὡστόσο τὸ σύνολο τοῦ τόπου μας καὶ δείχνουν πόσο θετικὴ εἶναι ἡ φροντίδα τῶν κυβερνητῶν γιὰ τὴν καλυτέρευσι τῆς φυλῆς μας. Πρόκειται γιὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου ἑνὸς νεοσύστατου ἀγροτικοῦ συνοικισμοῦ στὴν περιφέρεια τῆς Ἀττικῆς. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ λειτουργεῖ στὸ μέρος ἐκεῖνο δημοτικὸ σχολεῖο, καὶ ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ σχετικὴ ἀργοπορία ποὺ παρατηρήθηκε στὴν ἔναρξι τῆς διανομῆς φαγητοῦ μεταξὺ τῶν ἀπόρων μαθητῶν.

Ἀφοῦ ὁ ἐφημέριος τῆς περιοχῆς ἐτέλεσε τὸν σχετικὸ ἁγιασμό, ὁ πρόεδρος τῆς σχολικῆς ἐφορείας ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια, κατανοητὰ ἀπ' ὅλο τὸ ἀκροατήριο, τὸ σκοπὸ ποὺ ἐπιδιώκουν τὰ μαθητικὰ συσσίτια καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ ἐνισχυθῆ τὸ ἔργο τοῦτο ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν κοινωνία. Ἔπειτα μπῆκαν στὴν ἀράδα οἱ μισοὶ μαθηταὶ τοῦ σχολείου, ὡς εἴκοσι περίπου, καὶ κρατῶντας τὸ πιάτο τους στὸ χέρι προχώρησαν πρὸς τὸ καζάνι, ὅπου ἄχνιζαν ζεστὲς φακὲς καὶ ἀπ' ὅπου καθένας ἐπῆρε τὴ μερίδα του μαζὶ μὲ δυὸ μῆλα καὶ ἕνα πορτοκάλι. Ἔπρεπε νὰ παρευρεθῆ κανεὶς σ' αὐτὴ τὴ σκηνή, γιὰ νὰ ἰδῆ μὲ τὰ μάτια του τὴ χαρὰ ποὺ ἦταν ζωγραφισμένη στὰ πρόσωπα τῶν φτωχῶν ἐκείνων παιδιῶν, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἐξασφαλίσει πιὰ γιὰ ὅλη τὴ σχολικὴ χρονιὰ τὸ καθημερινό τους πιάτο. Οἱ οἰκογένειές των, ποὺ μὲ δυσκολία ὡς τώρα τὰ συντηροῦσαν, ἀνακουφίστηκαν πιὰ ὁλωσδιόλου μὲ τὸ μέτρο αὐτὸ τῆς κοινωνικῆς προστασίας, τὸ ὁποῖο δὲν ἀποβλέπει στὴν ἐξυπηρέτησι λίγων ἢ πολλῶν ἀτόμων, ἀλλὰ ἔχει τὴν γενναία πρόθεσι νὰ ἐξυγιάνη σωματικὰ καὶ ψυχικὰ τὴν αὐριανὴ μας γενεά.

Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀνάγκη νὰ ἐξάρουμε μὲ φράσεις χτυπητὲς τὸ θεσμὸ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Δὲν ἐχρειάστηκε παρὰ μιὰ ἁπλῆ ἔκκλησι γιὰ νὰ προσφέρουν πρόθυμα τὴν ὑποστήριξί τους σ' αὐτὰ καὶ τὰ εὔπορα μέλη τῆς κοινωνίας μας καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς καθημερινῆς δουλειᾶς. Ὁ ἑλληνικὸς λαός, μὲ τὸ σίγουρο ἔνστικτο ποὺ τὸν διακρίνει, αἰσθάνθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴ σοβαρότητα τοῦ σκοποῦ καί, ἄλλος λίγο, ἄλλος πολύ, πρόσφεραν ὅλοι τὴ συνδρομή τους στὰ μαθητικὰ συσσίτια. Ἡ λαμπρὴ πρωτοβουλία τοῦ κράτους συμπληρώθηκε ἀπὸ τὴν αὐθόρμητη ἐνίσχυσι τοῦ κοινοῦ. Καὶ ἔτσι κανένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ φοιτοῦν σήμερα στὰ ἐκπαιδευτήρια δὲν θὰ στερῆται τὴν ταχτική, τὴν ὑγιεινή, τὴ χορταστικὴ τροφή του. Τὰ μαθήματα, ποὺ θ' ἀκοῦνε στὸ σχολεῖο, θὰ πιάνουν πιὰ τόπο καὶ τὰ κεντήματα τῆς πείνας δὲν θὰ παρακωλύουν, ὅπως ἄλλοτε, τὴν προσοχὴ τῶν ἀκροατῶν. Ὁ κάθε μαθητὴς θὰ ἔχη μπροστά του ἐλεύθερο τὸ πεδίο νὰ διακριθῆ καὶ νὰ ἐπιβληθῆ, χωρὶς νὰ ἐμποδίζεται σ' αὐτὸ ἀπὸ δυσχέρειες οἰκονομικές.

Εἶναι ἀνάγκη τώρα νὰ προσθέσουμε στὸ πρόσωπο τίνος πρέπει νὰ περιστρέφωνται οἱ εὐχαριστίες τῶν παιδιῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των; Ἐκεῖνος ποὺ συγκράτησε τὴν ἀκαθοδήγητη πατρίδα μας στὴν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ, αὐτὸς ὁ ἴδιος φρόντισε καὶ γιὰ τὴν ἐξασφάλισι τῶν ἀπόρων παιδιῶν ἀπὸ ἄποψι τροφῆς. Ξέροντας πὼς ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξι δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοηθῆ χωρὶς τὴν ὑγεία τὴ σωματική, πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ἀνισότητα μέσ' ἀπ' τὴ σχολικὴ νεολαία καὶ νὰ τὴν βοηθήσῃ πατρικὰ στὸ δύσκολο ἀγῶνα της. Αὐτὸς μὲ τὴ συνδρομὴ τῆς ἀξιότιμης κυρίας του καὶ τῶν ἐπίλεκτων συνεργατῶν του ἐθεμελίωσε τὸ ἀτράνταχτο ἔργο τῶν μαθητικῶν συσσιτίων, γιὰ τὸ ὁποῖο καὶ ἡ σημερινὴ καὶ ἡ αὐριανὴ Ἑλλάδα θὰ τὸν εὐγνωμονῆ.

Κτς

'Η «Νεολαία» συνεπής στὸ πρόγραμμά της, νὰ κάμη γνωστὴ τὴν 'Ελλάδα καὶ τὸ ἀμίμητο 'Ελληνικὸ πνεῦμα στὰ 'Ελληνόπουλα, θὰ δώσῃ σὲ ὀλίγες συνέχειες περιλήψεις τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαίας λογοτεχνίας μας.

'Η «Νεολαία» νομίζει πὼς θὰ προσφέρῃ σημαντικὴ ὑπηρεσία, ἂν μὲ τὶς περιλήψεις αὐτές, στὶς ὁποῖες θὰ παρεμβάλλωνται καὶ πολλοὶ στίχοι ἀπὸ τὶς πιὸ ἐπιτυχεῖς καὶ ἀκριβεῖς μεταφράσεις, παρακινήσῃ τὰ 'Ελληνόπουλα νὰ ἔλθουν σὲ ἀμεσώτερη ἐπαφὴ μὲ τὸ ἀρχαῖο 'Ελληνικὸ πνεῦμα ἀπ' ὅπου θ' ἀντλήσουν ὄχι μονάχα αἰσθητικὰ ἀλλὰ καὶ ἠθικὰ ἀνώτατα διδάγματα ποὺ εἶναι, χωρὶς ἀμφιβολία, τὸ πολυτιμότερο ἐφόδιο γιὰ τὴ ζωή.

Α΄.

Μπροστὰ στὸ παλάτι εἶναι μαζεμένο πολὺ πλῆθος... Γέροι, νέοι, παιδιά. Κρατοῦν ὅλοι κλαδιὰ χλωρά, καθὼς συνηθίζουν νὰ κάνουν σὰν ἔρχονται νὰ παρακαλέσουν γιὰ κάτι καὶ περιμένουν ν' ἀνοίξῃ ἡ μεγάλη πόρτα, ἡ βασιλική, ὅπως τὴν ἔλεγαν, γιὰ νὰ παρουσιαστῇ μπροστά τους ὁ βασιλιᾶς. Οἱ φρουροὶ πήγανε κιόλας νὰ τὸν εἰδοποιήσουν. Οἱ καιροὶ εἶναι δύσκολοι. Μαῦρο θανατικὸ ἔχει πέσει στὴ Θήβα. Οἱ καρποὶ σαπίζουν στὸ χῶμα, οἱ γυναῖκες πεθαίνουν στὴ γέννα τους· λίγο ἀκόμα καὶ ὁλόκληρη ἡ γενιὰ τοῦ Κάδμου ποὺ ξεμπάρκαρε μιὰ μέρα ἀπὸ τὴν 'Ανατολὴ στὰ ἑλληνικὰ ἀκρογιάλια καὶ προχώρησε ὡς ἐδῶ κι' ἔχτισε τὴ δοξασμένη τούτη πολιτεία... λίγο ἀκόμα καὶ θ' ἀφανιστῇ... 'Ο λαὸς βρίσκεται σ' ἀπόγνωσι. Σὲ ποιὸν νὰ καταφύγῃ; Οἱ θυσίες ποὺ κάνουν δὲ φελοῦν σὲ τίποτα. Νὰ πὼς περιγράφει ἕνας γέρος σεβάσμιος ἱερέας τὴν κατάστασι:

... Ταραγμένη ἡ πόλι, σπαρταρᾶ
καὶ νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι δὲν μπορεῖ
ἀπὸ τὸ βύθισμα τῆς μαύρης συμφορᾶς..
Πᾶνε τοῦ κάκου καὶ ἀφανίζονται οἱ καρποὶ
μέσα στὸ χῶμα, τὰ κοπάδια στὶς βοσκές...
δὲ ζοῦνε τὰ παιδιά. Σὰ μαῦρος σίφουνας
τὴν πόλι μας σαρώνει τὸ θανατικό.
Τοῦ Κάδμου σβήνεται ἡ γενιὰ κι' ἀντιλαλεῖ
ὁ κάτω κόσμος κλάμα κι' ἀναστεναγμό!

Κι' ὅμως καμμιὰ βοήθεια ἀπὸ τοὺς Θεούς. 'Ωργισμένοι, θαρρεῖς, μ' ἀπὸ τί κανένας δὲν ξέρει, οὔτε βλέπουν, οὔτε θέλουν ν' ἀκούσουν τὸ παράπονό τους.

Σὲ τέτοια δύσκολη στιγμὴ οἱ Θηβαῖοι θυμήθηκαν τὸ βασιλιᾶ τους. Τοῦτος ἦταν παράδειγμα γιὰ ὅλους τοὺς βασιλιᾶδες τοῦ κόσμου, γιατὶ τὸν ἀγαποῦσε τὸ λαό του σὰν πατέρας καὶ μ' ὅλο ποὺ ἦταν ξένος εἶχε σώσει κιόλας τὴν πολιτεία, σὲ κάτι περίεργες περιστάσεις ποὺ μοιάζανε λιγάκι παραμυθένιες.

Ἔξω ἀπὸ τὴ Θήβα, λέει, κάποτε θρονιάστηκε ἕνα θεριό, ἡ Σφίγγα. Εἶχε γυναικεῖο κεφάλι, μὰ τ' ἄλλο κορμί της καὶ τὰ πόδια της ἦσαν σὰν τοῦ ἀετοῦ. Τὸ θεριὸ λοιπὸν τοῦτο ἔβαζε σ' ὅλους τοὺς περάτες ἕνα ρώτημα πολὺ δύσκολο, κι' ἐπειδὴ δὲν μπορούσανε νὰ τὸ ξεδιαλύνουν καὶ ν' ἀπαντήσουνε, τοὺς σπάραζε μὲ τὰ νύχια του. Θρῆνος κι' ὀδυρμός. Μιὰ σωτηρία μονάχα ὑπῆρχε: Νὰ βρεθῇ κάποιος νὰ δώσῃ τὴ σωστὴ ἀπόκρισι. Τότε τὸ θεριὸ εἶχε προσταγὴ ἄνωθε νὰ πέσῃ κάτω στὸ γκρεμὸ καὶ νὰ σκοτωθῇ. 'Η σωτηρία τούτη ἦρθε μιὰ μέρα ποὺ ὁ Οἰδίπους ἀπελπισμένος — γιὰ ποιὸ λόγο θὰ δοῦμε παρακάτω — κι' ἄγνωστος ἔφτασε στὴ Θήβα. Μ' τὴν ἐξυπνάδα του ἡ δασκαλεμένος ἀπὸ τὴν πικρή του μοῖρα ἀπάντησε κατὰ πῶς ἔπρεπε καὶ γλύτωσε τὴν πολιτεία ἀπὸ τὴ συμφορά. Φαντάζεσθε πιὰ μὲ τί ἐνθουσιασμὸ κι' εὐγνωμοσύνη δέχτηκε ὁ λαὸς τὸν ἀναπάντεχο τοῦτο σωτῆρα· ἐπειδὴ μάλιστα ὁ βασιλιᾶς εἶχε πεθάνει κι' ὁ θρόνος ἦταν ὀρφανός, τὸν ἔκανε βασιλιᾶ του καὶ τοῦ ἔδωσε γιὰ γυναῖκα τὴ χήρα βασίλισσα, 'Ιοκάστη. «Τοῦτος, εἶπαν, εἶναι σταλμένος ἀπὸ τὸν οὐρανό· τὸν ἀγαποῦν οἱ θεοὶ καὶ δίχως ἄλλο κι' ἐμεῖς μαζί του δὲν εἶναι δυνατὸ παρὰ νὰ προκόψωμε».

Νά γιατὶ γέροι καὶ νέοι τρέξανε στὸ παλάτι του τώρα γιὰ νὰ ζητήσουν βοήθεια καὶ προστασία, ὅπως τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸν πατέρα τους.

'Ο Οἰδίπους παρουσιάζεται μπροστά τους, χωρὶς ἀκολουθία. Ἔτσι καθὼς ἦταν στὸ σπίτι του μέσα. Τὸ πρόσωπό του δείχνει θλιμμένο, ταλαιπωρημένο ἀπὸ τὴν ἀγρύπνια καὶ τὸν πόνο. Σιωπηλὸς καὶ μὲ προσοχὴ ἀκούει τὴν παράκλησι τοῦ λαοῦ.

'Αλήθεια λένε, τὸ ξέρουμε, πὼς δὲν εἶσαι θεός, ὅμως ἐπειδὴ κι' ἄλλοτε ἀπὸ παρόμοια συμφορὰ μᾶς ἔσωσες...
...ἀπαρακάλεστος, μὲ τὴ βοήθεια
μονάχα τῶν θεῶν καὶ τὴν ἀγάπη τους,
γι' αὐτὸ καὶ τώρα
προσπέφτουμέ σου καὶ παρακαλοῦμέ σε
κι' ἀπὸ τοὺς πολῖτες ἄξιο σένα κρίνουμε
στὴ συμφορά μας παραστάτη στὸ θεό...

'Ο τρόπος ποὺ ἀπαντᾷ ὁ Οἰδίποδας χαρακτηρίζει, περισσότερο ἴσως ἀπὸ κάθε ἄλλο, τὸ φιλόλαο τοῦτο βασιλιᾶ καὶ δείχνει ποιὸ εἶναι τὸ χρέος τοῦ ἄρχοντα καὶ ποιὰ πρέπει νὰ εἶναι τὰ αἰσθήματά του ἀπέναντι στοὺς ὑπηκόους του: «Τὸν πόνο σας τὸν νοιώθω» λέει.

... ὅμως κανεὶς
ὅποιος καὶ νἆναι δὲν πονεῖ καθὼς ἐγώ.
Μαραίνει τὸν καθένα σας ἡ λύπη του,
μὰ ἡ καρδιά μου κλαίει καὶ κομματιάζεται
τὴ χώρα ὅλη πονῶντας...

«Πρωΐ - πρωῒ ἤρθατε, ἀξημέρωτα καλὰ - καλὰ ἀκόμα, κι' ὅμως μὴ θαρρεῖτε πὼς κοιμώμουν...» ἐξακολουθεῖ. «Μαῦρα δάκρυα ἔχω χύσει ὅλη τὴ νύχτα. Κι' ἀπὸ μέρες τώρα νοιάζομαι κι' ἀγρυπνῶ νὰ βρῶ μιὰ κάποια λύσι. Ἔστειλα μάλιστα τὸν γυναικάδερφό μου, τὸν Κρέοντα, στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν νὰ ρωτήσῃ τὸ θεό, κι' ἀπορῶ πῶς δὲ γύρισε ἀκόμα».

Δὲν πρόφτασε καλὰ - καλὰ νὰ τελειώσῃ καὶ φτάνει ὁ Κρέων. Εἶναι στεφανωμένος μὲ δάφνες καὶ φαίνεται χαρούμενος. 'Η ἀπάντησι τοῦ Θεοῦ ὡς τόσο εἶναι σκοτεινή. 'Αντὶς ν' ἀνακουφίσῃ τοὺς πολῖτες, τοὺς φορτώνει κι' ἄλλη βαρειὰ ἔγνοια. Πρέπει, λέει, ἢ νὰ ξορίσουν τὸ φονιᾶ τοῦ Λαΐου, ἢ νὰ τὸν σκοτώσουν.

Ὅμως ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Λάϊος καὶ πότε σκοτώθηκε καὶ ποῦ κι' ἀπὸ ποιόν; Ὅλα αὐτὰ ρωτᾶ πρόθυμα ὁ Οἰδίπους, νομίζοντας πὼς ἡ ἀπόκρισι ποὺ θὰ πάρῃ στὸ κάθε ρώτημά του κι' ὅλες μαζὶ θὰ τὸν κατατοπίσουν νὰ κάμῃ ὅσα ὁ θεὸς προστάζει.

Μαθαίνει λοιπὸν ὅτι δίχως ἄλλο ὁ χρησμὸς ἐννοεῖ τὸν προηγούμενο βασιλιᾶ ποὺ ὠνομαζότανε ἔτσι, Λάϊος. Ξεκίνησε, λέει, κάποτε νὰ πάῃ στοὺς Δελφοὺς προσκυνητὴς καὶ δὲν ξαναγύρισε. Καθὼς μαθεύτηκε ἀπὸ κάποιον ἀκόλουθό του, σκοτώθηκε ἀπὸ ληστές. Κι' ὑπῆρχε βέβαια ἡ ὑποψία πὼς οἱ ληστὲς τοῦτοι ἦσαν βαλτοί, μὰ ποῦ νοῦς τότες γιὰ νὰ ξετάσουν λεπτομερῶς τὸ κάθε τὶ καὶ νὰ μάθουν! Πλάκωσε σύγκαιρα βλέπεις κι' ἄλλο κακό, ἡ Σφίγγα, ποὺ ρήμαξε, καθὼς ξέρουμε, τὴν πολιτεία.

— 'Εγὼ παίρνω τὸ πρᾶμα ἀπάνω

'Ο τυφλὸς μάντις Τειρεσίας.

μου, λέει ὁ Οἰδίποδας... Ἢ ὅλοι θὰ σωθοῦμε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἢ ὅλοι θὰ χαθοῦμε.

Κι' εὐτὺς κάνει προκήρυξι στὸ λαό:

«Ὅποιος σκότωσε τὸ Λάϊο ἂς τὸ πῆ, γιατὶ μόνο ἐξορία, ἄλλο κακὸ τοῦ ὑπόσχομαι, δὲν θὰ πάθη. Κι' ἂν κανεὶς ξέρη τὸ φονιᾶ, πρέπει γιὰ τὸ κοινὸ καλὸ νὰ τὸν μαρτυρήση. Ὡς τόσο ὅποιος καὶ νἆναι, οὔτε νὰ τοῦ μιλᾶτε, οὔτε νὰ τὸν χαιρετᾶτε. Κι' ὅταν γιορτάζετε καὶ κάνετε θυσία στοὺς θεούς, κρατᾶτε τον μακριὰ ἀπὸ τὸ σπιτικό σας, γιατί, καθὼς εἶπε τὸ μαντεῖο, αὐτὸς εἶναι ἡ ἀφορμὴ κι' ἔπεσε τέτοια συμφορὰ στὸ κεφάλι μας»... Καὶ τελειώνει μὲ μιὰ εὐκὴ καὶ μιὰ κατάρα:

Κι' ὅσοι δὲ θὰ μ' ἀκούσουν, εὔχομαι οἱ θεοὶ
μήτε σοδειὰ νὰ δώσουν στὰ χωράφια τους,
μήτε οἱ γυναῖκες τους νὰ κάμουνε παιδιά...
Τὴν ἴδια νὰ βροῦν μοῖρα καὶ χειρότερη.
Μὰ ὅποιοι τὰ λόγια μου, πολῖτες, σεβαστοῦν
τὸ δίκιο νὰ τοὺς προστατέψη κι' ὁ θεός!

Φόβος καὶ τρόμος πιάνει τοὺς πολῖτες καθὼς ἀκοῦνε τὸ βασιλιᾶ τους νὰ καταριέται ἔτσι. Εἶναι ἀγαπημένος τῶν θεῶν, μάχεται γιὰ τὸ δίκιο καὶ δίχως ἄλλο οἱ κατάρες του θ' ἀκουστοῦνε. Ἀναρωτιοῦνται ὅλοι, μὰ καμμιὰ ἀπόκρισι, οὔτε κἂν ὑποψία δὲν ἀνεβαίνει στὸ μυαλό τους. Ἕνας γέρος τότες παίρνει τὸ θάρρος καὶ λέει:

— Βασιλιᾶ μου, ἐμεῖς δὲν ξέρουμε νὰ σοῦ ποῦμε τίποτα. Ὅμως εἶναι, θαρρῶ, κάποιος ποὺ θὰ μπορέση νὰ μᾶς ξεκαθαρίση αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι. Λέω γιὰ τὸν προφήτη Τειρεσία. Δὲ στέλνεις κάποιον νὰ μᾶς τὸν φέρη ἐδῶ;

— Κι' αὐτὸ δὲν τὸ παραμέλησα, ἀπαντᾶ ἐκεῖνος. Ἔστειλα μάλιστα κιόλας κατὰ συμβουλὴ τοῦ Κρέοντα... Ὄχι μιά, δυὸ φορές... Ἀπορῶ κι' ἐξίσταμαι πῶς δὲν ἦρθε ἀκόμα.

—Ὤ! νάτος, φωνάζει τὴν ἴδια στιγμὴ κάποιος.

Τὸ θεϊκὸ προφήτη ἐδῶ μᾶς φέρνουνε,
ποὺ σὰν τὸ Φοῖβο τὴν ἀλήθεια ξέρει αὐτός.

Ὁ τυφλὸς γεροπροφήτης μπῆκε μέσα χεροκρατούμενος ἀπὸ ἕνα μικρὸ παιδί. Τὸ πρόσωπό του εἶναι κατσουφιασμένο, σκοτεινό. Γιατί ἄραγε; Κανεὶς δὲν ἤξερε καλύτερά του νὰ ἐξηγῆ τὶς φωνὲς τῶν πουλιῶν. Τὸ χάρισμα τοῦτο τὸ εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Δία. Ζοῦσε τρακόσια χρόνια τώρα καὶ τὰ μακριὰ ἄσπρα γένεια του χύνονταν ποτάμι μπροστὰ κι' ἔφταναν ὡς κάτω στὰ πόδια του. Ὄχι πιὰ σεβασμός, μὰ φόβος σφίγγει τὶς καρδιὲς τῶν Θηβαίων μόλις τὸν βλέπουν· σὰν νὰ ἔχουν μπροστά τους ἕνα θεό.

Ὁ Οἰδίποδας προχωρεῖ νὰ τὸν προαπαντήση καὶ τοῦ λέει:

Ὤ! σὺ ποὺ ξέρεις τὰ γνωστὰ καὶ τ' ἄγνωστα,
τὰ θεϊκὰ κι' ἀνθρώπινα, τὴ χώρα αὐτὴ
κι' ἂν δὲν τὴν βλέπης ποιὰ τὴ δέρνει συμφορὰ
τὸ νοιώθεις ὅμως καὶ προστάτη σὲ θαρρεῖ
μόνη καταφυγὴ καὶ σωτηρία της.

Καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοὺς βοηθήση σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη περίστασι ὅπως μπορεῖ.

Τί παράξενο! Ὁ Τειρεσίας ξεφεύγει φανερὰ ν' ἀπαντήση. Τὰ λίγα ὅμως λόγια του εἶναι ἀνατριχιαστικὰ γιατὶ κρύβουνε κάποιο φοβερὸ νόημα.

Ἂν μ' ἀφήσης νὰ φύγω, εὐκολώτερα
καὶ γὼ καὶ σὺ τὴ μοῖρα θὰ βαστάξουμε.

Ὁ Οἰδίποδας στενοχωρεῖται· βλέπει πὼς καὶ ἡ τελευταία ἐλπίδα του πάει χαμένη.. Ἂν ὁ Τειρεσίας δὲν τοῦ μαρτυρήση τὸ φονιᾶ κανεὶς ἄλλος πιὰ δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ σώση τὴν πολιτεία. Θυμώνει καὶ στὸ θυμό του ἀπάνω τὸν συνεπαίρνει μιὰ ἄδικη ὑποψία. Πὼς τάχα ὁ γέρο προφήτης, δίχως ἄλλο, θἄχη κάπως ἀνακατευτῆ στὸ φόνο καὶ ἔτσι δὲν τὸν συμφέρει τώρα νὰ φανερωθοῦν οἱ κακοῦργοι.

Ὁ Τειρεσίας τὸν ἀναγελάει γιὰ τὴν ὑποψία του αὐτή, μὰ καὶ τὸν λυπᾶται, καθὼς φαίνεται. Ὡς τόσο τοῦ ἀπαντάει κι' αὐτὸς μὲ λόγια πικρὰ καὶ στὸ τέλος ξεστομίζει μιὰ φοβερὴ κατηγορία: «Μάθε, τοῦ λέει, πὼς ὁ φονιᾶς εἶσαι σύ».

Οἰδίπους.— Χαρούμενος δὲ θὰ μὲ βρίσης δυὸ φορές.

Τειρεσίας.— Μὰ θέλεις κι' ἄλλα νὰ θυμώσης πιὸ πολύ...

Οἰδίπους.— Λέγε ὅσα θές, τὰ λόγια μάταια τὰ πετᾶς.

Τειρεσίας.— Συναναστρέφεσαι μὲ συγγενεῖς σου αἰσχρὰ καὶ δὲν τὸ νοιώθεις ποιὰ σὲ ζώνει συμφορά.

Οἰδίπους.— Θαρρεῖς πὼς θὰ μιλῆς ἔτσι ἀτιμώρητος;

Τειρεσίας.— Ἂν ἔχη κάποια δύναμι ἡ ἀλήθεια.

Οἰδίπους.— Ὄχι γιὰ σένα δίχως ἄλλο, ποὺ τυφλὸς εἶσαι στ' αὐτιά, στὰ μάτια καὶ στὸ νοῦ μαζί.

Τειρεσίας.— Μὲ τέτοια ὑβριστικὰ λόγια σοῦ μέλλεται δυστυχισμένε ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ βριστῆς.

Τέτοια σκοτεινὰ λόγια καὶ κατηγόριες ρίχνει ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Ὁ λαὸς ὅμως ποὺ τοὺς ἀκούει θλίβεται μονάχα... Βλέπει τοὺς δύο τούτους ἀνθρώπους ποὺ εἶχε στερνὴ ἐλπίδα καὶ παρηγοριά του, ἀντὶς μονοιασμένοι νὰ σκέπτωνται γιὰ τὴ σωτηρία του, νὰ πιάνωνται ἔτσι καὶ νὰ κατηγοροῦνται συναμεταξύ τους. Ὅσο γιὰ τὶς κατηγόριες, δὲν πιστεύει βέβαια οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλο. Λόγια τοῦ ἀέρα... Λόγια τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς κακῆς ὥρας. Καὶ τὸ χειρότερο, ἀντὶς νὰ ξεθυμάνουν σὲ τοῦτα καὶ νἄρθουν στὸν ἑαυτό τους καὶ ν' ἀναλογιστοῦν τὸν κατήφορο ποὺ πῆραν, ἀνάβουν ἀκόμη περισσότερο, ὅσο πάει καὶ περισσότερο...

(Τὸ τέλος στὸ προσεχὲς)

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ ΓΛΥΠΤΑΙ
ΚΑΙ Η ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙ

Τὸ ἔναντι τῆς παλ. Βουλῆς ἄγαλμα τοῦ Κολοκοτρώνη. Ἔργον τοῦ Λ. Σώχου.

Β΄.

Στὸ προηγούμενο φύλλο εἴπαμε πῶς ἀρχίζει ἡ ἱστορία τῶν νέων Ἑλλήνων γλυπτῶν, ποὺ σύντομα, μὲ χρονολογικὴ σειρὰ καὶ χωρὶς καμμιὰ ἀξιολογικὴ κατάταξι προαναφέραμε, γιὰ νὰ ἀνακεφαλαιωθῆ ὁλόκληρη καὶ νὰ κλείση εἰς τὶς μέρες μας ὁριστικὰ μὲ τὸ τραγικὸ πέρασμα τοῦ δημιουργοῦ τῆς «Κοιμωμένης».

Ὁ βασικὸς χαρακτῆρας τῆς προσπαθείας αὐτῆς εἶναι ἡ βαθειά, ἡ ἀποκλειστικὴ προσήλωσίς της πρὸς τὰ ἀρχαῖα γλυπτικὰ πρότυπα. Φυσικὴ συγγένεια, μαθητεία, ζωντανὴ παράδοσι καὶ λόγοι ἱστορικοί, ροπὲς τῆς ἐποχῆς κι' ἐπιδράσεις ἀπὸ τὰ μεγάλα βαυαρικὰ πνευματικὰ κέντρα, ποὺ βρίσκονται τότε στὴ μεγαλείτερη ποὺ ἔφθασε ποτέ τους ἀκμή, κι' ἀπὸ λόγους πνευματικῆς ἀκτινοβολίας καὶ ἀπὸ δεσμοὺς ἐθνικούς, κατὰ τὴν χρονικὴ αὐτὴ περίοδο, καταντοῦν οἱ πνευματικὲς Μητροπόλεις μας, τοὺς κατευθύνουν πλησίστιους πρὸς τὸν «κλασσικισμό». Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀπὸ ὀκνηρία ψυχῆς ποὺ πλευρίζουνε σ' αὐτὸν κι' ἡ περίπτωσίς τους, μολονότι φαίνεται στὸ πρῶτο κύτταγμα ν' ἀκολουθῆ τὴ γενικὴ πνευματικὴ ἐκτροχίασί μας πρὸς τοὺς ἀνεδαφικοὺς καὶ ἀφηρημένους χώρους τοῦ ἀρχαϊσμοῦ, πρέπει νὰ ἐξετασθῆ σὰν μιὰ περίπτωσι ξεχωριστή. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται κατ' ἀρχὴν ὅτι ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ἀρχαίου πλαστικοῦ κόσμου πάνου σ' ὅλη τὴν τέχνη, μὰ ἰδιαίτατα στὴ γλυπτική, ἐστάθηκε μέχρι τὰ σήμερα σχεδὸν διαρκής' ἀκόμη ὅτι τοῦτοι δὲν ἦρθαν σὰν τυμβωρύχοι μέσα στὰ λείψανα τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Πίστις κι' εὐλάβεια θρησκευτικὴ καὶ ἀγωνία τοὺς κατέχει νὰ μᾶς μεταφέρουν κάτι ἀπὸ τὸ πνεῦμά του. Μιὰ ποὺ δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὸν ἀναδημιουργήσουν, προσπαθοῦν νὰ τὸν πλησιάσουν' καὶ τὸν πλησιάζουν ὅσο κανένας ἄλλος τοῦ καιροῦ τους. Μόνοι αὐτοὶ τὸν ἀντικρύζουν ὄχι σὰν μιὰ ἐνταφιασμένη ὠμορφιά, ἀλλὰ σὰν κάτι ποὺ ὑπάρχει αἰωνίως. Γιὰ ὅσους τὰ μάτια καὶ τὸ στόμα τῶν ἔργων τῆς τέχνης εἶναι σβηστά, γι' αὐτοὺς εἶναι σβηστὸς καὶ ὁ ἥλιος' κι' εἶναι μονάχα οἱ πραγματικοὶ τεχνῖτες ποὺ μποροῦν κι' ἀπὸ μιὰ καταπεσμένη κολῶνα νὰ πιάσουν τὸν παλμὸ μιᾶς περασμένης ὠμορφιᾶς. Εἶναι κλασσικισταί' μὰ εἴτε σ' αὐτὸ χρωστοῦν ἕνα μέρος τῆς ἀδικίας ποὺ τοὺς γίνεται, εἴτε ἕνα μέρος τῆς γοητείας τους, τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι τὸ πνεῦμα αὐτὸ τὸ ζοῦν μέσα τους σὰν ἀπὸ μιὰ φυσικὴ κληρονομία, σηκώνουν αὐτὸ τὸ τεράστιο βάρος δίχως νὰ καμφθοῦν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὀρθὸ καὶ δίκαιο νὰ τοὺς παίρνουμε γιὰ ἁπλοῦς μιμητὲς αὐτοὺς ποὺ προσηλώθηκαν τόσο σοβαρὰ σὲ τόσο ζωντανὲς ἀλήθειες, ποὺ στὸν καιρό τους ὑψώνουνταν ἀκόμη ἐπιβλητικωτέρα, ὅταν ὁ τόπος αὐτὸς κρατοῦσε καὶ στὶς καρδιὲς καὶ στὴ φύσι του πιὸ ἀμόλυντο τὸν ἀληθινό του χαρακτῆρα. Ἂς δοῦμε μόνο τί μπόρεσαν νὰ καρπωθοῦν, τί διδάγματα ἔλαβαν καὶ τί μᾶς μεταδίδουν εἰς τὰ ἔργα τους.

* * *

Ἡ γλυπτικὴ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη πλαστικὴ τέχνη εἶναι βιασμένη νὰ πειθαρχῆ σ' ἕνα ἀρχιτεκτονικὸ νόημα' πολὺ περισσότερο ἀκόμη ὅταν εἶναι στημένη μέσα στὸ ὕπαιθρο' τότε πρέπει νὰ ὑποταγῆ μέσα εἰς τοὺς ἰδιαίτερους τοπικοὺς νόμους του, γιὰ ν' ἀνασαίνη φυσικὰ καὶ φυτρωμένη νὰ ποῦμε κι' αὐτὴ σὰν ἕνα λουλοῦδι ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του. Μονάχα κατόπι ἀπ' αὐτὴ τὴν ὑποταγή, ἀπ' αὐτὴ τὴν πειθαρχία εἰς τὴ φύσι ἢ καλύτερα στὸ νόημά της, μπορεῖ τὸ ἀνθρώπινο ἔργο νὰ τὴν ὑποτάξη μὲ τὴ σειρά του καὶ νὰ τὴν κάνη ὁλόκληρη νὰ κινῆται μὲ τὸν ἴδιο ἀνθρώπινο ρυθμό. Τότες μονάχα δὲν ξέρεις πιὰ ἐὰν τὸ ἔργο ὑψώθηκε γιὰ νὰ τὴν ὑπηρετήση, ἢ ἂν αὐτὴ γίνηκε γιὰ νὰ ὑπηρετήση τὸ ἔργο. Ἀπ' ἐκείνη αὐτὸ πῆρε τὴ φυσικότητα καὶ ἡ φύσι πῆρε κάτι ἀπὸ τὸ πνεῦμα του. Τοῦτο καὶ κείνη βρίσκονται θαρρεῖς σὲ μιὰ διαρκῆ ἐρωτικὴ κατάστασι, ποὺ ἀνοίγει τὴν καρδιὰ στὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἁρμονίας. Ἡ φύσι εἶναι ἀπείρως ἀγαθή, ἀρκεῖ νὰ μὴν τὴν πειράξης' εἶναι ἀπείρως ταπεινή, ἀρκεῖ νὰ μὴν τὴν ἐξευτελίζης' μὲ τὴν ταπεινοσύνη του ὁ ἄνθρωπος τὴν κάνει ταπεινότερη ἀπὸ κεῖνον καὶ μὲ τὴν ὑποταγή του τὴν ὑποτάσσει, αὐτήν, ποὺ εἶναι ἕνα χάος ἡ ἀνυποταξία της.

Μ' αὐτὴ τὴν ἀρετὴ τῆς πειθαρχίας κατώρθωσαν οἱ παλαιοὶ γλύπται νὰ συγκεντρώσουν τὸ φῶς εἰς τὰ μνημεῖα τους, γιὰ νὰ στολίσουν ὕστερα μὲ κεῖνα τὴ φύσι — νύχτα καὶ μέρα — ν' ἀφίνουν ἐλεύθερο τὸν ἀγέρα της νὰ τὰ χαϊδεύη, νὰ τὰ πλένη ἡ στάλα τῆς βροχῆς καὶ νὰ τὰ συντροφεύη τὸ δέντρο — ἡ ἐληὰ ἢ τὸ κυπαρίσσι — φκιάνοντας μαζί τους ποιήματα ποὺ ποτὲς δὲν μπορεῖ νὰ κατορθώση μονάχη της ἡ ἀνθρώπινη μεγαλαυχία. Πειθαρχία λοιπὸν στὴ φύσι, πειθαρχία στοὺς ἐθνικοὺς ρυθμούς, ποὺ δὲν εἶναι παρὰ τὸ πνεῦμα της, εἶναι ἡ σοβαρώτερη ἀρετὴ ἑνὸς τεχνίτη καὶ πιὸ πολὺ ἑνὸς γλύπτη.

Σ' αὐτὲς τὶς ἀρχιτεκτονικὲς καὶ γλυπτικὲς ἀρετὲς ἐμύησε τοὺς πρώτους νεοέλληνες γλύπτες - μαστόρους αὐτοὺς ἀπὸ ράτσα τὸ «κλασσικὸ» πνεῦμα' τοὺς ἔμαθε νὰ εἶναι κάτοχοι τῆς ὕλης τους, στατικοὶ στὸν καταμερισμὸ καὶ τὴν ἀλληλεπίθεσι τῶν μαζῶν τους, πειθαρχημένοι στὸ ἀνθρώπινο αἴσθημα. Τοὺς ἔμαθε τὴν λιτότητα καὶ τὴ συμμετρία, τὸν ρυθμικὸ παλμό, τὸ μέτρο καὶ τὴν ἁρμονία, τὴν πνευματικὴ πειθαρχία τῶν ἀξιῶν, τέλος τὴν ὑψηλὴ ἀνάτασι τῆς ζωῆς.

Τὶς ἀρετές τους αὐτὲς κινημένες προσωπικώτερα τὶς βλέπουμε στὴν ἠλυσιακὴν ἐργασία ποὺ μᾶς ἄφησαν μέσα στὸ πρῶτο νεκροταφεῖο. Γιατὶ ὅλοι τους σχεδὸν ὑπηρετῶντας τὶς ἀνάγκες καὶ τὶς ὡραῖες παραδόσεις τοῦ τόπου ὑπῆρξαν καὶ γλύπτες μνημείων' ὁ τόπος τοῦ ἔργου τους ἐδῶ εἶναι ὁ τόπος τοῦ θανάτου, σκοπός τους ἡ μορφοποίησις ἐκείνου ποὺ μένει ὕστερ' ἀπ' αὐτὸν στὴ ζωή. Ἀλήθεια τί μένει; Στὰ ζωϊκὰ αἰσθητήρια ἕνας χαμός' κάτι ἔχει χαθῆ' καὶ στὸ πνεῦμα ἕνα ἐρώτημα: Ποῦ πάει; Σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα οἱ νέοι Ἕλληνες γλύπτες ἀποκρίθηκαν ἀντάξια μὲ τὶς παραδόσεις τους' ἡ συγκίνησίς τους καταφέρνει νὰ ἀποπνευματώση τὴν ὕλη, ὁ τόνος τους παίρνει μιὰ πονεμένη ἀξιοπρέπεια' τὸ βάδισμά τους γίνεται πιὸ σύμμετρο, πιὸ ἁρμονικό, ἡ φαντασία τους πιὸ εὐστροφη στὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες. Ἐδῶ πιὰ μίλησαν σὰν γλύπτες, μ' ἕνα πνεῦμα πολὺ σοβαρὸ γιὰ τὸν καιρό τους' μ' ἕνα πνεῦμα πολὺ παληό, μὰ καὶ πολὺ νέο' μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθινῆς τέχνης.

Στρατῆς Δούκας

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυΐδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι εἰς τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιον ἡ ἐπιμονὴ τῆς Χαναναίας γυναικὸς ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐλεήσῃ αὐτήν. Εἰς τὰς παρακλήσεις της οὗτος δὲν ἔδωσε κατ' ἀρχὰς καμμίαν ἀπάντησιν. Ἀλλὰ ὅταν οἱ μαθηταί του τὸν παρεκάλεσαν νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ κοντά του, αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν ἔκαμε αὐτό, ἀλλὰ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅτι ἀποστολή του καὶ ἔργον του εἶναι νὰ σώσῃ κατὰ πρῶτον λόγον τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ Θεοῦ λαόν, δηλαδὴ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ ὅτι δὲν ἦτο τάχα σωστὸ νὰ εὐεργετηθῇ καὶ αὐτή, ἐπειδὴ ἦτο εἰδωλολάτρισσα, ὅπως οἱ Ἰσραηλῖται. Ἐκείνη ὅμως ἐξακολουθοῦσε τὰς παρακλήσεις της πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἐπειδὴ εἶχε ἀπόλυτον πίστιν ὅτι ἂν ἤθελε αὐτὸς θὰ ἔσωζε τὴν ἄρρωστη κόρη της. Καὶ ὁ Ἰησοῦς βλέποντας τὴν ἐπιμονήν της τὴν ἐλυπήθηκε καὶ ἐθεράπευσε τὴν ἀσθενῆ.

Ἀπ' αὐτὸ τὸ παράδειγμα προκύπτει ὅτι πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐπιμονὴν εἰς τὴν πίστιν μας καὶ ὄχι μὲ τὴν πρώτην ἀποτυχίαν νὰ [illegible]. Διδασκόμεθα ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὰς προσευχάς μας πρὸς τὸν Θεόν. Αὐτὸς πολλάκις θέλοντας νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν μας δὲν μᾶς δίνει ἀμέσως ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον τὸν παρακαλοῦμεν. Ὄχι βέβαια διότι [illegible] νὰ μᾶς δώσῃ ὅ,τι τοῦ ζητοῦμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀπόλυτον πίστιν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν δύναμιν του. Πολλὰς φορὰς [illegible] διὰ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ ἐκτιμήσωμεν περισσότερον τὸ ἀγαθὸν ποὺ τοῦ ζητοῦμεν, ἀναβάλλει νὰ μᾶς τὸ δώσῃ. Διότι ἂν τὸ ἐλαμβάναμεν ἀμέσως καὶ χωρὶς καμμιὰ δυσκολία, δὲν θὰ ἐδίδαμε εἰς τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ τὴν ἀξία ποὺ τοῦ πρέπει.

Ὅταν ὅμως ἡ παράκλησίς μας πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι [illegible] καὶ ἐπίμονος, [illegible] θὰ ἐπιτύχωμεν ὅ,τι θέλομεν. [illegible] μᾶς διδάσκει αὐτὸς ὁ [illegible] μὲ τὰ λόγια του αὐτά: «Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε». Ἀρκεῖ μόνον ἡ προσευχὴ νὰ εἶναι γεμάτη ἀπὸ πίστιν.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὑπάρχουν τόσοι λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὰς προσευχάς μας ὅπως φανερώνωμεν ὅσο μποροῦμε περισσότερο τὴν πίστιν μας πρὸς τὸν Θεόν, ἂς μὴ ἀποθαρρυνώμεθα ποτέ. Εἶναι ἀδύνατον εἰς τὰς παρακλήσεις μας νὰ ἀδιαφορήσῃ. Ἂς δώσωμεν εἰς αὐτὸν τὴν ὕπαρξίν μας. Ἂς καταφεύγωμεν εἰς αὐτὸν μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην καὶ μὲ ἀπόλυτον πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν ἀπ' αὐτὸν ὅ,τι ζητήσωμεν. Φθάνει μόνον νὰ εἶναι θεάρεστον.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Για νὰ καταλάβῃ κανένας καλὰ πόσο ἐτίμησε κι' ἐξύψωσε την παιδικὴ ἡλικία ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ μάθῃ ποιὰ ἦταν ἡ θέσις των παιδιῶν μέσα στὴν κοινωνία πριν νάρθῃ ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο. Λοιπόν, ἡ κατάστασις στὴν ὁποία βρῆκε τὰ παιδιὰ ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἐλεεινή. Ἡ περιφρόνησις, ἡ ἀσπλαχνία, ἡ κακία ποὺ ἔδειχναν οἱ εἰδωλολατρικὲς κοινωνίες στὰ παιδιὰ εἶναι ἀφάνταστη. Τὴν βλέπει κανεὶς ὅταν διαβάζῃ τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνατολικοὺς λαούς, οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Φοίνικες, οἱ Ἰνδοί, καθὼς καὶ οἱ Καρχηδόνιοι, πολὺ συχνὰ ἐπρόσφεραν γιὰ θυσίες παιδιὰ στοὺς εἰδωλολατρικοὺς θεούς των, σφάζοντας ἢ καίοντας ζωντανὰ ἀγόρια ἢ κορίτσια. Γι' αὐτὸ ἕνας ἀπ' τοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἁγίας Γραφῆς λέει μὲ θλίψι: «Τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν». Κι' ἕνας ἄλλος προσθέτει: «Ἐξέχεον αἷμα ἀθῷον, αἷμα υἱῶν καὶ θυγατέρων».

Ἀκόμη χειρότερα ἐσυμπεριφέροντο στὰ παιδάκια οἱ Ρωμαῖοι στὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ. Κανένας οἶκτος γιὰ τὰ παιδιά, καμμιὰ ἀγάπη. Καθημερινῶς πολλὰ βρέφη εὑρίσκοντο πεταγμένα στοὺς ἐξοχικοὺς δρόμους τῆς Ρώμης, ὅπου ἐπέθαιναν ἀπ' τὴν πεῖνα καὶ τὸ κρύο ἢ κατέβαιναν ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ τὰ κατασπάραζαν οἱ λύκοι. Καὶ τὴ σκληρότητα αὐτὴ τὴν εὐνοοῦσαν οἱ ρωμαϊκοὶ νόμοι, ποὺ ὥριζαν πὼς γιὰ τὰ νεογέννητα καὶ γιὰ ὅλα τὰ παιδιά, ὡς τὴν ἡλικία τῶν τριῶν ἐτῶν, ὁ πατέρας τους ἦταν ἐλεύθερος ν' ἀποφασίσῃ ἂν θάπρεπε νὰ ζήσουν ἢ νὰ σκοτωθοῦν! Ὁ Ρωμαῖος φιλόσοφος Σενέκας, ποὺ ἔζησε ἐκείνη τὴν ἐποχή, γράφει: «Τιμωροῦμε μὲ θάνατο τοὺς κακούργους, χτυποῦμε μὲ ρόπαλα τοὺς λυσσασμένους σκύλους, σκοτώνομε τοὺς ἐξαγριωμένους ταύρους, καὶ πνίγομε τὰ ζῶα καὶ τὰ ἀδύνατα κι' ἀνάπηρα βρέφη». Δηλαδὴ τὰ μικρὰ καὶ ἀθῷα μωρὰ ἔμπαιναν στὴν ἴδια θέσι μὲ τὰ θηρία καὶ τοὺς λυσσασμένους σκύλους!

Ἡ ἀσπλαχνία δυστυχῶς ἦταν γενική. Ἕνας μεγάλος χριστιανὸς συγγραφεὺς [illegible] ὁ Τερτυλλιανός, [illegible] ὑποστήριζε μὲ θάρρος τὴ χριστιανικὴ πίστι μπροστὰ στοὺς Ρωμαίους συγκλητικούς, [illegible] μὲ αὐτὰ τὰ λόγια: «Ἀνάμεσα σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος ποὺ μὲ περικυκλώνει αὐτὴ τὴ στιγμὴ καὶ ζητάει τὸ αἷμα τῶν χριστιανῶν, ἀνάμεσα σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς δικαστὰς ποὺ μὲ τόση αὐστηρότητα καταδικάζουν ἐμᾶς τοὺς πιστούς, ὑπάρχει κανένας ποὺ νὰ μὴν παρέδωσε σὲ θάνατο τὰ παιδιά του, ποὺ νὰ μὴν τὰ ἔπνιξε, ποὺ νὰ μὴν τὰ ἐθανάτωσε εἴτε μὲ τὴν πεῖνα, εἴτε ρίχνοντάς τα στὰ ποτάμια, εἴτε ἀφήνοντάς τα στὴ δυστυχία, εἴτε πετῶντάς τα στὰ σκυλιὰ καὶ στὰ σαρκοφάγα ὄρνια;».

Τέτοια ἦταν λοιπὸν ἡ θέσις τῶν παιδιῶν ὅταν ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο. Σ' αὐτὴ τὴν ἄθλια κατάστασι βρῆκε τὰ παιδιά. Καὶ μέσα σὲ αὐτὴ τὴν εἰδωλολατρικὴ κοινωνία ὕψωσε ὁ Ἰησοῦς τὴ φωνή του, γιὰ νὰ κηρύξῃ σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο τὸ κήρυγμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὰ παιδιά: «Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἔτσι εἶπε κάποτε. Κι' ὅταν ἄλλη φορὰ οἱ μαθηταί του [illegible] μεταξύ τους ποιὸς εἶναι ἀνώτερος ἀπ' ὅλους, καὶ ζήτησαν καὶ τὴ γνώμη τοῦ Διδασκάλου, ἐκεῖνος ἐπροσκάλεσε κοντά του ἕνα παιδάκι, τὸ ἔστησε ἀνάμεσά τους καὶ εἶπε: «Ἂν δὲν γίνετε καὶ σεῖς σὰν τὰ παιδιά, [illegible] καὶ ἀπλοί, [illegible] δὲν θὰ μπῆτε στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. [illegible] ταπεινὸς σὰν [illegible] τὸ παιδάκι, αὐτὸς εἶν' ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους». Καὶ συνεχίζοντας ἐπρόσθεσε: «Προσέξετε καλὰ νὰ μὴ δείξετε περιφρόνησι σ' ἕνα ἀπ' τὰ μικρὰ αὐτὰ παιδιά. Νὰ ξέρετε πὼς καθένα ἀπ' αὐτὰ τὰ φυλάει ἕνας ἄγγελος τοῦ Θεοῦ. Κι' οἱ ἄγγελοι τους [illegible] βρίσκονται μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ οὐράνιου Βασιλέως».

Τέτοια τιμητικὰ λόγια εἶπε ὁ Χριστὸς γιὰ τὰ παιδιά. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ποὺ ἀκούστηκαν τὰ λόγια αὐτὰ ἡ θέσις τῶν παιδιῶν ἄλλαξε πολύ. Ὕστερα ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ τὰ πράγματα μετεβλήθησαν ριζικά. Σήμερα τὰ παιδάκια εἶναι ἀγαπημένα ἀπὸ ὅλους. Σύλλογοι ἱδρύονται γιὰ τὴν προστασία τους. [illegible] γίνονται γιὰ τὴ [illegible] καὶ τὴ διαπαιδαγώγησί τους. Μὲ [illegible] φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα χτίζονται γιὰ νὰ τὰ προστατέψουν. Βρεφοκομεῖα ἱδρύονται γιὰ τὰ βρέφη, παιδικοὶ σταθμοὶ γιὰ τὰ παιδιά, Ὀρφανοτροφεῖα γιὰ τὰ ὀρφανά, συσσίτια γιὰ τὰ φτωχά, [illegible] γιὰ τὸ φαγητὸ καὶ [illegible] τὰ ροῦχα, γιὰ τὰ [illegible] τῶν φτωχῶν μαθητῶν. Ὅλοι φροντίζουν γιὰ τὰ παιδιά, ἡ Πατρίδα, ἡ Ἐκκλησία, τὸ Κράτος, ἡ Κοινωνία.

Σκεφθήκατε ποτέ, ἀγαπητὰ παιδιά, τὸ ἀνεκτίμητο αὐτὸ καλὸ ποὺ σᾶς ἔκαμεν ὁ Χριστός;

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

Τὸ ἄλλο πρᾶγμα, ποὺ ἔχω νὰ σᾶς συστήσω, εἶναι ὅτι πρέπει νὰ τοὺς ἀναπτύξετε τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα. Δὲν σᾶς ζητῶ νὰ τὰ κάνετε θεολόγους, οὔτε μὲ ἐνδιαφέρει νὰ μάθουν τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ θέλω εἶναι νὰ πιστεύουν εἰς τὴν ἀνωτέραν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτήν. Θέλω νὰ ζήσουν σὰν Ἕλληνες Χριστιανοί.

(Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς Ἐκπαιδευτικοὺς Θεσσαλονίκης).

ΕΝΑ ΗΘΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΤΑ ΜΑΡΜΑΡΑ

—Ἀκοῦστε, χωριανοί! Ταχιά, ποὺ θὰ σημάνουν οἱ καμπάνες, νὰ σκωθῆτε ὅλ' σας, νὰ πᾶμε γιὰ μάρμαρα! Ὅποιος δὲ σκωθῆ καὶ δὲν πάη, νάχη τ' Ἅϊ-Νικόλα τὴν κατάρα!

Τέτοια διαλάλησε προσταγὴ τὸ σαββατόβραδο στὸ μεσοχῶρι καὶ στ' ἀνηφορικὰ σταυροδρόμια ὁ πρωτόγερος, ἀνεβαίνοντας σὲ ξάγναντους καὶ σὲ πεζούλια ἀπάνου, ἀκουμπῶντας κατὰ πίσω τὸ χοντροκαμωμένο κορμί του στὸ δεκανίκι του τὸ κρανένιο καὶ προβάλλοντας κατὰ 'μπρὸς τ' ἀνοιχτὰ στήθια του, ὡς νάθελε νὰ βγάλη μὲς ἀπὸ τὰ σωθικὰ ὅλη του τὴ βροντερὴ φωνὴ καὶ νὰ τὴν χύση σ' ὅλο τὸ χωριὸ γύρα.

Καὶ τὸ ταχύ, μόλις ἐτσάκισαν τὰ ἑφτὰ μεσάνυχτα κι' ἔσκασε μὲς τ' ἀνατολικὰ κορφοβούνια τὸ λαμπρότερο ἀστέρι, ὁ Γελαντζῆς, ξάφνου μαζὶ κι' οἱ πέντε καμπάνες τῶν ἀψηλῶν μας καμπαναριῶν ἀνατάραξαν τὸ χωριό, σκόρπισαν ἀπὸ τὰ ματόφυλλα τῶν χωριανῶν τὸν γλυκὸν αὐγερινὸ ὕπνο, σὰν ἀνεμοζάλη ὠργισμένη ποὺ σηκώνετ' ἄξαφνα καὶ σκορπάει τὴν πάχνη καὶ τὴν καταχνιὰ ποὺ πλακώνουν τὴν πλάσι.

Οἱ καμπάνες χτυπᾶνε ζωηρὰ κι' ἀδιάκοπα. Ἄλλες μὲ παιδιάτικους ἀσημένιους ἠχούς, μαθημένες ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ κράζουνε στὸ σχολειὸ σημαίνοντας αὐγὴ κι' ἀπόγιομα κι' ἄλλες μὲ ἠχοὺς θλιβεροὺς καὶ βαρυτάτους συνηθισμένες ἀπὸ τοὺς θανάτους κι' ἀπὸ τὰ ξόδια ποὺ συχνότερα διαλαλοῦσαν' καὶ μιά, ἡ μεγαλύτερη τοῦ καμπαναριοῦ τ' Ἅϊ-Νικόλα, τρυπημένη κατάκορφ' ἀπὸ τουφεκιὰ κλέφτικη, ξεχώριζε ἀπ' ὅλες μὲ τὸ βραχνὸ καὶ σχισμένο ἠχό της.

Τ' αὐγουστιάτικο τὸ φεγγάρι, κυκλωμένο κι' ὁλόλαμπρο, ἔφεγγε καταμεσῆς τ' οὐρανοῦ, ἴσκιωνε τὶς φυτιὲς καὶ τὰ λαγκάδια, τὶς σπηλιὲς καὶ τὰ ριζιμιά, τοὺς φράχτες καὶ τοὺς πλοκούς, τὰ κλαριὰ καὶ τὶς στιβανιές' κι' ἐφώταε περίγυρα τὰ βουνὰ ὅλα καὶ τοὺς γκρεμνοὺς καὶ τὸ χωριὸ μέσα. Ἦταν Θεοῦ χαρά. Μέρα ἡ νύχτα. Τὰ καλντερίμια τῶν ἀνηφορικῶν δρόμων τοῦ χωριοῦ, οἱ πέτρινες ροῦγες, τὰ μαρμαρένια πεζούλια, οἱ ἀφρόπλακες καὶ τ' ἀσπρολίθια τῶν σπιτιῶν γυάλιζαν λαμπύριζαν στὸ σεληνόφωτο. Ἄνοιγαν ἀνάρια κι' ἀραδαριὰ τὰ παραθύρια τὰ καγκελλωτά, σὰ βάρυπνα μάτια μεγάλα, κι' ἔφεγγαν μέσα στὰ σπίτια. Ὕστερ' ἄνοιγαν πόρτες καὶ παραπόρτια κι' ἐχύνονταν στοὺς δρόμους πλῆθος ἄντρες καὶ γυναικόπαιδα κι' ἔπαιρναν τὸν ἀνήφορο.

Οἱ καμπάνες ὁλοένα δὲ σταμάταγαν. Τὰ πλήθη ὅσο ψηλότερ' ἀνέβαιναν τόσο συμπυκνώνονταν, κι' ἀγάλια ἀγάλια οἱ κορφινοὶ τοῦ χωριοῦ δρόμοι ἔμοιαζαν σκοταδερὲς ρεμματιὲς καὶ λαγκάδια δασιά, τόσο μαυρολογοῦσαν. Κι' ὁ θρός, ὀπ' ἀκούγονταν στὰ χαμηλώματα, στὰ καλντερίμια καὶ στὰ χαλίκια ἀπὸ τὰ πατήματα τῶν λιγοστῶν διαβατῶν, σιγὰ-σιγὰ γένονταν τὸν ἀνήφορο σάλαγος, κι' ἀπὸ σάλαγος πιὸ ψηλὰ χλαλοή. Κι' ἀπὸ τὴ χλαλοὴν αὐτὴ τὴ μεγάλη καὶ ἀπ' τὸ πολὺ τὸ σημανταριὸ ξαφνισμένα τὰ ὀρνίθια ξύπναγαν στὴν κούρνια τους καὶ φώναζαν κι' αὐτὰ πάρωρα. Καὶ πίσω-πίσω οἱ δημογέροντες τοῦ χωριοῦ μὲ τὶς κραυγὲς καὶ μὲ τὰ βιολιά, ἀπὸ ρούγα σὲ ρούγα κι' ἀπ' αὐλόπορτα σ' αὐλόπορτ' ἀνηφορῶντας, ξύπνιζαν κι' ἔπαιρναν ὀμπροστὰ ὅσους δὲ δυνήθηκαν νὰ ξυπνήσουν οἱ καμπάνες.

* * *

Δυὸ μεγάλες βαθειὲς ποταμιές, ποὺ κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ κορφοβούνια ψηλά, ζώνουν τὸν μαχαιροκομμένο κοκκινόβραχο ποὺ βαστάει τὸ χωριό μας ἀπάνου του. Ἀπὸ τὸ φρύδι τοῦ βράχου, ποὺ χάσκει ὀμπρὸς κάτου γκρεμὸς φοβερὸς κι' ἄβυσσος ἄπατη ἀρχίζουν τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ ἄσπρα-ἄσπρα κι' ἀραδιασμένα τὸν ἀνήφορο τὄν' ἀπάν' ἀπὸ τἄλλο, σὰ σκαλοπάτια, ὡς τὴν κορφή. Καὶ μὲ τὸ σχῆμά του τὸ τριγωνικὸ μοιάζει τὴ νύχτα, μὲ τ' ἀναμμένα τὰ φῶτα, σὰ μέγα πολυκάντηλο τὸ χωριό μας.

Βγήκανε στὴν κορφὴ ἀπάνου. Ἐδῶ σώνεται ὁ ἀνήφορος, κι' ἀνοίγονται στρωτὰ σάδια καὶ πλαγιές. Συμπυκνωμένο ἐδῶ τὸ πλῆθος σωροὺς-σωρούς, μαύριζε τὰ σάδια καὶ τὶς πλαγιές. Ὡς ποὖρθαν κι' οἱ δημογέροντες μὲ τὰ βιολιά. Μὲ τὰ βιολιὰ τώρα, μὲ τὶς χαρὲς καὶ μὲ τὰ τραγούδια ποὺ κάμανε πέρα, σμιγμένοι καὶ χωριστὰ οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὶς γυναῖκες, δὲν παράλλαζαν ἀπὸ συμπεθεριὸ κι' ἀπὸ ψίκι. Ἕνα μοναχά. Ὀπ' οὔτε νύφην οὔτε γαμπρὸ πήγαιναν γιὰ νὰ πάρουν. Μὲ τὶς τριχιὲς ριγμένες πισόπλατα, εἴτε κρεμάμενες ἀπὸ τὰ χέρια, πήγαιναν γιὰ μάρμαρα.

Εἶχε καῆ τὸ χειμῶνα ἡ πιὸ μεγάλη ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ μας, ὁ Ἅϊ-Νικόλας, καὶ τὸ καλοκαῖρι ἐκεῖνο τὴν ξανάχτιζαν οἱ χωριανοί. Πλέρωναν μοναχὰ τὰ μεροδούλια τῶν μαστόρων καὶ κουβαλοῦσαν αὐτοὶ ἀπὸ τὰ βουνὰ ἀπάνου κάθε βδομάδα τὴν πλάκα καὶ τὰ μάρμαρα.

Ἐκεῖ ποὺ τελειώνουν πλέον τὰ σάδια κι' ἀρχίζει πάλι ἡ μπροστέλλα τοῦ βουνοῦ, ἐκεῖ ἦταν τὰ μάρμαρα. Ἐκεῖ μὲ τοὺς κασμάδες καὶ μὲ τοὺς λοστοὺς δουλεύοντας ὅλο τὸ μεροβδόμαδο τἆχαν ἀραδιάσει σωροὺς-σωροὺς χοντροκομμένα τ' ἀφρᾶτα μάρμαρα οἱ μαρμαράδες. Σὰν ὁ γονὸς τοῦ μελισσιοῦ ποὺ ρίχνει καὶ φεύγει ἀπὸ τὸ κρινὶ καὶ σκαλώνει ἀπανωτὸ στριμωγμένο στὸ πρῶτο κλωνάρι τοῦ κλαριοῦ ποὺ τυχαίνει μπροστά του καὶ τὸ κλωνάρι μαυρίζει ὁλόβολο, ἔτσι μαύρισαν τώρα τὰ κάτασπρα ἐκεῖνα κι' ἀστραφτερὰ σὰ χιόνια μαρμαροσώρια, ἀπὸ τὰ πλήθη ποὺ κόλλησαν ἀπανουθιό τους. Ἄντρες καὶ γυναῖκες, δίπλωναν τὶς φλοκάτες τους σταυρωτὰ κατὰ πίσω, τὶς πίστρωναν ὕστερα σὰ προσκέφαλα κι' ἐφορτωνόνταν ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον τὰ θεόρατα μάρμαρα. Ὡς ποὺ φορτώθηκαν ὅλοι κι' ὡς π' ἀναλήφθηκαν ἀπὸ μπροστὰ οἱ ἄσπροι σωροί.

Ὅταν ξεκίνησαν τὸν κατήφορο κατὰ τὸ χωριό, χάραζε.

Ἄχνιζε τώρα κατὰ τὴ δύσι του τὸ φεγγάρι καὶ στ' ἀνατολικὰ κορφοβούνια, ἐκεῖ ποὺ πρῶτα ἔλαμπε ὁ Γελαντζῆς, ἔσκαε ὁ Αὐγερινὸς τώρα. Ὁ Μπάρρος, ὁ Καταρραχιᾶς, τ' Αὐτί, οἱ Νύφες κι' ἄλλες ὁλόγυρα κορφὲς ἀσπρογάλιαζαν στὸ γλυκοχάραμα. Πλῆθος αὐλάκια ἀφρόδροσα, ὀπ' ἔρχονται ἀπὸ τὰ κεφαλόβρυσ' ἀπάνου κι' ὀπ' αὐλακώνουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὁλοῦθε τὰ πλάγια ἐκεῖνα, ξύπναγαν στὰ πατήματα τοῦ λιθοφορτωμένου κόσμου καὶ μὲ τὰ τρυφερά τους μουρμουρητὰ ἔλεγες ὅτι τὄνα ρωτάει τἄλλο, νυστα-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 576)

ΣΩΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἦταν ἄσχημα τὰ πολιτικὰ ἐκεῖνο τὸ καλοκαῖρι στ' Ἀνάπλι. Τὸ Μεσολόγγι εἶχε πέσει καὶ πολλοὶ ὑπερασπιστές του μαζὶ μ' ἄλλους πολεμιστὲς — ὅλοι ἄτακτοι καὶ ἀσύντακτοι — εἶχαν φθάσει στὸ Ναύπλιο μὲ ἀπειλητικὲς διαθέσεις ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως!

Κουρελιάρηδες, λιοκαμένοι, σκελετωμένοι ἀπὸ τὴν πεῖνα μαζεύονταν στὶς πλατεῖες καὶ φώναζαν:

— Τοὺς λουφέδες! Τοὺς λουφέδες! Πεινᾶμε! Τοὺς λουφέδες!

Ζητοῦσαν ἔτσι τοὺς μισθοὺς ποὺ τοὺς χρωστοῦσε ἡ Κυβέρνησις γιὰ τὴ συμμετοχή τους στὶς μάχες.

Κι' ἦσαν ὅλοι τους ἐξαγριωμένοι ἀπὸ τὶς πολεμικὲς κακουχίες καὶ τὴν πεῖνα, ἕτοιμοι νὰ τὰ κάμουν γυαλιὰ-καρφιὰ λεηλατῶντας τὰ μαγαζιὰ καὶ τὰ σπίτια καὶ σπέρνοντας παντοῦ τὴν ἀναρχία κι' ἴσως-ἴσως ἑτοιμάζοντας τὴν καταστροφὴ τῆς Ἑλλάδος, ποὺ μόλις κατάφερε νὰ ἐλευθερωθῆ...

— Πεινᾶμε, πεινᾶμε! φώναζαν ὅπου κι' ἂν βρίσκονταν! Πεινᾶμε, πεινᾶμε! Δῶστέ μας νὰ φᾶμε...

Κι' οἱ κάτοικοι τοῦ Ναυπλίου κρύβονταν στὰ σπίτια τους καὶ διπλαμπάρωναν τὶς πόρτες τους γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴ λεηλασία.

Ἡ Κυβέρνησις τἄχε χαμένα! Μπροστά της τὸ φάσμα τῆς ἀναρχίας ὀρθώνεται ἄγριο! Πῶς θὰ προλάβη τὴν καταστροφὴ ποὺ ὅλους ἀπειλεῖ; Γιατὶ δὲν κινδυνεύει μόνο νὰ πέση ἡ Κυβέρνησις, ποὺ στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς μποροῦσε νὰ μὴν ἔχη καὶ σοβαρὴ σημασία! Μὰ ἂν ἐπικρατοῦσε ἡ ἀναρχία, σ' ἕνα πραγματικὰ ἐμφύλιο σπαραγμὸ κινδύνευε μαζὶ μὲ τὴν Κυβέρνησι νὰ καταποντισθῆ ἡ Ἑλλάδα. Θυσίες ἕξη χρόνων καὶ πλέον ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ πᾶνε χαμένες. Καὶ στὸ μεταξὺ ἡ κατάστασις δὲν ἦταν εὐχάριστη. Τὸ Μεσολόγγι εἶχε πέσει πάλι στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν κι' οἱ Ἀραπάδες τοῦ Ἰμπραὴμ βεβηλώνουν τὰ ἱερὰ χώματα τοῦ Μωρηᾶ, ποὺ τὰ πότισε τὸ τίμιο αἷμα τόσων παλληκαριῶν ποὺ σκοτώθηκαν ἢ λαβώθηκαν ἀγωνιζόμενα γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία. Κι' ἔτσι δὲν ἦταν καθόλου δύσκολο τὸ οἰκοδόμημα ποὺ ἀνήγειραν οἱ ἥρωες τοῦ 21 νὰ καταρρεύση...

Μπορεῖ, βέβαια, ὁ Κολοκοτρώνης μὲ τὴν μωραΐτικη θυμοσοφία του νὰ ὑποστήριζε πὼς ὁ Θεὸς ἔβαλε τὴν ὑπογραφή του γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἐλευθερία, καὶ σὰν Θεὸς ποὺ ἦταν δὲν τὴν ἔπαιρνε πίσω, μὰ ἡ Κυβέρνησις εἶχε πανικοβληθῆ. Ἤξεραν καλὰ πὼς μιὰ στραβοτιμονιὰ μποροῦσε νὰ φέρη τὸν καταποντισμὸ τοῦ Κράτους! Φαίνεται ὅμως πὼς ἤξερε τί ἔλεγε ὁ Γέρος τοῦ Μωρηᾶ...

Γιατί;

Μὰ ἂς ξαναγυρίσωμε στοὺς ἐξαγριωμένους στρατιῶτες...

Εἶναι ἡ 8 Ἰουνίου 1827... Ἡ πλατεῖα τοῦ Πλάτανου εἶναι γεμάτη ἀπὸ πολεμιστές... Ὅλοι τους ἐξαθλιωμένοι στὴν ἐμφάνισι, σωστοὶ ἀνθρωπόμορφοι διάβολοι, ποὺ συνάχθηκαν ἐκεῖ γιὰ νὰ καταστρέψουν τὰ πάντα... Νόμιζε κανεὶς πὼς ἄνοιξε ἡ κόλασι καὶ τοὺς ξέρασε... Καὶ ὅλοι βλέπουν πρὸς τὸ σπίτι τοῦ Νικηταρᾶ καὶ δείχνουν πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀπειλητικὰ τὰ τουφέκια τους. Τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως φοβισμένα παρακολουθοῦν τὶς κινήσεις τους καὶ βλέπουν μὲ φόβο τὴν ἐξέλιξι τῶν γεγονότων...

Ὅλοι τους βλέπουν πὼς τὰ ψέματα ἐτελείωσαν κι' ὅτι μ' ἀναβολὲς δὲν μποροῦσε τίποτε νὰ γίνη...

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη δικαιώθηκε ὁ Κολοκοτρώνης!...

Ὁ Θεός, ποὺ ἔβαλε τὴν ὑπογραφή του γιὰ τὴν Ἑλλάδα, δὲν τὴν ἔπαιρνε πίσω!... Καὶ ἕνας ἐκπρόσωπος τῆς ἀθάνατης ἑλληνικῆς φυλῆς ἀνέβαινε σὲ μιὰ πέτρα, κάτω στὴ ρίζα τοῦ πλάτανου... Εἶναι ὡραῖος καὶ ἀγγελικὸς στὴ μορφή! Γαλήνιος καὶ σεμνός... Ὅλοι γυρίζουν νὰ τὸν δοῦν καὶ στὴν ἐμφάνισί του ἡ ὀχλοβοὴ σταματάει... Δὲν τὸν ξέρουν, μ' ἀκοῦνε τὴ φωνή του ποὺ τοὺς ἀποκαλεῖ «παλληκάρια» καὶ στέκουν μπροστά του μὲ κατάπληξι σὰν νὰ μιλῆ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός...

— Παλληκάρια! ἀκούεται ἡ φωνή του... βροντερὴ καὶ εἰλικρινής.

Καὶ παινάει τὴν παλληκαριά τους καὶ τὰ μεγάλα τους κατορθώματα. Καὶ τοὺς κάνει καὶ πάλι φιλοπόλεμους μὲ κάτι ὄμορφα λόγια καὶ τοὺς τονίζει πὼς πρέπει νὰ πολεμήσουν τὸν κατακτητὴ στῆθος μὲ στῆθος καὶ νὰ λυτρώσουν τὴν Πατρίδα ποὺ τῆς μολύνει τὸ ἅγιο χῶμα...

Καὶ μιλεῖ... τί ὡραῖα ποὺ μιλάει ὁ καλὸς ἐκεῖνος Ἕλληνας, ποὺ ἔπεσε μέσα στὴ μέση τῆς θύελλας γιὰ νὰ φέρη τὴ γαλήνη... Καὶ στὰ λόγια του τὰ ἀγριωπὰ πρόσωπα τῶν πολεμιστῶν γλυκαίνουν... Τὰ γουρλωμένα τους μάτια δακρύζουν—ἂν μποροῦν νὰ κλαῖνε πολεμιστὲς ποὺ ἔφαγαν μὲ τὴ χούφτα τὸ μπαρούτι—καὶ ἀνυψώνονται σὲ μιὰ ὑπέρτατη ἀγαθότητα...

«Δὲν μποροῦμε ν' ἀφήσουμε ἀπροστάτευτες τὶς γυναῖκες, τὰ παιδιά, τοὺς γέροντες γονιοὺς καὶ νὰ ξαναπέσουν πάλι στὴ βάρβαρη σκλαβιά... Ὄχι! Πρέπει ὅλοι μας νὰ πολεμήσουμε καὶ νὰ τιμήσουμε τ' ὄνομα τὸ ἑλληνικό...».

Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ μιλάη...

«Καὶ τώρα παιδιὰ ἐγὼ δίνω ὅ,τι ἔχω...». Ἔβγαλε τέσσερες λίρες χρυσὲς καὶ τὶς ἔρριξε σ' ἕνα φέσι ποὺ βρέθηκε ἐκεῖ... «Καὶ θὰ διδάξω 4 χρόνια τὰ παιδιὰ στὰ σχολεῖα, γιατὶ εἶμαι δάσκαλος, χωρὶς νὰ πάρω οὔτε γρόσι...».

Τί ἦταν αὐτὸ ποὺ γίνηκε;

Τί μεταμόρφωσις στὸ πλῆθος; Ὅλοι ὅσοι τὸν ἄκουσαν γύρω στὴν πλατεῖα βγῆκαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ πλησίασαν!... Ἔφερνε καθένας ὅ,τι εἶχε: γρόσια, ὅπλα, τροφές, ἐνδύματα... Ὁ Ἐπίσκοπος Δαμαλῶν ἀνέλαβε νὰ τὰ συγκεντρώση ὅλα στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Τὸ πρωῒ στὶς 10 μίλησε ὁ Δάσκαλος καὶ σὲ λίγο εἶχαν μαζευτῆ ἑκατὸν πενῆντα χιλιάδες γρόσια...

Οἱ πολεμιστὲς ἀναζωογονήθηκαν. Ὅλοι ἔκλαιγαν ἀπὸ χαρὰ καὶ πολῖτες καὶ ἄτακτος στρατὸς ἀδελφωμένοι φιλιῶνταν μέσα στὴν πλατεῖα καὶ στοὺς δρόμους τοῦ Ναυπλίου!...

Τὴν ἄλλη μέρα πάλι ὁ Δάσκαλος ἐπὶ σκηνῆς...

Πρέπει νὰ πολεμηθῆ ὁ νέος ἐχθρός, ὁ πιὸ ἐπικίνδυνος, ἡ Ἀραπιά... Μὰ πῶς θὰ γίνη χωρὶς ἄλογα;

Ὁ Δάσκαλος καὶ πάλι στὴν ἀγαπημένη του πέτρα...

— Τί τὰ θέλουν τ' ἄλογα στῶν καπεταναίων τοὺς σταύλους; Νὰ δοθοῦν ὅλα γιὰ τὴν Πατρίδα...

Καὶ δόθηκαν κι' αὐτά... Ἦταν ἡ πρώτη «ἐπίταξι» ποὺ γίνηκε στὴν ἀπελευθερωμένη Ἑλλάδα καὶ τὸ πρῶτο ἱππικὸ σῶμα δημιουργήθηκε...

Σὲ λίγον καιρὸ νικηφόρο θὰ ξεκαθάριζε ἀπὸ τὴν Ἀραπιὰ τὸ ἑλληνικὸ χῶμα...

Καὶ ἡ Κυβέρνησις, ποὺ τἄχε χαμένα, ἀντάμειψε τὸ Δάσκαλο... Ὠνόμασε ἐπίσημα Σωτῆρα τοῦ Ἔθνους τὸν Γεώργιο Γεννάδιο, τὸν μεγάλο τοῦ Γένους Διδάσκαλο, ποὺ στὴν ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἔχει πάρει τὴ θέσι ποὺ τοῦ ἀξίζει...

Καὶ πραγματικὰ σωτήρας τῆς Ἑλλάδος ἦταν ὁ μεγάλος αὐτὸς Ἠπειρώτης, ποὺ ἡ μετὰ τὸ 1821 Διανοουμένη Ἑλλὰς θὰ τὸν ἔχη μεταξὺ τῶν πρώτων γραμμένο στὰς δέλτους τῆς ἱστορίας της...

Ἀγγ. Μεταξᾶς

ΤΟ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΜΑΣ

Ἀπὸ μιὰ προσωπικὴ μου ἐντύπωσι.

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Σήμερα δὲν θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ λόγια τοῦ Ἀρχηγοῦ ὅπως κάθε βδομάδα, δὲν θὰ ἀναλύσουμε τὶς σκέψεις του γιὰ νὰ μάθουμε ἀπὸ τὴν πεῖρα καὶ τὴ γνῶσι του. Σήμερα θὰ καταπιαστῶ νὰ σᾶς δώσω μιὰ ἰδέα γιὰ τὸ πρόσωπό του, θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς ζωγραφίσω τὸν ἄνθρωπο, θὰ τολμήσω — γιατὶ ἀλήθεια εἶναι μεγάλο τόλμημα — νὰ σᾶς περιγράψω τὸν Ἀρχηγό μας, ἔτσι ὅπως τὸν εἶδα. Καὶ ἀπὸ τὴν καρδιά μου θέλω ἕνα: Νὰ σᾶς μεταδώσω τὸν μεγάλο ἐνθουσιασμό, ποὺ ἔνοιωσα ἀπὸ τὴ μεγάλη του καλωσύνη, τὴν ἀπέραντη στοργή του, τὴν ἀπερίγραπτη ἁπλότητα, καὶ γενικὰ ἀπὸ τὴ μεγάλη του προσωπικότητα. Καμμιὰ φωτογραφία του, καμμιὰ περιγραφὴ δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν πραγματικότητα. Πόσο σφαλερὴ εἰκόνα μᾶς δίνουν αὐτὰ τὰ δυὸ προκειμένου περὶ ἐξαιρετικοῦ ἀνθρώπου! Ὅ,τι εἶχα διαβάσει, ὅ,τι εἶχα ἀκούσει ἀναφορικὰ μὲ τὸ πρόσωπό του, δὲν ἦτανε οὔτε ἡ σκιὰ τῆς φωτεινῆς του ὑπάρξεως.

Μὰ ἂς ἀρχίσουμε τὴ διήγησί μας καλύτερα μὲ τὴ σειρά. Γιατὶ ὑπάρχει φόβος νὰ ἐξαντλήσω τὸ χῶρο μου μὲ τὸν πρόλογο κι' ἔτσι θὰ μείνουν τὰ πινέλλα μου βαριὰ ἀπὸ τὰ χρώματα τὰ λαμπερὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μου καὶ ἡ ψυχή μου φορτωμένη ὀπτασίες. Κι' ἐγώ, ὅπως σᾶς εἶπα, εἶμαι ἀποφασισμένη σήμερα νὰ σᾶς πάρω μαζί μου στὴν ἐξαιρετική μου αὐτὴ ἐντύπωσι, στὴ γιορτάσιμή μου αὐτὴ χαρά!

Ἦτανε λοιπὸν τὴν περασμένη Παρασκευή, ποὺ μιὰ ἐπίσημη ἐντολὴ ἀπὸ μέρους τῆς καλῆς μας Διοικήτριας κ. Μαντζούφα μὲ ὡδήγησε στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸ πρωῒ στὶς ὀχτὼ καὶ μισή. Γιατὶ — καὶ πρέπει αὐτὸ νὰ τὸ ξέρετε — ὁ Ἀρχηγός μας βρίσκεται, σὰν ἀκούραστος στρατιώτης καὶ ὑπεύθυνος ἐργάτης, στὴ θέσι του ἀπὸ πολὺ πρωΐ. Ἂν ὅλοι μας τὸν παίρναμε καὶ στὶς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς μας ὡς παράδειγμα, θὰ γινόμαστε μιὰ ζηλευτὴ γενιά, ἕνας περίδοξος καὶ πάλιν λαός. Γιατὶ οἱ λεπτομέρειες κάνουν τὸ σύνολο. Εἶναι οἱ μικρὲς πινελλιὲς στὸ μεγάλο ταμπλώ.

Στερνὰ ἀπὸ πολλὲς καὶ διάφορες διατυπώσεις, βρέθηκα καθισμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα στὸν προθάλαμο τοῦ Ἀρχηγοῦ σφίγγοντας τὸ νέο μου βιβλίο, ποὺ ἤθελα νὰ τοῦ προσφέρω. Αὐτὸ ἦτανε φυσικὰ ἡ ἀφορμή, ἐνῷ ἡ ἀληθινὴ αἰτία τῆς προσπαθείας μου νὰ παρουσιασθῶ ἦτανε ἡ ἀπεριόριστη ἐπιθυμία νὰ τὸν δῶ ἀπὸ κοντά, νὰ τὸν ἀκούσω νὰ μιλῆ, καὶ νὰ μιλῆ ἀποκλειστικὰ σὲ μένα. Αὐτὴ τὴν εὐτυχία ἐπεδίωξα, γιατὶ ἤθελα νὰ κάνω καὶ σᾶς ὅλες ἀγαπητές μου, μικρὲς καὶ μεγάλες, κοινωνοὺς στὴ χαρὰ αὐτή, μετόχους στὴν ἐξαιρετικὴ αὐτὴ γιορτή.

Διάφορα πρόσωπα ἐπίσημα — τὄνοιωθα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικά των — μπαινόβγαιναν μέσα στὶς μεγάλες ζεστὲς καὶ καλοστολισμένες σάλες. Οἱ ὑπουργοὶ — ἦταν καὶ ἡ μέρα τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου — συζητοῦσαν καὶ μιλοῦσαν χωρὶς ἄλλο γιὰ τὴ μελλούμενη συνεδρίασι. Τὸ τηλέφωνο χτυποῦσε ἀδιάκοπα καὶ ὁ ὑπασπιστὴς ἀπαντοῦσε ὑπομονητικὰ καὶ καλόβολα. Κάπου-κάπου περνοῦσε τὴ διπλῆ καρυδένια βαρειὰ πόρτα κάποιος φορτωμένος μὲ χαρτιὰ καὶ φακέλλους, ποὺ κλείνανε ἴσως μιὰ σπουδαία πτυχὴ τῶν τυχῶν τοῦ Ἔθνους μας. Σὲ κείνη τὴ διπλῆ δρύϊνη πόρτα εἴχανε καρφωθῆ τὰ μάτια μου καὶ ἡ ψυχή μου. Ὅλα τ' ἄλλα ποὺ [illegible] μου σὰν ἴσκιοι θαμποὶ καὶ φευγαλέοι. Τὸ μυαλό μου δούλευε ἐντατικά, φορμάροντας τὶς λέξεις καὶ τὶς φράσεις, ποὺ θάλεγα σὰν βρισκόμουνα μπροστά Του. Ὅλο γύριζαν μέσα στὸ κεφάλι μου κι' ἔκαναν νὰ βουΐζουν τ' αὐτιά μου.

Κανένα σχῆμα λόγου δὲν μοῦ φαίνονταν ἀντάξιο γιὰ μιὰ τέτοια περίστασι, κι' αὐτὸ μοῦ γεννοῦσε κάποια νευρικότητα.

Γιατί, ἀγαπητά μου κορίτσια, δὲν εἶναι λίγο πρᾶγμα νὰ βρεθῆς μπροστὰ στὸν Ἀρχηγὸ ἑνὸς Κράτους καὶ νὰ θελήσης νὰ τοῦ πῆς πολλὰ καὶ διάφορα, ποὺ νοιώθει ἡ ψυχή σου, μέσα σὲ μερικὰ μόνον λεπτά. Καὶ Δημοσθένης νάσαι θὰ τὰ μπερδέψης. Ἔτσι ἔνοιωθα λοιπὸν κι' ἐγὼ τὰ ἱστορικὰ κοχλάδια, ποὺ ὁ ἀρχαῖος μας ρήτορας ἔχωνε στὸ στόμα του κατεβαίνοντας στ' ἀκρογιάλι, προσπαθῶντας νὰ νικήση τὴ βοὴ τοῦ κύματος καὶ νὰ φθάση στὴ ρητορικὴ ἐκείνη δεινότητα, ποὺ μᾶς παρέδωσε γι' αὐτὸν ἡ ἱστορία.

Ὅταν ἦλθε ἡ σειρά μου κι' ἄκουσα τὄνομά μου, ἅρπαξα τὸ β[illegible] καὶ πέρασα τὴ διπλῆ ἐκείνη δρύϊνη πόρτα, ποὺ τόσα καρδιοχτύπια μοῦ γεννοῦσε σὲ κάθε της ἄνοιγμα.

Μιὰ πλατειά, πελώρια αἴθουσα, παχιὰ χαλιά, βαθειὲς πολυθρόνες, ἀναπαυτικοὶ καναπέδες, σπουδαῖες εἰκόνες, λαμπεροὶ πολυέλαιοι. Ὅλα αὐτὰ ὅμως ἐξαφανίστηκαν, ὅταν στάθηκα μπροστὰ σ' Ἐκεῖνον. Καὶ δὲν ἐξαφανίστηκαν μόνο ὅλα τὰ γύρω μου, παρὰ κι' ἐκεῖνα ποὺ εἶχα σμιλέψει μέρες τώρα μέσα στὸ μυαλό μου καὶ ποὺ νύχτες μοῦ ἀφαιροῦσαν τὸν ὕπνο. Ὅλα σὰν ἀπὸ μαγεία εἴχανε χαθῆ καὶ μόνο δυὸ καλόκαρδα γεμᾶτα πραότητα γαλανὰ μάτια, σὰν ἐλβετικὲς λιμνοῦλες, μὲ ἀπασχολοῦσαν καὶ μοῦ δίνανε ὁλοένα θάρρος, ὥς ποὺ βρῆκα τέλεια τὸ ἑαυτό μου. Ξέρετε ὅμως ὅτι οἱ ἐλβετικὲς γαλάζιες λίμνες, ποὺ τόσο ἥσυχες εἶναι συνήθως, μποροῦν κάποτε καὶ νὰ φουρτουνιάσουν; Φαντάζομαι πῶς τὰ γαλανὰ μάτια τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ποὺ φυλάγουνε τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς νεότητος καὶ τὴν πραότητα τῆς ὡριμότητος, θὰ μποροῦσαν καὶ ν' ἀγριέψουν, ὅταν λάχη ἀνάγκη κι' ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς Ἑλλάδος μας. Ἔτσι εἶναι ἕνας γνήσιος Ἀρχηγός. Ἔτσι ἦτανε κι' ὁ Χριστός μας μὲ τῆς πραότητος τὸ εὐαγγέλιο γιὰ τοὺς καλοὺς καὶ μὲ τῆς αὐστηρότητος τὸ φραγγέλιο γιὰ τοὺς ἱερόσυλους.

Μοῦ εἶπε ὁ Ἀρχηγὸς ἀνάμεσα στὰ ἄλλα τὰ καλὰ καὶ τὰ μεγάλα:

— Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφετε στὴ «Νεολαία».

Ἐλᾶτε μαζί μου, ἀγαπημένα μου κορίτσια, Φαλαγγίτισσες καὶ μή, νὰ γιορτάσουμε σήμερα τὴ μεγάλη αὐτὴ γιορτὴ τῆς χαρᾶς μας. Γιατὶ αὐτὸ τὸ «εὐχαριστῶ» τοῦ Ἀρχηγοῦ μας δὲν εἶναι μονάχα γιὰ μένα.

Εἶναι γιὰ ὅλες μας, ὡς τὰ πέρατα τῆς ἑλληνικῆς χώρας, στὶς πολιτεῖες καὶ στὸν κάμπο, στ' ἀκρογιάλια καὶ στὰ βουνά. Γιατὶ τὸ ξέρετε καὶ σεῖς ὅτι μόνο τὸ δικό μου χέρι εἶναι, ποὺ ζωγραφίζει μέσα στὶς σελίδες μας αὐτές, μαζὶ μὲ τὴ δική μου καὶ τὴ δική σας ψυχή.

Νοιώθω ἐγὼ τί αἰσθάνεσθε γιὰ Κεῖνον, τὸν καλὸν Πατέρα καὶ Ἀρχηγόν, κι' αὐτὸ μονάχα γράφω κι' αὐτὸ μονάχα ζωγραφίζω κάθε βδομάδα. Γι' αὐτὸ ἂς χαροῦμε ὅλες μας γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ δῶρο, ποὺ μᾶς κάνει, γιὰ τὸ «εὐχαριστῶ» Του.

Κι' ἕνα ἀκόμα θὰ σᾶς ἀναφέρω, ἕνα πολὺ σπουδαῖο:

Δίνοντάς του τὸ βιβλίο μου τοῦ εἶπα:

«Εἴθε νὰ μ' ἀξιώση ὁ Κύριος νὰ [illegible] φορὰ καὶ τὴ δική σας τὴ ζωή...».

Τὰ γεμᾶτα καλωσύνη μάτια του γελοῦσαν ἐνῷ μ' ἀπαντοῦσε:

«Μὰ γιὰ νὰ γράψης τὴν ἱστορία μου πρέπει νὰ πεθάνω πρῶτα, παιδί μου».

Ἔτσι εἶπε ὁ Ἀρχηγός μας σ' ἐκεῖνα μου τὰ λόγια. Ὅμως ἀλλοιῶς εἶναι στὴν ἀλήθεια τὸ ζήτημα. Γιὰ κυττάξτε, ἀγαπητά μου κορίτσια. Πολλὲς φορὲς δὲν χρειάζεται ὁ θάνατος γιὰ νὰ περάση ἕνας ἄνθρωπος στὰ βασίλεια τῆς Ἀθανασίας. Μιὰ ἐξαιρετικὰ μεγάλη πρᾶξι εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ γεμίση τόμους καὶ τόμους καὶ νὰ δημιουρ-

Των νοικοκυρών

ΤΟ ΡΥΖΙ

Καμμιά νοικοκυρά δὲν θὰ ὑπάρχη στὸν κόσμο, ἴσως καὶ κανένας ἄνθρωπος, ποὺ νὰ μὴν ξέρη τὸ ρύζι. Ἀπὸ τότε ποὺ γεννηθήκαμε, ἀμέσως ἄρχισε νὰ μᾶς ἐξυπηρετῆ καὶ νὰ μᾶς τρέφη. Σὲ μερικοὺς λαοὺς ἀντικαθιστᾶ τὸ ψωμί. Οἱ Κινέζοι καὶ ἐν μέρει οἱ Ἰάπωνες τρέφονται κυρίως μὲ βρασμένο ρύζι. Κάθε ἄλλο φαγητό τους συνοδεύεται μὲ ρύζι, ὅπως σ' ἐμᾶς μὲ ψωμὶ ἢ σὲ ἄλλους βόρειους λαοὺς μὲ πατάτα.

Δὲν θὰ εἶναι λοιπὸν ἄσχημο νὰ γνωρίσουμε πλησιέστερα τὸ προϊὸν αὐτὸ καὶ νὰ μάθουμε καὶ τὰ διάφορα εἴδη του — πρᾶγμα τὸ ὁποῖο παίζει μεγάλο ρόλο γιὰ τὴν ἐπιτυχία ἑνὸς πιλαφιοῦ ἢ μιᾶς σούπας.

Τὸ ρύζι λοιπὸν κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἄπω Ἀνατολή. Στὴν Κίνα χρονολογεῖται ἡ καλλιέργειά του πρὶν ἀπὸ 5.000 χρόνια. Ἀπὸ τὴν Κίνα καλλιεργήθηκε καὶ διαδόθηκε στὰς Ἰνδίας, στὴν Περσία, στὴ Συρία, στὴν Αἴγυπτο καὶ πρὶν ἀπὸ 200 χρόνια στὴν Ἰταλία, Ἱσπανία καὶ στὴ χώρα μας, στὴ Θεσσαλία καὶ στὴν Πελοπόννησο, εἰδικὰ στὸ νομὸ Μεσσηνίας, καὶ σὲ μερικὲς περιοχὲς τῆς Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας.

Συνολικὰ ἡ χώρα μας παράγει 150.000 ὀκάδες. Φυσικὰ τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν μᾶς εἶναι ἀρκετὸ καὶ ἀναγκαζόμαστε νὰ εἰσάγουμε 20 ἑκατομ. ὀκάδες, ποὺ μᾶς κοστίζουν κάπου 200 ἑκατομμ. δραχμές. Καὶ σήμερα, ποὺ ὅλα τὰ Κράτη φροντίζουν τόσο γιὰ τὴν αὐτάρκειά τους, πόσον καλὴ θὰ ἦτανε ἡ μεγαλυτέρα ἐξάπλωσις τῆς καλλιεργείας τοῦ ρυζιοῦ !

Τὸ ρύζι εἶναι μιὰ πόα ἀπὸ τὸ γένος τῶν ἀγρωστοειδῶν, ὅπως μᾶς λέγει ἡ φυτολογία, καὶ εὐδοκιμεῖ σὲ ὑγρὸ ἔδαφος. Φθάνει τὸ ὕψος τοῦ σιταριοῦ, δηλ. 110 - 130 ἑκατοστόμετρα. Κυριώτερά τους εἴδη τέσσερα:

1) Ὄρυζα ἡ πρώϊμος, ποὺ μέσα σὲ 4 μῆνες ὡριμάζει.
2) Ὄρυζα ἡ ὀρεινή.
4) Ὄρυζα ἡ γλοιώδης.
4) Ὄρυζα ἡ καρολίνειος, ποὺ εἶναι ἀνωτέρα ὅλων καὶ μᾶς δίδει τὸ καλύτερο πιλάφι, ποὺ δὲν λασπώνει, ἀλλὰ διατηρεῖται κουκκὶ - κουκκί.

Ἀπὸ τὸ ρύζι γίνεται τὸ ριζάλευρο, κατάλληλο γιὰ τροφὴ τῶν παιδιῶν, πρὸ πάντων μὲ γάλα, καὶ ἡ ριζόσκονη, ἡ λεγόμενη στὸ ἐμπόριο «πούντρ ντὲ ρίζ». Ἀκόμα κι' ἕνα εἶδος ἀμύλου, δηλ. κόλλας, μᾶς δίδει τὸ ρύζι, ὡς κι' ἕνα ρακὶ ποὺ εἶναι τόσο προσφιλὲς στοὺς Κινέζους.

Τὸ ρύζι περιέχει πολὺ ἄμυλο (85 τοῖς ἑκατόν), εἶναι ὅμως πτωχὸ σὲ ἄζωτο καὶ σὲ λιπαρὲς οὐσίες. Γι' αὐτὸ σὲ συνδυασμὸ μὲ λίπος ἀποτελεῖ θρεπτικὴ τροφή.

Οἱ λευκωματώδεις οὐσίες βρίσκονται κυρίως μετὰ τὸν φλοιό, ὅπου καὶ οἱ βιταμῖνες. Γι' αὐτὸ ἡ διαρκὴς χρῆσις ἀποφλοιωμένου ρυζιοῦ βλάπτει τὸν ὀργανισμό, προκαλῶντας τὴν γνωστὴν στὴν Ἄπω Ἀνατολὴ ἀρρώστεια μπέρι - μπέρι, ποὺ καταπολεμεῖται μὲ τὸ ἀπόβρασμα ἀποκλειστικῶς φλοιοῦ τοῦ ρυζιοῦ.

Κι' ἀφοῦ εἴπαμε τόσα πολλὰ γιὰ τὸ ρύζι καὶ τὸ γνωρίσαμε καλὰ ἀπὸ διάφορες μεριές, ἂς ἔλθουμε καὶ στὴν πρᾶξι. Ἂς κάνουμε τὰ ἐγκαίνια τῆς χρήσεως τοῦ ρυζιοῦ μὲ τὸ ἀτζὲμ πιλάφι. Ὅσο εὔκολη καὶ νὰ μᾶς φαίνεται ἡ παρασκευή του, ἔχει τὰ διάφορα μαγειρικά της τρίκ. Π. χ. θὰ εἶναι καλὸ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ βάλουμε τὸ ἀνάλογο νερὸ ἢ ἂν χρειασθῆ νὰ προσθέσουμε ἀκόμα λίγο, ποτὲ κρύο.

Ἀτζὲμ πιλάφι: Πλύνουμε τὸ κρέας καὶ τ' ἀφίνουμε νὰ στραγγίξη. Πάντα νὰ τὸ κάνετε αὐτό, γιατὶ τὸ νερὸ βλάπτει στὸ καλὸ τσιγάρισμα. Τὸ κόβουμε σὲ μικρὰ σχετικῶς κομμάτια καὶ τὸ τσιγαρίζουμε μὲ βούτυρο. Κατόπιν βάζουμε τὸ ψιλοκομμένο κρεμμύδι. Ὅταν κοκκινίσουν αὐτὰ προσθέτουμε ἁλάτι, πιπέρι καὶ τόσο νερὸ — καλύτερα ζεστὸ — ποὺ νὰ σκεπάζη τὸ φαγητό. Ὅταν τὸ κρέας εἶναι σχεδὸν βρασμένο συμπληρώνουμε μὲ ζεστὸ νερὸ — ὅσο θὰ μᾶς χρειασθῆ γιὰ νὰ βράση τὸ ρύζι — καὶ μὲ τὴν ἀνάλογη σάλτσα. Κατόπιν βγάζουμε μὲ προσοχὴ τὰ κόκκαλα καὶ ρίχνουμε τὸ ρύζι, ἀφοῦ τὸ βάλουμε πρωτύτερα 30 - 40 λεπτὰ σὲ χλιαρὸ νερὸ γιὰ νὰ φύγη ἡ ὑπερβολική του κόλλα καὶ νὰ μὴ λασπώση τὸ πιλάφι.

Μετὰ τὴν πρώτη βράσι λιγοστεύου[illegible] σιγοβράση ὡς που νὰ ἀπορροφηθῆ τὸ νερό. Ἂς ἀνακατεύουμε πάντα μὲ πηρούνι. Τὸ κουτάλι σπάει τὸ ρύζι.

Μποροῦμε νὰ σερβίρουμε σὲ μικρὲς φόρμες γιὰ κάθε πιάτο μιά. Ἂς μεταχειρισθοῦμε μιὰ σουπιέρα μερίδας. Τὴν βρέχουμε ἐσωτερικὰ μὲ κο[illegible]ρό, τὴ γεμίζουμε πιλάφι καὶ τὴν ἀναποδογυρίζουμε στὸ πιάτο ἢ τὴν πιατέλα.

γήση ἱστορία. Κι' αὐτὴ τὴν πρᾶξι τὴν ἔχει ὁ Ἀρχηγὸς ὁ δικός μας ἐπιτελέσει. Ἔχει ἑνώσει τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὸ βοριᾶ ὡς τὸ νοτιᾶ, κι' ἀπὸ Ἀνατολὴ σὲ Δύσι ἀκόμα [illegible] πικάρη τὶς ψυχὲς τοῦ πανελληνίου μέσα στὸ χυτήριο τῆς λαϊκῆς ἀγάπης καὶ νὰ χαρίση σ' [illegible] ἐθνικὴ συνείδησι. Δὲν εἶναι αὐτὸ κάτι πολὺ μεγάλο;

Ἂν σήμερα ὅλοι μας, μικροὶ καὶ μεγάλοι, βαδίζουμε μὲ τὸ ἴδιο βῆμα, σκεπτόμαστε μὲ τὸ ἴδιο [illegible] καὶ ζοῦμε μὲ τὸν ἴδιο ῥυθμό, τὸ χρωστοῦμε μόνο στὴ δεξιὰ του χειρονομία, ποὺ μὲ τὴν μεταστροφὴ τῆς 4ης Αὐγούστου μᾶς χάρισε τὴν ἑνότητα καὶ τὴν κατανόησι τοῦ ἀδελφοῦ μας Ἕλληνα πολίτη.

Καὶ κάτι ἄλλο ὅμως θὰ τοῦ ἀντιτείνουμε στὰ λόγια [illegible] ἂς μᾶς συγχωρήση ὁ καλός μας Πατέρας [illegible] Ἀρχηγέ. Σ[illegible] Σου δὲν θὰ σβήση ποτὲ ἀπὸ [illegible] ποτὲ ἀπὸ τὴ λησμονιά. Οἱ γενεὲς γενεῶν θὰ σ' ἔχουν αἰώνια μέσα τους, γιατὶ τὶς ἀνάστησες μὲ τὴν πνοή Σου.

Ἐσὺ μὴ μιλᾶς γιὰ θάνατο.

Ἐσύ, Ἀρχηγέ μας, δὲν θὰ πεθάνης ποτέ.

Σ. Καρ.

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μερικὰ παράθυρα εἶχαν ἀνοίξει κιόλας καὶ μυρωδιὰ ἀπὸ θυμίαμα χύθηκε στοὺς ἔρημους δρόμους... Ἡ ἀνησυχία πετοῦσε πάνω ἀπὸ τὴν κοιμισμένη πολιτεία σὰν καμμιὰ τεράστια νυχτερίδα ποὺ πάει κι' ἔρχεται καὶ πιὸ πολὺ τὸ μαντεύεις παρὰ τ' ἀκοῦς τὸ βουβὸ πέταγμά της.

Ὁ θάνατος ἑνὸς Βυζαντινοῦ βασιλιᾶ δὲν ἦταν κάτι ποὺ μποροῦσε νὰ βάλη μονάχα σὲ ἔγνοια τοὺς παλατιανούς, ἂν θὰ διατηρήσουν τὰ ἀξιώματα καὶ τὴ θέση τους, ἢ τοὺς στρατηγοὺς τῶν θεμάτων καὶ τὴν ἄλλη ἱεραρχία τῶν ἀξιωματούχων, μὰ καὶ τοὺς πιὸ ἀσήμαντους λαϊκοὺς ἀνθρώπους, μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τοῦ νέου ποὺ θ' ἀνέβαινε στὸ θρόνο κρέμονταν ὁλότελα τὰ συμφέροντά τους καὶ ἡ γαλήνη τους. Σπουδαῖα πολιτικὰ καὶ θρησκευτικὰ ζητήματα ὕστερα ἀπὸ αἱματοχυσίες καὶ λογοκόπημα ποὺ βάστηξε κάποτε χρόνια καὶ χρόνια, βρήκανε μιὰ κάποια λύση καὶ καταστάλαξαν κάπου καὶ λούφαξαν, σὰ θεριὰ ποὺ τὰ κλείσανε τέλος πάντων στὸ κλουβί τους. Ἂν τοῦτος, τ' ἀπολυοῦσε πάλι λεύτερα καὶ ξανάρχιζαν τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια; Μὴ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ κάνη τάχα; Ὅλη τὴν ἐξουσία στὰ χέρια του τὴν κρατοῦσε. Δὲν ἦταν ἡ σκιὰ τοῦ Θεοῦ πάνω στὴ γῆ; Κλειοῦσε μιὰ ἐποχὴ κι' ἄνοιγε μιὰ καινούργια, ὄχι μόνο στὴ δημόσια, μὰ καὶ στὴν ἀτομικὴ ζωὴ τοῦ καθενός· φυσικὸ ἦταν λοιπὸν ν' ἀνησυχοῦν ὅλοι καὶ νὰ εὔχωνται ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ νὰ φωτίζη καὶ νὰ ὁδηγῆ τὴν κεφαλὴ τῆς αὐτοκρατορίας, γιὰ νὰ κυβερνάη σύμφωνα μὲ τὸ δίκιο καὶ τὴν ἀνεξιχνίαστη θεϊκὴ βουλὴ τὸ ἀπέραντο κορμί της, ποὺ ἁπλωνότανε ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ ἴσαμε τὴ δύση...

Γιὰ μιὰ στιγμὴ οἱ δυὸ ἀρχόντοι κοιτάχτηκαν σιωπηλοί.

Ὕστερα πρῶτος ὁ Λέων Φωκᾶς ἔκοψε τὴ σιωπὴ καὶ γυρίζοντας στὸν ἀξιωματικὸ διάταξε:

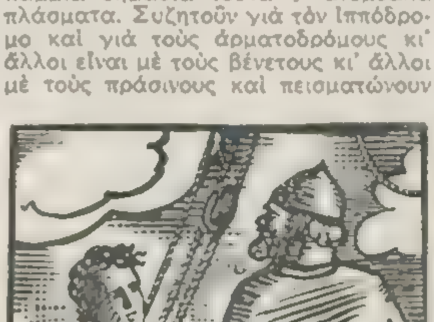
— Τρέξε καὶ εἰδοποίησε τὸν καραβοκύρη τοῦ δρόμωνα τοῦ βασιλικοῦ νάρθη εὐτὺς στὸ Ἐπαρχεῖο. Χωρὶς ἀργοπορία. Διαταγὴ τοῦ Δομέστικου Φωκᾶ. Ἔτσι πές του. Κι' ἄκουσε... Ἂν τύχη κι' ἔχη δώσει ἄδεια σὲ ἀξιωματικοὺς ἢ ναῦτες, νὰ στείλη νὰ τοὺς καλέση ὅπου κι' ἂν βρίσκωνται...

Ὁ ἑκατόνταρχος χαιρέτησε καὶ ὕστερα χτύπησε δυνατὰ τ' ἄλογό του ποὺ ξαφνιασμένο χύθηκε κατὰ τὸ λιμάνι. Τὰ πέταλα κροτήσανε στὸν πλακοστρωμένο δρόμο καὶ τινάξανε πίσω τους χρυσογαλάζιες σπίθες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑ'.

Πρὸς τὴ δόξα

Ὅπως τότε ποὺ ἔφυγε ἀπὸ τὸ μοναστήρι κι' ἀπὸ τὴν ἥσυχη καὶ μονότονη κείνη ζωὴ καὶ βρέθηκε μονομιᾶς στὴν πολύβοη πολιτεία... τὸ ἴδιο καὶ τώρα, ὁ Γρηγόρης εἶχε τὴν αἴσθηση, πὼς ἡ παντοδύναμη μοῖρα τὸν ἅρπαξε πάλι ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ τὸν ἔρριξε σὲ τοῦτο τὸ βασιλικὸ καράβι ποὺ ἔσκιζε περήφανο τὴ θάλασσα. Ὁ ἄνεμος σφύριζε στὰ σκοινιὰ καὶ φούσκωνε μὲ τέτοια δύναμη τὰ πανιὰ ποὔλεγες ἕνα ἀπὸ τὰ δυό: ἢ θὰ κομματιαστοῦν πάνω στὰ χοντρὰ κατάρτια ἢ θὰ ξεκολλήσουν ἀπὸ τὶς ἀντένες καὶ λεύτερα θὰ χαθοῦν σὰν τεράστια ἄσπρα πουλιὰ στὸ σκοτεινὸν ὁρίζοντα. Ὄνειρο τοῦ φαινόταν. Ἀσπρίζανε τὰ κύματα, βούιζε τ' ἀπέραντο πέλαγο ὁλόγυρα σὰν κάτι ζωντανό, φοβερὸ καὶ παντοδύναμο ποὺ κοίταζε ξαφνιασμένο τοὺς παράξενους τούτους ἀνθρώπους καὶ τὸ σκαφίδι τους κι' ἀποροῦσε. Δὲν φοβοῦνται; Τὸ κάνουν γιατὶ εἶναι ἀνήξεροι τάχα ἢ ἀπὸ παράβολη ἀποκοτιά; Τοὺς γουστάριζε ὡς τόσο κι' ἔπαιζε μαζί τους καὶ διασκέδαζε. Μιὰ τοὺς ἔπαιρνε μὲ τὸ δαχτυλάκι του καὶ τοὺς ἀνέβαζε ψηλὰ τόσο, ποὺ θαρρεῖς καὶ θὰ τρυποῦσαν οἱ μπρούντζινες μύτες τῶν καταρτιῶν τὰ φουσκωμένα μαῦρα σύννεφα, μιὰ τοὺς κυλοῦσε σὲ κάτι θεόρατους γκρεμοὺς ποὺ ἄνοιγε ἀναπάντεχα μπροστὰ στὸ δρόμο τους γιὰ νὰ τοὺς δώση τὴν ἐντύπωση πὼς νά, τώρα δὰ κιόλας, θὰ τοὺς καταπιῆ στὴν ἀχόρταγη κοιλιά του. Κι' ὅμως δές τους... τί περίεργο! Δὲ τοῦ δίνουν καμμιὰ σημασία τοῦτα τ' ἀνέμυαλα πλάσματα. Συζητοῦν γιὰ τὸν Ἱππόδρομο καὶ γιὰ τοὺς ἁρματοδρόμους κι' ἄλλοι εἶναι μὲ τοὺς βένετους κι' ἄλλοι μὲ τοὺς πράσινους καὶ πεισματώνουν

Ξαναμπῆκες στὴ θάλασσα; μοῦ εἶπε ὁ γερο - ναυτικός.

καὶ λογοφέρνουν καὶ δὲ λογαριάζουν πὼς μπορεῖ, μόνο νὰ θέλη, μ' ἕνα του χτύπημα, νὰ σβήση στὰ σκοτεινὰ κρύα νερά του κι' αὐτοὺς καὶ τὰ παρδαλὰ ὄνειρα καὶ τὶς λαχτάρες τους μαζί.

«Ὢ! δίχως ἄλλο» σκέφτηκε ὁ Γρηγόρης «τὸ πιὸ ἀξιοθάμαστο πρᾶμα στὴ φύση εἶναι ὁ ἄνθρωπος».

Θυμήθηκε ἕνα χορικὸ τοῦ Σοφοκλῆ ποὺ εἶχε ἀποστηθίσει ἄλλοτες κατὰ διαταγὴ τοῦ δασκάλου του...

> Πολλὰ τὰ δεινά, κοὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει.
> Τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν
> πόντου χειμερίῳ νότῳ
> χωρεῖ, περιβρυχίοισι
> περῶν ἐπ' οἴδμασι.
> . . . .

Ἕνας γέρο ναυτικὸς τὸν πλησίασε.

— Πῶς πᾶς, νιούτσικε, ζαλίζεσαι;

— Ὄχι.

— Μπῆκες κι' ἄλλοτε σὲ θάλασσα;

— Πρώτη φορά.

— Παράξενο. Ἐγὼ ὅταν πρωτομπῆκα σὲ καράβι, νόμιζα πὼς θὰ πεθάνω. Μὰ συνήθισα μὲ τὸν καιρὸ καὶ τώρα μονάχα στὴ στεριὰ ζαλίζομαι.

— Στὴ στεριά; Γιατί;

Ὁ θαλασσόλυκος γέλασε χωρὶς ν' ἀπαντήση· κάποιος ἄλλος ὅμως σύντροφός του ποὺ τὸν ἄκουσε ἔδωσε τὴν ἀπόκριση...

— Ἐξ αἰτίας ποὺ ἐχτρεύεται τὸ κρασὶ καὶ βάλθηκε νὰ τ' ἀφανίση ἀπὸ τὸν κόσμο.

Γέλασαν· τὰ χοντρὰ καλόκαρδα γέλια τους σκέπασαν τὸ βουητὸ τῆς θάλασσας.

«Κοίταξε» σκέφτηκε ὁ Γρηγόρης «τί ἀφροντισιὰ ποὺ τὴν ἔχουν... Τοῦτοι βέβαια θ' ἀντίκρυσαν κι' ἄλλες φουρτοῦνες φοβερώτερες».

— Ἔτσι ζοῦμε μεῖς, μὴ σοῦ φαίνεται παράξενο παιδί μου, εἶπε ὁ γέρος, σὰ νὰ κατάλαβε τὴ σκέψη του... Παίζουμε, βλέπεις, τὴ ζωή μας μονὰ-ζυγὰ κάθε μέρα... γιατὶ τοῦτο μαθὲς τὸ θεριὸ — κι' ἔδειξε τὴν ἀφρισμένη θάλασσα — ἐκεῖ ποὺ χωρατεύει μαζί μας καὶ παιζογελᾶ, ἐκεῖ μᾶς πνίγει. Ἔτσι ἅμα φτάσουμε στὸ λιμάνι... ἔ, θέλουμε νὰ ξεσκάσουμε λιγάκι.

Ἄρχισε ὕστερα νὰ τοῦ ἱστορᾷ διάφορα περιστατικὰ τῆς ζωῆς του. Θαλασσοταραχὲς φεβερές. Εἶχαν βαλθῆ θαρρεῖς μὲ λύσσα ὁ ἀγέρας καὶ τὸ νερὸ νὰ τοὺς ἀφανίσουν. Τί μπορεῖ κι' ὁ ἄνθρωπος, σὰν ἔχη νὰ κάνη μὲ τὰ φοβερὰ τοῦτα στοιχειά; Παλεύει, παλεύει καὶ ὕστερα σταυρώνει τὰ χέρια καὶ περιμένει τὴν ἐξ ὕψους βοήθεια...

— Κι' ἔρχεται νιούτσικε, πάντα ἔρχεται, φτάνει νὰ πιστεύης... γιατὶ ἡ μεγαλύτερη δύναμη τ' ἀνθρώπου δὲν εἶναι τὸ μυαλό... Μὴν ἀκοῦς τοὺς δα-

σκάλους... Τὶς πιότερες φορὲς βλέπει κ[illegible] ακουεῖ καὶ δεν καταλαβαίνει... Δὲν εἶναι ἡ καρδιὰ ποὺ μοιάζει μὲ λιγόπιστη κλαψιάρα γυναικούλα... Κάτι ἄλλο εἶναι... τὸ ξέρεις; Τὸ λοιπὸν νὰ σοῦ τὸ πῶ ἐγώ... Εἶναι ἡ πίστη! Κάνε τὸ χρέος σου, κράτα καθαρὴ τὴ συνείδησή σου καὶ μὴ φοβᾶσαι τίποτα... Ἀγωνιστὴς εἶναι μαθὲς καὶ ὁ Θεός... Δὲ μόχτησε νὰ πλάση τὸν κόσμο; Τὰ ἱερὰ βιβλία λένε πὼς ὕστερα ἡσύχασε... Ἔτσι δὲ λένε; Χμ! Κάποιος σοφὸς βάλθηκε νὰ τὰ ἐξηγήση κι' ἔκαμε λάθος. Ἄκου τί σοῦ λέω... Γιὰ νὰ νοιώσης τὰ βιβλία πρέπει νὰ ζήσης... Ἔτσι σὰν ἐμᾶς... καὶ νὰ παλαίψης. Δὲν εἶδε, μαθές, ποτὲς ὁ καλός σου θάλασσα ἀγριεμένη... Τότε θὰ τὸν ρωτοῦσα κι' ἐγώ... Ἔλα πές μου τώρα, πῶς τὰ βγάζεις πέρα χωρὶς τὴ βοήθειά Του; Ὁ Θεὸς ἀγωνίζεται πάντα κοντὰ στὸ δίκαιο σὰν συμπολεμιστής του, καὶ τὸν παρακινᾶ στὸν ἀγῶνα... γιατὶ ἀλλοιώτικα τὰ παγανὰ θὰ παίρνανε τὴν ἐξουσία στὰ χέρια τους... ἡ ἀδικία θὰ φούντωνε στὸν κόσμο... καὶ θὰ κυλούσαμε πάλι στὸ χάος καὶ στὸ σκοτάδι... Ἀπὸ κεῖ ποὺ βγήκαμε...

— Θωμᾶ, εἶσαι αἱρετικός.

Ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ πιὸ πέρα. Ὕστερα δυνατὰ γέλια.

Τὸ πρόσωπο τοῦ γέρου, ποὺ φαινότανε ἥσυχος καὶ καλοκάγαθος ἄνθρωπος, ἄλλαξε μὲ μιᾶς ἔκφραση... Κοκκίνισε, ἔσφιξε τὶς γροθιές του καὶ προχώρησε κατὰ τὸ μέρος ποὺ στέκονταν οἱ σύντροφοί του. Τοῦτοι εἴχανε σκοπὸ βέβαια νὰ τὸν πειράξουν μόνο, κι' ὡς τόσο, ὅταν ὁ γέρος μὲ φωνὲς καὶ χειρονομίες θέλησε νὰ τοὺς ἀποδείξη πὼς τὰ ὅσα ὑποστήριζε ἦταν ὁλότελα σωστὰ καὶ σύμφωνα μὲ τὴ Γραφή, τοῦ ἀπάντησαν σοβαρὰ πιὰ μὲ ἄλλα ἐπιχειρήματα, κι' ἔτσι ἄνοιξε μιὰ ἀτέλειωτη συζήτηση, ὅπου ὅλοι μιλοῦσαν, κανένας δὲν ἄκουγε καὶ πήγαιναν νὰ πιαστοῦν στὰ χέρια.

Ὁ Γρηγόρης τράβηξε κατὰ τὴν πρῶρα τοῦ καραβιοῦ δρασκελώντας σκοινιὰ καὶ διάφορα ναυτικὰ σύνεργα.

Ὁ ἥλιος ἦταν ἀκόμη ψηλά· τρεῖς ἢ τέσσερες ὧρες θἆχαν περάσει ὕστερα ἀπὸ τὸ μεσημέρι... Τὰ βαρειὰ μαῦρα σύννεφα ἄρχιζαν νὰ ξεφτοῦν καὶ ποῦ καὶ ποῦ μιὰ γωνιὰ γαλάζιου οὐρανοῦ ξεχώριζε... Ἡ θάλασσα ὅσο πήγαινε κι' ἀγρίευε.

Ἀπὸ ἀπόσταση σὲ ἀπόσταση ἔστεκε κι' ἕνας βιγλάτορας ἀκίνητος, τυλιγμένος μέσα σὲ βαρὺ ἐπιβλατάρι, μὲ τὰ μάτια στηλωμένα κατὰ τὸ ἀφρισμένο πέλαγος. Δὲν ἤξερε καλὰ-καλὰ ὁ Γρηγόρης νὰ ξεχωρίση γιατί, μὰ τὸ θέαμα αὐτὸ τὸν συγκινοῦσε. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀγρυπνοῦσαν ἐκεῖ, πάνω στὸ χρέος τους, καὶ καμμιὰ ἄλλη ἔγνοια κι' ἀδυναμία δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς τραβήξη, τοῦ φαίνονταν ἱεροί.

Κάθησε πάνω σὲ κάτι χοντρόσκοινα κουλουριασμένα... Ἤθελε νὰ βρεθῆ μόνος, νὰ τακτοποιήση τὶς σκέψεις του, νὰ κατατοπιστῆ μέσα στὸ καινούρνιο τοῦτο περιβάλλον, ποὺ βρέθηκε ἔτσι μονομιᾶς. Κι' ἀλήθεια, χτὲς τέτοια ὥρα, ἦταν ἀκόμα κοντὰ στοὺς φίλους του στὸ περιβόλι τοῦ Πρωτοσπαθάρη.

Ποῦ νὰ φανταστῆ!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΤΟΡΠΙΛΛΗ

Τί εἶναι καὶ πῶς λειτουργεῖ.

Ἡ πρώτη τορπίλλη ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν της πρὸ 70 περίπου ἐτῶν. Εἰς τὰ 1860 ὁ πλωτάρχης Ἰωάννης Λούπις τοῦ αὐστριακοῦ Π. Ναυτικοῦ ἐπενόησε ἕνα μικρὸν σκάφος, πλῆρες ἐκρηκτικῶν ὑλῶν κινούμενον ἀπὸ μίαν ἕλικα καὶ κυβερνώμενον ἀπὸ πηδάλιον, ἡ κατεύθυνσις τοῦ ὁποίου ἐκανονίζετο πρὸ τῆς ρίψεως τῆς τορπίλλης εἰς τὴν θάλασσαν.

Μετὰ παρέλευσιν ὅμως ὀλίγων ἐτῶν, καὶ ἀκριβῶς εἰς τὰ 1866 ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς Ροβέρτος Οὐΐθχηντ ἐτελειοποίησε τὸ πρωτόγονον αὐτὸ μηχάνημα, τὸ ὁποῖον ἔθεσεν εἰς κίνησιν μὲ πεπιεσμένον ἀέρα καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἱκανότητα νὰ πλέῃ ὑποβρυχίως. Ἡ πρώτη αὐτὴ τορπίλλη ἦτο μήκους 3 μέτρων καὶ 53 ἑκατ., εἶχε 18 κιλὰ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν καὶ ταχύτητα δέκα περίπου χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἡ σύγχρονη τορπίλλη, ποὺ εἶναι ἀρκετὰ τελειοποιημένη, ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα μέρη: τὴν κεφαλήν, ὅπου εὑρίσκεται ἡ ἐκρηκτικὴ ὕλη, τὸν θάλαμον πεπιεσμένου ἀέρος, τὰ μηχανήματα ρυθμίσεως βάθους καὶ τοὺς κινητῆρας.

Πρὸ τῆς ἐξακοντίσεως τῆς τορπίλλης ρυθμίζεται τὸ βάθος εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ πλεύσῃ (ποὺ δύναται νὰ φθάσῃ τὰ 15 μέτρα) καὶ τὰ πηδάλια κατευθύνσεως. Ὅταν εὑρεθῇ ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἡ τορπίλλη ἀρχίζει μὲ τὰ ἴδια αὐτῆς μέσα τὸν δρόμον πρὸς τὸν στόχον καὶ μὲ ταχύτητα ποὺ ὑπερβαίνει τὰ 80 χιλιόμετρα τὴν ὥραν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξακοντίσεώς της ἕνας μικρὸς μοχλὸς ἐφάπτεται μιᾶς εἰδικῆς συσκευῆς, ποὺ ἐπιτρέπει τὴν αὐτόματον παροχ[illegible] πεπιεσμένου ἀέρος εἰς τὴν κινητήριον μηχανήν, καὶ ἡ τορπίλλη συνεχίζει μόνη τὸν δρόμον της. Ὁ πεπιεσμένος αὐτὸς ἀὴρ (150 [illegible] εἰς πίεσιν 200 ἀτμοσφαιρῶν) εἰσέρχεται αὐτομάτως εἰς ἕνα θάλαμον ὅπου ἀναμιγνύεται μὲ σταγόνας ὕδατος καὶ πετρελαίου. Αὐτὸ τὸ μῖγμα τροφοδοτεῖ τὴν μηχανὴν ποὺ θέτει εἰς κίνησιν τὴν ἕλικα.

Αἱ πρῶται τορπίλλαι ἐχρησιμοποιοῦσαν διὰ τὴν κίνησίν των καθαρὸν πεπιεσμένον ἀέρα, ἀλλὰ ἡ ἀπόδοσις δὲν ἦτο [illegible]ητική. Σήμερον ὅμως, μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἀνωτέρω μίγματος, ἡ ταχύτης τῆς τορπίλλης ἔχει πενταπλασιασθῆ καὶ ἡ δύναμις τῆς μηχανῆς δύναται νὰ φθάσῃ τοὺς 500 ἵππους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταχύτητα τῆς τορπίλλης [illegible] μετρα τὴν ὥραν, ἠμπορεῖ ὅμως νὰ φθάσῃ καὶ ὑπερβῇ τὰ 80.

Εἶναι εὐνόητον ὅτι ἡ τορπίλλη πρέπει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένη μὲ εἰδικὰ μηχανήματα ποὺ νὰ κρατοῦν σταθερὰν τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὸ βάθος εἰς τὸ ὁποῖον πλέει ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὑπάρχει ἕνα γυροσκόπ[illegible] ποὺ ρυθμίζει τὸ πηδάλιον κατευθύνσεως κα[illegible] τὸ πηδάλιον βάθους.

Ἡ σύγκρουσις τοῦ ἐπικρουστῆρος μὲ τὰ ὕφαλα μέρη τοῦ ἐχθρικοῦ σκάφους προκαλεῖ τὴν ἀνάφλεξιν τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν.

Τὸ μῆκος μιᾶς συγχρόνου τορπίλλης φθάνει τὰ ἑπτὰ μέτρα, ἡ διάμετρός της τὰ π[illegible]ήντα ἑκατοστὰ καὶ τὸ βάρος της ἀπὸ ἕνα ἕως δύο τόννους. Τέλος, ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν της ὑπερβαίνει τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον δραχμῶν.

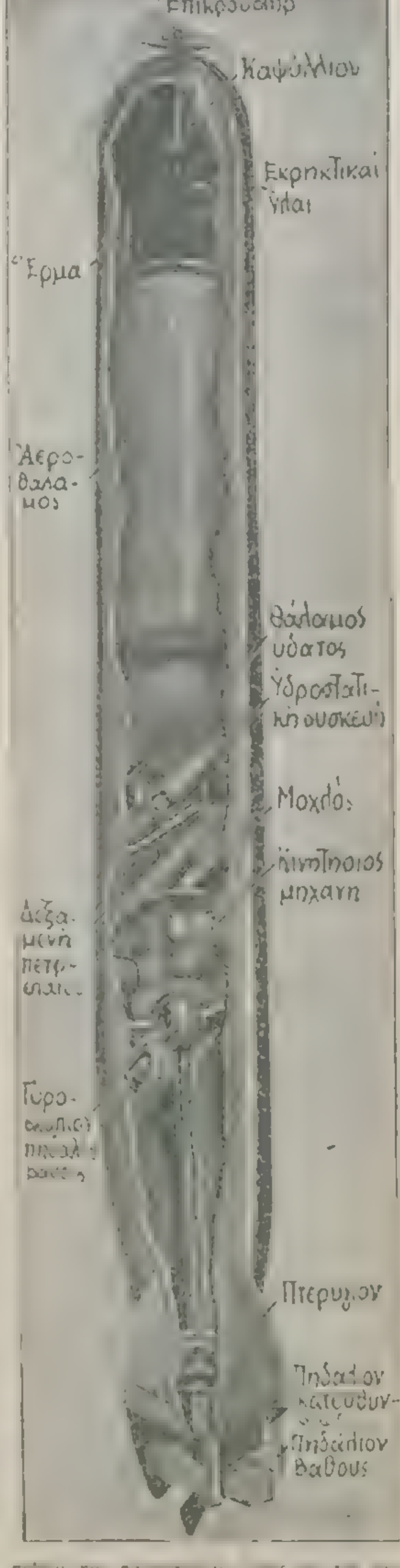
Ἕνα ἀπὸ τὰ μειονεκτήματα τῆς τορπίλλης εἶναι τὸ αὐλάκι, τὸ ὁποῖον ἀφήνει κατὰ τὴν διάβασίν της. Αὐτὸ τὸ αὐλάκι βλέπει ὁ ἐχθρὸς ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἔχει ἐξακοντισθῆ ἡ τορπίλλη καὶ λαμβάνει τὰ μέτρα του πρὸς ἀποφυγήν της.

Αἱ πρῶται τορπίλλαι ἐτοποθετοῦντο εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τῶν χειρῶν καὶ ἔπειτα ἐτίθεντο εἰς κίνησιν τὰ μηχανήματά των. Ἔπειτα ἐφευρέθησαν οἱ τορπιλλοβλητικοὶ σωλῆνες. [illegible] ξις μικρᾶς ποσότητ[illegible] ται ἐντὸς τοῦ σωλῆνος.

Αἱ τορπιλλάκατοι [illegible] ἀπὸ εἰδικὰς ἁρπάγας μὲ τὰς ὁποίας τὰς κρατοῦν ἕως [illegible], καὶ ἡ τορπίλλη συνεχίζει μόνη τὸν [illegible] [illegible]ανον μίαν ἕως δύο.

Ἐναντίον τῶν τορπ[illegible] τὰ μεγάλα σκάφη [illegible] ἀλλὰ δὲν εἶναι [illegible]

[illegible] ἀλλὰ τὰ κατήργησαν ἀργότερα λόγῳ τῶν (μ-

[illegible]

ΤΑ ΚΑΡΒΟΥΝΑ

Πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια, ὅπως λέγει ὁ Αἴσωπος, ἕνας καρβουνιάρης ἐζήτησε νὰ συνεργασθῇ μὲ ἕνα καθαριστὴν καὶ βαφέα ὑφασμάτων.

— Δὲν ἀνοίγομε μαζὶ ἕνα μαγαζί;

— Καλὸς ὁ λόγος σου, ἀπήντησεν ὁ βαφέας, μὰ τὰ ροῦχα ποὺ θὰ καθαρίζω ἐγὼ ἐσὺ θὰ μοῦ τὰ μαυρίζῃς.

Ὁ μῦθος αὐτὸς τοῦ Αἰσώπου, ποὺ ἔχει τίτλον «Ἀνθρακεὺς καὶ γναφεύς», πιστοποιεῖ ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καρβουνιάρη εἶναι ἀρχαιότατον καὶ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἤξευραν νὰ κατασκευάζουν κάρβουνα. Εἶναι δὲ ἡ τέχνη αὐτὴ ὄχι εὔκολη καὶ ἐχρειάσθη πολλὴ πεῖρα καὶ σοφία ὥσπου νὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν κατασκευὴν καρβούνων ἀπὸ τὰ ξύλα. Χωρὶς νὰ τὸ ξεύρῃ ἐμιμήθη τὴν φύσιν καὶ ἐφήρμοσε τὸ ἴδιον σύστημα.

Μέσα σὲ δεκάδας ἢ ἑκατοντάδας χιλιάδων χρόνων, ἡ φύσις ἀπὸ τὰ τεράστια δάση ποὺ κατεπλακώθησαν ἀπὸ τὰ χιόνια καὶ ἀπὸ τοὺς πάγους καὶ ἀπὸ τὰ χώματα, κατεσκεύασε τοὺς λεγομένους λιθάνθρακας ἢ πετροκάρβουνα. Τὰ κάρβουνα αὐτὰ ἔγιναν βραδύτατα. Τὰ καταπλακωθέντα δάση ὑφίσταντο ἕνα εἶδος καύσεως καὶ σιγά-σιγὰ ἐμαύρισαν καὶ ἔγιναν κάρβουνα. Ἐπειδὴ δὲ μοιάζουν εἰς τὸ βάρος καὶ τὴν σκληρότητα μὲ πέτρες, τὰ ὠνόμασαν λιθάνθρακας.

Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει μὲν λιθάνθρακας, ἀλλὰ ἔχει δάση ἀπὸ δρῦς, ἀπὸ πρινάρια, ἀπὸ κουμαριές, ἀπὸ ἀρηούς, ἀπὸ φηλίκια καὶ ἔχει ἀφθονίαν ἀπὸ σχοίνους καὶ ἀπὸ ἐλαιόδενδρα διὰ τὴν κατασκευὴν ξυλανθράκων. Κατασκευάζονται δὲ καὶ πολλοὶ ἁμαξιτοὶ δρόμοι μέσα εἰς τὰ δάση μας, ὥστε νὰ εἶναι εὐκολωτέρα ἡ μεταφορὰ τῶν ξυλανθράκων.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ Τελωνεῖον, εἶναι ἡ λεγομένη Καρβουνόσκαλα. Κουβαλοῦν ἐκεῖ τὰ καΐκια ξυλάνθρακας ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Τοὺς φέρνουν ἀπὸ τὴν Χαλκιδικὴ μὲ τὰ ἀπέραντα δάση της, ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρούπολι, ἀπὸ τὴν Σαμοθράκη, ἀπὸ τὸ Λιτόχωρο, ἀπὸ τὴν νότιον παραλιακὴν Μακεδονίαν, ἀπὸ τὴν Ἤπειρο, ἀπὸ τὴν Αἰτωλοακαρνανία, ἀπὸ τὴν Μυτιλήνη καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη.

Οἱ σιδηρόδρομοι κουβαλοῦν κάρβουνα ἀπὸ τὴ Θεσσαλία καὶ τὴν Μακεδονία. Πολὺ κάρβουνο βγάζουν τὰ δάση τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῶν Πιερίων παρὰ τὴν Κατερίνη.

Οἱ σπουδαιότεροι ὅμως τεχνῖται ἀνθρακεῖς εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Ἰκαρίας. Ταξιδεύουν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὑπάρχουν δάση κατάλληλα, τὰ ἐνοικιάζουν καὶ φτιάνουν καμίνια.

Καὶ οἱ μεγαλείτεροι ἔμποροι ξυλανθράκων εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς Ἰκαρίας. Τὸ λιανικὸν ὅμως ἐμπόριον τὸ ἔχουν εἰς τὰ χέρια των ἰδίως οἱ Κυνουριεῖς. Ἡ Κυνουρία εἶναι ὀρεινὴ ἐπαρχία τῆς Ἀρκαδίας. Λέγεται καὶ Τσακωνιά. Οἱ Κυνουριεῖς ἢ Τσάκωνες εἶναι εὐφυέστατοι, ἐπιχειρηματικώτατοι καὶ ταξιδευταί. Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ οἱ ἐκ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Κυνουρίας ἔχουν ἀνοίξει πολλὲς μάνδρες. Πωλοῦν κάρβουνα, ξύλα, κρασί. Τὰ κάρβουνα πηγαίνουν ὡς ἐπιχείρησις μαζὶ μὲ τὸ κρασί. Εἰς τὶς μάνδρες αὐτὲς μαγειρεύουν. Γι' αὐτὸ βλέπετε τακτικὰ αὐτὲς τὶς ἐπιγραφές:

«Ἀνθρακοπωλεῖον καὶ οἰνοπωλεῖον».

«Ἀνθρακοπωλεῖον καὶ οἰνομαγειρεῖον».

«Πωλοῦνται οἶνος καὶ ἄνθρακες».

Εἰς ἕνα τέτοιο ἀνθρακοπωλεῖο εἴχαμε διαβάσει κάποτε αὐτὴν τὴν ἐπιγραφή:

«ΑΝΘΡΑΚΟΠΩΛΙΟΝ 190025».

Ἡ δίφθογγος ου εἶχε γραφῆ μὲ ὠμέγα ὕψιλον. Ἀλλὰ τί ἐσήμαινε τὸ 190025;

Ὁ ἀνθρακοπώλης μοῦ εἶπε:

— Εἶναι τὸ ἔτος ἱδρύσεως, 1925.

— Καὶ πῶς τὸ ἔγραψες ἔτσι;

— Ἐπίτηδες τὸ ἔκανα. Τὸ ου μὲ ὠμέγα ὕψιλον καὶ τὸ 1925, 190025. Παραξενεύονται πολλοί. Μὲ ρωτοῦν καὶ μαζεύονται πελάτες.

Δάση πολλὰ διὰ τὴν ἀνθρακοποιίαν εἶναι ἐκτὸς τῶν Πιερίων καὶ τοῦ Ὀλύμπου εἰς τὴν Κατερίνην, τὰ δάση τῆς Χαλκιδικῆς, τὰ δάση τῆς Καλαμπάκας—Γρεβενῶν, τὰ δάση τῶν Ἀγράφων εἰς τὴν Θεσσαλία. Καὶ ἡ Θράκη ἔχει πολλὰ δάση γιὰ κάρβουνα καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Μακεδονία.

Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρακέων εἶναι σκληρά. Ἄλλοι κόβουν τὰ ξύλα, ἄλλοι κάνουν τὰ καμίνια καὶ ἄλλοι κουβαλοῦν τὰ κάρβουνα.

Αὐτοὶ ποὺ τὰ κουβαλοῦν εἶναι ἀγωγιάται. Ἔχουν κάθε ἕνας τέσσερα, πέντε, δέκα ἄλογα ἢ μουλάρια. Τὰ καμίνια εἶναι εἰς τὸ δάσος. Φέρνουν τὸ κάρβουνο μὲ τὰ μουλάρια εἰς τὸν πλησιέστερο σιδηροδρομικὸ σταθμὸ ἢ εἰς τὸν αὐτοκινητιστικὸ δρόμο ἢ εἰς τὸ λιμάνι. Εἶναι οἱ περισσότεροι λιτοδίαιτοι ἄνθρωποι. Εἰς τὴν Θεσσαλία καὶ εἰς τὴν Μακεδονία βλέπετε πολλὰ καραβάνια ἀπὸ καρβουνιάρικα ζῶα. Γίνεται μιὰ συνοδεία ἀπὸ εἴκοσι, τριάντα, σαράντα. Τὰ ζῶα πηγαίνουν σύμφωνα μὲ τὸν ρυθμὸ τοῦ πρώτου ἀλόγου, ποὺ ἔχει ἕνα μεγάλο μπρούντζινο κουδοῦνι.

— Ντούγκ, ντούγκ, ντούγκ.

Καὶ σὲ κάθε 5-6 ζῶα εἶναι καὶ ἕνα μὲ κουδοῦνι. Ἄλλα κουδούνια εἶναι μονὰ καὶ ἄλλα ἔχουν μέσα καὶ ἄλλο κουδουνάκι. Ὁ ἦχος εἶναι διπλὸς καὶ γλυκύτατος. Οἱ ἀγωγιάται αὐτοὶ τῶν καρβούνων ἔχουν εἰς τὸν τορβᾶ ψωμὶ καὶ ἕνα μπουκάλι μὲ ξύδι. Στὸ ξύδι εἶναι κοπανισμένα σκόρδα. Τὸ κυριώτερο φαγητό των εἶναι ψωμὶ μὲ σκορδόξυδο. Τὸ βρίσκουν θρεπτικὸ καὶ ὑγιεινό. Πράγματι δὲ εἶναι ὑγιέστατοι ἄνθρωποι.

Ἡ κατασκευὴ τῶν καμινιῶν τῶν ξυλανθράκων δὲν εἶναι εὔκολος. Σχηματίζουν μὲ τὰ κομμάτια τὰ ξύλα ἕνα κωνικὸν σωρό. Τοποθετοῦν τὰ ξύλα ὄρθια. Τὴν βάσι τοῦ σωροῦ τὴν χτίζουν καὶ ἀφίνουν μερικὲς τρῦπες μεγάλες. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ σωροῦ βάζουν κλαδιά, δαδί, εὐφλέκτους ὕλας. Σκεπάζουν τὸν κωνικὸ σωρὸ τῶν ξύλων, ποὺ μοιάζει μὲ καλύβαν ἀγρίων, μὲ φύλλα τοῦ δάσους. Ἀπὸ ἐπάνω ἀπὸ τὰ φύλλα ρίχνουν χῶμα. Σχηματίζεται ἔτσι τὸ καμίνι. Ἀνάβουν φωτιὰ εἰς τὰ εὔφλεκτα κλαδιὰ ποὺ εἶναι εἰς τὸ μέσον τοῦ σωροῦ. Ἡ φωτιὰ μεταδίδεται εἰς τὸν κῶνον τῶν ξύλων καὶ αὐτὰ ἀνάβουν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ κώνου. Ἡ φωτιὰ προχωρεῖ σιγά-σιγὰ πρὸς τὰ κάτω.

Ἐπειδὴ τὰ ξύλα εἶναι σκεπασμένα μὲ χῶμα δὲν γίνεται λάμψις. Ἀναπνέουν σιγά, πολὺ σιγὰ ἀπὸ τὶς τρῦπες τῆς βάσεως. Ἡ καῦσις εἶναι βραδυτάτη καὶ διαρκεῖ ἀρκετὰς ἡμέρας. Οἱ ἀνθρακεῖς παρακολουθοῦν νὰ μὴ σκάσῃ ὁ κωνικὸς σωρὸς καὶ κανονίζουν τὰ ἀνοίγματα ἢ τὶς τρῦπες τῆς βάσεως. Ἔτσι τὰ ξύλα δὲν καίονται. Ψήνονται τρόπον τινὰ καὶ βαθμηδὸν μαυρίζουν καὶ ἀνθρακοποιοῦνται. Γίνεται ἡ ἰδία καῦσις ποὺ ἔγινεν ἀπὸ τὴν φύσιν εἰς τὰ σκεπασθέντα ἀπὸ τὰ χώματα καὶ ἀπὸ τοὺς πάγους καὶ ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ τὶς λάσπες δάση, ποὺ μέσα εἰς τὰς χιλιετηρίδας μετεβλήθησαν εἰς λιθάνθρακας.

Εἶναι καὶ κάρβουνα ποὺ λέγονται «γύφτικα» ἢ σιδηρουργικά. Τὰ χρησιμοποιοῦν οἱ σιδηρουργοὶ τῶν χωριῶν γιὰ τὴ δουλειά των. Αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμιὰ τέχνη νὰ κατασκευασθοῦν.

Εἶναι κάτι κλαδιὰ μὲ ὡραῖα μικρὰ μωβ ἀνθάκια. Λέγονται ρύκια ἢ ἐρύκαι. Ὄχι μεγάλος πολὺ ὁ θάμνος των. Ἀλλὰ ἡ ρίζα των τεραστία, ὀγκώδης καὶ πλατυτάτη, σὰν κορμὸς δένδρου. Ἀπὸ τὰς ρίζας τῆς ἐρύκης κατασκευάζουν τσιμπούκια, ταμπακιέρες καὶ διάφορα ἄλλα ξυλοτεχνήματα. Οἱ σιδηρουργοὶ ὅμως κάνουν ἀπὸ αὐτὰ τὰ κάρβουνά των.

Ἀνοίγουν κάτι λάκκους στὴ γῆ καὶ τοὺς γεμίζουν ἀπὸ ρίζες ἐρύκης. Ἀνάβουν φωτιὰ καὶ αἱ ρίζαι καίονται ἔτσι εἰς τὸ ὕπαιθρον. Δὲν εἶναι σκεπασμένοι οἱ λάκκοι μὲ χῶμα, ὅπως σκεπάζονται οἱ κῶνοι τῶν ξυλανθράκων. Ὅταν ἀνάψουν καλὰ αἱ ρίζαι καὶ ἀρχίζουν νὰ σχηματίζουν στάχτη, τὶς σβήνουν μὲ νερό. Τὰ γύφτικα ξυλοκάρβουνα διακρίνονται ἀπὸ τὰ ἄλλα. Εἶναι ἐλαφρότερα καὶ δὲν γυαλίζουν. Βγάζουν πολλὴν λάμψιν, ἀλλὰ καίονται εὔκολα.

Τώρα ἐπειδὴ εἶναι χειμώνας καὶ καταφεύγομε στὰ κάρβουνα, καλὸν εἶναι νὰ ξέρωμε καὶ κάτι ἀπὸ τὴν ἱστορίαν των.

Κ. Φαλτάϊτς

Ἀπὸ τὴν ἐκφορὰν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πρίγκηπος Χριστοφόρου.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ αἱ Α.Α.Β.Β.Υ.Υ οἱ πρίγκηπες παρακολουθοῦντες πεζῇ τὴν ἐκφορὰν τοῦ ἀειμνήστου πρίγκηπος Χριστοφόρου.

②

Σχηματισμοὶ τῆς Ε. Ο. Ν. Πρωτευούσης παρελαύνοντες πρὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ ἔμπροσθεν τῆς Μητροπόλεως.

Ἀθλητικὴ ὁμάς Ε. Ο. Ν. Λιχαδιώτη (Ἱστιαίας).

Τὸ Βῆμα τῶν νέων

ΣΤΗΝ ΠΑΛΗΑ ΣΠΑΡΤΗ

— Γλυκοχαράζει... Ἡ αὐγή, ἄφθαστη σ' ὀμορφιά, προβάλλει στολισμένη μὲ τὴν αἰθέρια ἀνοιξιάτικη στολή της, ζηλευτὴ βασίλισσα μέσα στὸ λουλουδένιο της ἅρμα.

Ὁ ἥλιος, σωστὸς [illegible], θαμπώνει μὲ τ' ὁλόχρυσο στέμμα του τὴν πλάσι.

— Τί ὡραῖος ἀλήθεια ἥλιος, ἀλλὰ τί φρικτὸ θέαμα ἀντίκρυσε στὰ πρῶτα βήματα τοῦ σημερινοῦ του ταξιδιοῦ!

Τὸ πτῶμα μιᾶς μάχης, ποὺ λίγες ὧρες πιὸ μπροστὰ εἶχε ξεψυχήσει καὶ εἶχε ἀφήσει τόσο ζωντανὰ τὰ πρόσφατα ἴχνη της. Κοντάρια, σπαθιά, συντρίμμια, πτώματα, [illegible] αἱματοκυλισμένα, αἱματοστάλακτα ἀκόμη· ἐλεεινὰ ἀπομεινάρια μιᾶς ἄλλης σφαγῆς.

Ἀπέραντο νεκροταφεῖο μοιάζει ὁ τόπος αὐτὸς τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς καταστροφῆς· νεκρικὴ σιγαλιὰ ἔχει θρονιάσει στὸ ἐρημικὸ κοιμητήρι [illegible]

Τὰ νεκρά τους ὅμως πρόσωπα, [illegible] ζωντανά, [illegible] θάνατο ποὺ τοὺς ἔκοψε τὴν [illegible] ζωγραφισμένη πάνω τους.

[illegible] Σπαρτιᾶτες!

Ὁ θάνατος στὴ μάχη, ὁ θάνατος για τὴν πατρίδα, γιὰ τὴ Σπάρτη, [illegible] λατρεμένος καὶ ζηλευτός.

[illegible] μάχεται ὁ Σ[illegible] τὸ βλέπει [illegible] καὶ τὰ ξίφη, τὰ σπλάχνα τῆς μητέρας [illegible]

Καὶ [illegible] μόνο στὴν ἰδέα πὼς ἡ ἀγαπημένη του πατρίδα [illegible] θὰ ὑποφέρουν τὴ δουλεία καὶ θὰ χάσουν τὴν πατρίδα [illegible]

Γίνεται [illegible] καταβάλλοντας ὑπεράνθρωπες δυνάμεις, κτυπᾷ, σκοτώνει, βγάζει ἐπιφωνήματα ἐνθουσιασμοῦ, ἀλλὰ δυστυχία, κτυπιέται... προσπαθεῖ γιὰ τελευταία φορὰ νὰ κτυπήσῃ· δὲν ἔχει δύναμι, λυγίζει ξαφνικά...

Τὸ αἷμα ζεστὸ τρέχει ἀπὸ τὴν πληγή του καὶ αὐτὸς κυλισμένος χάμω χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τοὺς φρικτούς του πόνους καὶ τὰ μαρτύριά του, κυττάζει μὲ ἀπάθεια τὸ κόκκινο αἷμα, ποὺ χύνεται ἀδιάκοπα ἀφαιρώντας του τὴ ζωή.

• • •

Τὰ μέλη του εἶναι κομμένα, παράλυτα, δὲν μπορεῖ νὰ σηκωθῇ. Ψυχορραγεῖ, πεθαίνει.

Ἡ μέρα προχωρεῖ σιγὰ-σιγά. Ὁ ἥλιος [illegible]

Ὁ δοῦλος Σπαρτιάτης χτυπᾷ δειλὰ-δειλὰ καὶ τρέμοντας τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἀφέντη του καὶ μὲ πνιγμένη φωνή, μὲ μισόλογα, ἀναγγέλλει στὴ Σπαρτιάτισσα μητέρα τὸν θάνατο τοῦ γυιοῦ της, τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της.

[illegible]

«Ἄθλιε, δὲν θέλω νὰ μάθω ἂν [illegible] ἐνίκησεν!!!

ΕΛΛΗ Α. [illegible]

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΠΑΡΕΛΑΥΝΕΙ

[illegible]

[illegible] μὲ τὸν ρυθμό, ποὺ δίνει ὁ μονότονος ἦχος τῶν τυμπάνων.

[illegible] τὸ σύμβολο τῆς Ε.Ο.Ν., καὶ οἱ τρεῖς λέξεις «Ἐμπρὸς πάντα ἐμπρός», ποὺ εἶναι [illegible]

Μπροστὰ ἡ γαλάζια [illegible] κυματίζει ὁδηγώντας τὴν Ἑλληνικὴ Νεολαία.

Στὶς τάξεις τῆς φάλαγγος μιὰ χαρὰ βασιλεύει, μιὰ εὐχαρίστησι πλημμυρίζει τὶς ψυχὲς ὅλων.

Οἱ Φαλαγγίτες ἐξακολουθοῦν νὰ προχωροῦν μὲ τὸ ἀγέρωχο ὕφος. Τώρα πλησιάζουν τὴν ἐξέδρα τῶν ἐπισήμων.

Μὲ ζωηρή, ἀπότομη στροφὴ τῆς κεφαλῆς τους [illegible]

Χαιρετοῦν αὐτοὺς ποὺ θὰ μᾶς δείξουν πῶς νὰ [illegible]

Τὸ πλῆθος ποὺ συγκεντρώθηκε χειροκροτεῖ τὴν ἀκμάζουσα νεολαία.

Οἱ Φαλαγγίτες μὲ περισσότερη ἀκόμη ὑπερηφάνεια, [illegible] τὰ στήθη φουσκωμένα ἀπὸ ἀγαλλίασι [illegible] ἕνα χαμόγελο νὰ ροδίζῃ στὰ [illegible]

[illegible]

[illegible] ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Κοιμοῦνται ἀγγελούδια μου
καὶ τ' ἄλλα τ' ἀγγελούδια,
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
τ' ὀνείρου τὰ φτερά

ΝΤΟΡΑ ΑΡΤΕΛΑΡΗ

Ἡ Μαγειρικὴ τοῦ Στρατοπέδου

ΕΤΟΙΜΑΣΙΑΙ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

Εἰς τὰς προετοιμασίας μιᾶς ἐκδρομῆς πρέπει νὰ προσθέτωμεν καὶ μερικὰ σκεύη διὰ τὸ μαγείρευμα. Δηλαδὴ κατσαρόλα ἢ τα[illegible] τηγάνι κ.τ.λ. Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως ποὺ δὲν ἔχομεν τέτοια, τότε τὸ μαγείρευμα μπορεῖ νὰ γίνῃ προχείρως, μὲ ὅ,τι δήποτε σκεῦος εὑρεθῇ. Ὡς λ.χ. ὁ κουβᾶς ποὺ ἀναφέραμε στὸ προηγούμενο, ἢ ἕνας [illegible] κλπ. Καὶ ἂν πρόκειται περὶ κρέατος ἢ ψαριοῦ, τότε αὐτὰ ψήνονται ἁπλῶς ἐπάνω σὲ θρακιά, ἢ σουβλιστὸ τὸ κρέας κομμένο μικρὰ κομματάκια, μὲ μικρὲς σοῦβλες.

ΜΕΡΙΚΑ ΜΙΚΡΟΕΡΓΑΛΕΙΑ

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα σκεύη, χρειάζονται καὶ μερικὰ μικροεργαλεῖα, ὅπως λ.χ. [illegible] ἕνα καλὸ μαχαίρι κουζίνας καὶ ἕνας μπαλτᾶς ποὺ χρησιμεύει, ὄχι μόνον για τὸ τεμάχισμα τῶν κρεάτων, ἀλλὰ καὶ γιὰ κοπὴν ἢ σχίσιμο ξύλων κλπ.

Μέσα δὲ στὸν ἐκδρομικό μας σάκκο πρέπει νὰ βρίσκωνται πάντοτε, κουτάλι καὶ [illegible] τὰ μικροπραγματάκια [illegible]

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΚΟΜΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Νὰ μὴ λείπουν ἐπίσης ἀπὸ τὸν σάκκο μας ἕνα κουτάκι [illegible] κατόπι τὰ ποτήρια ἀπὸ τὰ λάδια καὶ τὸ βούτυρο πλένονται εὔκολα μὲ βραστὴ ἀλυσίβα ποὺ γίνεται μὲ μιὰ χούφτα στάχτη καὶ λίγο νερό, ἐν ἐλλείψει σαπουνιοῦ ἢ ποτάσσας.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΕΙΣ ΜΕΡΙΔΑΣ

[illegible] μερὶς κρέατος ὠμοῦ ἀπὸ ἀρνί, [illegible] 75 δράμια ὅταν [illegible] μαζὶ πατάτες ἢ κάποια σαλάτα. Ἂν ὅμως εἶναι σκέτο τὸ κρέας, τότε ἡ μερὶς [illegible] νὰ εἶναι ἕως 100 δράμια, ἐὰν [illegible] πρόκειται γιὰ νέους ποὺ [illegible] τους αὐξάνει στὴν [illegible] καὶ στὸ παιχνίδι.

[illegible] λογαριάζονται για κάθε μερίδα, ὅταν ὑπάρχῃ καὶ κρέας ἕως 100 δράμια, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ καθαρισθοῦν προσεκτικὰ ὥστε νὰ μὴ πελεκηθοῦν ἡ περισσότερες μὲ τὰ φλούδια τους.

Ἡ δὲ [illegible] μια κατ' ἄτομον ἀρκοῦν. Ἂν ὅμως εἶναι ἄπαχο, τότε χρειάζονται [illegible] ἕως τέσσαρα δράμια [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] καὶ πατάτες [illegible] φούρνο ἐπὶ μιάμιση τοὐλάχιστον ὥραν.

Ν. ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕΣ

(Συνέχεια)
έκ τοῦ προηγουμένου)

— Πιάσε μας ποντίκια νὰ τὰ φᾶμε, μοῦ φώναξε ὁ Καρπορῆς.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ πιάσω ποντίκια ἔπρεπε νὰ εἶμαι πολὺ πιὸ εὐκίνητος.

Ὡστόσο ἡ ἐλπίδα μὲ εἶχε ἀναζωογονήσει καὶ τὸ κενὸ ἐκεῖνο στὴ στοὰ μοῦ γέννησε μιὰ ἰδέα, ποὺ μὲ βασάνιζε σὰν πειρασμός. Ξανανέβηκα στὸ σκαλὶ τους καὶ εἶπα:

— Δάσκαλε ἔχω μιὰ ἰδέα. Ἀφοῦ τὰ ποντίκια τρέχουν στὴ στοὰ θὰ πῆ πὼς μποροῦν νὰ περνοῦν.

Θὰ πάω κολυμπῶντας ὥς τὶς σκάλες. Ἀπὸ κεῖ θὰ μπορέσω ἴσως νὰ φωνάξω, ν' ἀκουσθῶ καὶ νὰ βοηθήσω ἔτσι νὰ σωθοῦμε. Θὰ ἔλθουν νὰ μᾶς πάρουν γρηγορώτερα παρὰ ἀπ' τὸ κατέβασμα ποὺ σκάβουν.

— Σοῦ τὸ ἀπαγορεύω.

— Μὰ Δάσκαλε, ἐγὼ κολυμπῶ ὅπως σεῖς περπατᾶτε. Σὰν τὸ χέλι!

— Κι' ὁ κακὸς ἀέρας;

— Ἀφοῦ τὰ ποντίκια περνοῦν ὁ ἀέρας δὲν θὰ εἶναι πιὸ κακὸς γιὰ μένα παρὰ γι' αὐτά.

— Πήγαινε Ρεμή, φώναξε ὁ Παγῆς, θὰ σοῦ χαρίσω τὸ ρολόϊ μου.

— Γάσπαρε, τί λὲς ἐσύ; ρώτησε ὁ Δάσκαλος.

— Τίποτα, ἂν νομίζῃ πὼς μπορεῖ νὰ πάῃ κολυμπῶντας στὶς σκάλες, ἂς πάῃ. Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐμποδίσω.

— Κι' ἂν πνιγῆ;

— Κι' ἂν σωθῆ, ἀντὶ νὰ πεθάνῃ περιμένοντας ἐδῶ;

Ὁ Δάσκαλος σκέφθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ πιάνοντας τὸ χέρι μου μοῦ εἶπε:

— Τὸ λέει ἡ καρδιά σου, μικρέ; Κάμε ὅ,τι θέλεις. Μοῦ φαίνεται πὼς ἐπιχειρεῖς τὰ ἀδύνατα, μὰ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ ἀδύνατο κατορθώνεται. Φίλησέ μας!

Τὸν ἐφίλησα καθὼς καὶ τὸ θεῖο Γάσπαρο, ἔπειτα γδύθηκα καὶ κατέβηκα στὸ νερό.

— Νὰ μοῦ φωνάζετε πάντα τοὺς εἶπα πρὶν ἀρχίσω νὰ κολυμπῶ. Ἡ φωνή σας θὰ μὲ ὁδηγῇ. Πόσο ἦταν τὸ κενὸ διάστημα κάτω ἀπ' τὸ ταβάνι τῆς στοᾶς; Θὰ μποροῦσα νὰ κινοῦμαι ἐλεύθερα; Αὐτὸ ἦταν τὸ ζήτημα. Ἀφοῦ προχώρησε λίγες ὀργυιὲς εἶδα πὼς μποροῦσα νὰ κολυμπῶ σιγὰ σιγὰ μὲ προσοχὴ μὴν κτυπήσω τὸ κεφάλι πάνω στὴ στοά. Ἦταν κατορθωτὸ λοιπὸν ἐκεῖνο ποὺ ἐπιχειροῦσα. Στὸ τέλος ὅμως τί μὲ περίμενε; Σωτηρία ἢ θάνατος;

Γύρισα πίσω μου καὶ εἶδα τὸ φῶς τῆς λυχνίας νὰ καθρεφτίζεται στὰ μαῦρα νερά. Εἶχα ἔτσι ἕνα φάρο.

— Καλὰ πᾶς; μοῦ φώναξε ὁ Δάσκαλος.

— Ναί...

Καὶ προχωροῦσα μὲ προσοχή. Ὅλη ἡ δυσκολία γιὰ νὰ φθάσω στὶς σκάλες ἦταν νὰ βρῶ τὸν δρόμο. Γιατὶ ἤξερα σ' ἕνα μέρος ποὺ δὲν ἦταν πολὺ μακριὰ οἱ στοὲς διασταυρώνονταν. Ἂν ἔκανα κανένα λάθος στὸ σκοτάδι ἤμουν χαμένος. Γιὰ νὰ ὁδηγηθῶ καλά, δὲν ἔφταναν τὸ ταβάνι καὶ οἱ τοῖχοι τῆς στοᾶς· εἶχα ὅμως κάτω στὸ πάτωμα ἕνα ὁδηγὸ ἀσφαλέστερο: Τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμές. Ἂν τὶς ἀκολουθοῦσα ἤμουν βέβαιος πὼς θὰ εὕρισκα τὶς σκάλες. Κάθε τόσο λοιπὸν κατέβαζα τὰ πόδια μου καὶ ἅμα ἄγγιζα τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμὲς ἀνέβαινα πάλι σιγὰ σιγά. Μὲ τὶς γραμμὲς κάτω ἀπ' τὰ πόδια μου, μὲ τὶς φωνὲς πίσω τῶν συντρόφων μου, δὲν θὰ χανόμουν.

Οἱ φωνὲς ἐξασθένιζαν ὁλοένα. Ὁ κρότος τῶν βαγονιῶν δυνάμωνε. Ἀπ' αὐτὰ καταλάβαινα πὼς προχωροῦσα. Θὰ ξανάβλεπα λοιπὸν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἀπὸ μένα θὰ σώζονταν οἱ σύντροφοί μου! Ἡ ἰδέα αὐτὴ μοῦδινε δύναμι. Καθὼς κολυμποῦσα στὴ μέση τῆς στοᾶς, δὲν εἶχα παρὰ νὰ κάνω δεξιὰ γιὰ νὰ συναντήσω τὶς γραμμές. Καὶ συνήθως περιωριζόμουν νὰ τὶς ἀγγίζω μὲ τὸ πόδι. Κάποτε ὅμως ἐπειδὴ δὲν τὶς εὕρισκα μὲ τὸ πόδι, βυθίστηκα γιὰ νὰ τὶς πιάσω μὲ τὰ χέρια.

Ἀλλὰ τοῦ κάκου. Πήγαινα ἀπ' τὸν ἕναν τοῖχο τῆς στοᾶς ὥς τὸν ἄλλον, χωρὶς νὰ βρίσκω τίποτα.

Εἶχα χάσει τὸ δρόμο!

Στάθηκα ἀκίνητος γιὰ νὰ ἰδῶ ποῦ βρισκόμουν καὶ νὰ σκεφθῶ. Οἱ φωνὲς τῶν συντρόφων δὲν ἔφταναν τώρα παρὰ σὰν ἕνας ψίθυρος, μόλις ἀκουστός. Πῆρα μιὰ βαθειὰ εἰσπνοὴ καὶ βυθίστηκα πάλι, μὰ χωρὶς νὰ ἐπιτύχω περισσότερα ἀπὸ τὴν πρώτη φορά. Γραμμὲς τίποτα. Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, εἶχα μπῆ στὴν ἄλλη στοά, ἔπρεπε νὰ γυρίσω πίσω.

Ἀλλὰ πῶς; Οἱ σύντροφοί μου δὲν ἐφώναζαν πιὰ ἢ δὲν τοὺς ἄκουγα.

Ἔμεινα μιὰ στιγμὴ παραλυμένος ἀπὸ μιὰ ἀγωνία, μὴ ξέροντας κατὰ ποῦ νὰ διευθυνθῶ.

Ἤμουν λοιπὸν χαμένος μέσα στὸ κατάμαυρο ἐκεῖνο σκοτάδι, στὸν βαρὺ ἐκεῖνο θόλο, μέσα στὸ παγωμένο ἐκεῖνο νερό. Ἄξαφνα ὅμως ἄκουσα τὶς φωνὲς τῶν συντρόφων μου καὶ κατάλαβα ἀπὸ ποῦ ἔπρεπε νὰ γυρίσω.

Ἀφοῦ ἔκαμα καμμιὰ δεκαριὰ ὀργυιὲς πίσω, ξαναβυθίστηκα καὶ βρῆκα τὶς γραμμές. [illegible] καὶ τ' ἀνοίγματα ποὺ [illegible] δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ δὲν ἀπάντησα παρὰ τοῖχο. Ποῦ ἦταν οἱ γραμμές; Τὶς ἀκολούθησα ὥς τὴν ἄκρη. Κόβονταν ἀπότομα.

Τότε κατάλαβα πὼς ὁ σιδηρόδρομος εἶχε καταστραφῆ ἀπὸ τὴν πλημμύρα. Ἔτσι δὲν εἶχα πιὰ ὁδηγό. Μὲ αὐτοὺς τοὺς ὅρους τὸ σχέδιό μου γίνονταν ἀκατόρθωτο. Δὲν εἶχα πιὰ παρὰ νὰ γυρίσω στὸ ἄσυλό μας. Τὸ δρόμο τὸν εἶχα κάμει. Ἤξερα πὼς ἦταν ἀκίνδυνος καὶ κολυμποῦσα γρήγορα γιὰ νὰ φθάσω στὸ ἀνέβασμα. Οἱ φωνὲς τῶν συντρόφων μου μὲ ὡδηγοῦσαν. Ὅσο ἐπλησίαζα οἱ φωνὲς αὐτὲς μοῦ φαίνονταν σταθερώτερες θάλεγες πὼς οἱ σύντροφοί μου εἶχαν πάρει καινούργια δύναμι. Ἔφθασα στὴν εἴσοδο τοῦ ἀνεβάσματος, καὶ τότε φώναξα κι' ἐγώ.

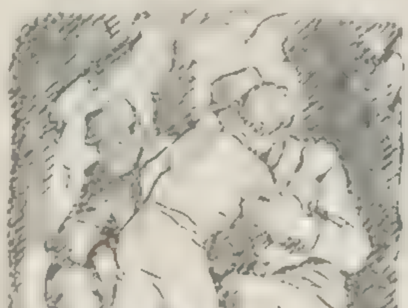
— Ἔλα γρήγορα μοῦ εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— [illegible]

[illegible]

[illegible] τῶν ἔφθαναν ἀδύνατες ἀκόμα, μὰ ἔφθαναν στ' αὐτιά μας.

Ὕστερα ἀπ' τὴν πρώτη χαρά, κατάλαβα πὼς ἤμουν παγωμένος. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν στεγνὰ ροῦχα νὰ μοῦ δώσουν μ' ἔχωσαν ὥς τὸ λαιμὸ σὲ τριμμένο κάρβουνο ποὺ διατηρεῖ πάντα κάποια θερμότητα. Ὁ Δάσκαλος μὲ τὸ θεῖο Γάσπαρο κάθησαν πολὺ κοντά μου γιὰ νὰ μὲ ζεσταίνουν.

Ἐφίλησα τὸ Δάσκαλο καθὼς καὶ τὸ θεῖο Γάσπα...

Τότε τοὺς διηγήθηκα τὴν ἐξερεύνησί μου καὶ πὼς εἶχα χάσει τὶς γραμμές.

— Τόλμησες νὰ βυθισθῆς;...

— Γιατὶ ὄχι; Δυστυχῶς δὲν βρῆκα τίποτα.

Μὰ καθὼς εἶπε κι' ὁ Δάσκαλος αὐτὸ δὲν μὲ πείραζε τώρα. Γιατὶ ἂν δὲν σωθήκαμε ἀπ' τὴ στοά, θὰ σωνόμασταν σὲ λίγο ἀπ' τὸ κατέβασμα. Οἱ φωνὲς ἔγιναν [illegible] νὰ ἐλπίζουμε πὼς σὲ λίγο θ' ἀκούγαμε καὶ λόγια. Πραγματικῶς σὲ λίγο ἀκούσαμε τὰ τρία αὐτὰ λόγια ποὺ προφέρθηκαν ἀργά:

— Πόσοι εἶστε ἐκεῖ;

Ὁ θεῖος Γάσπαρος εἶχε τὴν πιὸ δυνατὴ καὶ καθαρὴ φωνὴ ἀπ' ὅλους μας. Τὸν βάλαμε ν' ἀπαντήσῃ.

— Ἕξη!

Ἀκολούθησε μιὰ στιγμὴ σιωπῆς. Χωρὶς ἄλλο ἀπ' ἔξω θὰ περίμεναν μεγαλύτερο ἀριθμό.

— Κάμετε γρήγορα, φώναξε ὁ θεῖος Γάσπαρος, δὲν βαστοῦμε πιά.

— Τὰ ὀνόματά σας!

— Μπεργκουνοῦ, Παγῆς, ὁ Δάσκαλος, Καρπορῆς, Ρεμῆς, Γάσπαρος.

Γιὰ κείνους ποὺ ἦταν ἔξω αὐτὴ ἦταν ἡ τρανότερη στιγμή. Ὅταν [illegible] πὼς [illegible] ν' ἀκουγώμαστε, ὅλοι οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι τῶν χαμένων ἐργατῶν ἔτρεξαν νὰ μάθουν καὶ μὲ μεγάλο κόπο οἱ στρατιῶτες τοὺς κρατοῦσαν στὴν εἴσοδο τῆς στοᾶς.

Ὅταν ὁ μηχανικὸς τοὺς εἶπε πὼς εἴμαστε μόνο ἕξη, μιὰ ὀδυνηρὴ ἀπογοήτευσι τοὺς κυρίεψε, ἀλλὰ καθένας διατήρησε καὶ κάποια ἐλπίδα, πὼς ἀνάμεσα στοὺς ἕξη μποροῦσε νὰ ἦταν καὶ ὁ δικός του.

Τοὺς εἶπε ὕστερα καὶ τὰ ὀνόματά μας.

Ἀλλοίμονο. Ἀπὸ ἑκατὸν εἴκοσι μητέρες ἢ γυναῖκες μόνον τέσσερις εἶδαν τὴν ἐλπίδα τους νὰ πραγματοποιηθῆ. Πόση λύπη, πόσα δάκρυα!

Μὰ καὶ μεῖς σκεφθήκαμε τοὺς χαμένους συντρόφους μας.

— Πόσοι σωθήκανε; Ρώτησε ὁ θεῖος Γάσπαρος.

Δὲν μᾶς ἀποκρίθηκαν.

— Ρώτησε τί γίνεται ὁ Πέτρος, εἶπε ὁ Παγῆς.

Ἡ ἐρώτησις ἔγινε, μὰ κι' αὐτὴ ἔμεινε χωρὶς ἀπάντησι.

— Δὲν θἄκουσαν.

— Πὲς καλύτερα πὼς δὲν θέλουν ν' ἀπαντήσουν.

— Ρωτῆστε, εἶπα τότε ἐγώ, πόσον καιρὸ [illegible] ἐδῶ μέσα.

— Δεκατέσσερις ἡμέρες, μᾶς φώναξαν.

— Δεκατέσσερις ἡμέρες; Κανένας ἀπὸ ἐμᾶς δὲν ἐπίστευε πὼς εἴμαστε περισσότερες ἀπὸ πέντε ἕξη.

— Δὲν θὰ μείνετε ὅμως ἀκόμα μήτε μιά. Κάμετε κουράγιο. Ἂς μὴ μιλοῦμε, γιατὶ χασομεροῦμε. Λίγες ὧρες ἀκόμα καὶ γλυτώνετε!

Μὰ κάθε τόσο ἡ ὁμιλία ξανάρχιζε.

— Πεινᾶτε;

— Πάρα πολύ!

— Μπορεῖτε νὰ περιμένετε; Ἂν εἴσαστε ἐξαντλημένοι θὰ σκάψουμε μιὰ στενὴ τρύπα [illegible]. Μ' αὐτὸ ὅμως θ' [illegible] ἡ ἐλευθέρωσί σας. Ἂν βαστᾶτε θὰ [illegible] γρήγορα.

— [illegible] κάμετε γρήγορα.

Ἡ [illegible] τῶν βαγονιῶν δὲν εἶχε παύσει οὔτε στιγμὴ καὶ γιὰ τοῦτο τὸ νερὸ χαμήλωνε κανονικά.

— Πές τους πὼς τὸ νερὸ χαμηλώνει, εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— Τὸ ξέρουμε, μᾶς εἶπαν. Εἴτε ἀπὸ τὸ κατέβασμα, εἴτε ἀπὸ τὴ στοὰ θὰ σᾶς ἔλθουμε.. σὲ λίγο.

Τὰ κτυπήματα τῶν σφυριῶν ἔγιναν πιὸ ἀδύνατα καὶ πιὸ προσεκτικά.

Γιατὶ οἱ ἐργάτες περίμεναν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ ν' ἀνοίξη τρύπα καὶ ἐπειδὴ [illegible]

Ὁ [illegible] μᾶς ἐξήγησε πὼς ἦταν κι' ἄλλος φόβος· Ἀπὸ τὸν ἀέρα. Μόλις ἄνοιγε δηλαδὴ ἡ τρύπα, ὁ ἀέρας μποροῦσε νὰ

εἰσορμήσῃ σὰ σφαῖρα κανονιοῦ καὶ ν' ἀναποδογυρίσῃ τὰ πάντα.

Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ προσέχουμε καλά, καθὼς ἐπρόσεχαν κι' ἐκεῖνοι που ἔσκαβαν.

Τὸ τράνταγμα ποὺ προξενοῦσαν στὸν ὄγκο τοῦ ὀρυκτοῦ τὰ κτυπήματα, ξεκολλοῦσε τώρα ἀπὸ τὸ ἀπάνω μέρος τοῦ ἀνεβάσματος κομμάτια κάρβουνο ποὺ κατρακυλοῦσαν στὴν κατηφοριά, κι' ἔπεφταν στὸ νερό.

Περίεργο πρᾶγμα! Ὅσο πλησίαζε ἡ στιγμὴ τῆς σωτηρίας μας, τόσο πιὸ ἀδύνατοι γινόμαστε. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν μποροῦσα νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου κι' ὅλο ξαπλωμένος στὴν καρβουνόσκονη ἔτρεμα χωρὶς νὰ κρυώνω.

Τὸ χέρι μου νὰ κουνήσω μοῦ ἦταν ἀδύνατο. Τέλος ξεκόλλησαν καὶ μερικὰ μεγάλα κομμάτια κι' ἔπεσαν ἀνάμεσά μας... Ἡ τρύπα εἶχε ἀνοίξει στὸ θόλο τοῦ ἀνεβάσματος κι' ἡ λάμψι τῶν λυχνιῶν μᾶς ἐτύφλωσε.

Στὴ στιγμὴ ὅμως ξαναπέσαμε στὸ σκοτάδι. Ἕνα ρεῦμα ἀέρος, ἕνα φοβερὸ ρεῦμα, ἕνας σίφουνας, ποὺ πῆρε σβάρνα κομμάτια κάρβουνο καὶ συντρίμμια κάθε λογῆς τὶς ἔσβησε ὅλες.

— Εἶναι ἀέρας, μὴ φοβᾶστε, θὰ τὶς ξανανάψουμε. Περιμένετε.

Περιμένετε! Ἀκόμα νὰ περιμένουμε;....

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνας μεγάλος θόρυβος ἀκούστηκε στὸ νερὸ τῆς στοᾶς καὶ γυρίζοντας εἶδα μιὰ ζωηρὴ λάμψι ποὺ προχωροῦσε κατὰ μᾶς.

— Θάρρος, θάρρος.... μᾶς ἐφώναξαν.

Κι' ἐνῷ, ἀπὸ τὸ κατέβασμα ἔδιναν τώρα τὸ χέρι σὲ κείνους ποὺ κάθονταν στ' ἀπάνω σκαλί, ἔφθασαν συγχρόνως καὶ σὲ μᾶς ἀπὸ τὴ στοά.

Ἐπὶ κεφαλῆς ἦταν ὁ μηχανικός.

Αὐτὸς σκαρφάλωσε πρῶτος στὸ ἀνέβασμα καὶ βρέθηκα στὴν ἀγκαλιά του πρὶν προφτάσω νὰ εἰπῶ λέξι.

Ἦταν καιρός. Δὲν θὰ μποροῦσα πιὰ νὰ βαστάξω οὔτε στιγμή.

Εἶχα κλείσει τὰ μάτια, σὰ λιγοθυμημένος.

Καταλάβαινα ὅμως πὼς μ' ἐσήκωναν, μ' ἐκουβαλοῦσαν καὶ ἅμα βγήκαμε ἀπ' τὴ μεγάλη στοὰ πὼς μ' ἐτύλιξαν μὲ ζεστὰ ροῦχα.

Σὲ λίγο αἰσθάνθηκα σὰν ἕνα θάμπωμα ποὺ μὲ ἀνάγκασε ν' ἀνοίξω τὰ μάτια.

Ἦταν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Ἤμαστε ἔξω.

Ἕνα ἄσπρο πρᾶγμα ρίχτηκε ἀπάνω μου. Ἦταν ὁ Κάπης ποὺ μόλις μὲ εἶδε ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ μηχανικοῦ μ' ἕνα πήδημα καὶ μοῦ ἔγλυφε τὸ πρόσωπο. Συγχρόνως αἰσθάνθηκα κάποιον νὰ πιάνῃ τὸ δεξί μου χέρι καὶ νὰ τὸ φιλῇ. Ἦταν ὁ Ματτίας ποὺ μὲ ἀδύνατη φωνὴ ἔλεγε:

Ρεμή.

Κοίταξα γύρω μου. Εἶδα τότες ἕνα πλῆθος ἀμέτρητο παραταγμένο σὲ δυὸ σειρὲς ποὺ ἄφηναν μεταξύ τους ἕνα μικρὸ πέρασμα γιὰ μᾶς. Καὶ τὸ πλῆθος αὐτὸ στέκονταν σιωπηλὸ γιατὶ τοῦ εἶχαν παραγγείλει νὰ μὴ μᾶς ταράξῃ μὲ φωνές. Ἡ στάσις του ὅμως καὶ τὸ βλέμμα του μᾶς μιλοῦσαν ἀντὶ γιὰ τὰ χείλη του.

Στὴν πρώτη γραμμὴ τὸ μάτι μου ἀντελήφθη κάτι χρυσᾶ ποὺ ἔλαμπαν στὸν ἥλιο. Ἦταν οἱ παπάδες τῆς Βάρσης ποὺ εἶχαν ἔλθει στὴν εἴσοδο τοῦ ἀνθρακωρυχείου γιὰ νὰ δεηθοῦν γιὰ τὴ σωτηρία μας.

Μόλις φανήκαμε, γονάτισαν στὴ σκόνη — γιατὶ στὸ διάστημα τῶν δεκατεσσάρων ἡμερῶν ἡ γῆ ποὺ εἶχε βραχῆ ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ ἐπρόφθασε νὰ στεγνώσῃ.

Εἴκοσι χέρια ἁπλώθηκαν νὰ μὲ πάρουν. Ἀλλὰ ὁ μηχανικὸς δὲν μ' ἔδωσε σὲ κανέναν. Καὶ περήφανος γιὰ τὸ θρίαμβό του, εὐτυχισμένος καὶ θαυμάσιος μ' ἔφερε μόνος του ὡς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας, ὅπου εἶχαν ἑτοιμάσει κρεββάτια γιὰ νὰ μᾶς δεχθοῦν. Ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες περιπατοῦσα στὴ Βάρση, μὲ τὸν Ἀλέξη, τὸν Ματτία, καὶ τὸν Κάπη, κι' ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σταματοῦσαν στὸ πέρασμά μου γιὰ νὰ μὲ βλέπουν. Πολλοὶ μ' ἐπλησίαζαν καὶ μοῦ ἔσφιγγαν τὸ χέρι μὲ δακρυσμένα μάτια.

Ἄλλοι ὅμως ἔστρεφαν τὸ κεφάλι ἀλλοῦ. Αὐτοὶ πενθοῦσαν κάποιον δικό τους' κι' ἀπὸ μέσα τους ἴσως παραπονιῶτανε πικρά, γιατὶ νὰ σωθῇ ἕνα πεντάρφανο παιδὶ σὰν καὶ μένα, καὶ νὰ χαθῇ ὁ οἰκογενειάρχης, ὁ υἱός, ὁ ἀδελφός.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κείνους ποὺ μ' ἐπλησίαζαν, μερικοὶ ἦταν πολὺ ἐνοχλητικοί.

Μὲ προσκαλοῦσαν νὰ μοῦ κάνουν τὸ τραπέζι ἢ νὰ μὲ τρατάρουν κάτι στὸ καφενεῖο.

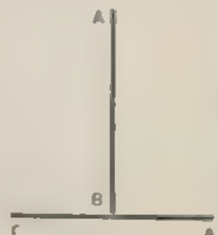
— Νὰ μᾶς διηγηθῇς ὅσα πέρασες, μοῦ ἔλεγαν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

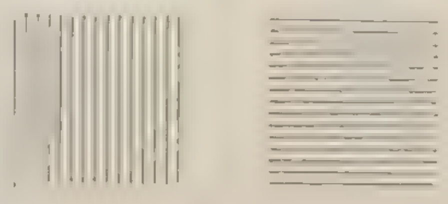
Ἀπὸ τὶς πέντε αἰσθήσεις μας, ἡ ὅρασις εἶναι ἐκείνη ποὺ συντελεῖ περισσότερο γιὰ ν' ἀντιληφθοῦμε τὰ τριγύρω μας καὶ σ' αὐτὴν βασιζόμαστε κυρίως. Τόση εἶναι ἡ πεποίθησίς μας στὴν ὅρασί μας, ὥστε λέμε συνήθως: «Πρέπει νὰ ἰδῶ γιὰ νὰ πιστέψω». Κι' ὅμως πόσες φορὲς μᾶς γελοῦν τὰ μάτια μας, στὰ χρώματα, στὶς διαστάσεις, στὶς θέσεις τῶν ἀντικειμένων.

Μία ἀπὸ τὶς πιὸ περίεργες ὀφθαλμαπάτες εἶναι ἡ ἐντύπωσίς μας στὶς ἀναλογίες τῶν γραμμῶν. Ἂν τοποθετήσουμε μιὰ κάθετο γραμμὴ σὲ ὀρθὴ γωνία μὲ μιὰ ἄλλη γραμμὴ τοῦ αὐτοῦ μήκους, ἡ κάθετος θὰ φαίνεται πάντοτε ὡς μακρότερη. Ἔτσι ἡ γραμμὴ Α Β (εἰκ. 1) φαίνεται πολὺ μακρότερη ἀπὸ τὴν ὁριζόντιο Γ Δ., μολονότι ἔχουν τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς μῆκος.

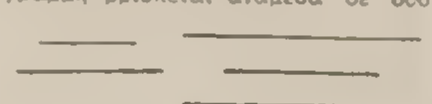

(Εἰκ. 1).

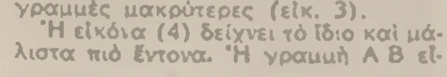
Ἕνα τετράγωνο χωρισμένο μὲ ὁριζόντιες γραμμὲς φαίνεται ψηλότερο ἀπὸ ἄλλο ὅμοιο χωρισμένο μὲ παράλληλες γραμμὲς (εἰκ. 2). Ἑπομένως ἕνας ἄνθρωπος κοντοῦ ἀναστήματος, ποὺ θέλει νὰ φανῇ πιὸ ψηλός, θὰ ἔπρεπε νὰ φορῇ ὑφάσματα μὲ γραμμὲς ὁριζόντιες.

(Εἰκ. 2).

Ἐπίσης περίεργον εἶναι ὅτι, ἂν μιὰ γραμμὴ βρίσκεται ἀνάμεσα σὲ δυὸ γραμμὲς πιὸ κοντές, θὰ φαίνεται πιὸ κοντή, παρὰ ἂν πλαισιώνεται ἀπὸ δύο γραμμὲς μακρύτερες (εἰκ. 3).

(Εἰκ. 3).

Ἡ εἰκόνα (4) δείχνει τὸ ἴδιο καὶ μάλιστα πιὸ ἔντονα. Ἡ γραμμὴ Α Β εἶναι ὅμοια μὲ τὴ γραμμὴ Γ Δ, κι' ὅμως φαίνεται πιὸ κοντή.

(Εἰκ. 4)

Τὰ πιὸ σημαντικά, ἀλλὰ καὶ τὰ πιὸ συχνὰ ὀπτικὰ σφάλματα, ὀφείλονται στὴν λανθασμένη ἐκτίμησι τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν ἀντικειμένων. Οἱ ζωγράφοι ἄξαφνα σχεδιάζουν τὸ φεγγάρι πολὺ μεγαλείτερο ἀπὸ τὴν κανονική του ἀναλογία, γιατὶ ἂν πάρετε τὴν φωτογραφία ἑνὸς τοπίου μιὰ βραδιὰ ποὺ ἔχει φεγγάρι, θὰ ἰδῆτε πόσο μικρὸ φαίνεται. Κι' ὅμως εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι ἡ εἰκόνισίς του αὐτὴ εἶναι ἡ ἀκριβής.

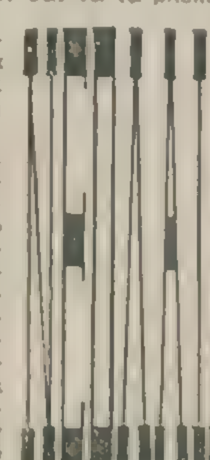
Ἡ διαύγεια τῆς ἀτμόσφαιρας συντελεῖ ὥστε τὰ ἀντικείμενα νὰ φαίνωνται πλησιέστερα. Γι' αὐτό, ὅταν ἕνα βουνὸ εἶναι κρυμμένο ἀπὸ ὁμίχλη ἢ ἀπὸ σύννεφα καὶ μονάχα ἡ κορυφή του καὶ ἡ βάσις του διακρίνωνται καθαρά, θὰ μᾶς φανῇ πολὺ πιὸ ψηλὸ παρὰ ἂν ἦταν ἐλεύθερο ἀπὸ τὰ σύννεφα. Ἐξ ἄλλου, ἐπειδὴ τὰ βουνὰ φαίνονται πλησιέστερα, ὅταν δὲν τὰ σκεπάζῃ τὸ χιόνι, γι' αὐτὸ μὲ τὴν κακοκαιρία φαίνονται χαμηλότερα ἀπὸ τὸ πραγματικὸ ὕψος τους.

Ἂν κόψετε τὴν εἰκόνα (5), περάσετε μιὰ μεγάλη καρφίτσα στὸ κέντρο καὶ δώσετε στὸν κύκλο μιὰ περιστροφικὴ κίνησι, θὰ ἰδῆτε ν' ἀλλάζῃ ἐντελῶς τὸ σχέδιο καὶ τὸ μαῦρο τοῦ ἐξωτερικοῦ κύκλου νὰ φαίνεται γκρίζο.

(Εἰκ. 5).

Ἄλλη ὀπτικὴ ἀπάτη εἶναι ἡ ἀκόλουθη: Μὲ ἕνα φύλλο χαρτιοῦ σχηματίσετε ἕνα κύλινδρο μιᾶς σπιθαμῆς μήκους καὶ μὲ διάμετρο 5 ἐκ., μὲ αὐτὸ παρατηρήσετε μιὰ φωτογραφία ἢ ἕνα ζωγραφικὸ πίνακα, κλείνοντας τὸ ἕνα μάτι σας. Θὰ ἰδῆτε τότε, ἂν ἡ εἰκόνα εἶναι καλὰ ζωγραφισμένη καὶ παρουσιάζῃ ἀντικείμενα σὲ διάφορες μεταξύ των ἀποστάσεις, ὅτι τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ θὰ ἐξέχουν σὰν νὰ τὰ βλέπουμε μὲ στερεοσκόπιο. Ἂν κυττάξετε ὅμως μὲ τὰ δύο μάτια, τότε ἡ ὀπτικὴ ἀπάτη χάνεται.

Ἂν χαράξετε κάθετες γραμμὲς ἀπάνω σ' ἕνα χαρτὶ καὶ τὸ χαρτὶ τὸ κρατήσετε σὲ παράλληλο γραμμὴ μὲ τὴν ὀπτικὴ γραμμή, ἔτσι ὥστε τὸ μάτι νὰ βρίσκεται σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ χαρτιοῦ, θὰ ἰδῆτε ὅτι οἱ γραμμὲς φαίνονται πολὺ πιὸ κοντές. Ὅπως εἶναι ἑπόμενον, ἕνα τέτοιο εἶδος γραψίματος, ποὺ θὰ ἦταν ἀλλοιῶς τελείως δυσανάγνωστο, μπορεῖ νὰ διαβασθῇ πολὺ εὔκολα (εἰκ. 6).

(Εἰκ. 6).

Φ. Γερ.

'Ο ὑπέροχος πίνακας τοῦ μεγάλου ζωγράφου Δαυΐδ ποὺ βρίσκεται στὸ Μουσεῖο τοῦ Λούβρου. Στὸ μέσον ὁ Λεωνίδας κάθεται πάνω σ' ἕνα βράχο κοντὰ στὸ βωμὸ τοῦ 'Ηρακλέους κρατῶντας τὰ ὅπλα του. Δίπλα του ὁ μάντις Μεγιστίας καταθέτει στὸ βωμὸ τὸ λουλουδένιο στεφάνι που φοροῦσε

τὴν ὥρα τῆς θυσίας καὶ ὁ τυφλὸς Εὔρυτος κραδαίνει τὸ δόρυ του. Οἱ Σαλπιγκταὶ δίδουν το σύνθημα τῆς μάχης, ἐνῶ κάποιος ὁπλίτης χαράζει στὸ βράχο μὲ τὸ ξίφος του τὸ μεγάλο μήνυμα. «Ὦ ξεῖν ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε κείμεθα τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι»

Ο ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

«Πολὺ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ἄνδρες δ' ὀλίγοι».

Ποτὲ ὡς τότε τὸ ἄψυχο μαρμάρινο ἄγαλμα τοῦ 'Ηρακλέους, ποὺ στόλιζε τὸ βωμὸ του "Ηρωος στὸ ἐρημικὸ ἐκεῖνο στενὸ τῶν Θερμοπυλῶν, δὲν εἶχε ἀντικρύσει τόσους ἀνθρώπους κι' ἔτσι παράξενα ντυμένους, ὅσο τοῦτο τὸν 'Ιούνιο τοῦ 480 π. Χ. Δὲν φοροῦσαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ οὔτε πολυτελεῖς χλαμύδες, οὔτε κρατοῦσαν πολύτιμα δῶρα προσφορᾶς καὶ θυσίας. 'Ακόμα δὲν εἶχαν φτάσει ἐκεῖ γιὰ νὰ ξεπλύνουν τὸ σῶμά τους στὶς ἱερὲς ἰαματικὲς πηγὲς ποὺ προστάτευε ὁ θρυλικὸς ἡμίθεος.

Στὰ χέρια τους, ἀντὶ κλωνάρια δάφνης, κρατοῦσαν τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ καὶ τὰ κεφάλια τους ἦσαν στολισμένα ἀπὸ πολεμικὰ κράνη. Δὲν πῆγαν ἐκεῖ γιὰ πανηγύρια καὶ τελετές. Πῆγαν γιὰ νὰ προστατεύσουν τὴν τιμὴ τῆς 'Ελλάδος καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς χώρας τους.

'Ο Ξέρξης, ὁ μεγάλος Βασιλιᾶς τῶν Περσῶν, κύριος τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ γίνῃ κύριος τῆς μικρᾶς ἐκείνης λωρίδος τῆς γῆς, ποὺ οἱ κάτοικοί της ἀντιστέκονταν πάντα στὰ κατακτητικά του σχέδια.

'Ο 'Ασιατικὸς δεσποτισμὸς εἶχε φθάσει στὸ κατακόρυφό του τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Οἱ 'Ασσύριοι καὶ οἱ Χεταῖοι, οἱ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ Σουμέριοι, διατελοῦσαν πιὰ κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῶν Περσῶν.

Μόνο ἡ μικρὰ 'Ελλὰς ἔμενεν ἐλεύθερη.

Τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια ὁ Ξέρξης προετοίμαζε τὴν ἐκστρατεία κατὰ τῆς 'Ελλάδος. "Ηθελε νὰ εἶναι βέβαιος γιὰ τὴν ἐπιτυχία του. "Αν κατακτοῦσε τὴν 'Ελλάδα θὰ ὡλοκλήρωνε τὰ κυριαρχικά του ὄνειρα.

"Οταν νόμισε πιὰ πὼς ἦταν ἕτοιμος κι' ἀφοῦ ἀπέτυχε στὶς προσπάθειές του νὰ συνθηκολογήσῃ μὲ τὴ Σπάρτη καὶ νὰ ἐξασθενήσῃ ἔτσι τὴν ἑλληνικὴν ἀντίστασι, ξεκίνησε μὲ ἕνα πολυάριθμο στράτευμα κατὰ τῆς 'Ελλάδος.

'Ο κίνδυνος τῆς βαρβαρικῆς εἰσβολῆς ἦταν μεγάλος. Μπροστὰ σ' αὐτόν, οἱ δυὸ μεγάλες ἑλληνικὲς πόλεις, ἡ 'Αθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη, καὶ μαζὶ μ' αὐτὲς οἱ μικρότερες, παραμερίζουν τὶς διαφορὲς καὶ τὰ μίση ποὺ τὶς χωρίζουν καὶ συμφωνοῦν ν' ἀντιμετωπίσουν ἀπὸ κοινοῦ τὸν ξένο κατακτητή.

Οἱ "Ελληνες στὶς Θερμοπύλες ἀποφασίζουν νὰ παρεμποδίσουν τὸν Ξέρξη νὰ προχωρήσῃ.

'Η στενὴ δίοδος τῶν Θερμοπυλῶν εἶχε μῆκος τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὡς ἕνα χιλιόμετρο. Δυτικά της ὑψώνεται τὸ Καλλίδρομον, τὸ δύσβατο αὐτὸ βουνὸ παρακλάδι τῆς Οἴτης. 'Ανατολικά της ἁπλώνεται ὁ Μαλιακὸς κόλπος, ποὺ χωρίζεται ἀπ' αὐτὴν μὲ ἄβατα τενάγη.

'Η ἀρχηγία τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων ἀνετέθη στὸ Λεωνίδα, Βασιλῆα τῆς Σπάρτης.

'Ο Λεωνίδας στὶς Θερμοπύλες συνωδευόταν ἀπὸ 300 διαλεχτοὺς Σπαρτιᾶτες. Στήνει τὸ στρατηγεῖο του κοντὰ στὸ βωμὸ τοῦ 'Ηρακλέα.

'Ο Ξέρξης ὄχι μονάχα εἶναι βέβαιος γιὰ τὴ νίκη του, ἀλλὰ πιστεύει πὼς οἱ "Ελληνες, μπροστὰ στὴν καταπληκτικὴ ἀριθμητικὴ ὑπεροχὴ τοῦ στρατοῦ του, θὰ ὑποχωρήσουν χωρὶς νὰ δώσουν μάχη. Προτείνει λοιπὸν μὲ γράμμα του στὸ Λεωνίδα νὰ παραδώσῃ τὰ ὅπλα καὶ ν' ἀναχωρήσῃ ἐλεύθερος.

'Ο Λεωνίδας ὅμως τοῦ ἀπαντᾷ: «Μολὼν λαβέ».

Μ' ἀποφασιστικότητα ἀμύνονται οἱ "Ελληνες καὶ συντρίβουν τοὺς ἐπιτιθεμένους.

"Επειτα ἀπὸ τὴν πρώτη ἀποτυχία, ἔξω φρενῶν ὁ Ξέρξης, διατάσσει τοὺς 'Αθανάτους, τὸ διαλεχτὸ ἄνθος τοῦ περσικοῦ στρατοῦ, μὲ τὸν στρατηγὸ 'Υδάρνην νὰ ἐκπορθήσουν τὰ στενά. 'Αναπηδᾷ ὅμως σὲ λίγο τρεῖς φορὲς μαθαίνοντας τὴν πανωλεθρία καὶ τῶν 'Αθανάτων.

Ποιοὶ εἶναι λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, οἱ τόσο γενναῖοι, ποὺ μποροῦν νὰ συγκρατοῦν τὸν περσικὸ χείμαρρο; ἀναρωτιέται ὁ Ξέρξης περίλυπος καὶ σκέπτεται πὼς ἴσως τὸν περιμένει καινούργιος Μαραθώνας.

'Ο 'Εφιάλτης τέλος δέχεται νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς Πέρσας ἀπὸ μιὰ μυστικὴ κι' ἀφρούρητη στενωπό. Τώρα πιὰ ἡ καταστροφὴ τῶν 'Ελλήνων εἶναι βεβαία. 'Ο Λεωνίδας, βλέποντας στὰ νῶτά του τοὺς ἐχθρούς, ξέρει τί τὸν περιμένει. Τότε, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, διώχνει τοὺς ἄλλους "Ελληνες καὶ μένει αὐτὸς μὲ τοὺς 300 Σπαρτιᾶτες. 'Ως τόσο μένουν μαζί του καὶ 700 Θεσπιεῖς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Δημόφιλον, ὁ γενναῖος μάντις Μεγιστίας καὶ 400 Θηβαῖοι.

'Η μάχη ἄρχισε πολὺ πρωΐ. Στὶς 10 ἡ ὥρα οἱ "Ελληνες, περικυκλωμένοι ἀπὸ παντοῦ, ὁρμοῦν κατὰ τοῦ κέντρου τοῦ ἐχθροῦ. 'Η πάλη εἶναι ἄνιση, μὰ οἱ "Ελληνες εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ πέσουν. 'Ο τυφλὸς Εὔρυτος, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὸν δοῦλό του, πέφτει μαχόμενος κι' ὁ μάντις Μεγιστίας πέφτει κάτω ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ βέλη. 'Ο ἡρωϊσμὸς τῶν 'Ελλήνων εἶναι ἀφάνταστος. 'Ο ἀριθμὸς ὅμως τῶν ἐχθρῶν εἶναι πολὺ μεγάλος καὶ ἡ ἀνδρεία θραύεται στὰ χτυπήματα τῶν βελῶν. Νεκροὶ πιὰ ὅλοι οἱ "Ελληνες, ἀφίνουν ἐλεύθερη τὴ δίοδο στοὺς ἐχθρούς. 'Ο Λεωνίδας ἀποκεφαλίζεται καὶ τὸ σῶμά του σταυρώνεται.

Οἱ Πέρσαι πέρασαν τὰ στενὰ πληρώνοντες ἀκριβὰ διόδια.

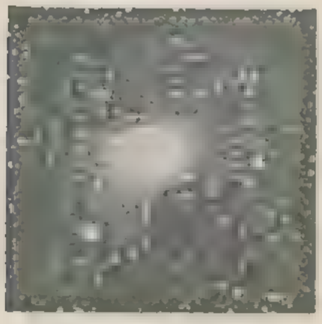
'Η θυσία τοῦ Λεωνίδα στὶς Θερμοπύλες δὲν πῆγε χαμένη. Συνεκλόνισε ὁλόκληρη τὴν 'Ελλάδα καὶ προετοίμασε τὶς Πλαταιὲς καὶ τὴ Σαλαμῖνα.

Οἱ Θερμοπύλες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἔγιναν σύμβολο τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν.

'Ο Λεωνίδας καὶ οἱ γενναῖοι του δὲν θὰ λησμονηθοῦν ποτέ.

Οἱ "Ελληνες ἔπεσαν στὶς Θερμοπύλες, μὰ δὲν νικήθηκαν. Δίδαξαν στοὺς βαρβάρους πὼς «ἄνθρωποι μὲν πολλοὶ εἶεν ἄνδρες δ' ὀλίγοι» καὶ στὶς κατοπινὲς γενεὲς πως οἱ λαοὶ ποὺ ξέρουν νὰ δημιουργοῦν Θερμοπύλες γνωρίζουν νὰ δημιουργοῦν καὶ Πλαταιάς.

I. N. Βιστ.

'Από τά περίεργα τοῦ Οὐρανοῦ

ΟΙ ΚΑΙΝΟΦΑΝΕΙΣ ΑΣΤΕΡΕΣ

'Η κατά τάς τελευταίας ἡμέρας αἰφνιδία ἀνάλαμψις ἑνός ἀστέρος ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Μονοκέρωτος ἔδωσεν ἀφορμήν νά γραφοῦν πολλά εἰς τάς καθημερινάς ἐφημερίδας περί τῶν ἐκρήξεων καί τῶν καταστροφῶν, πού γίνονται κατά διαστήματα μέσα εἰς τά δισεκατομμύρια τῶν ἀστέρων-ἡλίων πού ἀποτελοῦν τόν Γαλαξίαν μας, ὅπως ἐπίσης συμβαίνει καί εἰς τά ἄλλα ἑκατομμύρια τῶν Γαλαξιῶν πού εἶναι ἐγκατεσπαρμένα μέσα εἰς τό σύμπαν.

'Ο ἀστήρ οὗτος, ὅπως γίνεται [illegible], ἦτο μέχρις ἐσχάτων ἀόρατος διά τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ καί μόνον μέ τά μεγάλα τηλεσκόπια τῆς Εὐρώπης καί τῆς 'Αμερικῆς ἦτο παρατηρήσιμος, ὡς ἀντικείμενον 16ου μεγέθους περίπου. Αἴφνης, τήν 17ην Δεκεμβρίου παρελθ. ἔτους ἐν τῷ 'Αστεροσκοπείῳ τοῦ 'Αμβούργου παρετηρήθη ὅτι ὁ ἀστήρ οὗτος ηὔξησε κατά ὀκτώ ὅλα μεγέθη καί τώρα εἶναι ἀστήρ 8ου μεγέθους. Εἰς τήν πραγματικότητα ἡ τοιαύτη αὔξησις τῆς λαμπρότητός του ἀντιστοιχεῖ εἰς αὔξησιν αὐτοῦ κατά 10.000 ἕως 100.000! 'Εάν π.χ. ὁ Σείριος πού λάμπει τώρα πρός ἀνατολάς τάς ἑσπερινάς ὥρας ὑφίστατο τοιαύτην ἔκρηξιν καί ἡ ἀκτινοβολία του ηὔξανε κατά 10.000 φοράς, θά ἠμποροῦσε κάλλιστα νά ἀντικαταστήσῃ τό φῶς τῆς Πανσελήνου! 'Αλλά κατά κανόνα αἱ ἐκρήξεις γίνονται πολύ μακράν ἀπό ἡμᾶς, διότι οἱ περισσότεροι ἀπλανεῖς εὑρίσκονται εἰς μακρινάς ἀποστάσεις.

"Αμεσος συνέπεια τῆς ἐκρήξεως τῶν τοιούτων ἀστέρων, οἱ ὁποῖοι καλοῦνται «Νόβαι» ἤ «Καινοφανεῖς» ἤ «Νέοι», εἶναι ὅτι, ἐνῷ αὐξάνουν κατά τήν λάμψιν, συγχρόνως σχηματίζεται γύρω ἀπό αὐτούς ἕνα νεφελῶδες περίβλημα, τό ὁποῖον κινεῖται ἀπομακρυνόμενον τοῦ κεντρικοῦ ἀστέρος μέ ταχύτητα 100 χιλιομέτρων κατά δευτερόλεπτον!

Ἡ τοιαύτη ὅμως ἰσχυρά λαμπρότης αὐτῶν δέν διατηρεῖται παρά ὀλίγους μῆνας ἤ καί ἔτος. Μετά τήν φάσιν ταύτην τῆς ἐξελίξεώς του ἀρχίζει πάλιν νά γίνεται ἀσθενέστερος κατά τήν λαμπρότητα καί τέλος φθάνει εἰς ἕνα μέγεθος τοιοῦτον, ὥστε νά φαίνεται μόνον μέ τά ἰσχυρά ἀστρονομικά ὄργανα ἤ καί κάποτε νά μένῃ ἐντελῶς ἀόρατος ἀπό τούς ἀνθρώπους. Κατά τήν περίοδον τῆς μεγίστης αὐτῶν λάμψεως συμβαίνει ὥστε νά εἶναι ὁρατοί μέ τό γυμνό μάτι, ὅπως ἦτο τῷ 1934 ὁ καινοφανής ἀστήρ τοῦ 'Ηρακλέους καί τῷ 1936 ὁ καινοφανής τῆς Σαύρας. "Ενας τοιοῦτος ἀστήρ πού ἐνεφανίσθη τῷ 1572, ἦτο ὁρατός καί κατά τήν ἡμέραν.

Συμβαίνει πολλάκις ὥστε τό ἐξωτερικόν νεφελῶδες περίβλημα αὐτῶν, διαστελλόμενον συνεχῶς, ἤτοι κινούμενον διαρκῶς μακράν τοῦ κεντρικοῦ ἀστέρος, μέ τήν πάροδον τῶν ἐτῶν νά ἀποσπᾶται αὐτοῦ καί νά ἀποτελῇ ἴδιον σύστημα. Εἰς τόν μεγάλον καινοφανῆ ἀστέρα τοῦ [illegible] τοῦ κεντρικοῦ ἀστέρα [illegible]

[illegible] ἔκρηξιν [illegible] ἦτο ἡ μορφή, τήν ὁποίαν ἔχει σήμερον, περιβαλλόμενος [illegible] ται. Οἱ ἀστρονόμοι [illegible] ὅτι ὁ νεφελοειδής οὗτος τοῦ Καρκίνου ἔπρεπε νά ἔχῃ ἐκραγῆ [illegible] εἶναι ἀληθής, πρό 900 ἐτῶν περίπου, ἠρεύνησαν τά διάφορα [illegible] ὅτι τά κινέζικα βιβλία γράφουν τό ἑξῆς: Τό ἔτος [illegible] σήμερον ὁ νεφελοειδής οὗτος ἀνεφάνη αἰφνιδίως ἕνας «Νέος» ἀστήρ ἐνῷ [illegible] 'Ασφαλῶς τό δέν εἶναι σύμπτωσις. Φαίνεται δέ ὅτι ἡ θεωρία τῶν ἐκρήξεων εἶναι ἀληθής.

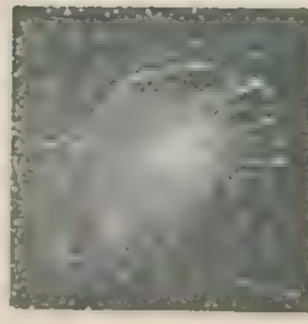
Πρό ἐτῶν οἱ ἀστρονόμοι, θέλοντες νά ἐξηγήσουν τά φαινόμενα πού παρουσιάζουν οἱ «Καινοφανεῖς» ἀστέρες, ὑπέθεσαν ὅτι ἡ ἀνάλαμψις αὐτῶν ὀφείλεται εἰς τό ὅτι οὗτοι κινούμενοι εἰς τό διάστημα συναντοῦν διάφορα νέφη κοσμικῆς ὕλης, ἐντός τῶν ὁποίων εἰσερχόμενοι ἀναλάμπουν καί παρουσιάζουν τό φαινόμενον πού βλέπομεν ἡμεῖς.

'Αλλά συστηματικώτεραι μελέται τῶν τοιούτων ἀστέρων ὑποστηρίζουν περισσότερον τήν θεωρίαν τῶν ἐκρήξεων. Κατά τήν θεωρίαν ταύτην οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες, οἱ ὁποῖοι περικλείουν εἰς τό κέντρον των τεράστια ποσά θερμότητος (ὑπολογίζουν ὅτι οὗτοι εἰς τό κέντρον ἔχουν θερμοκρασίαν 50 ἑκατομμυρίων βαθμῶν) μέ τήν πάροδον τοῦ χρόνου [illegible] τῆς ἐσωτερικῆς πιέσεως καί ἀφοῦ [illegible] ὁποῖον εἶναι ψυχρότερον, ἡ ἐσωτερική [illegible] εἰς τήν ἐξωτερικήν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀστέρος [illegible] κόσμου, ὡς «Καινοφανής» ἀστήρ.

"Ωστε οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες, κατά κανόνα, δυνάμεθα νά εἴπωμεν, ὀφείλουν νά διέλθουν διά τοῦ σταδίου αὐτοῦ τῆς ἐξελίξεώς των. 'Οφείλουν δηλαδή νά ἐκραγοῦν ἤ ὅπως ἄλλως λέγομεν νά αὐτοκαταστραφοῦν, διά νά γεννηθοῦν θερμότεροι.

Δ. ΚΩΣΙΑΚΗΣ

Σημ. Αἱ εἰκόνες παριστοῦν τήν ἔκτασιν τῆς φωτεινῆς νεφέλης πέριξ τοῦ Καινοφανοῦς τοῦ Περσέως. Αἱ φωτογραφίαι [illegible] μέ τό μέγα τηλεσκόπιον τοῦ 'Αστεροσκοπείου τοῦ Σικάγου εἰς διάστημα δύο μηνῶν ἡ μία ἀπό τήν ἄλλην.

Περί πλευρίτιδος

'Επικρατεῖ ἡ γνώμη σέ πολύν κόσμο ὅτι ἡ πλευρῖτις — ἐννοῶ τήν ὑγρά φυματιώδη πλευρίτιδα — γίνεται ἀργότερα φυματίωσις στόν πνεύμονα. 'Επίσης ὅτι, ἐάν εἶναι ξηρά, εἶναι λέει χειρότερη ἀπό τήν ὑγρά. 'Επειδή λοιπόν καί τό θέμα μοῦ ἀρέσει, διότι ἀσχολοῦμαι ἀπό μακροῦ μέ τά νοσήματα αὐτά τῶν παιδιῶν καί ἐπειδή ἄλλωστε εἶναι μεγίστου ἐνδιαφέροντος, ἰδίως γιά τό παιδί, πού σχεδόν μόνον αὐτό προσβάλλεται ἀπό τήν ἀρρώστεια αὐτή, θά προσπαθήσωμε ὥστε νά γίνῃ κτῆμα ὅλων καί τό ζήτημα τοῦτο, ὅπως καί τόσα ἄλλα. Πλευρίτιδες ἔχομε δύο εἰδῶν, πρῶτον τήν ὀξεῖαν, τήν πυώδη, πού γίνεται ἀπό τή γρίππη, ὕστερα ἀπό μιά γριππώδη πνευμονία ἤ ἀπό ἄλλα τοξικά μικρόβια, ὅπως στρεπτόκοκκος, σταφυλόκοκκος κτλ., καί ἡ ὁποία γιατρεύεται μέ ἐγχείρησι, πλευροτομία, ἤ μέ ειδικές ἐνέσεις. Δεύτερον ἔχομε τήν φυματιώδη πλευρίτιδα, δηλ. τήν ὑγρά ἤ ξηρά, μέ τήν ὁποίαν θά ἀσχοληθοῦμε σήμερα. Εἴπαμε καί σέ ἄλλο ἄρθρο μας ὅτι τό μικρόβιο τῆς φυματιώσεως μετά τήν εἰσπνοήν πηγαίνει στόν πνεύμονα, κάνει ἐκεῖ μιά μικρά ἑστία μεγέθους φακῆς, πού λέγεται στήν ἰατρική ἕλκος τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ καί τό ὁποῖον ἀργότερα, ὅταν γιατρευτῇ, φαίνεται στίς ἀκτῖνες ἀποτιτανωμένο. Κατόπιν ἀπό τόν πνεύμονα τό μικρόβιο καί ἡ τοξῖνες του πηγαίνουν στούς ἀδένες καί κάνουν τήν περίφημη ἀδενοπάθεια, γιά τήν ὁποία μιλήσαμε ἄλλοτε ἐκτενῶς. Τώρα, ἄν τό παιδί ζῇ καλά, τρώγῃ ἀρκετά, δέν κουράζεται μέ ἄσκοπα διαβάσματα, σπόρ καί ἰδίως ποδόσφαιρο, ἐάν δέν ἀρρωστήσῃ ἀπό καμμιά μακρά ἤ σοβαρά ἀρρώστεια, ὅπως τύφο, ἰλαρά, πνευμονία, τότε οἱ ἀδένες γιατρεύονται τελείως, δηλ. ἀποτιτανοῦνται καί ἔτσι τό μικρόβιο περιορίζεται καί ἀργότερα μέ χρόνια καταστρέφεται καί ἐξαφανίζεται ἀπό τόν ὀργανισμό. 'Εάν ὅμως συμβοῦν τά ἀντίθετα καί ἄν ὑπάρχῃ ἡ κακή προδιάθεσις τοῦ ὀργανισμοῦ, πού κληρονομεῖται δυστυχῶς ἀπό τούς γονεῖς, τότε τό μικρόβιο φεύγει ἀπό τούς ἀδένας καί διά τοῦ αἵματος πηγαίνει ὅπου νά φαντασθῆτε καί ἐκεῖ κάνει μιά ἑστία φυματιώδη, ὅπως φυματίωσι τοῦ πνεύμονος, τῶν νεφρῶν, τοῦ περιτοναίου (περιτονῖτις), τῶν ὀστῶν, τῶν μηνίγγων (μηνιγγῖτις) ἤ τοῦ ὑπεζωκότος, δηλ. πλευρίτιδα. 'Επειδή ἀνωτέρω μιλήσαμε γιά προδιάθεσι, νομίζω ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νά ἐξηγηθῇ, πρός ἀποφυγήν μεγαλυτέρας ἀκόμη συγχύσεως μέ τό ζήτημα τῆς προδιαθέσεως καί κληρονομικότητος τῆς φυματιώσεως. 'Η φυματίωσις δέν εἶναι κληρονομική, ἀλλά μόνον μεταδίδεται ἀπό ἀνθρώπου σέ ἄνθρωπον διά τῆς εἰσπνοῆς τῶν μικροβίων καί οὐχί διά καταπόσεως, ὅπως ἐνόμιζον ἄλλοτε. 'Επομένως τά παιδιά πού γεννιῶνται ἀπό φυματικές μητέρες, ἔστω καί ἄν βρίσκωνται στό τελευταῖο στάδιο, εἶναι ἐντελῶς ὑγιᾶ. Μπορεῖ νά παρουσιάζουν μιά ἀδυναμία, ἀφοῦ βγαίνουν ἀπό ἄρρωστη μάνα, ἀλλά εἶναι ἐντελῶς γερά ἀπό τή φυματίωσι καί ἄν φύγουν μακριά ἀπό τό φυματικό περιβάλλον δέν προσβάλλονται ποτέ ἀπό φυματίωσι ἤ θά προσβληθοῦν ὅπως καί ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος. 'Εάν ὅμως δέν κληρονομοῦν τήν ἀρρώστεια, κληρονομοῦν τήν προδιάθεσι, νά γίνουν ἀργότερα φυματικοί, ὅπως ἔγιναν ὁ πατέρας ἤ ἡ μητέρα των καί μάλιστα ὅπως βλέπουμε συχνά στή πρᾶξι, ἀκολουθοῦν καί τήν τύχην τῶν γονέων ὡς πρός τήν ἐξέλιξιν τῆς νόσου καί τοῦτο βέβαια ἐάν δέν θεραπευθοῦν ἐγκαίρως, ὥστε νά μπορέσωμε νά περιορίσωμε ἤ νά ἐξαφανίσωμε τήν προδιάθεσι. "Ισως ἐρωτηθῶ, πῶς, ἀφοῦ κληρονομεῖται ἡ προδιάθεσις, δέν κληρονομεῖται καί ἡ φυματίωσις; 'Απλούστατα, ἡ προδιάθεσις κληρονομεῖται ἀπό τούς γονεῖς στά τέκνα ὅπως κληρονομοῦνται οἱ χαρακτῆρες καί τά προτερήματα ἤ τά ἐλαττώματα τῶν γονέων, ἐνῷ ἡ φυματίωσις εἶναι μικρόβιο πού δύσκολα περνάει ἀπό τή μητέρα στό ἔμβρυον.

Τώρα ἐάν ἀναφέρουν ἐπιστήμονες ὅτι εἶδαν παιδιά νά γεννιῶνται φυματικά ἀπό φυματική μητέρα, αὐτό εἶναι σπάνιο, ἔτυχε δέ νά τό ἰδοῦμε καί μεῖς ὅταν σπουδάζαμε στό Παρίσι, ἀλλά αὐτά τά παιδιά ἤ γεννιῶνται πεθαμένα ἤ πεθαίνουν μετά τόν τοκετόν.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ ἐφευρέτης τοῦ περισκοπίου

ΤΟ περισκόπιον, δι' ὅσους δὲν τὸ ξεύρουν, ἐφευρέθη ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Χαιβέλκε, κάτοικον τοῦ Δάντσιγκ, ὁ ὁποῖος ἀκολουθῶν τὴν μόδαν τῆς ἐποχῆς του (1637) μετέτρεψε τὸ ὄνομά του ἐπὶ τὸ λατινικώτερον εἰς Ἑβέλινους.

Ἡ ἐφεύρεσίς του συνίστατο εἰς μίαν ἀτελῆ βεβαίως συσκευήν, ποὺ εἶχεν ὡς σκοπὸν τὴν παρακολούθησιν τῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν ἑνὸς χαρακώματος, καὶ ποὺ ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν ἴδιον «πολεμοσκόπιον». Ἡ σπουδαιότης του εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην θὰ ἦτο κατάδηλος καὶ κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. Ὅπως ὅμως συνέβη καὶ μὲ ἄλλας ἐφευρέσεις, οὕτω καὶ αὐτὴ ἐξετιμήθη πολὺ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐφευρέτου.

Τὸ «πολεμοσκόπιον» εἶναι ὁ πρόγονος τοῦ σημερινοῦ καθρέπτου χαρακωμάτων, ἀλλὰ καὶ τοῦ περισκοπίου τῶν ὑποβρυχίων, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι πράγματι παρὰ ἕνα πολεμοσκόπιον, τελειοποιημένον μὲ τὴν προσθήκην ἑνὸς ὁλοκλήρου συστήματος φακῶν.

Τὸ μουρουνέλαιον ὡς ἐπουλωτικόν

ΕΩΣ τώρα ἐγνωρίζαμεν ὅτι τὸ μουρουνέλαιον εἶναι πρώτης τάξεως τονωτικόν, πρὸ παντὸς διὰ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔχουν ἀνάγκην βιταμινῶν. Τελευταίως ὅμως, ἕνας Ἄγγλος χειροῦργος, ὁ δόκτωρ Φ. Ράϊχς,ἀπέδειξεν ὅτι τὸ μουρουνέλαιον εἶναι καὶ ἄριστον ἐπουλωτικὸν διὰ τὰς πληγάς.

Ἐπίσης τὸ μουρουνέλαιον, λαμβανόμενον ὡς βάσις διὰ τὴν κατασκευὴν ὡρισμένης ἀλοιφῆς, εἶναι μοναδικὸν διὰ τὴν θεραπείαν πάσης φύσεως ἐγκαυμάτων, συνιστᾶται δὲ ὡς ἀποτελεσματικώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα φάρμακα ποὺ ἐχρησιμοποιοῦντο ἕως τώρα διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Τὰ μεγάλα ὕψη

ΟΙ ἀεροπόροι ποὺ ἀνέρχονται εἰς μεγάλα ὕψη, γνωρίζουν πολὺ καλὰ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ εὑρεθοῦν πτηνὰ εἰς ὕψος μεγαλείτερον τῶν 4 000 μέτρων. Καὶ ὅμως ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὴν βοήθειαν ἀεροπλάνου ἢ ἀεροστάτου, ἠμπορεῖ νὰ ἀναβῇ πολὺ ὑψηλότερα, ἀλλὰ μόνον προσωρινῶς, διότι τὸ βασίλειόν του εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

Εἰς τὸν ἀέρα μόνον τὰ πτηνὰ ἠμποροῦν νὰ ζήσουν, τὰ ὁποῖα ἡ φύσις ἐπροίκισε μὲ πτερά. Ἀλλὰ τὰ πτερωτὰ αὐτὰ ζῷα εὑρίσκονται μόνον μέχρι ὡρισμένου ὕψους. Πέραν αὐτοῦ ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι τόσον ἀραιά, ὥστε δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκρατήσῃ τὸ βάρος των. Ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ἐὰν πάρωμεν ἕνα κοινὸν πτηνὸν καὶ τὸ ρίψωμεν ἀπὸ ὕψος 6 000 μέτρων, θὰ κατρακυλίσῃ μέχρις ὅτου εὕρῃ πυκνὴν ἀτμόσφαιραν, δυναμένην νὰ τὸ συγκρατήσῃ καὶ ἐντὸς τῆς ὁποίας νὰ ἠμπορῇ νὰ πετᾷ.

Τὰ φυτὰ καὶ τὸ κρύο

ΣΗΜΕΡΑ θὰ σᾶς δώσουμε καὶ μίαν ἄλλην ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὰ φυτὰ ζοῦν, αἰσθάνονται, ὑποφέρουν καὶ πεθαίνουν ὅπως ὅλοι οἱ ὀργανισμοὶ ποὺ βρίσκονται στὴ φύσι. Αὐτὸ εἶναι εὔκολο νὰ τὸ καταλάβουμε ἀπὸ τὴν ἀντοχὴ ποὺ ἔχουν στὸ ὑπερβολικὸ κρύο καὶ τὴν θερμότητα.

Ὑπάρχουν ἄπειρα φυτὰ ποὺ ζοῦν περίφημα στοὺς 50 βαθμοὺς ἄνω τοῦ μηδενὸς οἱ δὲ μύκητες ποὺ μεγαλώνουν στὰ σκουπίδια ἀναπτύσσονται καὶ πολλαπλασιάζονται μόνον σὲ θερμοκρασία 60 - 70 βαθμῶν. Οἱ κατώτεροι ὀργανισμοὶ δείχνουν ἀκόμη μεγαλείτερη ἀντοχὴ στὴ ζέστη, ὥστε ζοῦν ἀκόμη καὶ ὅταν βρεθοῦν σὲ θερμοκρασία 160 ἕως 170 βαθμῶν, τέτοια δηλαδὴ στὴν ὁποίαν θὰ ἦταν ἀδύνατον νὰ ζήσῃ ὁποιαδήποτε ὕπαρξις.

Στὸ κρύο τὰ φυτὰ δὲν δείχνουν μικρότερην ἀντοχή. Ὑπάρχουν βέβαια τροπικὰ φυτὰ ποὺ πεθαίνουν ὅταν βρεθοῦν σὲ περιβάλλον 4 ἕως 8 βαθμῶν κάτω τοῦ μηδενός, ὅπως οἱ πορτοκαλιὲς ποὺ δὲν ἀντέχουν στὸ κρύο ὅταν εἶναι κάτω τῶν 4 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν, ἀλλὰ ἀντιθέτως τὰ κλήματα ἀντέχουν εἰς τοὺς 21 βαθμοὺς κάτω τοῦ μηδενός, οἱ κερασιὲς καὶ οἱ δαμασκηνιὲς ἕως τοὺς 30, δέντρα δὲ ποὺ μεγαλώνουν σὲ ψηλὰ βουνὰ ἀντέχουν σὲ περισσότερο κρύο. Τέλος, στὴ Σιβηρία, ὅπου τὸ κρύο φθάνει στοὺς 65 βαθμοὺς κάτω τοῦ μηδενός, μεγαλώνουν δέντρα καὶ παντὸς εἴδους φυτά, ποὺ δὲν ὑποφέρουν καθόλου ἀπὸ τὴν χαμηλὴν αὐτὴ θερμοκρασία.

Τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν

ΟΛΟΣ ὁ κόσμος φαντάζεται ὅτι κάθε ἄνθος καὶ κάθε φυτὸ ἔχει δικό του ἄρωμα ἢ μυρουδιά. Καὶ ὅμως πάρα πολλὰ λουλούδια καὶ φυτά, τὰ πλέον διαφορετικὰ ποὺ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανείς, ἔχουν τὴν ἴδια ὀσμή. Τὸ ἄρωμα τοῦ γαρυφάλου, λόγου χάριν, τὸ συναντοῦμε σὲ δέκα τοὐλάχιστον ἄλλα λουλούδια καὶ φυτά, καὶ πρὸ παντὸς στὴν ὀροβάγχη, στὶς ἀγαλίες καὶ σὲ μερικὰ εἴδη ναρκίσων.

Τὸ ἄρωμα τοῦ ὑακίνθου, ποὺ εἶναι τόσο λεπτὸ καὶ εὐχάριστο, τὸ βρίσκουμε σὲ μερικὲς ποικιλίες πελαργονίων μὲ βαθύχρωμα λουλούδια. Καὶ τὸ ἄρωμα τῆς βανίλιας εἶναι πολὺ διαδεδομένο στὴ φύσι, ἐνῷ ἀντιθέτως εἶναι σπανιώτερο τὸ ἄρωμα τῆς ἀνθεμίδος καὶ τῆς πασχαλιᾶς.

Σπανίως τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν ἀνταποκρίνεται μὲ τὴν μυρωδιὰ ἄλλων μερῶν τοῦ φυτοῦ. Ὅπως ὑπάρχουν φυτὰ ποὺ δὲν ἔχουν καμμίαν ἀπολύτως μυρωδιά, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ποὺ δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστα στὴν ὄσφρησι, ἐνῷ ἀντιθέτως τὰ λουλούδια τους μυρίζουν περίφημα. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι τὸ σκόρδο, γιατὶ ἐνῷ τὰ φύλλα του μυρίζουν τὸ ἴδιο σαν τὸ κεφάλι, τὸ ἄνθος ἔχει μίαν πολὺ εὐχάριστη μυρωδιὰ ἀπὸ θυμάρισιο μέλι. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται τὸ κώνειον.

Ὁ ἀπήγανος, ἡ λεβάντα, τὸ δενδρολίβανον, ἡ φασκομηλιὰ καὶ ἄλλα παρόμοια ἔχουν τὴν ἴδια μυρωδιὰ στὰ φύλλα καὶ στὰ λουλούδια. Καὶ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι ἐπιτυγχάνεται διπλὸς σκοπός: κλείνονται τὰ μελίσσια καὶ τὰ ἄλλα ἔντομα ποὺ θέλουν νὰ ρουφήξουν τὸ νέκταρ τῶν λουλουδιῶν καὶ κρατιῶνται σὲ ἀπόστασιν ἄλλα ζῷα ποὺ θὰ ἤθελαν νὰ φᾶνε τὰ φύλλα,ἀλλὰ δὲν πλησιάζουν γιατὶ δὲν τὰ εὐχαριστεῖ ἡ μυρωδιά τους.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

— Τὸ ὑποβρύχιο εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ φθηνότερα μεταφορικὰ μέσα ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν σιδηρόδρομον. Ἕνα ταξίδι Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης θὰ ἐστοίχιζε πολὺ λιγώτερο ἀπ' ὅ,τι στοιχίζει μὲ τὸ τραῖνο καὶ εἰς τὴν τρίτην θέσιν. Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι μὲ τὰ ὑποβρύχια δὲν μποροῦν νὰ μεταφερθοῦν πολλοὶ ἐπιβάται καὶ ἐμπορεύματα.

★

— Ἡ νῆσος Τιαοὺλ ποὺ βρίσκεται εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων χιλιομέτρων ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τῆς Σομαλίας, κάθε ἕξη μῆνες καὶ μόνο γιὰ μιὰ ἡμέρα μεταβάλλεται σὲ χερσόνησο. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ἀμπώτιδα, ποὺ τραβάει τὰ νερὰ καὶ ἀφίνει ἀκάλυπτη μιὰ λουρίδα γῆς, ποὺ συνδέει τὸ νησὶ μὲ τὴν στεριά.

★

— Σὲ ὅλον τὸν κόσμο ὑπάρχουν περισσότερες γυναῖκες παρὰ ἄνδρες. Γενικῶς, γιὰ κάθε χίλιες γυναῖκες ὑπάρχουν 930 ἕως 960 ἄνδρες. Αὐτὸ ὀφείλεται στὸ γεγονὸς ὅτι οἱ γυναῖκες ἔχουν μεγαλείτερην ἀντοχὴ στὶς ἀρρώστειες ἀπ' τοὺς ἄνδρες.

★

— Ἡ πιὸ πυκνοκατοικημένη χώρα τοῦ κόσμου εἶναι τὸ Πριγκηπάτο τοῦ Μονακό, ὅπου σὲ κάθε τετραγωνικὸ χιλιόμετρο κατοικοῦν 16.618 ἄνθρωποι. Ἀμέσως κατόπιν ἔρχεται ἡ Πόλις τοῦ Βατικανοῦ, μὲ 2.330 κατοίκους στὸ τετραγωνικὸ χιλιόμετρο.

★

— Τὸ κρύο στὴν Μαντζουρία εἶναι τόσο ἔντονο τὸν χειμῶνα, ὥστε οἱ γαλατάδες πουλοῦν τὸ γάλα σὲ κομμάτια σὰν τὸν πηλό, τὰ ὁποῖα τεμαχίζουν μὲ μπαλτάδες, γιὰ νὰ τὸ πουλήσουν λιανικῶς.

★

— Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου εἰσχωρεῖ μέσα στὴ θάλασσα μόνον εἰς βάθος 300 μέτρων. Ἀπ' ἐκεῖ καὶ κάτω ἀρχίζει τὸ σκοτάδι.

★

— Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰαπωνίας αὐξάνει κατὰ ἕνα περίπου ἑκατομμύριο τὸ χρόνο.

★

— Ἡ ὕψωσις τῶν θαλασσίων ὑδάτων ἀπὸ τὴν πλημμυρίδα δὲν εἶναι παντοῦ στὴ [illegible] στὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν περιορίζεται σὲ ἑνάμισυ μέτρο, στὸν ὅρμο τοῦ Φαουντυ φθάνει τὰ 21 μέτρα.

'Από τὸ ἡμερολόγιον ἑνὸς Φαλαγγίτου

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ

Δευτέρα, 15 'Ιανουαρίου

Σήμερα τὸ πρωΐ μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσω καλὰ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς συμμαθητάς μου.

Ὅταν ἐμπῆκα στὴν τάξι, ὁ δάσκαλος δὲν εἶχεν ἔρθει ἀκόμη, καὶ εἶδα τρία - τέσσερα παιδιὰ ποὺ ἐβασάνιζαν τὸν καϋμένο τὸν Κρόση, ἕνα φτωχὸ παιδὶ μὲ κόκκινα μαλλιά, ποὺ ἔχει τὸ ἕνα χέρι παράλυτο. Ἡ μητέρα του πουλοῦσε χορταρικά.

Τὸν χτυποῦσαν μὲ τοὺς χάρακες, τοῦ πετοῦσαν στὸ πρόσωπο φλοῦδες ἀπὸ κάστανα καὶ πορτοκάλια, τὸν ἔλεγαν κουλὸν καὶ τὸν κορόϊδευαν γι' αὐτό του τὸ ἀτύχημα. Καὶ αὐτός, συμμαζεμένος στὸ βάθος τοῦ θρανίου του, τοὺς ἄκουγε κατάχλωμος ἀπὸ τὴν στενοχώρια, κυττῶντας πότε τὸν ἕνα καὶ πότε τὸν ἄλλον, μὲ βλέμμα παρακλητικὸ γιὰ νὰ τὸν ἀφήσουν ἥσυχον. Ἐκεῖνοι ὅμως τὸν πείραζαν περισσότερο, καὶ ὁ καϋμένος ἄρχισε νὰ τρέμη κι' ἔγινε κατακόκκινος ἀπ' τὸν θυμό.

Ἐξαφνα, ὁ Στραχῆς, τὸ χειρότερο παιδὶ τῆς τάξεως, ἕνας κακὸς καὶ μοχθηρὸς ποὺ ἔχει ἀποβληθῆ πολλὲς φορές, ἄρχισε νὰ μιμῆται τὴν μητέρα τοῦ Κρόση, ὅταν ἐρχόταν κι' ἐπερίμενε τὸ παιδί της ἔξω ἀπ' τὸ σχολεῖο, κρατῶντας τὰ καλάθια μὲ τὰ χορταρικά της. Τώρα εἶναι ἄρρωστη, ἡ καϋμένη, κι' ἔχει δυὸ μέρες νάρθῃ.

Μερικοὶ ἄρχισαν νὰ γελοῦνε δυνατὰ μ' αὐτὴ τὴν κωμωδία. Ὁ Κρόσης ἐκοκκίνισε ἀκόμα πιὸ πολύ, μετὰ ἔγινε κατάχλωμος, ἔχασε τὴν ὑπομονή του, ἅρπαξε ἕνα καλαμάρι καὶ τοῦ τὸ πέταξε μὲ ὅλη του τὴ δύναμι. Ἀλλὰ ὁ Στραχῆς ἐπροφυλάχτηκε, καὶ τὸ καλαμάρι βρῆκε κατάστηθα τὸν δάσκαλο ποὺ ἔμπαινε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὴν τάξι.

Ὁ δάσκαλος ὠχρὸς ἀπ' τὸν θυμό, ἀνέβηκε στὴν ἕδρα κι' ἐρώτησε ἀπ' ἐκεῖ μὲ φωνὴ ταραγμένη:

— Ποιὸς τὄκανε αὐτό;

Κανεὶς δὲν ἀπάντησε.

Ὁ δάσκαλος ἐφώναξε πάλι, πιὸ δυνατὰ τώρα:

— Ποιὸς ἦταν λοιπόν; Θὰ μιλήσετε;

Τότε ἕνας ἀπὸ μᾶς, ὁ Καρώνης, ἐκεῖνος ἀκριβῶς ποὺ δὲν εἶχε λάβει καθόλου μέρος στὸ πείραγμα τοῦ Κρόση, τὸν λυπήθηκε τὸν δυστυχῆ, σηκώθηκε ἀπ' τὴ θέσι του, καὶ εἶπε ἀποφασιστικά:

— Ἐγώ!

Ὁ δάσκαλος τὸν ἐκύτταξε, μετὰ ἐκύτταξε τοὺς ἄλλους μαθητὰς ποὺ εἶχαν μείνει κατάπληκτοι, καὶ εἶπε μὲ ἤρεμη φωνή:

— Αὐτὸς ποὺ πέταξε τὸ καλαμάρι δὲν θὰ τιμωρηθῆ. Ἂς σηκωθῆ.

Τότε ὁ Κρόσης σηκώθηκε καὶ ἄρχισε νὰ λέη, κλαίγοντας:

— Μὲ χτυποῦσαν καὶ μὲ πείραζαν... ἐγὼ ἐθύμωσα...

— Κάθησε, τοῦ εἶπε ὁ δάσκαλος. Νὰ σηκωθοῦν αὐτοὶ ποὺ τὸν ἐπείραζαν.

Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς σηκώθηκαν φοβισμένοι.

— Ἐσεῖς, τοὺς εἶπε ὁ δάσκαλος, ἐπειράξατε ἕνα συμμαθητή σας χωρὶς νὰ σᾶς κάνῃ τίποτε, ἐκοροϊδέψατε ἕναν δυστυχισμένον, ἐχτυπήσατε ἕναν ἀδύνατον καὶ ἀπροστάτευτον. Ἐκάματε μιὰ πρᾶξι ἀπὸ τὶς πιὸ ταπεινὲς καὶ πιὸ πρόστυχες ἀπ' ὅσες μποροῦν νὰ στιγματίσουν ἕναν ἄνθρωπον. Δὲν εἴσαστε ἄξιοι νὰ λέγεσθε μαθηταί!

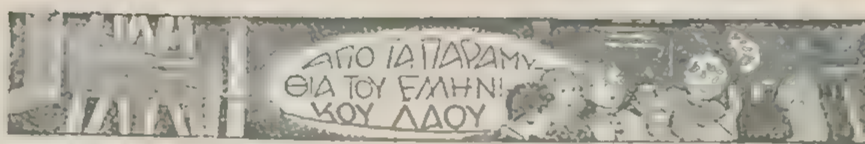
Λέγοντας αὐτὰ ἐκατέβηκε ἀπὸ τὴν ἕδρα, ἐπροχώρησε στὰ θρανία, ἐπλησίασε τὸν Καρώνη, ποὺ καθόταν μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ πηγοῦνι, τοῦ σήκωσε τὸ πρόσωπο, τὸν κύτταξε στὰ μάτια καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐσὺ ἔχεις εὐγενικιὰ ψυχή!

Τότε ὁ Καρώνης βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ ψιθυρίσῃ κάτι στὸ αὐτὶ τοῦ δασκάλου. Κι' αὐτός, γυρίζοντας πρὸς τοὺς ἐνόχους, τοὺς εἶπε γλυκά:

— Σᾶς συγχωρῶ.

ΦΡΙΞΟΣ ΦΙΛΗΣ

Ὁ φτωχὸς κι' ὁ πλούσιος

Ἦταν ἕνας φτωχὸς μὲ πολλὰ παιδιὰ κι' ἐδούλευαν ὅλοι μὲ τὴ γυναῖκα του ὅλη μέρα· κάθε βράδυ ποὺ ἦτανε

κουρασμένοι, θέλανε νὰ φᾶνε τὸ ψωμάκι τους ἥσυχα κι' ἀναπαυμένα· ὕστερα νὰ πιάσ' ὁ πατέρας νὰ παίζη τὸ λυράκι του, νὰ χορεύουνε τὰ παιδιά του, καὶ νὰ περνοῦνε μιὰ ζωὴ ἀγγελική. Δίπλα ἐκάθονταν ἕνας πλούσιος, καὶ σὰν ἄκουε κάθε βράδυ τὰ γέλια καὶ τὶς χαρὲς τοῦ φτωχοῦ, ἐπαραξενεύονταν.

«Πῶς ἐγὼ νὰ μὴν εἶμαι τόσο εὐχαριστημένος κι' ἀναπαυμένος σὰν κι' αὐτόν; Ὅλη μέρ' ἀξίνη καὶ τὸ βράδυ γλέντι; Νὰ τοῦ δώσω χρήματα νὰ δῶ τί θὰ τὰ κάνη». Πάει βρίσκει τὸ φτωχὸ καὶ τοῦ λέει:

«Ἐπειδὴ σὲ ξέρω τίμιο ἄνθρωπο, θὰ σοῦ δώσω χίλια γρόσια, ν' ἀνοίξης μ' αὐτὰ ὅτι θές, κι' ἂν καζαντίσης, μοῦ τὰ δίνεις, εἰδεμὴ σοῦ τὰ χαρίζω».

Ὅλη μέρα πιά, σὰν τὰ πῆρε ὁ φτωχός, συλλογιζότανε τί νὰ τὰ κάνη τόσα γρόσια· τάφερε ἀπ' ἐδῶ, τάφερε ἀπ' ἐκεῖ.

«Ν' ἀνοίξω πραματευτάδικο, λέει, νὰ τὰ βάλω στὸν τόκο, νὰ πάρω ἀμπελοχώραφα;»

Ἔρχεται τὸ βράδυ, ποῦ νὰ πιάση λυράκι πιά· μιλιὰ· τσὶχ νὰ κάνανε τὰ παιδιά του, νὰ γελάσουνε, τὰ μάλωνε. Ὅλη νύχτα δὲν ἔκλεινε μάτι ἀπὸ τὴ συλλογή. Τὴν ἄλλη μέρα μήτε στὸ μεροκάματο νὰ πάη, μήτε πουθενά. Τὸν ρωτοῦσε ἡ γυναῖκα του τί ἔχει, προσπαθοῦσε νὰ τὸν κάνη νὰ γελάση. Αὐτὸς τὴν ἐμάλωνε καὶ τῆς ἔλεγε νὰ τὸν ἀφήση ἥσυχο.

Ἀφουγκράζεται ὁ πλούσιος· περνάει μιὰ βραδιά, περνάει ἄλλη, περνοῦνε τρεῖς, μήτε λυράκι πιὰ ν' ἀκούση, μήτε γέλια, μήτε χορὸ τῶν παιδιῶν. Μιὰν αὐγινὴ βλέπει τὸ φτωχὸ κι' ἔρχεται.

— Νά, χριστιανέ, τὰ γρόσια σου, τοῦ λέει, καὶ μήτ' αὐτὰ θέλω, μήτε τὴ σκοτούρα τους.

Κι' ἀπὸ τότε, πάλι, ἐπήγαινε χαρούμενος στὸ σπίτι του ὁ φτωχός. Ἔπαιζε

τὸ λυράκι, χορεύανε τὰ παιδιά του, σὰν καὶ πρῶτα, καὶ πρωΐ-πρωΐ στὴ δουλειά του.

✻ Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ✻

Ἡ ἐπιστήμη δὲν κατώρθωσε ἀκόμη νὰ ἐξακριβώσῃ ποιὸ εἶναι τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Γιατί, ἐνῷ ὁρίζει λόγου χάριν τὰ ἑκατὸ χρόνια, παρουσιάζεται ἀμέσως κάποιος ποὺ τὴν διαψεύδει, ἀφοῦ ἔχει [illegible] διαφέρουμε μερικά.

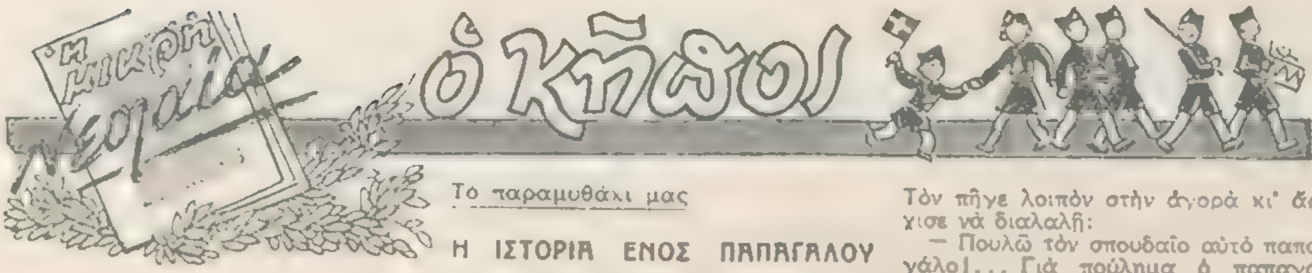
Καὶ γιὰ ν' ἀρχίσουμε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, στὸ Κατσικάρι τῆς Θράκης ἐζοῦσε τὸ περασμένο καλοκαίρι καὶ ἴσως νὰ ζῇ ἀκόμη κάποιος Ρῆγας Δρόσος ποὺ εἶχε γεννηθῆ στὴν Κρήτη στὰ 1819, ἄρα εἶναι 120 χρονῶν. Ἐπίσης, τὸν περασμένον Ἀπρίλιον ἀπέθανε στὴν Χαλκίδα κάποια Εὐαγγελινοῦ, σὲ ἡλικία 110 ἐτῶν.

Κάποια Φικάρι, στὴν Καλαβρία τῆς Ἰταλίας ἔζησε 112 χρόνια. Ἕνας ἀμερικανὸς ρακοσυλλέκτης ἀπέθανε στὰ 114. Μιὰ γυναίκα [illegible] χρόνο. Καὶ στὴν Αυλωνα, στα 1?25 ἀπέθανε κάποιος ποὺ εἶχε παντρευτῆ ὅταν ἦταν 120 χρονῶν. Αὐτὰ ὅλα εἶναι πολὺ γνωστά, γιατὶ τὰ ἔγραψαν καὶ οἱ ἐφημερίδες. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ [illegible] τος. Ἂς ἀναφέρουμε μερικές.

Τὸν περασμένο Ἰανουάριον σ' ἕνα χωριὸ τῆς Μ. Ἀσίας κάποιος Ἰσμαὴλ ποὺ γεννήθηκε στὰ 1803 ἐγιόρτασε τὴν ἑκατονταετηρίδα τοῦ γάμου του μὲ τὴν Ἀϊνᾶ, τὴν ὁποίαν ἐνυμφεύθηκε τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1839. Τὸν [illegible] Μάρθα Λοϊν ἐγιόρ[illegible] κατοστὴν δωδεκάτη [illegible] λίας ἔτρωγε, ἔπινε καὶ ἔρραβε χωρὶς γυαλιὰ σὲ ἡλικία 105 ἐτῶν, πιθανὸν δὲ νὰ ζῇ ἀκόμη καὶ σήμερα.

Κάποια Σαντὶ Κοριέτ, στο [illegible] Τεξάς, σὲ ἡλικία 11[illegible] χρόνων κωνσταντίνος Σταντκοβιτς, ποὺ ἕως τὰ 60 ἦταν παλαιστής.

Ὁ Ἰωσὴφ Πέισμαν, στὴν Οὐγγαρία, ἀρ[illegible] σύζυγός του. Ὁ Φρειδερῖκος Σουντόβσκι ἀπέθανε στὴν Γερμανία τὸ 1936 σὲ ἡλικία 111 ἐτῶν. Εἰς τὸ 1937 ἐζοῦσε στὴν Ροδεσία τῆς Ἀφρικῆς [illegible] νὰ παραστῆ στὴν στέψι τοῦ Γεωργίου ΣΤ'.

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΜΑΣ

Στὸ σπίτι μας ἔχομε ἕνα μικρὸ κῆπο. Ὁ κῆπος αὐτὸς ἦταν πάντα φυτεμένος μὲ λουλούδια, ἄλλοτε χειμωνιάτικα, ναρκίσσους, χρυσάνθεμα, ἀνεμῶνες κλπ., καὶ ἄλλοτε ἀνοιξιάτικα, μὲ γαρύφαλλα, τριαντάφυλλα, κρίνους καὶ ἄλλα. Ἦτανε βέβαια κάθε ἐποχὴ σὰν ἕνα ὡραῖο μπουκέτο μὲ τὰ ὡραῖα χρώματα καὶ τὶς εὐχάριστες μυρωδιές του καὶ ὅλοι στὸ σπίτι τὸν περιποιούμαστε μὲ πολλὴ φροντίδα.

Τώρα, ἂν ἔρθετε στὸν κῆπο μας, δὲν θὰ δῆτε πιὰ παρὰ πολὺ λίγα λουλούδια στὶς ἄκρες, καὶ ὅλος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ ἄλλα φυτά. Ἐδῶ μαρούλια, ἐκεῖ σπανάκια, παραπέρα ραδίκια, ραπάνια, κουκκιά, σινάπια, κρεμμύδια.

Πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι ὅσο ἔβλεπα τὰ φυτὰ αὐτὰ νὰ μεγαλώνουν, δίχως λουλούδια, ἔλεγα στὸν ἑαυτό μου: «Δὲν ἦταν καθόλου καλὴ δουλειὰ αὐτή, νὰ φυτέψουμε φυτὰ ποὺ δὲν μᾶς δίδουν τὴ χαρὰ ποὺ εἴχαμε μὲ τὰ ἄνθη». Καὶ τὰ ἔβλεπα μὲ ἀδιαφορία. Τώρα ὅμως πιὰ ἐμεγάλωσαν, καὶ κάθε μέρα ἡ μητέρα κρατᾶ ἕνα πανέρι λαχανικὰ κομμένα ἀπὸ τὸν κῆπο καὶ ὁ πατέρας δὲν ἐξοδεύει πιὰ χρήματα γι' αὐτὰ καὶ εἶναι τόσο νόστιμα καθὼς μαγειρεύονται φρέσκα! Ὅλοι μιλοῦνε στὸ τραπέζι γιὰ τὴν οἰκονομία ποὺ μᾶς ἔφερε ὁ κῆπος φυτεμένος μὲ λαχανικά.

Ὕστερα δὲν ἐστερηθήκαμε διόλου καὶ ἀπὸ τὴ χαρὰ τῶν λουλουδιῶν, γιατὶ ἔχουμε καὶ ἀπ' αὐτὰ σὲ ὅλες τὶς ἄκρες.

Ἐσκέφθηκα τότε πόσο δίκηο εἶχε ὁ Ἀρχηγὸς ποὺ ἐφώναξε σὲ ὅλους: «Νὰ μὴ μείνη οὔτε σπιθαμὴ γῆς ἀκαλλιέργητη».

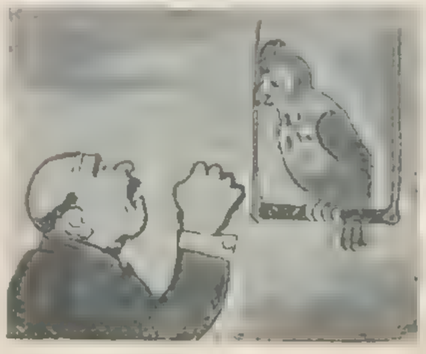
Γιατὶ εἶχε βέβαια στὸ νοῦ του πόσο μπορεῖ νὰ βοηθήση στὶς δύσκολες αὐτὲς ἐποχὲς τὴν οἰκονομία τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὸ πιὸ μικρὸ κομμάτι τῆς γῆς, ὅταν καλλιεργῆται μὲ χρήσιμες γιὰ τὴ ζωή μας καλλιέργειες.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΠΑΓΑΛΟΥ

Ἕνας φτωχὸς ἄνθρωπος εἶχε ἕναν παπαγάλο. Ὅπως οἱ περισσότεροι παπαγάλοι, μιλοῦσε κι' αὐτός. Μὰ δὲν ἔλεγε σπουδαῖα πράματα. Τὸ ἀφεντικό του τὸν ἔμαθε νὰ λέη μονάχα: «Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία...». Κι' αὐτὸ κοπανοῦσε ἀπὸ τὸ πρωὶ ποὺ ξυπνοῦσε, ὡς τὸ βράδυ ποὺ ἔμπαινε στὸ κλουβί

του νὰ κοιμηθῆ.

— Παπαγάλε, εἶσαι καλά;...

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία! ἀπαντοῦσε ὁ παπαγάλος.

— Παπαγάλε, δὲ φαίνεσαι στὰ καλά σου, τοῦ ἔλεγε ἄλλο παιδί.

Κι' ὁ παπαγάλος ἀποκρινόταν πάλι μὲ τὰ ἴδια λόγια:

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία!

Μιὰ μέρα ὁ φτωχὸς ἄνθρωπος ἀποφάσισε νὰ πουλήση τὸν παπαγάλο του. Τὸν πῆγε λοιπὸν στὴν ἀγορὰ κι' ἄρχισε νὰ διαλαλῆ:

— Πουλῶ τὸν σπουδαῖο αὐτὸ παπαγάλο!... Γιὰ πούλημα ὁ παπαγάλος!...

Ἕνας κύριος, ποὺ ἤθελε ἀπὸ καιρὸ ν' ἀγοράση ἕνα παπαγάλο, πλησιάζει καὶ ρωτᾶ.

— Πόσο θὲς νὰ μοῦ τὸν δώσης;

— Χίλιες δραχμές, ἀπάντησε τὸ ἀφεντικὸ τοῦ παπαγάλου.

— Χί-λι-ες δραχμές!

— Γιατί, κύριος;... Πολλὰ σοῦ φαίνονται; Ὁ παπαγάλος αὐτὸς ἀξίζει περισσότερα, μὰ ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ λεπτά... Ρώτα καὶ τὸν ἴδιο...

— Ἀλήθεια, τὶς ἀξίζεις τὶς χίλιες δραχμές; ρώτησε ὁ κύριος τὸν παπαγάλο.

Κι' αὐτός, κατὰ τὴ συνήθειά του, ἀποκρίθηκε:

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία!

Σὰν ἄκουσε ὁ κύριος τὴν ἔξυπνη ἀπάντηση τοῦ παπαγάλου, ἔβγαλε τὸ πορτοφόλι του καὶ μέτρησε ἀμέσως τὶς χίλιες δραχμὲς καὶ τὸν ἐπῆρε. Μὰ δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ κατάλαβε τὴν κουταμάρα ποὺ εἶχε κάμει. Γιατὶ ὁ παπαγάλος τὰ ἴδια πάντα λόγια ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὅλη τὴν ἡμέρα.

Ὥσπου ἕνα πρωὶ θυμωμένος ὁ κύριος πῆγε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸ κλουβὶ καὶ εἶπε:

— Κρῖμα στὸ χιλιάρικό μου... Δὲν ἀξίζεις οὔτε δέκα δραχμές... Μόνο ἕνας βλάκας θὰ σ' ἀγόραζε...

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία! ἀπάντησε ὅπως πάντα ὁ παπαγάλος.

Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν εἶχε ἄδικο.

Τὸ μαγικὸ ταξίδι...

Μυθιστορηματακι παραμυθακι...

(Συνέχεια)

Κανένας ἀπ' τοὺς ἄγριους δὲν τολμοῦσε να πλησιάση κοντά στο παραξενο γι' αὐτοὺς θηρίο!

Ὁ Λεμονῆς ὅμως προχώρησε μὲ θάρρος καὶ σὲ λίγο χάθηκε πάνω στὸ ναυαγισμένο πλοῖο...

. . . .

Μισὴ ὥρα ἀργότερα ὁ Λεμονῆς ξαναπαρουσιάστηκε μπροστὰ στοὺς κατάπληκτους ἄγριους φορτωμένος μ' ἕνα σακκὶ ἀπὸ διάφορα παράξενα πράγματα...

Δέκα φορὲς ὁ Λεμονῆς μπῆκε καὶ βγῆκε φορτωμένος ἀπὸ πράγματα τοῦ καραβιοῦ. Τὸ σχέδιό του ἦταν ἁπλό:

Σκέφθηκε νὰ πάρη ἀπὸ τὸ καράβι ὅ,τι πρᾶγμα θὰ τοῦ χρειαζόταν γιὰ νὰ τρομάξη τοὺς ἄγριους καὶ νὰ γίνη ὁ ἀρχηγός τους...

«Ἆ, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του, θὰ γίνω ἀρχηγὸς στὴ ζούγκλα, θὰ βρῶ χρυσάφι καὶ διαμάντια καὶ τότε θὰ δῆτε».

Πῆρε λοιπὸν ἀπ' τὸ καράβι ὅ,τι νόμισε πὼς τοῦ χρειαζόταν.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὸν γιόμισε χαρα ἦταν τὰ τρία πιστόλια ποὺ βρῆκε καὶ ἕνα κυνηγετικὸ τουφέκι μαζὶ μὲ πολλὲς σφαῖρες καὶ χαρτοῦτσες καθὼς καὶ πολλὰ τρόφιμα. Πῆρε ἀκόμη ἕνα μεγάλο ρολόϊ, διάφορα ἐργαλεῖα ξυλουργικῆς καὶ τὸ ραδιόφωνο τοῦ βαποριοῦ μὲ τὶς τέσσερες μπαταρίες του.

Ἔτσι λοιπὸν ἐφωδιασμένος ὁ Λεμονῆς βγῆκε καὶ προχώρησε πρὸς τὸν ἀρχηγὸ τῶν ἀγρίων...

Στὰ χέρια του κρατοῦσε τὸ κυνηγετικὸ τουφέκι...

Ἔδειξε στὸν ἀρχηγὸ ἕναν γλάρο ποὺ πετοῦσε πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους, σημάδεψε καὶ πυροβόλησε...

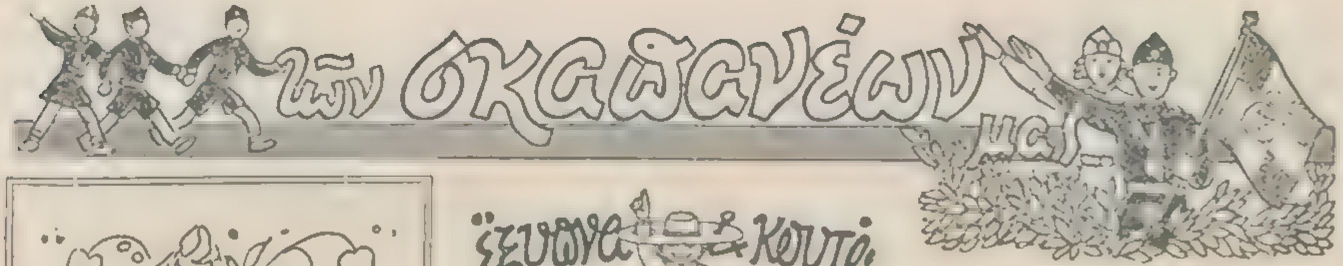
Μὲ τὸ μπάμ τῆς τουφεκιᾶς οἱ ἄγριοι τόσο τρόμαξαν, ὥστε παρ' ὀλίγο νὰ πέσουν κάτω.

Ὅταν δὲ εἶδαν καὶ τὸ γλάρο νὰ πέφτη στὰ πόδια τους σκοτωμένος, τότε πιὰ ἔτρεξαν γιομᾶτοι φόβο καὶ ὑποταγὴ καὶ τοῦ φίλησαν τὰ πόδια...

Αὐτὸ ἦταν! Ἀπὸ ἐδῶ καὶ μπρὸς οἱ ἄγριοι ἦσαν ὑποτακτικοί του....

. . . .

Μέσα σὲ λίγες μέρες ὁ Λεμονῆς μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἀγρίων ὑπηκόων του καὶ μὲ σανίδια καὶ λαμαρίνες

Η ΜΟΛΟΧΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Είπε ή ταπεινή μολόχα
στό τριαντάφυλλο μιά μέρα:
«Δέ μοῦ τὸ χωράει ὁ νοῦς,
τί γυρεύεις σὺ δῶ πέρα

μέσ' σὲ μᾶς τοὺς καρπερούς;»
Καὶ τὸ ρόδο εὐτὺς γυρίζει
καὶ τῆς λέει μὲ καμάρι:
«Ἄκουσέ με νὰ σοῦ πῶ·
γίνηκα, εὐωδιὰ καὶ χάρι
στὴ ζωὴ γιὰ νὰ σκορπῶ».

«Καὶ τ' ἀγκάθια αὐτὰ τί θέλουν;»
«Γιὰ νὰ ζῶ πιὸ ἀσφαλισμένα».
«Πόσο σοῦ χαλοῦν τὴν ὄψι !»
«Ἔχεις δίκιο, γιατὶ ἐσένα
ποιὸς θὲ νάρθη νὰ σὲ κόψη;»

'Απ' τὴ συλλογὴ «Μῦθοι» τοῦ Δ. Φωτιάδη.

ἔξυπνα κουτιά

— Μαμά! Ὁ Κωστάκης ἔγινε Κινηματογράφος!

— Τί..!

— Ναί! Ὁ γιατρὸς εἶπε πὼς ἔχει μέσα του ταινία!

— Ἡ μ α μ ά.—Ὡραῖα, Τάκη! Ἐπὶ τέλους τὄσπασες! Ποτὲ δὲν κάθεσαι ἥσυχος! Τὸ βράδυ, ἅμα ἔλθη ὁ πατέρας σου, θὰ τοῦ τὸ πῶ.

Ὁ Τ ά κ η ς.—Χμ! Καλὰ λένε πὼς ἐσεῖς οἱ γυναῖκες δὲν μπορεῖτε νὰ κρατήσετε ἕνα μυστικό!

Ἀπορία τοῦ Φοίβου:

— Περίεργο πρᾶγμα, πῶς μὲ κλειστὰ μάτια βλέπουμε ὄνειρο!

Ὁ Κώστας διηγεῖται:

— Μιὰ φορὰ ἔπεσε τόσο χιόνι, ὥστε ἐσκέπασε ἕνα σπίτι...

Ὁ Νίκος διακόπτων:

— Καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἦσαν μέσα, δὲν ἔσκασαν;

Ὁ Κώστας εἰρωνικῶς:

— Πῶς νὰ σκάσουν, ἀφοῦ ἔκανε τέτοιο κρύο;

Ἡ Σκαπάνισσα Βασιλικὴ Π. Γυφτοπούλου, Τῆς Υ. Θ. Α.

τοῦ βαποριοῦ ἔχτισε καὶ τό... παλάτι του!

Οἱ ἄγριοι τὸν νόμιζαν θεὸ ἀφοῦ μποροῦσε νὰ σκοτώνη ἀπὸ μακριὰ τὰ πουλιὰ καὶ τὰ θηρία κι' ἀφοῦ ἔβαζε νὰ τραγουδᾷ αὐτὸ τὸ «μαγικὸ» κουτί, τὸ ραδιόφωνο.

«Μπάμ» καὶ κάτω.

Σιγὰ-σιγὰ ὅλο τὸ χωριό .. ἐκπολιτίστηκε, κι' αὐτὸς ἦταν ἕνας πραγματικὸς βασιληας.

Ἔμαθε μὲ τὸν καιρὸ νὰ συνεννοῆται μὲ τοὺς ἀγρίους καὶ τὸ μεγάλο του ὄνειρο τώρα ἦταν νὰ βρῇ πολὺ χρυσάφι καὶ διαμάντια κι' ἔπειτα νὰ φτιάξη ἕνα μεγάλο καραβάκι, μιὰ μεγάλη βάρκα καὶ νὰ γυρίση πίσω πλούσιος στοὺς γονεῖς του...

Μιὰ μέρα πιὰ κατάφερε νὰ δώση στὸν ἀρχηγὸ νὰ καταλάβη τί γύρευε...

Ὁ ἀρχηγὸς τότε τὸν ὡδήγησε μέσα στὴ ζούγκλα, ἀνάμεσα ἀπὸ θηρία, φαρμακερὰ φίδια, γκρεμνοὺς καὶ ποτάμια, σὲ μιὰ μυστηριώδη σπηλιά...

Δυὸ μεγάλα φίδια φύλαγαν τὴν πόρτα τῆς σπηλιᾶς. Ἀλλὰ μὲ μερικὲς τουφεκιὲς ὁ Λεμονῆς κατάφερε νὰ τὰ σκοτώση...

Τί ἦταν ἐκεῖνο ποὺ ἀντίκρυσαν τότε τὰ μάτια του;

Τί διαμάντια, τί μαργαριτάρια μεγάλα σὰν καρύδια, τί ρουμπίνια, χρυσάφια, θησαυροὶ ποὺ οὔτε στὸ ὄνειρό του δὲν τὰ εἶχε ἰδῆ οὔτε ὁ μαχαραγιᾶς τῆς Καπουρτάλας!!!

Ὁ Λεμονῆς τρελλάθηκε. Ἐπὶ τέλους νὰ τὸ ὄνειρό του, βρῆκε τὸν θησαυρό... Γιόμισε λοιπὸν τὶς τσέπες του μὲ ὅ,τι διάλεξε καὶ ἔφυγε μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ φτιάξη πρῶτα τὴ μεγάλη του βάρκα κι' ἔπειτα νὰ 'ρθῆ νὰ πάρη τὸν θησαυρό του καὶ νὰ φύγη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3ον
ΜΙΑ ΦΟΒΕΡΗ ΠΥΡΚΑΪΑ...

Ὁ Λεμονῆς ἦταν εὐτυχής! Ἄ, ὅλα κι' ὅλα, εἶχε καταφέρει νὰ βρῇ ἐπὶ τέλους τὸν θησαυρὸ ποὺ θὰ τὸν ἔκανε τὸν πιὸ πλούσιο ἄνθρωπο τοῦ κόσμου...

Ρίχθηκε λοιπὸν μὲ κέφι στὴ δουλειὰ γιὰ νὰ κάνῃ μιὰ μεγάλη βάρκα σὰν μαοῦνα, γιὰ νὰ γυρίσῃ μὲ τὰ πλούτη του στὸ σπίτι του...

Σὲ λίγον καιρὸ ἡ βάρκα ἦταν σχεδὸν ἕτοιμη, ἀλλά...

Ἡ μοῖρα καμμιὰ φορὰ ζηλεύει τὴν εὐτυχία, παιδιά μου...

Ἕνα ἀπόγευμα τὴν ὥρα ποὺ ὁ βασιληᾶς ὁ Λεμονῆς ἦταν στὸ κυνήγι μέσα στὴ ζούγκλα, ἔπιασε στὸ χωριό του μιὰ φοβερὴ πυρκαϊά...

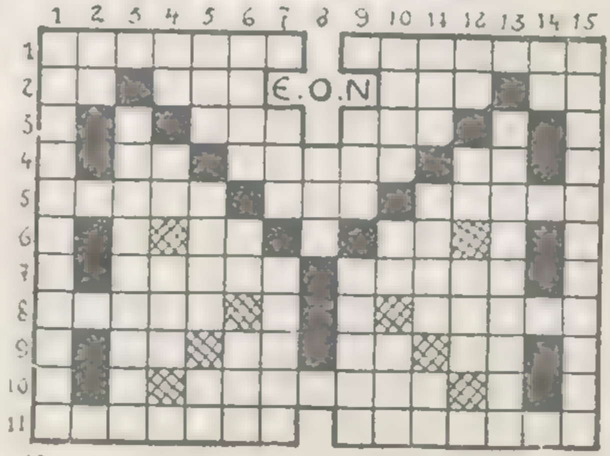
(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχὲς)

Ἔπεσαν καὶ τὸν προσκύνησαν.

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς: 1 Τὸ περιοδικό μας — ὁ Πατέρας μας. 2 Ναυτικὸν παράγγελμα — ταῖς ὁποίαις — Στρατηγὸς τοῦ Ναπολέοντος — ἐκτός. 3 Ἥμερον ζῶον (καθ.) — ἀρχικὰ ὀρειβατικοῦ Συλλόγου. 4 Ζῶον (ἀρχ.) — μία τῶν Κυκλάδων — καὶ (ἀρχ.). 5 Πόλις τῆς Δ. Γερμανίας — τροφὴ — ὁ σώζων. 6 Ἀνώνυμος ἑταιρεία — ΠΠ. 7 Ποταμὸς τῆς Γερμανίας — δὲν ξυρίζεται ποτὲ (κλητ.). 8 Δημητριακὸν (δημ.) — χειμωνιάτικο ροῦχο. 9 Νότα — ἀπαγορευτικὸν — ἀντωνυμία — ἄνθη. 10 Θόρυβος, ταραχὴ (δημ.). 11 Μὴν προχωρεῖς — ὀπτασίαι.

Κ α θ έ τ ω ς: 1 Κάτι νέον. 2 Αὐτοῦ ἐνδοξότης. 3 Ἤπειρος. 4 Νότα—ἀντωνυμία—ἀρχαία θεά. 5 Ἥρως τοῦ Ὁμήρου—νανούρισμα...—δικά σου. 6 Αἰγυπτιακὴ θεότης—ΕΟ—ὅρος τοῦ σκακιοῦ. 7 Ξύνω—φόρμα. 8 Τρέξιμο ὑγροῦ. 9 Ἀρχικὰ ὀργανώσεως—ὀρθόν. 10 Στάσιμα ὕδατα—ΠΠ—ἐποχή. 11 Ἄρθρον—σιδηροδρομικὴ Ἑταιρεία—δικά σου. 12 Ὑποθετικὸν—ἄρθρον—βεβαιωτικόν. 13 Φωτιστικὸν μέσον. 14 Προτρεπτικόν. 15 Ἐκστρατεία πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἁγίων τόπων.

Αἴνιγμα

Τρεῖς τὴν πιάνουν καὶ γεννᾶ
μὰ ὅμως πρῶτα πίνει.
Μαῦρα τὰ κάνει τὰ παιδιὰ
καὶ πίσω της τ' ἀφίνει.
Τί εἶναι;

Α. Φ. ΠΑΠΑΓ(?)ΑΝΝΗΣ

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν Ἕλληνα ποιητήν.

1) Ὄρος τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται συχνὰ ἀπὸ τὴν ποιητὴν εἰς τὰ ἔργα του. 2) Ποταμὸς τῆς Μ. Ἀσίας καὶ σχέδιον. 3) Προφήτης. 4) Νῆσος τοῦ ΝΑ. Αἰγαίου. 5) Κατοικίδιον πτηνόν. 6) Πόλις τῆς Β. Ἑλλάδος.

Μ. ΘΩΜΑΣ

Κρυπτογραφικόν

123456789	= Υἱὸς ἥρωος.
563469	= Ἀκρωτήριον.
914556	= Βασιλικόν...
15256	= Μέρος τοῦ ὅλου.
38789	= Στρατιωτικὴ μονάς.
5236	= Φροῦτο.
5672	= Ἡ ἐν Ἰσοφ...
2789	= Δὲν ἀκούεται ἀπὸ τοὺς κουφ(?)ς..

Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 17ου ΦΥΛΛΟΥ

Σ τ α υ ρ ό λ ε ξ ο ν: Ὁριζοντίως 1 Παρίσιοι—γά. 2 ἐν—σι—Ἴων. 3 [illegible] σις. 9 Ὄσσα—Σῶ. 10 [illegible] μία. 11 ἀνά—Νέαρχος.

ΤΑ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Εἰς τὰς στήλας τῶν αἰνιγματικῶν ἀσκήσεων θὰ δημοσιεύωμεν τακτικὰ λαϊκὰ αἰνίγματα. Οἱ ἀναγνῶσται μας μποροῦν νὰ μᾶς στέλλουν συλλογὰς μὲ ἀσκήσεις αὐτοῦ τοῦ εἴδους, σὲ ξεχωριστὸ ἀπὸ τὴν ἄλλη συνεργασία τους χαρτί. Θὰ γίνεται ὅμως αὐστηρὰ ἐπιλογὴ καὶ θὰ δημοσιεύωνται τὰ πραγματικὰ λαϊκὰ αἰνίγματα, καὶ ὄχι αἰνίγματα ποὺ ἐγράφησαν ἀπὸ δι[illegible]ς στὴν καθαρεύουσα καὶ ἐδημοσιεύθησαν κατὰ καιροὺς σὲ περιοδικά.

Ἀπορίες

— Ποιὰ νῆσος γράφει;
— Πότε βάλλω τὴν πρόθεσιν «πρός»;
— Ποιὰ νῆσος κυνηγᾶ;
— Ποιὸ ἀκρωτήριον θερίζει;
— Ποιὰ πόλι βάζομε στὸ φαγητό;

Λάθη

Ἀνάμεσα στὶς φράσεις ποὺ θὰ διαβάσετε παρακάτω, ὑπάρχουν μερικὲς λέξεις λανθασμένες. Μπορεῖτε νὰ τὶς βρῆτε καὶ νὰ τὶς διορθώσετε, ὥστε νὰ γίνουν οἱ φράσεις σωστές;

1. Ἐπῆρε τὸ κόκκινο γιὰ νὰ κοκκινήσῃ...
2. Ἔπεσε κι' ἔσπασε τὴν κοίτη του...
3. Ἐπειδὴ ἔτρεχε μὲ μεγάλην ὀσμὴν ἔπεσε κι' ἐτρύπησε ἄσχημα...
4. Μητέρα, στὸ φαγητό μου ἔπεσε μιὰ γίδα...

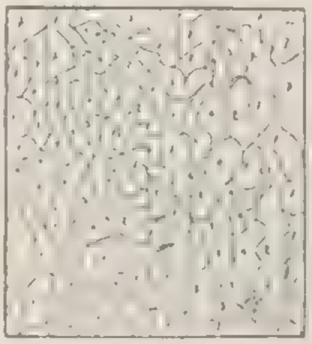
Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Μαγικαὶ λέξεις

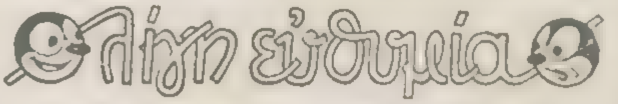
Σταῦρο, Διαμαντῆ, Γιάννη, Μαρία ἐλᾶτε νὰ φᾶμε.
— Τί θὰ φᾶμε;
— Μὰ σᾶς εἶπα.

Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Χρωματίσατε

Χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:
Ὅπου βλέπετε:
1 μὲ μαῦρο.
2 μὲ πράσινο.
3 μὲ κίτρινο.
4 μὲ κόκκινο ἀνοικτό.
5 μὲ κόκκινο.
6 μὲ μπλέ.
7 μὲ γκρίζο.
Τὰ μέρη ποὺ ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

ΗΤΑΝ ΕΝ ΤΑΞΕΙ!

— Τάκη [illegible]
— Τὸ [illegible]
— Καὶ [illegible]
— [illegible] ἔφυγα ὕστερα!

ΣΩΣΤΟΤΑΤΑ

— Τί μέρα πέφτει ἡ γιορτή σου, Μίμη;
— Τοῦ ἁγίου Δημητρίου!

ΜΕΓΑΛΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Ὁ Νίκος εἶχε πάει γιὰ πρώτη φορὰ στὸν κινηματογράφο. Καὶ ὅταν εἶδε, στὸ πανὶ τὴν προβολὴ ἑνὸς δάσους ποὺ εἶχε πιάσει φωτιά, ἔβαλε τὶς φωνές:
— Σβῆστε τὴ φωτιά! Θ' ἀρπάξη φωτιὰ τὸ πανί!

ΠΕΡΙΕΡΓΟ ΠΡΑΓΜΑ

— Τ[illegible] ὅ,τι ἔχουμε στὸν ἀδελφό μας; [illegible] Τάκη κι' [illegible] τὸ θέλει!

ΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΠΛΕΙΝ

Ὁ Μπ[illegible] θέλησε νὰ [illegible] ποὺ κάνουν [illegible] χειμώνα. Μια μέρα δοκιμάσε καὶ...

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Δυὸ παπάδες, ἕνας [illegible] κι' ἕνας ἑβραῖος [illegible], γιὰ νὰ μὴ μα[illegible] μιὰ γιορτὴ καὶ νὰ τραβάῃ μι[illegible] ρικὲς γιορτές, λέει ὁ χρ[illegible] ων Πάντων [illegible]

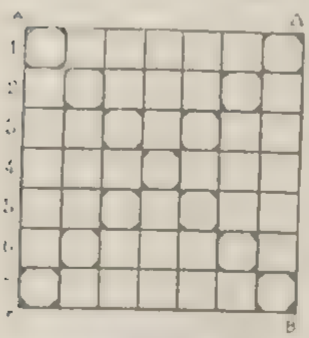
Δικτυωτὸν

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς : 1 Ἀρχαῖον, μεταχειρισμένο. 2 Τὸ ρολόγι τῶν χωρικῶν. 3 Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ποδοσφαιρικὸς Σύλλογος τῶν Ἀθηνῶν. 4 Ἱερὸν σύμβολον τοῦ Χριστιανισμοῦ. 5 Τὸ ἀρχαιότερον γνωστὸν ἐκ τῆς Π. Διαθήκης ὑπερωκεάνειον... 6 Κάτοικος τῆς Ἑλλάδος. 7 Ὁ πιστὸς σύντροφος τοῦ μελετηροῦ ἀνθρώπου.

Δ ι α γ ω ν ί ω ς : Α—Β Θεὸς τοῦ Ἅδου. Γ—Δ Ἀρχαία πόλις τῆς Ἀσίας, περίφημος γιὰ τοὺς κρεμαστοὺς της κήπους.

Καὶ αἱ ἐννέα ζητούμεναι λέξεις ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἑπτὰ γράμματα (ἕνα σὲ κάθε τετραγωνίδιο).

Λ. Β. ΧΟΥΣΙΑΔΗΣ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Ἡ μητέρα κύτταξε μέσα στὴ σόμπα καὶ εἶπε ἀνήσυχη:

— Μίμη, ἡ σόμπα μας κοντεύει νὰ σβήση καὶ δὲν ἔχουμε ἄλλο ἀνθρακίτη.

— Μὴ στενοχωριέσαι μητέρα. Αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ἔρχεται ὁ....

Θέλετε νὰ βρῆτε ποιὸν εἶδε ὁ μικρὸς καὶ ἔσπευσε νὰ καθησυχάση τὴ μητέρα του; Εἶναι πολὺ εὔκολο.

Ἑνῶστε μὲ τὸ μολύβι σας, προσεκτικά, τὶς κουκίδες τοῦ σχεδίου. Θὰ ἀρχίσετε ἀπὸ τὸ 1, θὰ τραβήξετε γραμμὴ στὸ 2, ἔπειτα στὸ 3, στὸ 4, στὸ 5 καὶ συνέχεια στὶς κουκίδες τῶν ἄλλων ἀριθμῶν, μὲ τὴ σειρά τους.

Ὅταν τελειώσετε, στὸ 96, θὰ δῆτε τὸ πρόσωπο ποὺ ζητεῖτε, σὲ μιὰ στάσι ποὺ θὰ σᾶς διαφωτίση γιὰ τὸ ἐπάγγελμά του...

Ἐπειδὴ σὲ ὡρισμένα σημεῖα οἱ κουκίδες εἶναι πολὺ κοντὰ ἡ μία στὴν ἄλλη, οἱ γραμμὲς πρέπει νὰ τραβηχθοῦν μὲ ψιλὸ μολύβι, γιὰ νὰ μὴ μπερδεφτοῦν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου.

Στὸ τέλος, χρωματίσατε τὴν εἰκόνα μὲ τὰ κραγιόνια σας, σύμφωνα μὲ τὸ γοῦστο σας.

Ἀναγραμματισμὸς

Ἀκοῦς ποίησι ὑψηλὴ
θαυμάσια μουσική
κι' εὐθὺς ἔπειτα κοιμᾶσαι.
Πῶς συνέβη τέτοιο πρᾶμα
ἐνῶ ἄλλαξ' ἕνα γράμμα;
Ἂν δὲν τὤβρης κουτὸς θά-
σαι...

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Μεταμορφώσεις

Ἡ Δῆλος διὰ τριῶν μεταμορφώσεων νὰ γίνη Πόρος.

Ὁ Πόρος διὰ τριῶν μεταμορφώσεων νὰ γίνη Τῆνος.

Π. Ε. ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ

Δευτεροστιχὶς

Τὰ δεύτερα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀγαπητὸν καὶ σεβαστόν μας πρόσωπον.

1) Ἦτο ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς. 2) Ἥρως τῶν Ἑβραίων. 3) Λιμὴν τῆς Ἀλβανίας. 4) Ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλους μας. 5) Λόφος τῆς Καινῆς Διαθήκης. 6) Μία τῶν ἠπείρων.

Ι. Π. ΠΟΛΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 17ου ΦΥΛΛΟΥ

[illegible]

Λ ε ξ ί γ ρ ι φ ο ς : Κρασὶ (κρά—σι).

Α ἴ ν ι γ μ α : Τὸ σταφύλι.

Ἐ ρ ω τ ή σ ε ι ς : Ὁ Ἀδάμ, ἡ Εὔα, τὸ ἦτα.

[illegible]

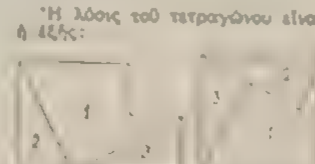
Σ τ ο ι χ ε ι ό γ ρ α φ ο ς : ἀμνὸς—θάμνος.

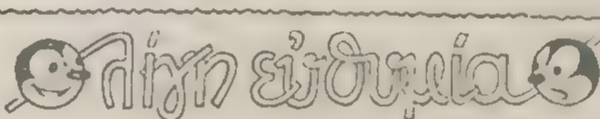
Κ ρ υ π τ ο γ ρ α φ ι κ ό ν : Μεσταφίς, Ἰσπανία, Νεῖλος, Ἠλιάς, [illegible]

Ἀ κ ρ ο σ τ ι χ ί ς : Ἄνδρος (Ἀθῆναι, Νέστος, Δίρφυς, Ρόδος, Ὄσσα, Σέρραι).

Ν α ὶ ἢ ὄ χ ι : 1, 2 ὄχι. 3, 4 ναί.

Ἡ λύσις τοῦ τετραγώνου εἶναι ἡ ἑξῆς:

ΠΩΣ ΠΗΓΑΙΝΕ...

Ὁ θεῖος ρωτᾶ τὸν μικρό του ἀνεψιό:

—Ἔ, πῶς πᾶς στὸ σχολειό σου, Κωστάκη;

— Μὲ τὸ τράμ!

ΣΟΒΑΡΟΣ ΛΟΓΟΣ...

— Γιατί, Ἑλενίτσα, δὲν πῆγες σήμερα σχολεῖο;

— Εἶχε δουλειὰ ἡ μαμά μου.

—Ἔ, καὶ τί σχέσι ἔχει αὐτό;

— Μὰ ἔκανε γλυκίσματα!

ΑΦΕΛΕΙΑ

Ὁ Μιχαλάκης ποὺ εἶχε παρακολουθήσει μιὰ κηδεία, ρωτᾶ:

[illegible] μὲ τὰ καλά τους φορέματα πεθαίνουν;

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΑΡΑΒΙ

Δυὸ μικροὶ φίλοι παρακολουθοῦσαν κάποια μέρα ἕνα καράβι ποὺ ἔμπαινε στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιῶς. Ξεχώριζε ἀπ' τ' ἄλλα καράβια γιατί ἦταν βαμμένο κόκκινο, πρᾶγμα ποὺ ἐξέπληξε τοὺς φίλους.

— Πρώτη φορὰ βλέπω κόκκινο πλοῖο εἶπε ὁ ἕνας. Γιατί τὸ ἔβαψαν ἔτσι;

—Ἄ, μπᾶ! Δὲν τὄβαψαν... Θὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα!

ΤΟ ΛΕΕΙ Η ΛΕΞΙΣ

Ὁ κ α θ η γ η τ ή ς : Τί ἔκαμναν παιδί μου, αὐτοὶ οἱ ρ α ψ ω δ ο ί ;

Ὁ μ α θ η τ ή ς (μετὰ σκέψιν): Ἔρραβαν καὶ τραγουδοῦσαν!

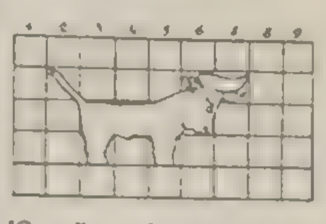
ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΤΙΛΗΨΙΣ!

Ἦταν ἡ ὥρα τῶν Ἑλληνικῶν. Ὁ καθηγητὴς παρέδιδε ἀπὸ τὰ [illegible] Κι' ἀφοῦ διηγήθηκε τὴ βιογραφία τοῦ Σωκράτους εἶπε.

—Ἅμα διαβάσετε τὸ βιβλίο αὐτό, ποὺ τὸ ἔγραψε ὁ Ξενοφῶν ἀπ' ὅσα ἐνθυμεῖτο γιὰ τὸν διδάσκαλό του, θὰ σχηματίσετε τὴν εἰκόνα τοῦ Σωκράτους.

— Κύριε! φώναξε τότε ἕνας μαθητής, τὴν εἰκόνα τὴν ἔχει στὸ πρῶτο φύλλο!

Ὁ «Ταῦρος»

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς :

1 Παρὰ τὸν ἀσύρματον τηλέγραφον, χρησιμοποιεῖται ἀκόμη, ἰδίως εἰς τοὺς στρατούς, γιὰ τὴν μετάδοσι εἰδήσεων. 2 Μέσα, πρὸς τὰ μέσα—ΥΙ. 3 Μέτρον ἐπιφανείας — ἀντωνυμία β' πρόσωπον. 4 Νότα βυζαντινῆς μουσικῆς — οἰνοπνευματώδες ποτόν. 5 Προστατεύει τοὺς φιλησύχους πολίτας καὶ καταδιώκει τοὺς ταραξίας.

Κ α θ έ τ ω ς :

1 [illegible] 2 Τίτλος Ἀθησαυροῦ φυλάρχου. 3 Νότα εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς. 4 Κλωστὴ (ἀρχ.) — Καλῶς (ἀρχ.). 5 Ἰρλανδὸς συγγραφεύς. 6 Σύμφωνον, ὅπως προφέρεται. 7 Προσωποποίησις τοῦ Ἀμερικανοῦ. 8 Μικρὸ ποταμάκι... 9 Εὐνοϊκὰ (ἀρχ.).

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΔΙΑ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ Ε.Ο.Ν. ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ἡ Διοίκησις Ἀττικοβοιωτίας συνεχίζουσα τὸ ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα ἐτέλεσεν ἐν Ναυστάθμῳ ἀγῶνα μεταξὺ Μικτῶν Ὑποδιοικήσεων Μεσογείων καὶ Σαλαμῖνος, ἀναδειχθείσης νικητρίας Ὁμάδος τῆς τελευταίας.

Κατ' αὐτὸν παρέστησαν ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως, ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Σαλαμῖνος, ὁ Ἐπιτελὴς Διευθυντὴς τοῦ 11 Γραφείου.

Πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ ἀγῶνος ἐγένετο ἐπιθεώρησις καὶ παρέλασις ἐνώπιον τῶν ἀνωτέρω ὁλοκλήρου τῆς Δυνάμεως Ναυστάθμου μετὰ τῆς Μουσικῆς, μεθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἔπαρσις τῆς Σημαίας, ἡ ἀπαγγελία τοῦ ὅρκου, παιανιζούσης τῆς Μουσικῆς τοὺς Ὕμνους τῆς Νεολαίας καὶ τὸν Ἐθνικόν. Ἐθαυμάσθη ἡ ἄψογος ἐκτέλεσις τῶν κινήσεων, ἡ ζωηρότης τῆς ὅλης ἐμφανίσεως καὶ ἡ μετ' ἀπολύτου πειθαρχίας καὶ τάξεως ἐκτέλεσις τοῦ ὅλου προγράμματος.

ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΑ

Συνηντήθησαν εἰς φιλικὸν ἀγῶνα πετοσφαίρας διάφοροι ὁμάδες τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν μὲ τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα:

Κατὰ τὴν συνάντησιν τῆς ὁμάδος τῆς Νομικῆς Σχολῆς μετὰ τῆς ὁμάδος τοῦ Χημείου νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη διὰ 14—16, 15—11, 15—10. Ἐπίσης κατὰ τὴν συνάντησιν τῶν

Ἀθλήτριαι Φαλαγγίτισσαι Σερρῶν παίζουσαι πετοσφαιραν.

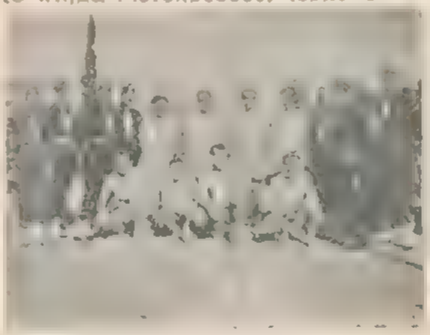
ὁμάδων τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς καὶ Νομικῆς νικήτρια ἀνεδείχθη καὶ πάλιν ἡ τῆς Νομικῆς Σχολῆς μὲ τὰ ἀποτελέσματα 15—3, 15—9.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ἐξακολουθοῦν νὰ καταφθάνουν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων ἀνωμάλου δρόμου διαφόρων Περιφερειακῶν Διοικήσεων, εἰς τὰς ὁποίας λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης κακοκαιρίας ἡ ἐκτέλεσις τῶν εἶχεν ἀναβληθῆ δι' ὀλίγας ἡμέρας. Τὰ ληφθέντα μέχρι τῆς στιγμῆς ἀποτελέσματα κατὰ Περιφερειακὰς Διοικήσεις εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

ΠΥΡΓΟΣ. — Ὁ προκηρυχθεὶς ἀγὼν τοῦ ἀνωμάλου δρόμου 5000 μ. μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Πύργου ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπιτυχίας.

Ἀφετηρία τοῦ ἀγῶνος εἶχε ὁρισθῆ τὸ κτῆμα Μονοκρούσου, τέρμα δὲ τὸ

Φαλαγγῖται δρομεῖς τῆς Περ. Δ. Ἠλείας εἰς τὸν ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου.

γήπεδον «Ἡρακλέους». Κατὰ μῆκος τῆς διαδρομῆς Φαλαγγῖται τοποθετηθέντες ἐνωρίτερον ὑπεδείκνυον εἰς τοὺς δρομεῖς τὴν κατεύθυνσιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν κριτῶν μετὰ τοῦ ἐφόρου ἐπέβαινον αὐτοκινήτου καὶ προηγοῦντο τῶν δρομέων. Καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν οἱ δρομεῖς ἐπευφημοῦντο ὑπὸ τοῦ συγκεντρωθέντος πλήθους τὸ ὁποῖον τοὺς ἐνίσχυε ποικιλοτρόπως.

Εἰς τὸν ἀγῶνα ἔλαβον μέρος 13 δρομεῖς διαφόρων Σχηματισμῶν, τούτους δὲ ἀνέμενον εἰς τὸ τέρμα οἱ ἐπίσημοι καὶ πολλοὶ φίλαθλοι οἱ ὁποῖοι τοὺς ὑπεδέχθησαν μετὰ χειροκροτημάτων καὶ ζητωκραυγῶν.

Τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1) Μπαντούνας Ἰωάννης, Πύργου. 2) Σπερδόπουλος Γεώργιος, Πύργου. 3) Δάρας Βασ., Ἀμαλιάδος. 4) Μαρκόπουλος Νικόλ., Ἀμαλιάδος. 5) Γεωργόπουλος Γεώργ., Πύργου. 6) Τσόπελας Δημ., Πύργου. 7) Κατσάλης Γεώργ., Πύργου. 8) Γεωργᾶτος Δημ., Ἀμαλιάδος.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἀγώνων ἐκλήθησαν ὀνομαστικῶς οἱ δρομεῖς καὶ ἐδέχθησαν τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΕΔΕΣΣΑ.— Κατὰ τὸν ὁμαδικὸν ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου ἀποστάσεως 4.000 μέτρων, τὸν διεξαχθέντα μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἐδέσσης καὶ τῆς Ὑποδιοικήσεως Γιαννιτσῶν, νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη μὲ βαθμοὺς 20 ἔναντι 8 τῆς δευτέρας.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ. — Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθησαν εἰς τὸ Ναύπλιον ποδηλατικοὶ ἀγῶνες α' κατηγορίας ἐπὶ ἀποστάσεως 30 χιλιομέτρων μὲ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

1) [illegible] Ἀπόστολος Ὑπ)σεως Ἄργους 61' 2''. 2) Παλαιολόγος Δ. Ὑπ)σεως Ναυπλίας 62' 2''. 3) Τσάκωνας Λουκᾶς Ὑπ)σεως Ἄργους 64'. 4) Ἠλιόπουλος Γ. Ὑπ)σεως Ναυπλίας 70'. 5) Ἰωαννίδης Ὑπ)σεως Ἄργους 74'.

Τοὺς ἀγῶνας καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν παρηκολούθησε πλῆθος κόσμου.

— Ἐτελέσθησαν ἐπίσης οἱ λόγῳ τῆς κακοκαιρίας ἀναβληθέντες ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου α' κατηγορίας ἐπὶ ἀποστάσεως 5.000 μ. Εἰς τοὺς ἀγῶνας ἔλαβον μέρος Φαλαγγῖται τῶν Ὑπ)σεων Κορινθίας, Ἄργους καὶ Ναυπλίας. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διεξαχθέντος ἀγῶνος ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

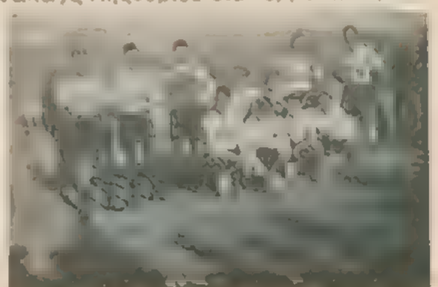
1) Κολιᾶκος Ἰωάν. Ὑπ)σεως Κορινθίας, 2) Παντελάκης Ἰωάν. Ὑπ)σεως Ναυπλίας, 3) Ζαχαρόπουλος Νικόλαος Ὑπ)σεως Ἄργους, 4) Δέδες Ὄθων Ὑπ)σεως Ναυπλίας, 5) Παπαφίλης Κων)τῖνος Ὑπ)σεως Κορινθίας καὶ 6) Ἐλένης Ἰωάννης Ὑπ)σεως Κορινθίας.

ΧΑΛΚΙΣ. [illegible] 4.000 [illegible] Δ[illegible] [illegible] 14' 40'' [illegible] 2ος) [illegible] 15' 50'' τῆς 303 [illegible] 3ος) Ἀθαν. [illegible] 15' 50'' τῆς 303 Φάλαγγος [illegible]

[illegible] Φάλαγγος (ἀποστάσεως 2.500 μ.) ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1ος) [illegible] 10' 15'' τῆς 4ης Φάλαγγος Βάνη, 2ος) Δημ. [illegible] 10' 30'' τῆς 4ης Φάλαγγος Βάνη, 3ος) [illegible] Θ[illegible] 11' 45'' τῆς 5/3ης Φαλαγγ. Μ[illegible]η.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ. — Τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐγένοντο ἐν τῇ Πλατείᾳ Ἑνώσεως (Μαίτλανδ) οἱ προαναγγελθέντες ποδοσφαιρικοὶ ἀγῶνες τῶν ἀθλητικῶν ὁμάδων τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀργοστολίου - Ληξουρίου. Νικήτρια τῶν ἀγώνων ἀνεδείχθη ἡ 209η Φάλαγξ Ληξουρίου διὰ τερμάτων τριῶν

Ἀπὸ τοὺς [illegible] ποδοσφαιρικοὺς [illegible] Κεφαλληνίας

ἔναντι δύο τῆς 208ης Φάλαγγος Ἀργοστολίου.

Ἐπίσης ἐγένετο καὶ ὁ ἀγὼν ἀνωμάλου δρόμου 5 χιλιομέτρων, ἀποτελέσματα τοῦ ὁποίου ἔχουν ὡς κάτωθι:

1) Μαρ Δεστούνης (Φάλαγγος Ληξουρίου) 2) Διον. Ποταμιᾶνος (Ἀργοστολίου), 3) Παν. Μαζαράκης (Ἀργοστολίου) 4) Ν. Δρακᾶτος (Ἀργοστολίου) καὶ 5) Δημ. Μουρελᾶτος (Ληξουρίου).

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οι Σχηματισμοί Πρωτευούσης

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας Ἑλλάδος κ. Ἀλέξανδρος Ν. Κανελλόπουλος προσέφερε πέντε χιλιάδας (5.000) δραχμὰς ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας εἰς μνήμην τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Χριστοφόρου.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ

Διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ ὠνομάσθη συνεργάτης χρυσοῦ σήματος τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. ὁ ἐν Ἀθήναις καθηγητὴς κ. Ἰωάν. Φραγκιδάκης.

[illegible]

Ἐνώπιον πυκνοῦ ἀκροατηρίου ἐπισήμων καὶ σπουδαστῶν, τὴν 23ην παρελθόντος μηνὸς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Α.Σ.Ο.Ε.Ε. [illegible] τὸ **εἰσαρκτήριόν του μάθημα ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀνδρεάδης** [illegible] **τῆς Κυβερνήσεως συνοδευόμενος ὑπὸ** [illegible] **Ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κ. Μανιαδάκη, ὁ Ὑφυπουργὸς παρὰ τῷ Πολιτικῷ Γραφείῳ κ. Μπουρμπούλης, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Σιδηροδρόμων κ. Νικολαΐδης, ὁ Ὑφυπουργὸς Ἀγορανομίας κ. Ζαφειρόπουλος, ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Πρύτανις καὶ ἡ σύγκλητος τῆς Σχολῆς, καθὼς καὶ** [illegible] **οἱ Καθηγηταὶ αὐτῆς.**

[illegible] **Ὑποδιοικήσεως ΑΣΟΕΕ. τῆς ΔΑΣ. Τὴν ἑβδόμην** [illegible] **διὰ θερμοτάτων ἐκδ**[illegible] **μέρους τῶν ἀσφυκτικῶς πληρούντων τὸ ἀμφιθέατρον σπουδαστῶν Φαλαγγιτῶν. Ὁ κ. Καθηγητὴς ἀφοῦ ὡμίλησε διὰ μακρῶν,** [illegible] **τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὸν** [illegible] **παίζει αὕτη εἰς τὴν** [illegible] **τοῦ Ἐθνικοῦ φρονήματος.**

— **Εἰς τὸν ὑπὸ τῆς** [illegible] **Σχολῶν προκηρυχ**[illegible] **διαγωνισμὸν ἄθρόα** [illegible] **τῶν σπουδαστῶν-Φαλ**[illegible]

[illegible] **ἀπὸ πάσης ἀπόψεως** [illegible] **κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπεράτωσε τὰς** [illegible] **καὶ** [illegible] **τῆς ἑβδομάδος θὰ δη**[illegible] **τὰ ἀποτελέσματα.**

— **Κατὰ τὴν τακτικὴν ἑβδομαδιαίαν συγκέντρωσιν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτέρων Σχολῶν** [illegible] **«Ἡ 4η Αὐγούστου καὶ αἱ σχέσεις τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς αὐτήν».**

Ὁ ὁμιλητὴς ἐχαρακτήρισε τὴν μεταβολὴν **τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς Δευτέραν Ἐθνικὴν ἐπανάστασιν, ἡ ὁποία ἐπῆλθε κατόπιν ἱστορικῶν αἰτίων εἰς στιγμὰς ζωτικῆς ἀνάγκης, τὴν δὲ Ε.Ο.Ν. ὡς φορέα τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου.**

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚ. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Εἰς τὴν Π.Δ.Θ.Π. ἡ ἐργασία προχωρεῖ κανονικά. Καθ' ἑβδομάδα γίνονται τὰ ὡρισμένα συμβούλια, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων δίδονται εἰς τὰς Ὑποδιοικητρίας Τομεάρχας, [illegible] **τὰς ὁποίας πρέπει νὰ τηρῶσι εἰς τὴν** [illegible]

[illegible]

Ὡς καὶ ἄλλοτε εἴχαμεν γράψει τὸ ΙΙΙον Γραφεῖον προεκήρυξε διαγωνισμὸν διὰ τὴν συγγραφὴν διηγήματος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους. Ἡ [illegible] **τοιαύτη** [illegible] **τὰ α', β' καὶ γ'** [illegible]

Α' [illegible] **Βουλατζῆ Υ.Θ.Ν.**

Β' [illegible]

Γ' [illegible] **Υ.Θ.Ν. καὶ Βαρβάρα Βρ**[illegible]

Εἰς τὰς βραβευθείσας ἀπενεμήθησαν ὡς ἔπαθλα ὡραιότατα βιβλία καὶ εὐαρέσκειαι τῆς Διοικητρίας Π.Δ.Θ.Π.

[illegible] **δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ περιοδικόν μας κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἐπι**[illegible]**όμεθα ὅμως διὰ τὸ ἑπόμενον. Τὸ βρα**[illegible] **διὰ τοῦ α' βραβείου διήγημα «Ἡ μικρὴ** [illegible] **καὶ** [illegible] **τοῦ ρα**[illegible]

[illegible] **λεύκωμα τοῦ ΙΙΙου Γραφείου τῆς Π.Δ.Θ.Π.**

Ἡ Διοίκησις ἐκφράζει τὴν ἱκανοποίησιν τῆς, διότι αἱ [illegible] **κατενόησαν τὸ πνεῦμα τῶν διαγωνισμῶν τῆς, καὶ μὲ μεγάλην προθυμίαν καὶ ἐνθουσιασμὸν προσφέρουν ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ συναισθηματικοῦ των κόσμου διὰ τὴν δημιουργίαν** [illegible] **ἀληθινὰ ὡραίου.**

Κατὰ τὸν Μάϊον θὰ βραβευθῇ ἡ Ὑποδιοίκησις ἐκείνη, ἥτις [illegible] **τὰς** [illegible] **οστέρας συμμετοχὰς κα**[illegible] **ἐπανάληψιν.**

Εἰς τὴν Υ.Θ.Α. ἡ κίνησις [illegible]

[illegible]

Ὁ 10ος Ὑποτομεὺς μετέβη εἰς τὸν Ἅγ. Ἰωάννην Καισαριανῆς.

Εἰς τὴν Υ.Θ.Ν. εἰς τὸν 2ον Ὑποτομέα τὴν Τετάρτην ἡ συγκέντρωσις ἔγινε μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ μὲ ἀπόλυτη πειθαρχία Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν.

Τὴν Κυριακὴν τὸ πρόγραμμα διήρκεσε μέχρι τῆς 1 μ.μ. καὶ περιελάμβανε χορούς, [illegible]

Εἰς τὸν 4ον Ὑποτομέα τὴν [illegible] **σαν Τρίτην ἔγινεν ἡ συγκέντρ**[illegible] **γωγήθησαν** [illegible]

[illegible]

Εἰς τὸν 5ον Ὑποτομέα ὡμίλησε [illegible] **λόβερ εἰς πτωχὸν ἐργάτην.**

Εἰς τὸν 7ον Ὑποτομέα ἐξαιρετικὴ κίνησις [illegible] **Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν.** [illegible]

Εἰς τὸν 8ον Ὑποτομέα ἔγινε συγκέντρωσις τῶν [illegible] Α.Κ.Ε.Σ. [illegible] **Ἄλλαι Φαλαγγίτισσαι ἔκαμαν πορείαν ἕως τὸ Φάληρον καὶ Σκαπάνισσαι εἰς Ν. Σμύρνην. Παρηκολούθησαν ὁμιλίαν εἰς τὴν Λέσχην Κωνσταντινουπολιτῶν.**

Εἰς τὸν 9ον Ὑποτομέα τὴν Κυριακὴν εἶχεν ὀργανωθῆ μικρὰ ἐκδρομὴ μὲ ποδήλατα εἰς τὸ Ν. Φάληρον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Τετράρχην.

[illegible] **ὡραῖα παιχνίδια.**

Εἰς τὴν Υ.Θ.Β. αἱ [illegible] **τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν** [illegible] **γραμμα τῆς ἐκπαιδεύ**[illegible] **προγράμματος ἠσχ**[illegible] **ἐργασίαν εἰς τὰ** [illegible]

Ο ΑΓΩΝ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΜΠΗΣ

Πρὸ ἡμερῶν ἐγένετο ου[illegible] **ἐξόρμησις τῶν Φαλάγγων τῆς** [illegible] **ραιῶς πρὸς ἀποτελεσμα**[illegible] **τῆς κάμπης εἰς τοὺς** [illegible] **χώρους τῆς πόλεως.**

Εἰς τὴν ὡραίαν ὑπὲρ τοῦ πρασίνου προσπάθειαν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀρρένων Πειραιῶς τῆς Ε.Ο.Ν. ἦλθεν ἐπίκουρος ὁ Δῆμος Πειραιῶς, ὁ ὁποῖος ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Φαλαγγιτῶν ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποτελεσματικὴν καταπολέμησιν τῆς κάμπης, ἡ ὁποία ὅταν [illegible] **τῶν δένδρων.**

[illegible] **τρία ἐξορμητικὰ** [illegible]

ΔΩΡΕΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν. ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

[illegible] **πως οἱ** [illegible]**τελοῦν.**

Ἐμμ. [illegible]**γιάδης, Αἰόλου 25, τριάκοντα ἓξ (36)** [illegible]**ήλια.**

Γεώργιος Κεράνης, Κα[illegible]**, ἑκατὸν (100) κυτία σιγάρα.**

Παῦλος Μαυρόπουλος, Ἰφικράτους 4, 84 ζεύγη κάλτσες.

Ἀνδρέας Καμπᾶς, Ἀπελλοῦ 2, 24 φιάλας κονιάκ.

Παπαστράτος, καπνοβιομήχανος, 400 κυτία σιγάρα.

Ἀγγελικὴ Δούκα, Τσακάλωφ 25, διάφορα βιβλία [illegible]

Α. Στρο[illegible]**, 3 ζεύγη κάλτσες, ἕνα πουλόβερ, δύο ἐσώβρακα, δύο ὑποκάμισα.**

Κ. Κοράκης, 18 ζεύγη κάλτσες, 12 μανδήλια, ἓν ζεῦγος χειρόκτια.

[illegible]

τσες. Νικολάου, 18 ζεύγη κάλτσες. Ἀγγελόπουλος, 18 ζεύγη κάλτσες. Νικόλαος Ζαβορίτης, Πεντέλης 1, ἓξ κυτία τσιγάρα. [illegible] **Συντάγματος, τρία κιβώτια** [illegible]**ραμπιέδες. Γεώργιος Βασιλόπουλος, 12** [illegible]**λας οἴνου. Ἀριάδνη Καγιαμπῆ καὶ Β.** [illegible] **15ον Δ. Σχολεῖον, πεντήκοντα (50)** [illegible] **Ἰωάννης Περικέτης 4 μικρὰ κυτία** [illegible] **Πανεπιστημίου 43, ἓν κιβώτιον κουραμπιέδες.**

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινησις Περιφερειακῶν Διοικησεων

Π. Δ. Θ. 'Αττικοβοιωτίας

"Ολοι οἱ Σχηματισμοί Ε.Ο.Ν. Θηλέων 'Αττικοβοιωτίας μετά σεμνότητος καί μεγαλοπρεπείας ἑώρτασαν τήν ἑορτήν τῆς Πρωτοχρονιάς, ὡς καί τήν ὀνομαστικήν ἑορτήν τοῦ 'Εθνικοῦ μας Κυβερνήτου.

ΛΑΥΡΕΙΟΝ.— Τήν 1ην 'Ιανουαρίου ἡ Ε.Ο.Ν. Θηλέων μετά τόν ἐκκλησιασμόν ἔκαμε τά ἐγκαίνια τοῦ Νέου Κέντρου της, ὅπου παρέστησαν ἅπασαι αἱ τοπικαί ἀρχαί καί πλῆθος κόσμου. Μετά τό πέρας τοῦ ἁγιασμοῦ ἐκόπη ἡ Βασιλόπηττα ὑπό τοῦ κ. Δημάρχου καί ἀπηγγέλθησαν ὑπό Σκαπανισσης ὑποδυομένης τόν "Αγιον Βασίλειον διάφορα δίστιχα. 'Η ἑορτή ἔληξε μέ τούς ὕμνους τῆς 4ης Αὐγούστου, Νεολαίας καί ζητωκραυγάς ὑπέρ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καί 'Εθνικοῦ μας Κυβερνήτου. 'Επίσης καί κατά τήν ἑορτήν τοῦ 'Αρχηγοῦ παρέστησαν ἐν σώματι τά μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τήν δοξολογίαν καί κατόπιν εἰς τήν δεξίωσιν τοῦ Δημάρχου, ὅπου ὑπέβαλον εὐχάς ὑπέρ τοῦ ἑορτάζοντος Κυβερνήτου.

ΜΕΓΑΡΑ — Μέ παραδειγματικήν πειθαρχίαν καί ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμόν ἑωρτάσθησαν ἡ 1η τοῦ "Ετους καί ἡ ἐπέτειος τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ 'Αρχηγοῦ κατά τήν ἡμέραν τοῦ 'Αγίου 'Ιωάννου, ὑπό τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων.

Κατά ταύτην παρισταμένων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καί ὁλοκλήρου τῆς Κοινωνίας καί χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεγαρίδος ἐτελέσθη ἡ Δοξολογία καί κατόπιν ἐγένετο δεξίωσις εἰς τήν αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Γυμνασίου ὑπό τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ὅπου [illegible] γαρίδος ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν ὑπέρ τοῦ 'Ε[illegible]κοῦ Κυβερνήτου καί τῆς 4ης Αὐγούστου.

Μέ ἄδολον ἐπίσης ἐνθουσιασμόν εἰς τούς Σχ[illegible]τισμούς Μασκοπούλου, Φυλῆς, Νέας Π[illegible], Κουσουμι, ἐγένοντο αἱ [illegible] [illegible]νιᾶς καί 'Αγίου 'Ιωάννου, ὀνομαστικῆς ἑορ[illegible] τοῦ 'Εθνικοῦ Κυβερνήτου, ὄχι μόνον ἐκ μέρους τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν ἀλλά καί ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κωμοπόλεων τούτων, εἰς τάς ὁποίας ἐγένοντο καί δοξολογίαι.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΠΑΤΡΑΙ.— Εἰς Νέον 'Ερινεόν 'Αχαΐας ὁ ὁμαδάρχης τῆς Ε.Ο.Ν. Νικ. 'Ιωάννου διέσωσε μέ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Φοίνικος τόν μικρόν 'Αθαν. Μανωλόπουλον. 'Ο Μανωλόπουλος παρεσύρθη ἀπό τά ὕδατα τοῦ ρέοντος μέ καταπληκτικήν ὁρμήν, λόγῳ τῶν βροχῶν, ποταμοῦ, ἐκβάλλων γοεράς κραυγάς. Εἰς βοήθειάν του ἔσπευσεν ὁ εὑρισκόμενος πλησίον ἀδελφός του Γ. Μανωλόπουλος, [illegible]ις, ἰδών τόν ἀδελφόν του καλυπτόμενον ὑπό τῶν ὑδάτων, ἤρχισε νά κραυγάζη ἀλλόφρων, ἕτοιμος νά πέση ἐντός τοῦ ποταμοῦ πρός βοήθειαν τοῦ ἀδελφοῦ του, ὁπότε ἀσφαλῶς καί οἱ δύο παῖδες δέν θά διέφευγον τόν τραγικόν θάνατον.

'Ο διερχόμενος ἐκεῖθεν τήν στιγμήν ἐκείνην [illegible] Ε.Ο.Ν. [illegible] ἀκούσας τάς κραυγάς τοῦ Γ. Μανωλοπούλου, ἔσπευσε πλησίον καί ἀφοῦ ἐμπόδισε τοῦτον ἀπό τοῦ νά ριφθῇ εἰς τά μαινόμενα ὕδατα τοῦ ποταμοῦ, περιετύλιξε τήν μέσην του μέ σχοινίον, προσέδεσε τό ἄλλον ἄκρον τούτου εἰς τόν κορμόν δένδρου, εἰσῆλθεν ἐντός τῶν ὑδάτων καί παλαίων ἐπί ἀρκετήν ὥραν ἐναντίον τοῦ ὁρμητικοῦ ρεύματος, κατώρθωσε νά διασώσῃ τόν ἐξηντλημένον μικρόν 'Αθ. Μανωλόπουλον.

[illegible] καί ἐπισημότητα ἑωρτάσθ[illegible] [illegible]πόπτης Ε.Ο.Ν. Λακωνίας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὁ Δήμαρχος, ὁ Εἰσαγγελεύς καί ἅπασαι αἱ 'Αρχαί τῆς πόλεως. Κατά τήν ἑορτήν ὡμίλησεν ὁ παρεπιδημῶν ἐν τῇ πόλει κ. Δημ. 'Αλιμπράντης, Διευθυντής Τύπου τῆς Κεντρ. Διοικήσεως. Τήν ἑορτήν ἐλάμπρυνε χορῳδία, ἡ [illegible] ὡμίλησαν εἰς τήν ἑορτήν ταύτην ὁ κ. Νομάρχης καί ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τῆς Σπάρτης.

— Εἰς ἅπαντας τούς Σχηματισμούς τῆς Διοικήσεως ἡ κίνησις ὑπῆρξε λίαν ἱκανοποιητική ἀπό πάσης ἀπόψεως.

Οὕτω οἱ Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Παπαδιανικων προέβησαν ἐπί δύο συνεχεῖς ἡμέρας εἰς τήν περίφραξιν τοῦ καλλιεργηθέντος ὑπ' αὐτῶν ἀγροῦ, τόν ὁποῖον Φαλαγγίτης παρεχώρησε πρός καλλιέργειαν. Μετά τό πέρας τῆς ἐργασίας αὐτῆς ἐγένετο ὁμιλία μέ θέμα «Σεβασμός, 'Αλληλεγγύη καί Φιλοξενία».

Πρό τινων ἡμερῶν Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ εἰργάσθησαν ὁλόκληρον ἡμέραν καθαρίσαντες Κοινοτικήν ὁδόν, ἥτις λόγῳ τῶν τελευταίων κατακλυσμιαίων βροχῶν εἶχε καταστῆ ἀδιάβατος. Οὗτοι ἔτυχον τῶν συγχαρητηρίων ἐκ μέρους τῆς Κοινοτικῆς 'Αρχῆς ἀφ' ἑνός καί τῶν κατοίκων ἀφ' ἑτέρου.

— Τήν παρελθοῦσαν Τετάρτην, ἡμέραν τῆς Ε.Ο.Ν., Φαλαγγῖται Γυθείου προέβησαν εἰς [illegible] δωρηθέντων βιβλίων ἔχουν προσφ[illegible] κόσιαι (600) δραχμαί.

— Φαλαγγῖται καί Φαλαγγίτισσαι τῶν Μολάων εἰργάσθησαν ἐπί δύο ἑβδομάδας καλλιεργήσαντες καί τάς ὑπολειπομένας ἐκτάσεις. "Ητοι συνολικῶς ἐκαλλιεργήθησαν 17 στρέμματα.

— Κατά τήν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Πανίτσης προέβησαν εἰς τήν φύτευσιν πολλῶν δενδρυλλίων εἰς τάς [illegible]πλατείας τοῦ χωρίου των. 'Επίσης εἰς γενικήν συγκέντρωσιν τοῦ ἰδίου Σχηματισμοῦ ἐγένετο ὁμιλία μέ θέμα «Πίστις καί Πατρίς».

— Φαλαγγῖται καί Φαλαγγίτισσαι, Σκαπανεῖς καί Σκαπάνισσαι τοῦ Σχηματισμοῦ Σελλασίας τάς παραμονάς τῶν Χριστουγέννων καί Πρωτοχρονιᾶς ἔψαλαν τά κάλαντα, τό δέ συλλεχθέν ποσόν τῶν 1750 δραχμῶν διέθεσαν ὑπέρ τῆς στολῆς τῶν ἀπόρων μελῶν τοῦ Σχηματισμοῦ των.

— Μέλη τοῦ Σχηματισμοῦ Καστορίου κατά τάς παραμονάς τῶν Χριστουγέννων καί Πρωτοχρονιᾶς ἔψαλαν τά κάλαντα, ἐκ δέ τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων ἠγόρασαν πεντήκοντα τέσσαρας ὀκάδας κρέατος, ὅπερ διένειμαν εἰς τάς ἀπορωτέρας οἰκογενείας τοῦ χωρίου των. Διά τήν πρᾶξιν των ταύτην ἐδέχθησαν τά συγχαρητήρια πάντων τῶν κατοίκων καί τῆς Διοικήσεως.

ΚΑΛΑΜΑΙ.—'Η ὀνομαστική ἑορτή τοῦ [illegible]γοῦ, ἥτις εἶχεν ὁρισθῆ ὑπό τῆς Ε.Σ.Σ.Ε. [illegible] τήν περυσινήν γενικήν συνέλευσιν ὡς «'Εθνική παναγροτική ἑορτή» ἑωρτάσθη ἐνθουσιωδῶς εἰς Γαργαλιάνους ὑπό τῶν ἀγροτῶν, μέ [illegible] σύμπραξιν τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς Γαργαλιάνους, ἔνθα ἡ ἕδρα τῆς 'Ενώσεως Συν)σμῶν Τριφυλίας καί Πυλίας, ἡ ὀνομαστική ἑορτή τοῦ 'Αρχηγοῦ ἔδωσεν εὐκαιρία στό συνεταιρισμένο ἀγροτικό κόσμο νά διαδη[illegible], τήν πίστιν καί [illegible]

'Από τῆς προηγουμένης ἡμέρας ἡ πόλις ἐ[illegible] παντός εἴδους διακοσμήσεις. 'Ηλεκτρικές γιρλάντες πολύχρωμοι ἔδιναν φαντασμαγορικόν τό[illegible] ἐσήμαναν τό ἑωθινόν, ὅλοι δέ οἱ [illegible] ἐκκλησιῶν ἐσήμαιναν χαρμοσύνως.

Τήν 9.30 πρωϊνήν ἤρχισαν νά προσέρχωνται αἱ διάφοροι ὀργανώσεις, αἵτινες κατελάμβανον τάς ὑπό τοῦ τελετάρχου ὡρισμένας θέσεις. Τήν 9.45 ἤρχισαν προσερχόμενοι οἱ ἐπίσημοι, οἱ κ.κ. 'Επιτρόποι τῆς Ε.Σ.Σ.Ε. καί αἱ πολιτικαί καί στρατιωτικαί ἀρχαί. Τήν 10ην ἐφθάσει ὁ Μητροπολίτης Τριφυλίας καί 'Ολυμπίας κ. "Ανθιμος καί ἀμέσως ἤρχισεν ἡ Δοξολογία.

Κατά τό πέρας ταύτης ὡμίλησαν ἀντιπρόσωποι τῶν Συν)σμῶν, καί ὁ Φαλαγγάρχης ἐν ὀνόματι τῆς Ε.Ο.Ν. ἐξάραντες τήν ἀγροτικήν πολιτικήν τοῦ 'Αρχηγοῦ. Μετά τό τέλος τῆς Δοξολογίας οἱ ἐπίσημοι διηυθύνθησαν εἰς τό κοινοτικόν κατάστημα, πρό τοῦ ὁποίου διήρχοντο παρελαύνοντα τά τάγματα τῆς Ε.Ο.Ν., εὐθυτενῆ, γεμάτα ζωή, πίστι καί ἐλπίδα.

'Επηκολούθησε δεξίωσις τῶν ἐπισήμων εἰς τό γραφεῖο τῆς 'Ενώσεως.

ΠΥΡΓΟΣ.— Αἱ Σκαπάνισσαι καί αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Φ. Θ. 100 ἔψαλ[illegible] τά τάς ἑορτάς τά κάλαντα, αἱ εἰσπράξεις δέ διετέθησαν ὑπέρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων.

'Ομάς Σκαπανισσῶν καί Σκαπανέων τοῦ Λόχου 'Ανδραβίδας ἔψαλε τά κάλαντα τήν παραμονήν τῶν Χριστουγέννων συλλέξασα τό ποσόν τῶν Δρχ. 2.575, τό ὁποῖον διέθεσεν ὑπέρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Τήν ἰδίαν ἡμέραν ὁμάς Σκαπανισσῶν τοῦ Λόχου Καβασίλων ἔψαλε τά κάλαντα, αἱ δέ εἰσπράξεις διετέθησαν δι' ἀγοράν ἀθλητικῶν εἰδῶν.

'Εδόθη παράστασις ὑπ[illegible] συνεκεντρώθησαν καί ἐξετέλεσαν διαφόρους [illegible]ιάς ἐντός τῶν αἰθουσῶν, ἐπειδή ὁ καιρός δέν ἐπέτρεπε τήν ἔξοδον.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Φ. Θ. 101 καθ' ὅλην [illegible] τήν ἐκμάθησιν χορῶν, ᾀσμάτων, δράματος καί [illegible]

ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Αἱ ἑορταί τῶν Χριστουγέννων καί τῆς 1ης τοῦ "Ετους ἑωρτάσθησαν εἰς ἅπαντας τούς Σχηματισμούς τῆς Περιφερείας μας μετ' ἐνθουσιασμοῦ καί ἐπιβλητικότητος ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτῶν καί Σκαπανέων.

Εἰς ὅλους τούς Σχηματισμούς ἐγένοντο πα[illegible] εἰς τούς Φαλαγγίτας καί Σκαπα[illegible]

[illegible] ὁ Γενικός 'Επόπτης Ν[illegible]σου κ. "Αγγ. Κοζύρης, ἡ Περιφε[illegible] [illegible]ων, ὁ Περιφερειακός Δι[illegible] [illegible] Κοινωνίας προσέλαβε πανηγυρικήν μορφήν χάρις εἰς τήν συμμετοχήν τοῦ Μουσικοῦ καί Καλλιτεχνικοῦ τμήματος Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων Λέσβου, ὅπερ ἐξετέλεσε καταχειροκροτηθέν ἐκλεκτόν μουσικόν πρόγραμμα.

[illegible] Γενικοῦ 'Επόπτου, τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ, τῶν Στρατιωτικῶν 'Αρχῶν καί ἐκλεκτῶν μελῶν τῆς Κοινωνίας μας.

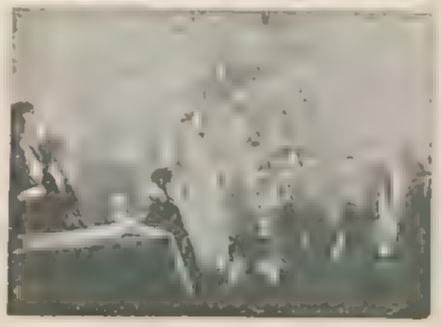
Εἰς τούς Σκαπανεῖς διενεμήθησαν ἀνά μία μικρά βασιλόπηττα καί ἀναμνηστικά δῶρα.

ΣΠΕΤΣΑΙ — 'Η ἑορτή τῆς Καταδύσεως [illegible] ατική καί ὅλα, χάρις εἰς τά [illegible] [illegible]χείου ληφθέντα μέτρα, ἔδωσε μ[illegible] εἰκόνα τῆς ἐπιβολῆς τοῦ Νέου Κράτους.

Τά τμήματα τῆς Νεολαίας μας ἀπολύτως πειθαρχημένα ἐνεφανίσθησαν, ὅπως πάντοτε, ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν τοῦ 'Αρχηγοῦ.

"Αγημα Ναυτῶν - Φαλαγγιτῶν ἔνοπλο, [illegible] τμῆμα τοῦ Λόχου 'Εφεδρείας Φαλαγγιτῶν συν[illegible]δευε τιμητικῶς τάς εἰκόνας καί τόν τίμιον Σταυρόν, ἐνῶ ἕτερα τμήματα τῶν Σχηματισμῶν [illegible] [illegible] καί Θηλέων.

'Ο Σταυρός ἀνασυρθείς ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπό

'Από τό Χριστουγεννιάτικο δένδρο τῶν Σκαπανισσῶν Μυτιλήνης.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

τῶν ὁμαδάρχου Δ. Παπαδημητρίου καὶ Ἐνωμ) χου Ν. Βελιώτη περιεφέρθη κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον ἀνὰ τὴν νῆσον.

Τὴν ἐπομένην, ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ὀνομαστικῆς ἐπετείου τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἡ πόλις παρουσίασε πανηγυρικὴν ὄψιν μὲ τὸν πλούσιον σημαιοστολισμόν της καὶ τὴν ὁμαδικὴν χαρμόσυνον κωδωνοκρουσίαν ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν.

Μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν Δοξολογίαν, εἰς ἣν παρίστη ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῆς Ε.Ο.Ν. Σπετσῶν, αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὁλόκληρος ὁ πληθυσμός, ἐπηκολούθησε, παρὰ τὴν ραγδαίως πίπτουσαν βροχήν, παρέλασις τῶν Σχηματισμῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων ὑπὸ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τοῦ πλήθους.

Τὸ ἑσπέρας παρετέθη γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ κ. Νομάρχης, ὁ κ. Δήμαρχος, αἱ Λιμενικαὶ καὶ Στρατιωτικαὶ ἀρχαί, οἱ βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. κ. ἄ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ἠγέρθησαν διάφοροι προπόσεις ὑπὲρ τοῦ ἑορτάζοντος Ἀρχηγοῦ καὶ ἡ ἀλησμόνητος ἐκείνη ἑσπέρα ἔκλεισε μὲ τὴν ἀνάκρουσιν τῶν Ὕμνων ὑπὸ τὰ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τῶν παρισταμένων.

— Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον τῆς Κοινότητος Χαλασμένης - Αἰγίνης ἐψήφισε δαπάνην ὀκτὼ χιλιάδων δραχ. (8000) διὰ τὴν στολὴν τοῦ Φαλαγγίτου.

Οἱ Σχηματισμοὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων ἐξέδραμον εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Κοινότητος, πρὸς ἀναζήτησιν μερῶν ποὺ λιμνάζουν τὰ ὕδατα, διὰ τὴν ἀποξήρανσίν των.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.—Ἡ ἀντικαθιστῶσα τὴν Περ. Διοικήτριαν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἰωαννίνων κ. Καλλιόπη Χρήστου ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλον εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν διὰ τὴν ἀποστολὴν εἰς Ἰωάννινα ἀντιπροσώπων τοῦ Κέντρου διὰ τὴν διανομὴν δώρων εἰς τοὺς Ἀκρίτας τῆς Ἠπείρου. Ἡ δ. Χρήστου καταλήγουσα λέγει:

«Σᾶς παρακαλοῦμε θερμὰ νὰ γνωρίσετε στοὺς ἐπισκέπτας μας, μ' ὁποῖο τρόπο νομίζετε τὸν ἐνθουσιασμό μας ἀπ' τὴ συνεργασία των καὶ κάντε τους νὰ πιστέψουν πὼς ἡ ἀνάμνησι τῆς ἀδελφικῆς συντροφιᾶς των θὰ μείνῃ χαραγμένη βαθιὰ στὴν ψυχή μας».

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.— Μετὰ πάσης ἐπισημότητος καὶ ἐπιβλητικότητος ἑωρτάσθη ἡ ἑορτὴ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ὑποδιοικήσεως Δελβινακίου ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἁπάντων τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεώς μας. Μετὰ τὴν Δοξολογίαν, εἰς ἣν ἀπέδωσαν τιμὰς πάντα τὰ τμήματα Ἀρρένων καὶ Θηλέων ἐν στολῇ, ἐπηκολούθησεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Φαλαγγίτου τὸ κόψιμο τῆς Βασιλόπηττας, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶχον τεθῆ δύο δεκάδραχμα κέρματα κατὰ τὰ εἰωθότα.

Κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν τὸ τεμάχιον τὸ προορισθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπάρχου Πωγωνίου διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως περιεῖχε τὸ ἓν ἐκ τῶν δύο κερμάτων, τοῦ ἑτέρου κέρματος τυχόντος καὶ πάλιν κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Ἀξιωματικὸν τοῦ συμμετασχόντος εἰς τὴν ἑορτὴν τμήματος Λόχου προκαλύψεως. Μετὰ τὸ κόψιμο τῆς Βασιλόπηττας ἐπηκολούθησαν Ἐθνικοὶ καὶ τοπικοὶ χοροὶ μὲ ἀδιάπτωτον κέφι. Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἀντιπροσωπεῖαι τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τοῦ κ. Ἐπάρχου καὶ Ὑποδιοικητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν., τοῦ Σωματείου τῶν Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων, τῆς Κοινότητος καὶ τῶν Ὑπαλλήλων τῶν ἐνταῦθα Δημοσίων Ἀρχῶν, μετέβησαν εἰς τὸ φυλάκιον Κακαβιᾶς, ὅπου διένειμαν δῶρα εἰς τοὺς Ἀκρίτας.

Ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. Πωγωνίου ἀπέστειλε τηλεγράφημα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΟΖΑΝΗ.—Ἡ ἐπέτειος τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ ἑωρτάσθη ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ εἰς τὴν κοινότητα Σιδηρ. Σταθμοῦ Μουριῶν.

Ἀπὸ πρωΐας οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἀνήγγειλαν τὸ χαρμόσυνον τῆς ἡμέρας. Σύμπας ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς περιφερείας μας κατηυθύνθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὴν γενομένην Δοξολογίαν.

Εἰς τὴν Δοξολογίαν παρέστησαν ἡ κοινοτικὴ

Φαλαγγῖται τῆς 164ης Φάλαγγος Φλωρίνης ἀσχολούμενοι μὲ τὴν καλλιέργειαν.

ἀρχή, οἱ Φαλαγγῖται τοῦ 2ου λόχου Ε.Ο.Ν., οἱ Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσαι τῶν δημοτικῶν σχολείων Ἄνω Σουρμένων καὶ Μικροβρύσης μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς δημ)λους των καὶ λοχίτας τῆς Ε.Ο.Ν. Καπασακάλην καὶ Κ. Τσακίρην.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Δοξολογίας, τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ὁ συναγωνιστὴς Ὑποδιοικητὴς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Κιλκὶς κ. Ἰωάννης Γωνιάδης, ἐξάρας τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τὸ ἐπιτελεσθὲν Ἐθνικὸν ἔργον του.

Ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν οἱ ἐπίσημοι κατηυθύνθησαν εἰς τὸ Κοινοτικὸν Κατάστημα, ὅπου τοὺς προσεφέρθησαν ποτὰ εἰς δὲ τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς γλυκά.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δεξιώσεως οἱ ἐπίσημοι ἔπινον ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τοῦ Κυβερνήτου ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φιλτάτης Πατρίδος.

Ἅπαντες οἱ κάτοικοι μὲ ἑορταστικὸν συναγερμὸν καὶ μὲ καταφανῆ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ ἀφοσιώσεως ἐσυνέχισαν τὸ γλέντι των μέχρι ἑσπέρας, ψάλλοντες διάφορα πατριωτικὰ ᾄσματα καὶ ζητωκραυγάζοντες ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ.

— Εἰς τὴν Τετραρχίαν Καταφυγίου, ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Φοιτητοῦ τῆς Φιλολογίας κ. Κρίτου Διάλεξις, μὲ θέμα: «Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἀπὸ τὴν σύστασι αὐτοῦ ὡς τὴ σημερινὴ ἐποχή».

Τὴν Διάλεξιν παρηκολούθησαν ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι καὶ πλῆθος ἀκροατῶν.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ. — Ἡ Ε. Ο. Ν. Ἀγρινίου ἀποβλέπουσα εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος τῶν μελῶν της καὶ τὴν ψυχαγωγίαν αὐτῶν ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ τὴν δημιουργίαν καλλιτεχνικῆς κινήσεως ἐν τῇ πόλει ἀφ' ἑτέρου, συνέστησε χορῳδίαν ἀποτελουμένην ἐξ ἑξήκοντα Φαλαγγιτῶν ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ ἐμπνευσμένου Λοχίτου Μουσικοῦ κ. Σπυρ. Τσαντήλα. Ἡ ἐν λόγῳ χορῳδία τὸ Σάββατον 13ης λήξαντ. ἔδωσε Συναυλίαν εἰς τὸ Κινηματοθέατρον «Τιτάνια» πρὸς χάριν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. μὲ πλούσιον καὶ ἐκλεκτὸν πρόγραμμα, περιλαμβάνον ᾄσματα πατριωτικά, λαϊκὰ ὡς καὶ τῆς κλασσικῆς μουσικῆς τοιαῦτα. Τὸ εἰσιτήριον, ἵνα καταστῇ δυνατὸν νὰ παρακολουθήσωσι περισσότερα μέλη, ὡρίσθη εἰς προσιτὴν τιμήν, τὰ δὲ ἄπορα μέλη ἐγένοντο δεκτὰ δωρεάν.

Ἡ συναυλία αὕτη ἐπανελήφθη πρὸς χάριν τοῦ κοινοῦ τοῦ Ἀγρινίου τὴν Πέμπτην 18ην λήξ., προσέλαβε δὲ μορφὴν πανηγυρικῆς τελετῆς, διακοσμηθέντος καταλλήλως τοῦ Θεάτρου μὲ τὰ Ἐθνικὰ χρώματα καὶ τὰς εἰκόνας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, Α.Β.Υ. Διαδόχου καὶ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ τὰ σύμβολα τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου. Τὰς τιμὰς ἀπέδωσε τμῆμα Σκαπανέων ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ Λοχίτου Χειμάρρα Κων. Παρέστησαν ὁ Νομαρχῶν Γενικὸς Γραμματεὺς κ. Περικλῆς Δρίβας μετὰ τοῦ Ὑπασπιστοῦ Ὑποδιοικητοῦ κ. Ἀσημακοπούλου, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων κ. Δαδιώτου, ὁ Δήμαρχος κ. Βότσης, ὁ Διοικητὴς τῆς ἐκεῖ Ὑποδιοικήσεως κ. Ἐμ. Θεοδωρόπουλος μετὰ τοῦ ἐπιτελείου καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματούχων τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ Ὑποδιοικήτρια Θηλέων Ἀγρινίου δὶς Γουβέλη καὶ αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ καὶ ἄλλα ἀξιότιμα μέλη τῆς κοινωνίας. Οἱ προσελθόντες παρηκολούθησαν μετ' ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος καὶ ἐνθουσιασμοῦ τὴν συναυλίαν καὶ κατεχειροκρότησαν ἐπανειλημμένως καὶ ζωηρότατα τοὺς ἐκτελεστάς.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.—Ὀγδοήκοντα Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Λαρίσης παρηκολούθησαν μαθήματα ἀνατομίας καὶ ὑγιεινῆς ὤτων, ρινὸς καὶ λάρυγγος διδαχθέντα ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὠτολαρυγγολόγου κ. Παλιούρα. Ἐπίσης συνεργάτης Καθηγητὴς ἐδίδαξεν εἰς τὴν χορῳδίαν τῶν Φαλαγγιτισσῶν, ἥτις διοργανοῦται ὑπ' αὐτοῦ. Τὴν 13ην λήξαντος βαθμοφόροι τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Πειραιῶς κατέλυσαν εἰς Λάρισαν, διότι ἡ μετάβασίς των εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐματαιώθη λόγῳ τῆς κακοκαιρίας. Αἱ συναγωνίστριαι τῆς Διοικήσεως Λαρίσης ὑπεδέχθησαν αὐτὰς μετὰ χαρᾶς καὶ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως τὰς ἐφιλοξένησαν. Τὴν ἐπομένην μετέβησαν εἰς τὴν Ἀβερώφειον Γεωργικὴν Σχολὴν καὶ ἐπεσκέφθησαν τὰς ἐκεῖ ἐγκαταστάσεις.

Αἱ ἐκδραμοῦσαι βαθμοφόροι ἔμειναν ἐπὶ διήμερον εἰς Λάρισαν. Τὴν προτεραίαν τῆς ἀναχωρήσεώς των ἐδεξιώθη αὐτὰς ἡ Διοίκησις εἰς τὴν Πολιτικὴν Λέσχην, ὅπου καὶ διεσκέδασαν μετὰ τῶν συναγωνιστριῶν Λαρίσης.

Τὴν 17ην τ. μ. ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετὰ τῶν ἐπιτελῶν της μετέβη εἰς Βελεστῖνον πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς ἐκεῖ Ὑποδιοικήσεως. Ἡ δύναμις τῶν Σκαπανισσῶν Βελεστίνου παρετάχθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ ἡρῷον τοῦ Ρήγα, ὅπου ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια κατέθεσε στέφανον. Ἐπηκολούθησεν ὁμιλία ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας πρὸς τὴν συγκεντρωμένην δύναμιν. Μετὰ ταῦτα μετέβησαν εἰς τὰ συσσίτια, ὅπου ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια συνέφαγε μετὰ τῶν συσσιτούντων μαθητῶν.

Κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν αὐτὴν συνεζητήθησαν μετὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου καὶ τῶν διοικούντων τὴν Ε.Ο.Ν. Θηλέων καὶ Ἀρρένων διάφορα ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Βελεστίνου.

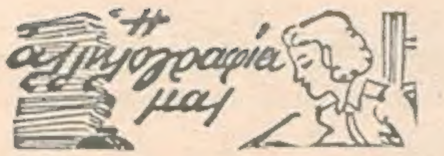
ΚΑΪΡΟΝ.—Ἡ Ὑποδιοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν. ἑώρτασε σεμνοπρεπῶς τὴν ὀνομαστικὴν ἐπέτειον τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, ὀργανώσασα πανηγυρικὴν δεξίωσιν ἐν τῷ Κέντρῳ αὐτῆς, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Προξένου κ. Σακελλαριάδου καὶ τῆς κυρίας του, τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν κύριον Πρεσβευτὴν κ. Λάμπρου, τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν, τῶν βιομηχάνων, τῶν ἐπιστημόνων, τῶν οἰκογενειῶν τῶν Φαλαγγιτῶν κλπ.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Βαβυλῶνος, ἐκπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου, ἐτέλεσεν Ἁγιασμόν, μεθ' ὃ ἐξεφώνησε θαυμάσιον λόγον, συναρπάσας τὸ ἀκροατήριον καὶ μεταρσιώσας αὐτὸ πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη. Μετ' αὐτὸν ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Καμπουρόπουλος ὡμίλησε καταλλήλως καὶ ἐξάρας τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχηγοῦ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.—Ἡ ἑορτὴ τοῦ Δένδρου τῶν Χριστουγέννων, ἑωρτάσθη μετὰ πάσης ἐπισημότητος τὸ προϊὸν δὲ τῶν πωληθέντων εἰσιτηρίων διετέθη διὰ τὸ σιγάρον τοῦ Ἕλληνος Στρατιώτου.

Τὴν ἑορτήν μας ἔθεσεν ὑπὸ τὴν προστασίαν της ἡ κ. Μαρία Καφάλη, σύζυγος τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Πρεσβευτοῦ μας. Κατὰ τὴν ἑορτὴν παρέστησαν οἱ κ.κ. Ὑποπρόξενοι τῆς Ἑλλάδος καὶ πολλοὶ φίλοι τῆς Ε. Ο. Ν. Κατ' αὐτὴν ἐδιδάχθη ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν τὸ ἔργον τοῦ Καθ. Κρίνο Δὲ Κάστρο «Αἱ προσκυνήτριαι» ἐπὶ τούτῳ συγγραφὲν ὑπ' αὐτοῦ.

— Εἰς τοὺς Τουεὶς Πὸρτ - Σάϊτ καὶ Σουὲζ διωργανώθησαν Δένδρα τῶν Χριστουγέννων μετὰ συγκεντρώσεων τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, κατὰ τὰς ὁποίας ἐγένοντο κατάλληλοι τῇ περιστάσει ὁμιλίαι.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Π. Φ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Σοῦ ἀπαντήσαμε. — ΑΛΕΚΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΝ. Εὖγε γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου. Ἴσως «Τὸ ἄρρωστο κοράκι».— ΑΘΑΝ. ΚΟΥΡΗΝ. Ὄχι ψευδώνυμα. Στεῖλε κάτι ἄλλο καλύτερο. — Ν. ΓΚΟΡΤΣΟΛΟΓΟΝ.— Δυστυχῶς πολὺ μακρόν. Τὸ περιγραφικὸ μέρος ἀρκετὰ καλό.— ΕΜΜ. ΓΛΕΖΟΝ. Ἐδιαβάσαμε τὸ μακροσκελὲς γράμμα σου. Θερμὰ συγχαρητήρια. Τὸ πρὸς τὸν κ. Νικολαΐδην ἐδόθη. Περιμένομε ἄλλο πρωτότυπο.— ΙΩΑΝΝΗΝ ΧΑΛΚΟΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— Γ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΝ. Δυσανάλογο γιὰ τὴ σελίδα «Τὸ βῆμα τῶν νέων».— ΤΩΝΗΝ ΜΠΟΥΚΟΝ. Ἰδοὺ τὸ 3ο 4στιχο:

Ἂς στείλουν καὶ σὲ μένα τώρα
ἕνα καλὸ σὰν σᾶς παιδί!
νὰ μοῦ χαρίση λίγα δῶρα,
νὰ μοῦ γλυκάνη τὴν ψυχή.

Πρόσεξε ἐκεῖνο τὸ «σὰν σᾶς». Πῶς σοῦ κτυπᾶ στ' αὐτί; Ἀσφαλῶς πολὺ ἄσχημα. Καὶ τὸ «Οἱ δόκιμοι» θέλει ἀκόμη νὰ τὸ ἐπεξεργασθῆς. — Δ. ΜΗΝΤΟΠΟΥΛΟΝ. Μᾶς θυμίζει ἕνα παλαιὸ ποίημα. Θέλεις νὰ μᾶς βγάλης ἀπὸ τὴν ἀμφιβολία; Γράψε μας σχετικῶς.— ΑΛΕΚΟΝ ΠΑΓΩΝΗΝ. Τὸ ποίημα «Στὴ γιορτή σου» ἐλήφθη ἀργά.—ΕΥΑΓΓΕΛΟΝ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΝ. Ἐκτὸς ποὺ εἶναι πολὺ γνωστό, εἶναι καὶ ἀκατάλληλο γιὰ τὴ «Νεολαία». Ἀπὸ τὸ τραγοῦδι σου:

Σὰν Ἑλληνόπουλο κι' ἐγὼ
μαζὶ μὲ σένα θέλω
νὰ πολεμήσω, νὰ θαφτῶ,
τὸν κόσμο τί τὸν θέλω;

Ὁ τελευταῖος στίχος φανερώνει ἀπαισιόδοξη διάθεσι, ἀνάρμοστη σὲ Φαλαγγίτη.— ΝΙΚ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— ΒΑΣ. ΚΟΥΛΗΝ. Τὸ δημοσιεύομε ἐδῶ:

ΜΕΤΑΝΟΙΩΜΕΝΟΙ

Καταραμένη ἡ ὥρα ποὺ ξεκίνησα
νὰ βρῶ καλλίτερη ζωὴ σὲ ξένη χώρα.
Χωριό μου ἀγαπημένο σὲ πεθύμησα.
Τὸ λάθος ποὔκαμα, τὸ νοιώθω τώρα.

Καταραμένοι αὐτοὶ ποὺ μὲ πλανέψανε.
Ποτὲ μου δὲν τοὺς λησμονῶ.
Μὲ λόγια, ποὺ θαμπώνουν μὲ μαγέψανε
καὶ τώρα κλαίω καὶ πονῶ.

Ἄφησα φίλους, σπίτι, φαμελιὰ
κι' ἔφυγα γιὰ τὴν πολιτεία τὴ μεγάλη.
Σὲ ξένα χέρια γύρεψα δουλειὰ
καὶ τώρα θέλω νὰ ξαναγυρίσω πάλι.

ΙΩΑΝΝΗΝ ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΝ. Ἔχεις ποιητικὴ σατιρικὴ διάθεσι, μὰ οἱ στίχοι σου δὲν εἶναι καλοί:

Ἥλιε, ἥλιε ἀλαζόνα,
δὲν ὁρᾶς βρὲ τὸ χειμῶνα;
Δὲ σοῦ λέει ἡ καρδιά σου
νὰ ζεστάνης τὰ παιδιά σου;

Διόρθωσε τὰ «Ἡ βρυσοῦλα» καὶ τὸ «Ὁ ἥλιος μᾶς περιφρονεῖ» καὶ ξαναστεῖλέ τα. Τὸ «Ἡ ἀποταμίευσις» θέλει γράψιμο ἀπ' ἀρχῆς. Οἱ στίχοι πολὺ κακοί. Τὸ νόημα χαλαρό.

Λάμπει δὲ τόσο πολύ,
ὄχι γιὰ κανὲν κλειδί,
ἀλλὰ γιὰ τὸ πουγγὶ
νὰ γιομίση σὰν ἀσκί.

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΗΝ. «Τὸ Χριστουγεννιάτικο» καθυστερημένο.— Π. Μ. Καὶ ἄλλη φορὰ τὸ ἐγράψαμε: ὄχι ἀρχικά, ἀλλ' ὁλόκληρο τὸ ὄνομα καὶ τὴ διεύθυνσι.— ΛΟΥΛΗΝ ΑΡΓΥΡΙΟΥ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. Τὸ «Δελφοὶ» λυρικώτατο, μὲ ὡραῖο νόημα, ἀλλὰ δυστυχῶς πολὺ βαρὺ γιὰ τοὺς ἀναγνώστας τῆς σελίδος τὸ «Βῆμα τῶν νέων». Περιμένομε νὰ μᾶς στείλης κάτι ἄλλο ἁπλούστερα γραμμένο. Ἀκόμη, ἂν προτιμᾶς, στεῖλε τὸ ἴδιο ἁπλοποιῶντάς το πολύ. Κάνεις κατάχρησι κυρίων ὀνομάτων, δηλ. ὀνομάτων ἡρώων, μυθικῶν προσώπων, τοπωνυμιῶν, ποὺ τὸν συμβολισμό τους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συλλάβη ὁ ἀναγνώστης σου χωρὶς νὰ ἀνατρέξη στὴ μυθολογία, στὴν ἱστορία καὶ ἀκόμη στὴ γεωγραφία. Πρόσεξε μὲ πόση ἁπλότητα καὶ σαφήνεια εἶναι γραμμένο τὸ κάθε τι ποὺ δημοσιεύεται στὴ «Νεολαία».— ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΤΣΟΥΜΙΤΑΝ. Ὁ στίχος ὄχι πολὺ καλός. Ἰδού:

Ἐσὺ ποὺ ἐξερρίζωσες π' ἀ λ λ ή λ ω ν μας τὰ μίση.

Σοῦ ἀρέσει τὸ «π' ἀ λ λ ή λ ω ν»; Ἔπειτα τὴ μιὰ φορὰ χρησιμοποιεῖς ἑνικὸ ἀριθμό: «ἐσὺ ποὺ μεγαλούργησες — σ' ἐσὲ γλυκὲ πατέρα» καὶ τὴν ἄλλη πληθυντικὸ ἀριθμό: «γιὰ νὰ σᾶς δίδει ὑγεία — πῶς θὰ τὴ μ ε γ ω λ ώ σ η τ ε τὴ δόλεια μας πατρίδα». Διόρθωσέ το.— ΔΕΣΠΟΙΝΑ Κ. ΙΑΤΡΟΠΟΥΛΟΥ. Τὸ ποίημα «Ἑλληνικὰ Κάλανδα» καθυστέρησε.— ΑΝΩΝΥΜΟΝ. Δύο κακά: ἀνυπόγραφο καὶ γραμμένο στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ.— ΑΝΤ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.—Π. Ι. ΣΑΒΒΑΤΙΑΝΟΝ. Τὸ ποίημα, ποὺ μᾶς ἔστειλες, δὲν εἶναι δικό σου. Τὸ ἐστείλαμε στὸν κ. Γυμνασιάρχην σου μαζὶ μὲ σχετικὸ ἔγγραφο. Σὲ ἀποκλείομε ἀπὸ συνεργάτη μας γιὰ ἕνα ἑξάμηνο.— ΘΕΟΔ. Ι. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΝ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἐπιστολή σας τῆς 24)12)39.— ΠΑΥΛΟΝ ΛΥΡΑΚΗΝ. Τὸ «Ἀγροτόπαιδα» καλὸ ὡς ἔκθεσις. Ἀπὸ τὰ ποιήματά σου δημοσιεύομε ἐδῶ τὸ «Ὁ Σκαπανέας»:

Εἶμ' ἐγὼ ὁ Σκαπανέας.
Κοίταξέ με καλά.
Ἀπὸ μένα ἡ Πατρίδα
περιμένει πολλά.

Μὰ καὶ σὰ μεγαλώσω
Φαλαγγίτης καλὸς
καὶ μετὰ στρατιώτης
τῆς Ἑλλάδος φρουρός.

ΔΗΜ. ΓΑΛΛΙΡΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ποίημά σου «Ἡ νέα ἐξόρμησι» θέλει δούλεμα. Πρόσεξε τὸ στίχο:

τρέχουν τὰ Ἑ λ λ η ν ι κ ὰ παιδιά

Ξαναστεῖλέ το διωρθωμένο. Σημείωσε Σ 234 γιὰ νὰ τὸ παραβάλωμε.— ΕΙΡΗΝΗΝ ΜΑΡΤΖΟΥΚΟΥ. Τὸ συνεστήσαμε καὶ ἄλλοτε: Ὄχι ποιήματα καὶ γράμμα στὸ ἴδιο χαρτί. Δυστυχῶς δὲν ἐδιαβάσθηκε.— ΚΥΡΙΑΚΟΝ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΝ. Δημοσιεύομε ἐδῶ μέρος τῆς ἐκθέσεώς σου. «Ἐμεῖς δὲ ἐπιστρέφοντες κομισταὶ τῶν χαιρετισμῶν τῶν ἀκριτῶν μας διαβεβαιώνομε τὸν Ἀρχηγόν μας ὅτι ἐγυρίσαμε μὲ μεγαλύτερον ἐνθουσιασμόν, μὲ βαθυτέραν χαρὰν καὶ ὑπερηφάνειαν, διότι ἐγεννήθημεν Ἕλληνες καὶ ὡς πραγματικοὶ Ἕλληνες θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχηγός μας ἐχάραξε διὰ τὸ καλόν μας καὶ διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀγαπητῆς μας πατρίδος».— ΗΛ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΗΝ. Σωστὴ ἡ ἀπάντησις.— ΝΙΚ. ΜΠΑΚΟΛΑΝ. Τὰ περιμένομε.— ΣΤΕΛΛΑΝ ΑΘ. ΙΩΑΝΝΟΥ. Τὸ «Στὴ γιορτή Σου» ὡραιότατα γραμμένο. Θὰ διαβασθῆ στὴν Ἐπιτροπή, ἀλλ' ὄχι γιὰ νὰ δημοσιευθῆ, ἐπειδὴ ἔπαυσε νὰ εἶναι ἐπίκαιρο. Τὸ «Γιὰ τὴν πατρίδα» καλὸ ὡς ἔκθεσις.— ΜΑΝΟΝ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΝ. Πολὺ μακρύ. Στείλατε ἄλλο.— ΘΑΝΟΝ ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ὑπεβλήθη. Γράφε καθαρώτερα.— ΣΩΤ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ «Πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ» ὄχι καλό. Ἰδοὺ τὸ 2ο τετράστιχο:

Ὦ! ὑπερήφανη Ἑλλάδα, πατρίς μου ἱστορική,
γιὰ σὲ ὁλόγλυκη πατρίς μου δῶρο τὸ αἷμα θὰ χυθῆ.
Κλαῖμε ἀπὸ τὴ χαρά μας στὴν ἀγκαλιά σου τὴ ἱστοργική,
ποὺ σὲ ξανάνθισε ὁ Ἀρχηγός μας, ποὺ εἶχες μαραθῆ.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΝ ΚΥΝΗΓΟΝ. Τὸ πεζογράφημα «Τὰ παλαιὰ καράβια» εἶναι γραμμένο πρόχειρα. Πρόσεξε τὴν ἀνομοιομορφία στὴ γλῶσσα. Τὸ ποίημα «Χαμένο ὄνειρο - χαμένη ζωὴ» καλλογραμμένο — ἐκτὸς μερικῶν στίχων — ἀλλ' ἀκατάλληλο γιὰ τὴ «Νεολαία». Κλείνει πολλὴ ἀπαισιοδοξία, τροφὴ βλαβερὴ γιὰ τοὺς νέους τοῦ Μεταυγουστιανοῦ Κράτους. Στεῖλέ μας, ἂν ἔχης, κάτι ἄλλο.— ΝΙΚ. ΒΡΑΔΗΝ. Ἀπὸ τὸ «Ψυχομιλήματα»: «... Ἦτο δειλινόν!... Ὁ Βασιλεὺς τῆς ἡμέρας ἤρχισεν ἤδη νὰ ὁδηγῆ τὸ πύρινον ἅρμα του πρὸς τὰ ὁλόχρυσα παλάτια ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν ὑφήλιον μακρᾶς περιοδείας του, στέλλων τὰ περιπαθέστερα τῶν βλεμμάτων πρὸς τὴν Ἀμφιτρίτην καὶ λαμποκοπῶν ἀπὸ δόξαν καὶ χαράν, ἡ ὁποία ἐξεπροσωπεῖτο διὰ τῶν τελευταίων χρυσακτίνων του, αἱ ὁποῖαι ἐπορφύριζον τὰς κορυφὰς τῶν γειτονικῶν ὀρέων... κλπ.... κλπ....» Γιατί χρησιμοποιεῖς αὐτὴ τὴ γλῶσσα; Καὶ γιὰ τὰ ποιήματα σοῦ κάνουμε τὴν ἴδια παρατήρησι. Στεῖλέ μας τίποτε ἄλλο γραμμένο σὲ γλῶσσα ἁπλῆ. Σὲ συγχαίρουμε γιὰ τὸ περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς σου. — ΑΡ. ΑΖΙΔΗΝ. Πολὺ καλό. Βεβαίωσέ μας μὲ ξεχωριστὸ γράμμα τὴ γνησιότητά του, γιὰ νὰ τὸ ὑποβάλωμε στὴν Ἐπιτροπή. Οἱ τελευταῖοι στίχοι του εἶναι κάπως γνωστοί μας:

Μὰ ἡ μαμά του δὲ βαστᾶ
τοῦ φωνάζει, τοῦ μιλᾶ:
— Κάτσε διάβασε, Θωμάκη!
Κι' ὁ Θωμᾶς τῆς ἀπαντᾶ:
—Ἔ! καὶ σύ, καλὲ μαμά
νὰ μὴ παίξω καὶ λιγάκι;

Πρόκειται περὶ συμπτώσεως; Θὰ ἐξετάσωμε κι' ἐμεῖς. Σημείωσε Σ 219.— ΙΩΑΝΝΗΝ ΓΑΪΤΑΝΑΚΗΝ. Τὰ ἐλάβαμε. Θὰ σοῦ ἀπαντήσωμε σὲ προσεχὲς τεῦχος.— ΣΤΥΛ. ΜΑΡΚΑΚΗΝ. Περιμένομε ἰδιόχειρο γράμμα σου. Τὸ ἔγραψα-

ΤΑ ΜΑΡΜΑΡΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 554)

γμένο τὸ μαῦρο ἀκόμα, γιὰ τὸ ξαφνικὸ ἐκεῖνο καὶ παράωρο ποδοβολητὸ τοῦ λαοῦ. Ξύπναγε ἡ πετροπέρδικα στὰ τουφωτὰ κοντοπρίναρα ποὺ κοιμῶταν, ἔλουε τὸν ὤμορφο λαιμὸ καὶ τὰ καμαρωτὰ στήθια της στὰ κρυσταλλόνερα μέσα κι' ἀνέβαινε στὴν κορφὴ τοῦ γκρεμοῦ κι' ἄρχιζε τὸν ὁλόγλυκο κελαϊδισμό της. Ἡ πέρδικα ξύπναγε τὸ βοσκόπουλο στὴ μάντρα του καὶ τὸ βοσκόπουλο τὸ καλὸ μὲ τὴ γλυκειά του φλογέρα ξύπναγεν ὅλη τὴν πλάσι.

* * *

Οἱ χωριανοὶ ροβόλαγαν τὸν κατήφορο φορτωμένοι μὲ τὰ θεόρατα μάρμαρα. Κατέβαιναν, κι' ἔτρεχαν κιόλας ποιὸς νὰ πρωτοπεράση τὸν ἄλλονε, ποιὰ νὰ παραδιαβῆ τὴν ἄλλη. Κι' ἔσκαγαν ἐκεῖ γέλια καὶ χαρούμενες φωνές. Μπροστὰ τὰ βιολιὰ πάντα κι' οἱ δημογέροντες κι' οἱ παπάδες, φορτωμένοι κι' αὐτοί, καὶ πίσω τὸ πλῆθος. Καὶ πάρα πίσω ἀκόμα, τὰ ξακουστότερα τοῦ χωριοῦ παλληκάρια, ὁποῦ σὺν τρία καὶ σὺν τέσσερα μαζὶ κατέβαζαν στοὺς στοιχειωμένους ὤμους τους ἀπάνου ὁλόβολα γάλαρα, ἀκέριους βαριοκομμένους βράχους. Ἐδῶ θυμῶνταν κανένας τοὺς παλιοὺς ἀντρειωμένους τῶν τραγουδιῶν, τοὺς σαραντάπηχους τῶν παραμυθιῶν.

Κάπου - κάπου σταμάταγαν γιὰ νὰ ξανασάνουν καὶ νὰ συγκεντρωθοῦν.

Ὅταν χτύπησε ὁ ἥλιος στὰ βουνά, οἱ φορτωμένοι πληθυσμοὶ ἔφτασαν στὴν κορφὴ τοῦ χωριοῦ. Κι' ὕστερ' ἀπὸ λίγην ὥρα, ποὺ ξεφορτώνονταν αὐτοὶ στὸ περιαῦλι τῆς ἐκκλησίας,οἱ χρυσές του ἀχτίδες στεφάνωναν τὰ ἱδρωμένα καὶ περήφανα μέτωπά τους. Τὰ λιθοσώρια ὀπ' ἄσπριζαν ὁλονυχτῆς στὸ βουνὸ ἀπάνου, λαμποκοποῦσαν τώρα στὸ περιαῦλι τῆς ἐκκλησιᾶς' καὶ γύρα τους ὀλόρθος ὁ κόσμος τοῦ χωριοῦ, ξεφορτωμένος καὶ κατακόκκινος καὶ χαριτωμένος κι' ὤμορφος καὶ λαμπρός, ἐδέχονταν μὲ χαρὲς καὶ μὲ παινετικὰ λόγια τοὺς ἀντρειωμένους, ὁποῦ στερνοὶ-στερνοὶ κατέβαζαν στοὺς στοιχειωμένους των ὤμους ἀπάνου ὁλόβολα γάλαρα, ἀκέριους βαριοκομμένους βράχους.

Εἶχαν οἱ μαστόροι τώρα γιὰ μιὰ βδομάδα μάρμαρα νὰ δουλέψουν. Ὡς τὸ σαββατόβραδο τἄλλο, ποὺ ὁ πρωτόγερος θὰ φώναζε πάλι στὸ μεσοχῶρι καὶ στ' ἀνηφορικὰ σταυροδρόμια τὸ συνηθισμένο διαλάλημά του.

— Ἀκοῦστε, χωριανοί! Ταχιά, ποὺ θὰ σημάνουν οἱ καμπάνες, νὰ σκωθῆτε ὅλ' σας, γιὰ νὰ πᾶμε γιὰ μάρμαρα! Ὅποιος δὲ σκωθῆ καὶ δὲν πάη νἄχη τ' Ἅϊ-Νικόλα τὴν κατάρα!

† Κ. Κρυστάλλης

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

με καὶ ἄλλοτε: Οἱ Σκαπανεῖς νά μᾶς γράφουν μόνοι των, ὅ,τι σκέπτονται καὶ ὅπως μποροῦν. Τά συγχαρητήριά μας γιά τή δρᾶσι σου.— ΕΛΕΝΗΝ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ. Στή «Νεολαία» δέν δημοσιεύονται ποιήματα ἐπί πληρωμῇ.— Ι. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ. Ἀκατάλληλο γιά τή «Νεολαία». Ἐλάβαμε συνεργασία ἀπό τούς κ. κ. Νικ. Τσουμίταν, Ἀ. Δράνιαν, Ἀθανάσιον Ἀναστασόπουλον, Μιχ. Δεσποτίδην, Ἐπαμ. Παπαδόπουλον, Ἀθ. Παπαγιάννην, Ἰωάννην Ἀνδριτσάκην, Γ. Μουρελᾶτον, Βασιλ. Δουμᾶζον, Ἴβυκον (περιμένομε τό πραγματικό ὄνομά του), Ε. Γαϊτάνον, Βασ. Εὐσταθίου, Ἡλίαν Κουκούλιαν, Π. Παπαδόπουλον, τήν δ. Ἀναστασίαν Παπαπέτρου, ἀπό τόν ὑπογραφόμενον Η. Χ. (περιμένομε ὁλόκληρο τό ὀνοματεπώνυμό του), ἀπό τούς μαθητάς τῆς Ε' καί ΣΤ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Σερρῶν, τούς κ. κ. Γ. Σαρρῆν, Γ. Παπακυριακόπουλον, Φοῖβον Δέλφην, Α. Παπαθυρᾶν, Κυρ. Δουραμάνην, Ἀ. Ἡλιακόπουλον, Γ. Μάμαλην, τήν δ. Ἰσμήνην Καραμάνου, τούς κ. κ. Σταῦρον Βασνιώτην, Γ. Παπακυριακόπουλον, Κυριάκον Κανάκην, Νικ. Βρεττάκον, Ἰωάννην Γιαννούλην, Ἀναστ. Μιχαλάκην, τήν δ. Μαίρην Γκοῦντερ, τούς κ. κ. Μ. Θεοδωράκην, Δημ. Ἀγγελῆν, Γ. Λ. Καπάκον, τήν δ. Σοφίαν Κάταρη, τόν κ. Ἀγγ. Ἀθανασόπουλον, τήν δ. Μαρίαν Λαμπάτου, τούς κ. κ. Παν. Εὐθυμιάδην, Χρ. Παπαλόπουλον, Κ. Νικολαΐδην, Π. Νικολόπουλον, τάς δ)δας Βέραν Λεγομενίδου, Σταυρούλαν Λεονταρίτου, Χρυσ. Ροϊνιώτου, τούς κ. κ. Παναγιώτην Λιγομενίδην, Σπ. Καρπούζην καί ἄλλους ποῦ οἱ φάκελλοί τους δέν ἀνοίχθηκαν καί εἰς τούς ὁποίους θ' ἀπαντήσωμε εἰς τά προσεχῆ τεύχη, κατά σειράν προτεραιότητος.— ΥΠΟΔ) ΣΙΝ ΤΥΡΝΑΒΟΥ. Λόγῳ ἐλλείψεως χώρου ὁ ἐκφωνηθείς λόγος δέν δύναται νά δημοσιευθῇ.— Π. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΝ, Καλάβρυτα. Ὄχι μόνον δικαίωμα, ἀλλά καί ὑποχρέωσιν ἔχετε νά στείλετε. Δυστυχῶς ὅμως τά ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἀναφερόμενα δέν ἐλήφθησαν.— ΓΕΩΡΓ. Χ'' ΚΥΡΙΑΚΟΝ, Ἀμμόχωστον (Κύπρου). Διά τόν κανονισμόν τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων ἀποταθῆτε εἰς τό Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.— ΝΙΚΟΝ ΜΑΝΤΖΑΡΗΝ. Τά χειρόγραφά σας εἶναι στήν διάθεσί σας. Περάσετε πάλιν εἰς πρωϊνάς ὥρας ἀπό τά γραφεῖα τῆς Ἐποπτείας τῆς Συντάξεως.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Ν. Κ. ΚΡΕΜΥΔΑΝ, Πάτρας. Ἐγκρίνονται. — Κ. ΣΑΚΕΛΛΙΟΥ. Καλό τό αἴνιγμα. — Κ. Α. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΝ. Ἀλεξανδρούπολιν. Καλά, ἀλλά ὄχι κατάλληλα γιά δημοσίευσι, λόγῳ τοῦ περιεχομένου των.—Α. ΚΟΡΩΝΙΔΗΝ, Θεσσαλονίκην. Νά γράφετε ἀπό τή μιά ὄψι τοῦ χαρτιοῦ.— ΧΡ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ, Θεσσαλονίκην, Ἐγκρίνονται οἱ ἀσκήσεις, ἐκτός τῶν σχηματικῶν ποῦ θέλουν σινική μελάνη. Τά ἄλλα ἐδόθησαν εἰς τούς ἁρμοδίους συντάκτας. Εὐχαριστοῦμε γιά τά καλά σας λόγια.— Σ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΝ. Καλό τό σταυρόλεξό σας, ἀλλά ἔχει πολλά σχετικῶς μαῦρα καί δύσκολες λέξεις γιά τούς ἀναγνώστας μας (ση - κόρδο).—Μ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ, Βαθύ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τά θερμά σας λόγια. Τό σταυρόλεξο δέν μποροῦμε νά τό κρίνωμε, γιατί ἐλάβαμε μόνο τήν σημασία τῶν λέξεων, χωρίς σχῆμα καί λύσι. Φαίνεται ὅτι λησμονήσατε νά μᾶς τό στείλετε. Τό περιμένομε, μέ ὑπόμνησι τῶν ἀνωτέρω.— Φ. Ν. ΔΟΝΤΑΝ. Ἐγκρίνονται μερικά. Προσέξτε στόν μηχανισμό τῶν κρυπτογραφικῶν, γιατί δέν τόν ἔχετε ἀντιληφθῆ.— Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΝ, Ὀρεστιάδα. Ἐγκρίνονται.— Γ. Κ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΛΟΝ, Βάλταν. Καλό τό κρυπτογραφικόν.— Κ. ΜΙΤΣΙΑΔΗΝ. Δυστυχῶς, κανένα δέν εἶναι ἀπολύτως καλό. Ὅλα ἔχουν τρωτά σημεῖα.— Ν. ΜΠΑΚΟΛΑΝ. Κακοσχεδιασμένο καί τό κυριώτερο, χωρίς σινική μελάνη.— Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΝ. Θά δημοσιευθῇ μία ἀπό τάς συνθέσεις σας.— Γ. Τ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Ι. Β. ΠΡΙΦΤΗΝ, Σ. ΣΤΟΥΡΓΙΩΤΗΝ. Ἀπορρίπτονται. — Π. ΜΑΚΡΗΝ, Ἄργος. Ἀπορρίπτονται.— Π. Ν. ΜΠΑΡΟΥΝΗΝ, Ἀνδρίτσαιναν. Δέν ἔχετε καταλάβει τόν μηχανισμό τοῦ κρυπτογραφικοῦ.— Ε. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνεται τό κρυπτογραφικό.— Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΝ. Μέτριο τό σταυρόλεξό σας.— Γ. Λ. ΚΑΠΑΚΟΝ, Σπάρτην. Κατέπλευσεν αἰσίως καί τό πέμπτον τετράδιον τῶν πνευματικῶν σας κατορθωμάτων. Ἀρκοῦν ὅμως! Ὄχι ἄλλα...— Α. Δ. ΦΑΤΟΥΡΟΝ, Λευκάδα. Ἔπρεπε νά σχεδιασθῇ κανονικά καί μέ σινική μελάνη.— Η. Δ. ΦΟΥΤΑΛΗΝ, Λαμίαν. Ἐγκρίνονται.— Α. Θ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ, Νεστάνην. Ἀπορρίπτεται τό σταυρόλεξό σας, ἐπειδή ἀποτελεῖται ἀπό 4 μικρότερα καί δέν ἐπικοινωνοῦν...— Χ. Φ. ΣΤΑΜΠΟΥΛΙΔΗΝ. Εὔκολες στή λύσι τους οἱ μαγικές σας εἰκόνες. Μέ σινική μελάνη ἄλλη φορά. Καί τά ἄλλα ἀνεπιτυχῆ ἤ ἀκατάλληλα.— ΕΛ Σ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ — ΜΑΡ. Ν. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Ἐνταῦθα. Συγχαρητήρια γιά τίς σωστές λύσεις τῶν ἀσκήσεων. Ἐγκρίνονται οἱ παροιμίες. — Γ. Π. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ, Μεσολόγγι. Ἀποφεύγετε τίς σχηματικές ἀσκήσεις (τρίγωνα, ἀστερίσκους κλπ.).— Μ. ΠΑΛΑΜΗΔΑΝ. Ἐγκρίνονται.— Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΝ, Ν. Ὀρεστιάδα. Ἐγκρίνονται, ἀλλά γιατί ἰσχυρίζεσθε ὅτι τά σχήματά σας εἶναι σχεδιασμένα μέ σινική, ἀφοῦ πρόκειται περί κοινῆς μπλέ μελάνης;— Β. Ε. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΝ, Ἐνταῦθα. Ἀπορρίπτεται (πολλά μαῦρα τετραγωνίδια). Οἱ λύσεις σωστές.— Μ. ΤΣΑΚΙΡΑΚΗ, Νιγρίτα. Στεῖλτε κάτι καλύτερο.— Ε. Δ. ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΝ. Ἀπορρίπτονται — Γ. ΠΕΤΡΟΥΣΚΑΝ. Δυστυχῶς μέτριες οἱ ἀσκήσεις σας.— ΑΠ. ΑΛΕΚΟΥΜΠΙΔΗΝ, Θεσσαλονίκην. Ἐγκρίνεται.— ΟΡ. Γ. ΧΑΤΖΑΚΗΝ, Κρήτην. Ἀπορρίπτονται.— Θ. Χ. ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΝ, Θεσσαλονίκην. Μέτριο τό σταυρόλεξό σας.— Φ. Π. ΠΕΤΡΙΔΗΝ. Δυστυχῶς καί τά δύο ὑστεροῦν (Νῆαρ, τραβηκτική, Στάρ, κνότο, ἀπαρτισμός, ἀπαράκλητα, ΣΑΤΥΡΟΠΟΙΑ κλπ.).

ΜΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Σχετικῶς μέ τό διήγημα «Ὁ Γκουτζούκης», τό ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τό ὑπ' ἀρ. 17 τεῦχος τῆς «Νεολαίας», σημειώνομεν, διά τήν τάξιν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ ἀνήκει εἰς τόν κ. Εὐστρ. Ζῆσην, ἡ δέ διασκευή του εἰς διήγημα, ὡς ἐδημοσιεύθη εἰς τό περιοδικόν, ὀφείλεται εἰς τόν κ. Πολύδ. Παπαχριστοδούλου.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α.Ε.

